ཀུན་བཏུས་པོད། ༢

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས།

ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར།
བསྡུས་པ།

ཀུན་བཏུས་རྩོམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་ཞུས།
དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཡིག་ཚང་ནས་པར་དུ་བསྐྲུན།
2019

ཀུན་བཏུས་པོད། ༤

༄༅། །ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས།

ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར།
བསྡུས་པ།

ཀུན་བཏུས་རྩོམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་ཞུས།

དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཡིག་ཚང་ནས་པར་དུ་བསྐྲུན།
2019

© Gaden Phodrang Trust
(Office of His Holiness the Dalai Lama)
All rights reserved
Compiled, edited and published under the
auspices of the Office of His Holiness the Dalai Lama

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་བསྡུས་པ།

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་དཔར་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས། ༥༠༠༠
དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཡིག་ཚང་ནས་པར་དུ་བསྐྲུན།

Series title: nang pa'i tshan rig dang lta grub kun btus, Vol. 7
Volume title: nang pa'i tshan rig dang lta grub kun btus bsdus pa

Compiled and edited by the Kuntue Committee

Classical Indian Thought – Buddhist Sciences – Buddhist Philosophy –

Buddhist Investigative Methods – Buddhist Theory of Matter –
Nature of Time – Abhidharma – Critiques of Atomism – Indian Cosmology
Early Theories of Evolution of Life, Fetal Development, and the Brain –
Buddhist Psychology – Buddhist Epistemology – Nature of Consciousness
Mental Factors – Meditative Practices

Classical Indian Philosophy – Systems of Philosophy - Sāṃkhya–Vaiśeṣika - Ñyāya - Mīmāṃsā - Vedānta - Jaina - Cārvāka - Buddhist schools - Vaibhāṣika - Sautrāntika - Yogācāra - Madhyamaka
Classical Indian Thought – Buddhist Philosophy – Yogācāra - Madhyamaka - Two Truths - Self and No-self - Emptiness - Buddhist Epistemology - Philosophy of Language

ISBN 978-93-83091-66-9

Printed in New Delhi 2019

༄༅། །འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས།

པོད་བདུན་པ།

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་བསྡུས་པ།

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཁྱབ་ལམ་སྟོན་འོག
ཀུན་བཏུས་རྩོམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་ཞུས།
2019

དཀར་ཆག

ནང་པའི་ཚན་རིག་གི་སྐོར།

རྩོམ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། 01

སྐབས་དང་པོ། གཞུང་གི་སྤྱི་བཤད།

༡ ནང་པའི་གཞུང་ནས་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྤྱི་སྒྲོམ་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པ། 1

༢ གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས། 4

སྐབས་གཉིས་པ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག

༡ གཏན་ལ་དབབ་བྱ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བཤད་པ། 9

༢ གཟུགས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ། 11

༣ གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་བཤད་པ། 12

༤ མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ། 18

༥ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་བཤད་པ། 19

༦ རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ། 22

༧ ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པ། 25

༨ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག 26

༤ བློའི་གཞལ་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བཤད་པ།
ཀ མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་བཤད་པ། 30
ཁ གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པ། 32
ག སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ། 35
ང འགལ་བ་དང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག 37
ཅ དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག 40
ཆ གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ། 43

སྐབས་གསུམ་པ། གཟུགས་ཅན་རྫས་བྱེད་ཀྱི་ རྡུལ་ཕྲ་མོའི་རྣམ་གཞག

༡ གཟུགས་ཀྱི་ཚུང་མཐའ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་དེ་བསགས་པ་ལས་ རགས་པ་འགྲུབ་ཚུལ། 45
༢ ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ། 48

སྐབས་བཞི་པ། འཕྲོས་དོན་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༡ དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ། 53
༢ དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ལས་བརྩམས་པའི་དཔྱད་པ། 57
༣ མི་རྟག་པ་ཕྲ་མོ་འཇོག་ཚུལ། 59

སྐབས་ལྔ་པ། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ།

༡ མངོན་པའི་གཞུང་སོགས་ནས་བཤད་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ། 63

༢ དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ། 69

༣ དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པའི་མཁའ་རྡུལ་དང་གོ་ལའི་འཁོར་བགྲོད། 73

༤ ཨཱཪྻ་བྷ་ཊའི་རྩིས་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་གོ་ལའི་འཁོར་བགྲོད། 77

༥ འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དང་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཀ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ། 78

ཁ། དུས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ། 80

ག། གྲངས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ། 84

སྐབས་དྲུག་པ། མངལ་དུ་ལུས་ཆགས་རིམ་དང་ཞུད་པའི་རྣམ་གཞག

༡ སྐྱེ་བའི་གནས་བཤད་པ། 87

༢ མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་ཚུལ། 90

༣ མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཚུལ། 94

༤ མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་ནང་པའི་སྨན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཚུལ། 96

༥ ཞར་བྱུང་ནང་པའི་སྨན་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཞུད་པའི་རྣམ་གཞག

ཀ། མངལ་དུ་ཀླད་པའི་ཆགས་རིམ། 99
ཁ། ཀླད་པའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 100
ག། ཀླད་ཚའི་རྣམ་གཞག 101
༦ ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། 104

སྐབས་བདུན་པ། ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༡ ཡུལ་ཅན་བློའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བཤད་པ། 107
༢ ཡུལ་ཅན་བློའི་དབྱེ་ཚུལ་བཤད་པ། 111
༣ དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 112
༤ དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་བཤད་པ། 115
༥ རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 117
༦ ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བློ་བཤད་པ། 120
༧ འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 121

སྐབས་བརྒྱད་པ། སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༡ སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 125
༢ མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག
ཀ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ། 129
ཁ། ཡུལ་ངེས་ལྔ། 132
ག། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག 135
ང་ འཕྲོས་དོན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་བཤད་པ།
༡) སྤྱི་བཤད། 139

༢) བྱམས་པ་དང་བཟོད་པ་བཤད་པ། 142
༣) སྙིང་རྗེ་བཤད་པ། 145
ཅ རྩ་ཉོན་དྲུག 146
ཆ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། 151
ཇ གཞན་འགྱུར་བཞི། 155
༣ མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག 156

སྐབས་དགུ་པ། སེམས་ཕྲ་རགས་དང་འཆི་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག

༡ ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ལས་སེམས་ཕྲ་རགས་གསུངས་ཚུལ། 161
༢ སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་སེམས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག
ཀ སྤྱིར་བཤད་པ། 162
ཁ རླུང་སེམས་ཐིམ་པའི་རིམ་པ་དང་འཆི་རིམ་བཤད་པ། 166

སྐབས་བཅུ་པ། བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

༡ སྣང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་སོགས་བློའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག 171
༢ དབང་ཤེས་རྣམ་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ། 174
༣ སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག 176
༤ ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ནས་བློ་རིག་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག 179

སྐབས་བཅུ་གཅིག་པ། བློས་ཡུལ་འཇལ་བའི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༡ རིགས་པའི་སྒོ་འབྱེད་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གྱི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ། 189

༢ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག 195

༣ མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཐབས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག

ཀ སྤྱི་བཤད། 197

ཁ ཐལ་འགྱུར་གྱི་གོ་དོན་དང་དབྱེ་བ། 198

༤ མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཐབས་སྒྲུབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག 203

༥ སྒྲུབ་ངག་གི་ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་རྣམ་གཞག 205

༦ སྒྲུབ་ངག་གི་དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཀ ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐོར། 207

ཁ རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། 214

ག རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ། 219

ང རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 224

སྐབས་བཅུ་གཉིས་པ། བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་དཔྱད་འཇོག་གི་སྒོམ་བཤད་པ།

༡ ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་བཤད་པ། 227

༢ སེམས་བྱུང་རིགས་འགའ་ཞིག་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་ཚུལ། 230

༣ ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཚུལ། 233

༤ སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

ཀ སྤྱི་བཤད། 236
ཁ ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ། 237
ག ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ། 241
ང ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ཚུལ། 243
ཅ འགལ་རྐྱེན་བྲིང་རྗོད་གཉིས་བཤད་པ། 246
ཆ སེམས་གནས་དགུ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ། 250
ཇ བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་ཚུལ། 255
༥ སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ། 257
༦ ཟུང་འཇུག་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ། 259
༧ བློ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ཤེས་བྱེད། 265

ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར།

སྐབས་དང་པོ། ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་སྤྱི་བཤད།

༡ འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་བྱུང་རིམ། 269
༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་བཤད། 275
༣ ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་མདོར་བསྟུས། 275
༤ འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་བཅུས་ཏེ་
སྟོན་པའི་གཞུང་བྱུང་ཚུལ། 277

སྐབས་གཉིས་པ། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱི་བཤད། 281

དང་པོ། གྲངས་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 285

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། 286

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 289

ཁ ཤེས་བྱེད་བློ་སོགས་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག 295

ག ཚད་མའི་རྣམ་གཞག 296

ང ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་བཤད་པ། 300

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 304

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན། 305

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་བཤད་པ། 305

ཁ ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག 310

ག ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ། 311

གསུམ་པ། རིགས་པ་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ། 315

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། 317

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ། 318

ཁ ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 319

ག གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 323

བཞི་པ། དཔྱོད་པ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ། 326
༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན། 327
༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།
ཀ གཞིའི་རྣམ་གཞག 328
ཁ ཚད་མའི་རྣམ་གཞག 329
༤ དཔྱོད་པ་བའི་ནང་ཚན་ཙ་ར་ཀ་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ། 332

ལྔ་པ། རིག་བྱེད་མཐའ་པའམ་གསང་བ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 336
༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 338
༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།
ཀ གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 338
ཁ ཡུལ་ཅན་དང་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག 340

དྲུག་པ། རྒྱལ་བ་པའམ་གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 341
༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན། 343
༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།
ཀ ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་བདུན། 344

ཁ ཇོས་དྲུག་གམ་ལྔའི་རྣམ་གཞག …… 346
ག ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག …… 347

བདུན་པ། རྒྱང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ། …… 350
༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། …… 351
༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ། …… 352

སྐབས་གསུམ་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱི་བཤད། …… 357

དང་པོ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། …… 362
༢ ལུགས་འདིས་གཙོ་བོར་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པ། …… 363
༣ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། …… 366
༤ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།
ཀ སྤྱིར་བཤད་པ། …… 366
ཁ འདོད་ཚུལ་གཙོ་ཆེ་བ་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།
༡) ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔའི་རྣམ་གཞག …… 370
༢) རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག
ཀ) རྒྱུ་དྲུག་བཤད་པ། …… 375
ཁ) རྐྱེན་བཞི་བཤད་པ། …… 377
ག) འབྲས་བུ་ལྔ་བཤད་པ། …… 378

༣) འཇལ་བྱེད་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག 380

གཉིས་པ། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 383

༢ ལུགས་འདིས་གཙོ་བོར་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པ། 384

༣ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། 386

༤ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ། 387

ཁ འདོད་ཚུལ་གཙོ་ཆེ་བ་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡) རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག 388

༢) འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ། 392

༣) རྒྱུ་འབྲས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་བས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པ། 395

༤) ལུགས་འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛོག་ཚུལ། 396

༥) འཇལ་བྱེད་བློའི་རྣམ་གཞག 398

ག ཞར་བྱུང་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཚུལ། 401

གསུམ་པ། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ། 403

༢ ལུགས་འདིས་གཙོ་བོར་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པ། 404

༣ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། 406

༤ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག 407

ཁ ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག

༡) སྦྱོར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་འདོད་ཚུལ། 411

༢) རྟེན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞི། 414

༣) བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི། 416

ག ཉོན་ཡིད་བཤད་པ། 419

ང རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀྱི་རྗོད་ཚུལ། 419

ཅ ཚད་མའི་རྣམ་གཞག 422

བཞི་པ། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 425

༢ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ། 427

༣ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གི་འགྲེལ་བྱེད་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། 432

༤ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས། 436

ཀ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡) སྤྱིར་བཤད་པ། 439

༢) གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། 440

༣) འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ། 441

༤) མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། 444

༥) རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། 446

ཁ དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡) གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་བཤད་སོགས། 448

༢) གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ། 449

༣) ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་
གཙོ་བོ་རྣམས་བཤད་པ། 451

༤) ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐོར།

ཀ) ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ། 457

(ཁ) ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་
སོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། 460

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མཇུག་བསྡུ་བ།

༡ གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྤོང་ཚུལ། 465
༢ གྲུབ་མཐའ་རྣམས་སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་འགྲུར་ཚུལ། 466

སྐབས་བཞི་པ། གཞིའི་གནས་ཚུལ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ།

༡ སྤྱིར་བཤད་པ། 473
༢ རང་སྡེ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ། 475
༣ རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་མཚན་ཉིད་གསུམ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྡུད་ཚུལ། 479
༤ ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་བདེན་གཉིས་འཛོག་ཚུལ།
ཀ བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས། 481
ཁ བདེན་ཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་པ། 484
ག རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར། 486
ང ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ། 487

སྐབས་ལྔ་པ། བདག་དང་བདག་མེད་པ་བརྟག་པ།

༡ སྤྱིར་བཤད་པ། 491
༢ ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་པའི་ཚུལ།
ཀ གྲངས་ཅན་པས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་འདོད་ཚུལ། 494

ཁ བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། 496
ག དཔྱོད་པ་བས་བདག་འདོད་ཚུལ། 498
ང རིག་བྱེད་མཐའ་པའམ་གསང་བ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། 500
ཅ གཅེར་བུ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། 501

༣ སངས་རྒྱས་པས་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ།

ཀ རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འགོག་པའི་ཚུལ། 502
ཁ གནས་མའི་བུས་འདོད་པའི་བརྗོད་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ། 505
ག རང་རྒྱུ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པ། 510

༤ བདག་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

ཀ བདག་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཐད་ཚུལ། 512
ཁ ཐ་སྙད་དུ་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་འཛིན་ཚུལ། 514
ག ཞར་བྱུང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ། 518

སྐབས་དྲུག་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ།

༡ སྤྱིར་བཤད་པ། 523

༢ ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ།

ཀ གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཚུལ། 525
ཁ གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། 528

༣ གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 534

༤ རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ།

ཀ རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན། 540
ཁ རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ། 544

སྐབས་བདུན་པ། དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

ཀ སྤྱིར་བཤད་པ། 549

ཁ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ། 551

ག རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ། 557

༢ དབུ་མ་པའི་བདེན་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་གཞན་བཤད་པ།

ཀ སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ། 566

ཁ སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དབུ་མའི་རྒྱན་དུ་གསུངས་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ། 569

ག སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ། 576

ང རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས།

༡) སྤྱིར་བཤད་པ། 581

༢) རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་དང་གོ་དོན། 582

༣) རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ། 584

༤) བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། 584

༥) སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ། 589

༣ སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གང་ཡིན་བརྟག་པ། 591

༤ དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ། 594

༥ དབུ་མ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་གནས་ཚུལ། 596

སྐབས་བརྒྱད་པ། ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག

༡ འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྤྱི་བཤད། 603

༢ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་དཔྱད་པ། 609

༣ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

ཀ མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། 610

ཁ མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ། 612

ག ཞར་བྱུང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 620

༤ ཚད་མའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག 622

༥ སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག

ཀ སྒྲ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ། 628

ཁ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་སྒྲའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ།

༡) གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་སྒྲའི་དོན་རྣམས་དགག་པ། 632

༢) རང་ལུགས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ། .. 637

ག སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟོག་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། 640

ང ཕྱིས་ཀྱི་སེལ་བ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་སེལ་འཇོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། 645

༦ སྤྱིའི་མཇུག་བསྡུ་བ། 651

རྩོམ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ལྷན་མེད་པ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་རྗེས་འཇུག་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་མཛད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་བརྗོད་བྱ་རྣམས། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གམ་ཚན་རིག་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་གྲུབ། ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་བཅས་སྡེ་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་སྡུད་པའི་སྒྲིལ་གསར་དུ་ཕྱེ་བ་ལས། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གམ་ཚན་རིག་དང་། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གཉིས་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཆོས་ལུགས་གཞན་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ལ་དོ་སྣང་མེད་པའི་རིགས་དང་། ཐ་ན་ཆོས་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྦྱང་བརྩོན་བྱ་འོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཁྱད་ཆོས་འབུར་དུ་ཐོན་པ་དུ་མས་སྤུག་ཅིང་། ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདིའི་དགོས་མཁོ་དང་ཤིན་ཏུ་འཚམ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྡེ་ཚན་ནང་འཇུག་ཐབས་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་དཔྱད་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཤེས་བྱའི་ཁོར་ཡུག་ནང་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཁྲོད་དུའང་། གནའ་སྲོལ་བཞིན་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་སློབ་གཉེར་རྒྱུན་རིང་པོར་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་རིགས་ལ་བཀའ་བསྟན་གྱི་བརྗོད་བྱ་གཞི་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཁྲུངས་དང་འབྲེལ་

བའི་གོ་བ་རགས་རིམ་སྐྱེར་ཐུབ་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཁྲོད་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མང་པོར་དོ་སྣང་གསར་པ་སློབ་བཞིན་པ་རྣམས་ལ་གཏིང་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒོ་མོ་ཡངས་པོར་འབྱེད་ཐུབ་པ་སོགས་མདོར་ན་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་ཟབ་མོ་གཞིར་བཟུང་ཐོག གོང་གསལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་པོ་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཟུར་དུ་བཏོན་ཏེ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་པའི་གླེགས་བམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་ཉིད་ཆོས་སྒྲིག་གི་ངལ་བ་དང་དུ་བླངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དག་ལས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་བསྡུས་པའི་གླེགས་བམ་འདི་ཉིད་ནི། ལོ་ཤས་གོང་ནས་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གླེགས་བམ་རྒྱས་པའི་རགས་ཟིན་སྙན་འབེབས་ཞུ་སྐབས། གླེགས་བམ་རྒྱས་པར་མ་ཟད་འབྲིང་བསྡུས་གཉིས་བཅས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་སྒྲིག་བྱེད་ཐུབ་ན་དོན་གཉེར་ཅན་བློ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སྩལ་སྤྱི་བོར་ཕེབས་པ་བཞིན། ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ལས་ལུང་འདྲེན་སོགས་སྤྲོས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་བསྐྱུངས་ཏེ་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ཉུང་ངུར་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྒྲིག་བགྱིས་པ་ཞིག་ཡིན།

གླེགས་བམ་བསྡུས་པ་འདིར་ཚན་རིག་གི་སྐོར་དང་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་བཅས་སྡེ་ཚན་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། སྡེ་ཚན་དང་པོ་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་གི་སྐོར་འཆད་སྐབས་གཟུགས་ཕྲ་རགས་དང་། འབྱུང་བ་འབྱུང་གྱུར། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྩོམ་གཞི་རྡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་དང་། ཕྲ་མོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རགས་པ་གྲུབ་ཚུལ། གཞན་ཡང་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ་དང་། སྐར་དཔྱད་རིག་པ། ཀླད་པའི་གནས་ཚུལ་སོགས་ཕྱི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་སྐོར་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད། སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག སེམས་ཕྲ་རགས། བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་སོགས་ནང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་སོགས་རྗོད་བྱེད་སྐབས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ཡོད་ལ། སྤྱིར་ཕྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞར་བྱུང་དུ་གྱུར་པས། ནང་པའི་གཞུང་དུ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ལ་ཐུག་གོ།

སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་འཆད་སྐབས་ཐོག་མར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་རེ་དང་། དེ་ནས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་གཞུང་ལས་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བདག་དང་བདག་མེད་བརྟག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྐོར། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྒྲ་དོན་བརྟག་པ་སོགས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གནད་འགག་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་བཅས་རྗོད་བྱེད་

སྐབས་དགུར་ཕྱེ་ཞིང་། དོན་གྱི་གོ་རིམ་རྣམས་གླེགས་བམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཏེ་བཀོད་ཡོད།

ཚན་རིག་དང་ལྷ་སྒྲུབ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྩོམ་སྒྲིག་གི་བྱ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་ཚན་རིག་དང་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ནི་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གླེགས་བམ་རྒྱས་པའི་དབུར་བཞུགས་པའི་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆེད་དུ་སྩལ་བའི་སྔོན་གླེང་དང་། རྩོམ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། ཡང་༧མགོན་པོ་མཆོག་གིས་ཆེད་དུ་སྩལ་བའི་ལྷ་སྒྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གླེགས་བམ་རྒྱས་པའི་སྔོན་གླེང་སོགས་ལས་མཁྱེན་པར་འགྱུར་བས་བསྐྱར་ཟློས་བྱ་དགོས་མ་མཐོང་ལ། གླེགས་བམ་འདི་དག་རྩོམ་སྒྲིག་སྐབས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པ་དང་། རྩོམ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་སེར་བྱེས་ཁྲིམ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་ལས་རིམ་གང་ཅིར་རྣམ་ཀུན་གཟིགས་རྟོག་གནང་བ་དང་། ཚོགས་མི་སེར་སྨད་དགེ་བཤེས་ཡང་སྟེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་དཔལ་བཟང་ལགས། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་སྤྱི་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་ལགས་བཅས་ནས་ཀུང་ཕུར་གྲུ་མཉམ་འདེགས་ལྷོད་མེད་གནང་བ་དང་། རྩོམ་སྒྲིག་སློབ་སྟོན་པ་སྐུའི་གསུང་སྒྲུར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་ན་པ་ལགས་ཀྱིས་གཞུང་འདིའི་སྒྲོམ་གཞི་དག་སྒྲིག་དང་། དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་ཤུ་སྐེགས་པའི་ལྷ་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལས་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་དུ་མ་མཁོ་སྒྲིག་མཛད་པ། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པའི་སྐད་ཆའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་གྱི་

རྣམ་གཞག་གི་ས་བོན་གསར་སྒྲིག་གནང་བས་མཚོན་དུས་ནས་དུས་སུ་རོགས་འདེགས་མི་དམན་པ་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཡིག་ཚང་ནས་གང་ཅིའི་འགྲོ་གྲོན་ཕངས་མེད་དུ་སྦྱར་བ་དང་། སྐུ་བཅར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གྲུས་ཅག་རྩོམ་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དང་ལས་ཤག་འཚོ་བ་ནར་མ་སྦྱར་བ་བཅས་འབྲེལ་ཡོད་རྣམ་པའི་ཐུགས་ཁུར་དང་རམ་འདེགས་ནི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལས་རིམ་འདི་ཉིད་བདེ་བླག་དང་འགྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར།

ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་རིམ་པར་བྱོན་པའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་བྲུབ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ནི་ཟབ་ཅིང་བརླིང་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གྲུས་ཅག་རྩོམ་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་ལ་ཚད་ཡོད་པས་གཞུང་འདི་ར་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ནོངས་པའི་རིགས་མཆིས་ཆེ་གཟུར་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྩོལ་སྐྱོས་ཡོ་བསྲུང་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་ཞིང་། རྣམ་པར་དཀར་བའི་བགྱི་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་འགྲོ་སྤྱི་ལ་དགོངས་པའི་རླབས་ཆེན་ཐུགས་བཞེད་ཆ་ཚང་སྐྱོང་ཐུབ་པ་དང་། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་དམ་པ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གནང་བའི་རིག་གཞུང་ཟབ་མོ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ཉེར་འཚོའི་གསོས་སུ་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱིས་གཏུགས་པ་མེད་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་བྱམས་བརྩེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཟབ་མོས་ཕྱུག་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་ཡངས་

པའི་ཕྲིན་ཀུན་ཞི་བསིལ་ཟླ་བའི་འཛུམ་ཟེར་གྱིས་རྟག་ཏུ་འཕྲུད་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས། གྲུས་པ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་དང་། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་སངས་རྒྱས། དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་དགེ་བཤེས་དཔྱི་ས་དྲུང་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་བཅས་ཀྱི་མགྲིན་ནས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཚན་ས་མོ་ཕག་གི་ལོའི་ས་ག་ཟླ་བའི་གྲལ་ཚེས་ ༧ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༩ ལ།

ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་གི་སྐོར།
སྐབས་དང་པོ། གཞུང་གི་སྤྱི་བཤད།

༡ ནང་པའི་གཞུང་ནས་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྤྱི་སྒྲོམ་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པ།

དེ་ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཡང་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ཆོས་བཅས་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཁམས་བཅོ་

བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྡུས་སོ།།

ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གཞུང་མངོན་པ་མཛོད་ལྟ་བུར་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཏེ། ༡ ཕྱི་ནང་གི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་གཟུགས་དང་། ༢ ནང་ཤེས་པའི་ཆོས་རྣམས་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། ༣ འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཤིང་། ༤ འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཤེས་གང་གིའང་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། ༥ རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞིར་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྲོལ་མཛད།

ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་དུ་ནི། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱེད་བློའི་རྣམ་གཞག བློ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཅས་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་དུ་གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ། ཀུན་བཏགས་བཅས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དབུ་མའི་གཞུང་དུ་གཞི་བདེན་པ་གཉིས། ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས། འབྲས་བུ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་སོགས་མདོར་ན་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་སྤྱི་འི་སྒྲོམ་མི་འདྲ་བ་མཛད་ཡོད་དོ།།

འདིར་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གམ་

ཚན་རིག་གི་སྐོར་རྣམས་རྩ་བའི་དོན་ཚན་ལྔའི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་ ༡ ཞེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་དང་། འབྱུང་བ་འབྱུང་གྱུར་གྱི་ཁྱད་པར། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྫོམ་བྱེད་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་རྣམ་གཞག་ནི་གཙོ་བོར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སོགས་མངོན་པ་གོང་མའི་གཞུང་རྣམས་དང་། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མངོན་པ་མཛོད་སོགས་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་རྣམས་ཁུངས་སུ་བྱས་ཞིང་། སྐབས་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མའི་སྙིང་པོ་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་པའི་ཐད་དུ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱི་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་ཁུངས་གཏུགས། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་འཇིག་གི་རིམ་པ་དང་། མངལ་དུ་ལུས་ཆགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་དགའ་བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་གཞུང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་། སྨན་གཞུང་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན། རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་སྐོར་རྣམས་ཕྱོགས་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་སྨན་གཞུང་རྣམས་ལས་བཏུས་ཞིང་། གླད་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་སྨན་གཞུང་ལ་བརྟེན།

༢ སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སེམས་ཕྲ་རགས་སོགས་ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྣམས་དང་། མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་བཏུས་ཞིང་། ཕྱོགས་ཟླ་མེད་ནས་བྱུང་བའི་སེམས་ཕྲ་རགས་དང་། རླུང་སེམས་ཐིམ་རིམ་སོགས་ནི། གཙོ་

བོར་གསང་བ་འདུས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་སོགས་ལའང་བརྟེན་ནས་བཀོད་ཡོད།

༣ བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་རྩ་བར་བྱས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཀུང་བཏུས། ༤ བློས་ཡུལ་འཛལ་བའི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ནི་མདོ་དང་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉན་ས་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན། བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་རྣམས་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས་རྩ་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་བསྒོམ་རིམ་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་གཞི་བཅོལ། ༥ ཡུལ་འཛལ་བ་པོའི་གང་ཟག་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་སོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ།།

༢ གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས།

དེ་ལ་སྔ་མོའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། གསུང་རབ་ལས་གང་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རིགས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས།

དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།།
ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །
བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།།[1]

ཞེས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན། གསེར་ལ་བསྲེག་བཅད་བརྡར་གསུམ་གྱིས་བརྟག་པ་ལྟར། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེར་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་བྱས་ནས་གདེང་འཁེལ་བ་བྱུང་ན་ད་གཟོད་ཡིད་ཆེས་བྱ་རིགས་པ་ལས། རང་གི་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ཙམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལ། འདིས་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པ་ན་ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་དགོས་པར་བསྟན། དེ་ཡང་དོན་གང་ཞིག་ལ་དཔྱོད་པ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བར་བརྩི་ཞིང་། གལ་ཏེ་ལུང་ཙམ་ཁུངས་སུ་འཛིན་ན་ལུང་དེ་ཡང་ལུང་གཞན་ཞིག་གིས་ཚད་མར་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལུང་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས། མཐར་གཏུགས་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའང་མཐར་ཐུག་རང་གི་མྱོང་བ་ཚད་མ་ཞིག་ལ་གཏུག་དགོས་པར་བཞེད་དོ།།

ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པ་ན་དཔྱོད་པ་པོ་ལ་མ་མཐའ་

1 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་མ་རྙེད་མོད། འགྱུར་ཙུང་མི་འདྲ་བ། ''བསྲེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་མོས་པ་འམ། །གཞན་གྱིས་མཁས་པ་འཇུག་མི་བྱ། །''ཞེས་པ། དཔལ་སྤྱོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད། ལེའུ་དང་པོ། སྡེ་དགེ བཀའ། རྒྱུད། ག ཤོག ༢༡༨ དཔེ་བསྒྱུར་མ། དེབ། ༧༥ ཤོག ༦༢༧ གསལ། ལུང་འདི་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་མདོ་ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའམ་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལས་འཕྲོས་པ་ཨངྒུ་ཏྟར་ནི་ཀཱ་ཡའི་ནང་ཚན་ཀཱ་ལཱམ་གྱི་མདོའམ་ཀེས་མུཏྟི་མདོའི་ནང་དུའང་འབྱུང་།

ཚང་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ནི་རྟོན་པ་བཞི་ཡིན་ཞིང་། རྟོན་པ་ཞེས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོན་པ་བཞི་ལས་ ༡ གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་དེ་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་གང་ཟག་དེས་བཤད་པའི་ཆོས་ལ་ལྟ་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །༢ ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པ་ནི། གང་བཤད་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཚིག་གི་སྡེབ་སྦྱོར་ལེགས་པོ་ཡོད་མེད་ཙམ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་དོན་ལ་ལྟ་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་བླང་བར་བྱ་ལ། ཉེས་པར་བཤད་པ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལེགས་ཀྱང་དོར་བར་བྱ་དགོས་པས་ཚིག་ཙམ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པར་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་དགོས་པའོ། །༣ དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པ་ནི། ཚིག་གི་དོན་ཡང་དགོས་དབང་གིས་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཙམ་ལ་མི་ལྟ་བར་ངེས་དོན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་ཡིད་ཆེས་དགོས་པའོ། །༤ རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་པ་ནི། ངེས་པའི་དོན་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་པར། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ན་ལེ་ཚན་འདིའི་མཁས་པའི་བཞེད་སྲོལ་ནི་རིགས་པ་རྒྱལ་འདོར་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་འོག་ཏུ་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དང་། ལྟོས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་རྣམས་གཞིར་བྱས་ཏེ། འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་རྣམས་རྗེས་དཔག་གིས་དཔོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་

མཐོང་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རིགས་གཅིག་དང་། ཡང་དངོས་སུ་གྲུབ་བས་མ་གྲུབ་ནའང་། དུ་བ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་ཕར་རྒྱབ་ཏུ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་རིགས་ཤིག་དང་། ཡང་གནས་སྐབས་དེར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་མི་ནུས་ཀྱང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ངག་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བཅས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོའི་རིགས་རྣམས་རིགས་པས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་གྲས་སུ་ཚུད་པའི་ཆེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་དགོས་པ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་བསྟུན་ནས་དཔྱད་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་ཡང་རིགས་པས་ཇི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་མཚམས་ངོས་ཟིན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། འདི་ལ་བསམས་ཏེ་རིགས་པ་དེས་ཡོད་པར་མ་བསྒྲུབས་པ་དང་། མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་གཉིས་དང་། ཚད་མ་དེས་དོན་དེ་མ་རྙེད་པ་དང་། མེད་པར་རྙེད་པ་གཉིས་དང་། རིགས་པ་དེས་ཡིན་པར་མ་བསྒྲུབས་པ་དང་། མིན་པར་བསྒྲུབས་པ་གཉིས་དང་། ཚད་མ་དེས་དོན་དེ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་། མིན་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། །།

སྐབས་གཉིས་པ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག

༡ གཏན་ལ་དབབ་བྱ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བཤད་པ།

དེ་ལ་སྤྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། བློ་ཚད་མ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེས་མ་གྲུབ་ན་མེད་པར་འཇོག་དགོས། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཡོད་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་མེད་པར་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད། ཡོད་པ། གཞི་གྲུབ། ཡུལ། ཤེས་བྱ། གཞལ་བྱ། ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། བློའི་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག

ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སོགས་ནང་པའི་གཞུང་གི་སྐབས་སོ་སོར་དབྱེ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་རིགས་ཤིག་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་ཤིང་འགྱུར་ལྡོག་ཡོད་པའི་རིགས་བཅས་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུ་ཞིང་། དེའི་དང་པོ་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། གཉིས་པ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་རིགས་དང་པོར་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་མི་བྱེད་པས་དངོས་མེད་དང་། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མ་བྱས་པ། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་མི་རུང་བས་འདུས་མ་བྱས། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་རྟག་པར་འཇོག་གོ།

དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས། མ་བྱས་པའི་ཆོས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས། རྟག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མ་སྐྱེས་པ་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་མི་རུང་བ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྟག་པ་ལ་དབྱེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དུས་གཏན་དུ་གནས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་རྟག་པ་དང་། བུམ་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ཚེ་ཡོད་ཅིང་དེ་མེད་པའི་ཚེ་མེད་པའི་རེས་འགའ་བའི་རྟག་པ་བཅས་གཉིས་འཇོག

གཞན་ཡང་རྟོག་ངོ་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཆོས་དཔེར་ན། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་འི་ཆ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པར་འཇོག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་ཤིང་འགྱུར་ལྡོག་ཡོད་པའི་རིགས་རྣམས་ལ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པས་དངོས་པོ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པས་བྱས་པ། རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་འདུས་ནས་བྱས་པས་འདུས་བྱས། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་པས་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོ། བྱས་པ། འདུས་བྱས། མི་རྟག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེས་པ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་རུང་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས། ཤེས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱུ་དང་ལག་པས་རེག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཐོགས་རེག་ཅན་རྣམས་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་

ནང་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་ཤེས་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ཆ་ལ་བཏགས་པ། དཔེར་ན། དུས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འཇོག་གོ།

༣ གཟུགས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ།

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སུ་རུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཟུགས་ཅན་ནང་ཕན་ཚུན་ཐྲད་པ་ལས་འགྱུར་བ་མི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པས་གནོད་པ་བྱར་རུང་བ་ལ་ཟེར།

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ། གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱིས་རེག་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སྟེ། ཐོགས་རེག་ཅན་གྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་རིགས་གཅིག་དང་། ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སྟེ། བློས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཡུལ་ཆ་དང་བཅས་པར་དཔྱད་དུ་རུང་བས་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་རིགས་ཤིག་བཅས་གཉིས་གསུངས། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ཡང་། རེག་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་མིན་པས། དེ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཁྱབ་ཆེ། མངོན་པ་མཛོད་དང་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་བཤད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟ་བུས་གཟུགས་ལ་ཐོགས་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད།

གཟུགས་ལ་ནང་གསེས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་།

ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་འཇོག་ལ། གཉིས་པ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་འཇོག གཟུགས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་རིགས་ཀྱི་མིང་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་དེའི་ནང་ཚན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་གོ་དགོས་པས། སྒྲ་དང་། དྲི། རོ། རེག་བྱ་རྣམས་གཟུགས་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མིན་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས།

༣ གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་བཤད་པ།

སྤྱིར་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་ལྟ་བུ་ཕྱིའི་གཟུགས་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ་ནང་གི་གཟུགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའང་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ༡ ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་། ༢ ནང་གི་གཟུགས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ༣ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས། ༤ དེ་དག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་བཅས་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། ཐོག་མར་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་ནི། སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། རྣ་བའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དང་། སྣའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དང་། ལྕེའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག དེ་ཡང་རྟེན་མིག་དབང་ལ་གཟུགས་ཤར་བའི་སྒོ་

ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་འདྲའོ།།

༡ གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ། དབྱེ་ན། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མདོག་ལ་ཁ་དོག་དང་། རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་བཀོད་ལྟ་ལ་དབྱིབས་སུ་འཇོག མདོག་ཏུ་རུང་བ་ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྩ་བའི་ཁ་དོག་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གཉིས། རྩ་བའི་ཁ་དོག་ལ་དབྱེ་ན། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི། འདི་བཞི་ལ་རྩ་བའི་ཁ་དོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། འདི་བཞི་ནང་ཕན་ཚུན་འདུས་པ་ལས་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་རྣམས་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད། དཔེར་ན། སེར་པོ་དང་འདུས་པའི་སྔོན་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ཁ་དོག་ལྗང་གུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྩ་བ་ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་གོ་དགོས། ཡང་ན་འབྲས་བུའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བཞིའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་མཐུན་པས་རྩ་བའི་ཁ་དོག་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད།

ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ། ༢ སྔུན་པ། ༣ སྤྲིན། ༤ དུ་བ། ༥ རྡུལ། ༦ གྲིབ་མ། ༧ ཁུག་རྣ། ༨ ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་བརྒྱད། རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་པོ་ཤས་ཆེ་ཆུང་དུ་འདུས་པའི་དབྱེ་བྲག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་རྣམས་འབྱུང་བས་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ལ་དེ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་མངོན་པའི་གཞུང་ལས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ནི། སྤྲིན་དང་། དུ་བ་དང་། རྡུལ་དང་། ཁུག་རྣ་བཞི་པོ་ཐག་རིང་པོ་ནས་བལྟས་ན་རྩིག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། འགྲིམས་ནས་བལྟས་ན་མི་མཐོང་

བས་དེ་དག་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཆེད་དང་། སྣང་བ་དང་། མུན་པ་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག་བཞི་ཡང་དེ་དག་གང་དུ་ཡོད་པའི་གཞི་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས།

དབྱིབས་སུ་རུང་བ་དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ༡ རིང་པོ་དང་། ༢ ཐུང་ངུ། ༣ ལྷམ་པ། ༤ ཟླུམ་པོ། ༥ མཐོ་བ། ༦ དམའ་བ། ༧ ཕྱ་ལེ་བ། ༨ ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བརྒྱད། དེ་དག་ལས་ལྷམ་པ་ནི་གྲུ་བཞི་དང་། ཟླུམ་པོ་ནི་གོར་གོར་རམ་རིལ་རིལ་པོའི་དབྱིབས་སོ། །ཕྱ་ལེ་བ་ནི་ངོས་མཉམ་པ་དང་། ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་ངོས་མི་མཉམ་པའི་དབྱིབས་ལ་བྱ། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་གྲངས་རྣམས་བསྒོམས་ན་ཉི་ཤུ་ཡོད་ལ། ལྗང་གུ་དང་ནག་པོ་ལ་སོགས་པའང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དེ་ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་སོ།།

༢ སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། རྣ་ཤེས་ཀྱི་མཉན་བྱ་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཅུ་སྒྲ་ལྟ་བུ། དབྱེ་ན། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་བཞི། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་བཞི་ནི། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྙན་པའི་སྒྲ་དང་མི་སྙན་པའི་སྒྲ་གཉིས་དང་། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་སྙན་པའི་སྒྲ་དང་མི་སྙན་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱེས་བུས་གླུ་སྙན་པོ་ལེན་པའི་སྒྲ་དང་། ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བའི་སྒྲ་དང་། ཐལ་ཁ་བྲུག་གི་སྐད་དང་། ཁ་ཚུར་རྡེག་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་བཞི་ནི། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་

སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྣན་པའི་སྒྲ་དང་མི་སྣན་པའི་སྒྲ་གཉིས་དང་། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་སྣན་པའི་སྒྲ་དང་མི་སྣན་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ཚིག་སྣན་པོ་དང་། བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ཚིག་རྩུབ་པོ་དང་། པི་ཝང་གི་སྒྲ་དང་། བྲག་རལ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་མི་སྟོན་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དོན་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱ། དེ་ཡང་དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ལས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་ཕན་གནོད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དབང་པོས་ཟིན་པའི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་ནི་དབང་པོས་མ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཞར་བྱུང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཐུན་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། དབྱེ་ན། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ཡོད། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེ་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་གཉིས། ཡང་ན་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་མིང་འདོད་རྒྱལ་བ་དང་། རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་མིང་གཉིས། ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དངོས་མིང་དང་མིང་གཙོ་བོ་དང་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་རྣམས་དོན་འདྲ་ལ། བཏགས་མིང་དང་མིང་ཕལ་པ་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་རྣམས་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་ནི་དངོས་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་ལ་མེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དེ་དང་འདྲ་བའམ་འབྲེལ་པ་གང་རུང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞི་དེ་ལ་ཕྱིས་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་ལ་བཏགས་མིང་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན། འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ལ་

དེ་བྱུང་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དེ་བྱུང་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་པ་གདན་གྱི་ཟུར་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་གདན་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། མི་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བ་དང་རྗེས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་མིང་འདོད་རྒྱལ་བ་དང་། ཟླ་བ་ལ་འོད་དཀར་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་མིང་རྗེས་གྲུབ་པ་དང་། བུ་ཆུང་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བཏགས་མིང་འདོད་རྒྱལ་བ་དང་། མི་ཁ་ཆེ་སྣ་ཉག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བཏགས་མིང་རྗེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེ་ཚིག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་དེ་ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད། ཡི་གེའི་ངོ་བོ་སྐད་གདངས་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། བྲིས་པའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ནི་ཡི་གེ་དངོས་མིན་ནོ། །ཡི་གེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱངས་དང་། གསལ་བྱེད་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པ་མིང་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ཚིག དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡི་གེ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁང་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་མིང་དང་། ཁང་པ་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་དང་། ཁང་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཟུར་གྱི་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ནོ། །

གོང་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཀུང་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ལས་སྤྱིར་མིང་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མིན་ནོ།།

༣ དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། སྣ་ཤེས་ཀྱི་བསྣམ་བྱ་དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཙན་དན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ལྟ་བུ། དབྱེ་ན། དྲི་ཞིམ་པ་དང་། མི་ཞིམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཞིའོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ་ཙེ་རིགས་ཤས་ཆུང་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཙེ་རིགས་ཤས་ཆེ་བ་ལ་བཤད་དོ།།

༤ རོའི་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། ལྕེ་ཤེས་ཀྱི་མྱོང་བྱ་རོའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུའོ། །རོ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མངར་བ་དང་། སྐྱུར་བ་དང་། ལན་ཚྭ་དང་། ཚ་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། བསྐ་བའོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ཡང་། མངར་བ་ནི་ཀ་ར་དང་། སྐྱུར་བ་ནི་སྐྱུར་རྩི་དང་། ལན་ཚྭ་ནི་ཚྭ་དང་། ཁ་བ་ནི་ཏིག་ཏ་དང་། ཚ་བ་ནི་སྒ་སྨུག་དང་། བསྐ་བ་ནི་ཨ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུའོ། །རོ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་དྲུག་དྲུག་ཕྱེ་བས་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། སོ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་མྱངས་ཚེ་ལྕེ་ཤེས་ལ་ཕན་པའི་རོ་དང་། འཇུ་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་ལུས་ཤེས་ལ་མི་གནོད་པའི་རོ་དང་། ཞུ་ཟིན་པའི་ཚེ་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རོ་སྟེ་གསུམ་རེ་ཕྱེ་བས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱང་བཤད་དོ།།

༥ རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། ལུས་ཤེས་ཀྱི་རེག་བྱ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །རེག་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུའི་རེག་བྱ་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུའི་རེག་བྱ་འབྱུང་གྱུར་གཉིས། སྔ་མ་འོག་ཏུ་འཆད་

ཅིང་། འབྱུང་གྱུར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་འབྱུང་གྱུར་ཅེས་པ་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའམ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་འབྱུང་གྱུར་ཅེས་བརྗོད། འབྱུང་གྱུར་གྱི་རིག་བྱ་ལ་དབྱེ་ན་བདུན། འཛམ་པ་དང་། རྩུབ་པ། ལྡི་བ། ཡང་བ། གྲང་བ། བཀྲེས་པ། སྐོམ་པའོ། །འབྱུང་གྱུར་གྱི་རིག་བྱ་བདུན་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཆུ་དང་མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་འཛམ་པ། ས་དང་རླུང་གི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་རྩུབ་པ། ས་དང་ཆུའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ལྡི་བ། མེ་དང་རླུང་གི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ཡང་བ། ཆུའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་གྲང་བ། རླུང་གི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་བཀྲེས་པ། མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་ལས་སྐོམ་པའོ།།

དེ་ལྟར་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཉི་ཤུ་དང་། སྣང་ལ་བརྒྱད། དྲི་ལ་བཞི། རོ་ལ་དྲུག རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་གྱུར་བདུན་ཏེ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། མངོན་པ་གོང་མའི་གཞུང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཉེར་ལྔ་དང་། སྣང་ལ་བཅུ་གཅིག དྲི་ལ་དྲུག རོ་ལ་བཅུ་གཉིས། རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་གྱུར་ཉེར་གཉིས་ཏེ་ཉེར་དྲུག་ཡོད་པར་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པའི་སྟོད་ཆར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༩ མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།

མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འོད་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དང་བས་དུམ་བུར་གཅོད་པ་དང་སྲང་ལ་འཇལ་བ་སོགས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཅིང་། རང་རང་གི་དབང་རྟེན་ཤིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རང་འབྲས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ལ་

གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་བཞིན་དུ། མིག་གི་དབང་པོར་ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ།།

རང་འབྲས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ་མིག་གི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེས་རྣ་བའི་དབང་པོ་སོགས་བཞིའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་སོ། །མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལའང་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་དེ་རྟེན་བཅས་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་མིག་བཙུམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་དེ་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །འདིས་དབང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །དབང་པོ་ལྔའི་དབྱིབས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་དང་། གྲོ་ག་གཙུས་ཏེ་མདུད་པ་དང་། ཐུར་མ་གཤིབས་པ་དང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་དང་། པགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད།

༥ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་བཤད་པ།

སྤྱིར་གཟུགས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། རྡུལ་གྱི་གོང་བུ་ལྟ་བུའི་རགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་ཚེ་མཐར་ཕྲ་བར་གྱུར་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཀྱང་དེ་དག་གཟུགས་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་

གང་ཡང་མིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཇོག་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་ཞིང་རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ཞེས་པས་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་གཅོད་ཅིང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་དེ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྨོས་སོ།།

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལ་ལྔར་གསུངས་ཏེ། ༡ བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྟེ། བསྡུས་པའི་གོང་བུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་བ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐར་གྱུར་པས་ན་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད། ༢ མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་སེང་པོར་སྣང་བའོ། །མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཕ་རིའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་བ་དེ་ཕྱི་ར་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཇོག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་བར་སྣང་སྐྱ་སེང་བ་སྣང་བ་དེ་འཇོག་ལ། མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །༣ ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གིས་རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཀུན་སློང་གཞན་གྱི་བློ་ཡུལ་དུ་རིག་པར་མི་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་ནས་ཆོ་གས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཆ་ནས་བཏགས། ཡང་ན་ཡང་

དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་སྒྲ་སྦྱོར་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །༤ ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་སོགས་ཡུལ་ལྟ་གསལ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རྟ་གླང་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་རྨི་ལམ་ན་རྟ་གླང་སོགས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད། ༥ དབང་འབྱོར་བའི་གཟུགས་ནི། ཟད་པར་མེ་དང་ཆུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ལ་མེ་དང་ཆུ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་དང་ཆུས་ཁྱབ་པ་དང་མེ་དང་ཆུ་སོགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་གཟུགས་ཡིན་པས་དབང་འབྱོར་བའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྔ་པོ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་ཞེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། རྟོག་མེད་ཡིད་ཤེས་ལ་བྱ་ཞིང་། རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཆ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་འཇོག་དཀའོ། །དེ་ལ་ སྤྱིར་སྔོན་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཤིག་ལ་འཇོག་པར་མཐུན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ལྔ་འཇོག་མིན་དང་། ལྔ་པོ་དེ་དག་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཚུལ་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་པོད་དང་པོར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༦ རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་། དེས་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་གྱུར་གཉིས་པོ་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་ལ། རྒྱུའི་གཟུགས་དེ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། དེ་དག་འདུས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་སམ་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སོགས་ཡོད་དོ།།

འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། འབྲས་བུའི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྲུབ་པ་ན་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བས་ན་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། རྡོ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུ་སའི་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བས་སྲ་བའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་དང་། འོ་མ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུ་ཆུའི་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བས་གཤེར་བའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་ལས་ས་ཤས་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆུ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྡུད་པ་དང་། མེ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྨིན་པ་དང་། རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ། ཡང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་ནི། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །འབྱུང་བ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་བུའི་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པས་འབྱུང་བ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་འདི་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་བརྟེན་པ་དང་། སྡུད་པ་

དང་། སྨིན་པ་དང་། སྐྱོད་པ་བཅས་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་འབྱུང་བཞིའི་བྱ་བ་མི་རྫོགས་པས་སོ། །འབྱུང་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་སའི་མཚན་ཉིད། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུའི་མཚན་ཉིད། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་མེའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རླུང་གི་མཚན་ཉིད་དོ།།

མདོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་བཞི་རེ་རེའི་ཚོགས་པ་ན་འབྱུང་བ་གཞན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཡོད་ཀྱང་གང་ཤས་ཆེ་བ་ནི་མངོན་དུ་འགྱུར་ལ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་བཤད་དེ། དཔེར་ན། ས་རྡོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལའང་། འདུས་པ་དང་། སྨྲམ་པ་དང་། གཡོ་བ་ཡོད་པས་ཆུ་མེ་རླུང་གསུམ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཆུ་ལའང་ཤིང་འདེགས་པ་དང་མེ་ཏོག་སྨིན་པ་དང་གཡོ་བ་ཡོད་པ་དང་། མེ་ལའང་མེ་ལྕེ་འདེགས་པ་དང་དེ་འདུས་པ་དང་གཡོ་བ་ཡོད་པ་དང་། རླུང་ལའང་འདེགས་པ་དང་གྲང་བ་དང་དྲོ་བའི་རེག་བྱ་ཡོད་པས་འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་གསུམ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ལྟར་གཟུགས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ཀའི་བྱེད་ལས་ཚང་བར་ཡོད་པས་འབྱུང་བཞི་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་བྱེད་ལས་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི། མེ་དམར་འབར་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་མེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལྟར་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་དུ་བཤད་པ་བཞིན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལའང་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་རྫས་བཞི་སྟེ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཚང་དགོས་ལ་རྡུལ་རྫས་དེ་དག་ཀྱང་ས་དང་ཆུ་མཚན་ཉིད་པ་སོགས་ཡིན་ཟེར། མདོ་སྡེ་པས་བེམ་པོ་རྣམས་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་སུ་འདོད་ཀྱང་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཅེས་པའི་རྫས་དེ་ནུས་པའམ་ས་བོན་ལ་

བྱ་སྟེ། གང་སྣང་བ་ན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མི་སྣང་བ་ན་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཀྱི། ངེས་པར་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མི་དགོས་པས། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ས་ཆུ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པའམ་ས་བོན་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་ས་ཆུ་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་ངེས་པར་ཡོད་མི་དགོས་ཟེར།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ནི། འབྱུང་བ་གང་ཤས་ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་འབྱུང་བ་དེ་དང་དེ་ཞེས་དངོས་སུ་མིང་གིས་སྨོས་ལ། ཤས་ཆུང་ཞིང་མཐུ་ཆུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ཁམས་ཞེས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཁམས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས། བསགས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཁམས་ཚང་བར་ཡོད་ནའང་འབྱུང་བ་བཞི་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་མི་དགོས་པར་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་འདུས་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཁམས་ཚང་བར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སོགས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་པོད་དང་པོར་བཀོད་ཡོད།

དེས་ན་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་དུ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཁམས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། གཟུགས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ཀའི་རྡུལ་ཚང་བར་ཡོད་པས་འབྱུང་བཞི་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། མངོན་པ་གོང་མ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་ནི། འབྱུང་བཞི་དང་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས། བསགས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ཚང་བར་ཡོད་ནའང་འབྱུང་བཞི་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་མི་དགོས་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་པའི་ཆུའི་རྫས་ལྟ་བུ་ཆུའི་ཁམས་སམ་ནུས་པ་ཡིན་གྱི་ཆུ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།།

༤ ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་ཤེས་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་ཆ་ལ་བཏགས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། གསུམ་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་ཤེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད། མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་ལྟ་བུའོ།།

བུམ་པའི་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ལྟ་བུ་ནི། དཔེར་ན། བུམ་པ་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བུམ་པ་རང་དུས་སུ་གནས་པ་དང་། བུམ་པ་རང་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་རྣམས་བུམ་པ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ནི་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཟུགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཚུལ་མེད་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་ནི་མིན་ཞིང་ཤེས་པ་ཡང་མིན་པས། བུམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འཇོག་དགོས་སོ། །མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཡོད་མེད། རང་ལྡོག་ནས་གཟུགས་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འཇོག་དགོས།

སྲོག་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཤད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་བཀག་ནས།

ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་བཤད། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པ་ལ་སྲོག་ཅེས་བཏགས་པར་གསུངས། ཡང་སྲོག་རླུང་ལ་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡོད།

ཡང་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་བླ་སྲོག་ཚེ་གསུམ་ཞེས་པ། ལུས་མདངས་ཀྱི་མཆོག་དེ་བླ་དང་། ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཚོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཚེ་དང་། རླུང་སེམས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆ་ལ་སྲོག་སྟེ། དཔེར་ན། མར་མེ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། བླ་ནི་སྣུམ་དང་། སྲོག་སྡོང་བུ། ཚེ་མར་མེའི་འོད་ལྟ་བུར་བཤད་དོ།།

༤ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག

འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པས། འདིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཙུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། ༡ རྒྱུ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་འབྲས་བུ་གང་འབྱུང་སའི་གཞི་དེ་ལ་དེའི་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་རྒྱུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ནི་གཞུང་ལས་དུ་མར་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན། ༡ རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། ༢ ཟས་བཞིས་ལུས་འཚོ་བ་ལྟ་བུ་གནས་པའི་རྒྱུ་དང་། ༣ སས་རྟེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་དང་། ༤ སྒྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ༥ མེས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་། མགར་བས་གསེར་རྟུང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྱུར་བའི་རྒྱུ་དང་། ༦ སྨན་གྱིས་ནད་འགོག་པ་ལྟ་བུ་འགོག་པའི་རྒྱུ་དང་། ༧ ཡང་དེས་ནད་མེད་པའི་བདེ་

བ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ༨ དངོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་དང་། ༩ བརྒྱུད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རིང་བའི་རྒྱུ། ༡༠ ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་དུ་བ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སོགས་སུ་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་མོད། སྐབས་འགར་རྒྱུ་གཅིག་ཉིད་ཤེས་བྱེད་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་འཇོག་པའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་དུ་སྨྲས་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཞན་ཡང་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། ཆོས་དེའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་གཙོ་བོ་སྟེ་ཉེར་ལེན་དང་། རྐྱེན་ཅེས་པ་རྒྱུ་དེས་རང་འབྲས་དེ་སྐྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། དེས་ན་གཞི་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དོན་མི་གཅིག་ཀྱང་། སྤྱིར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུའི་དབྱེ་བ་ལ། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་རྒྱུ་དང་། བརྒྱུད་རྒྱུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད། རང་འབྲས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་དངོས་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མེ་དེ་རང་འབྲས་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་དུ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་གཞན་མ་བརྒྱུད་པར་རང་འབྲས་དུ་བ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །རང་གི་འབྲས་བུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་བྱེད་དེ་བརྒྱུད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུད་ཤིང་དེ་རང་འབྲས་དུ་བའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། བུད་ཤིང་དེས་རང་འབྲས་དུ་བ་དངོས་སུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པར་བར་དུ་མེ་བརྒྱུད་ནས་དུ་བ་བསྐྱེད་པས་སོ།།

རང་གི་ཉེར་འབྲས་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དམ། ཡང་

ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ངོ་བོ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རང་འབྲས་སྡུ་གུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དམ། ཡང་ན་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཁྱད་པར་སྐྱེད་བྱེད་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཆུ་ལུད་དེ་སྡུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ས་བོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྡུ་གུའི་རྐྱེན་བྱེད་པས་སྡུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཅེས་བྱའོ། །ཉེར་ལེན་གྱིས་གཙོ་བོ་ངོ་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱིས་གཙོ་བོ་ཁྱད་པར་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ནས་ཀྱི་སྡུ་གུ་དང་འབྲས་ཀྱི་སྡུ་གུ་སོགས་སྡུ་གུ་གང་ཞིག་སྐྱེ་མིན་གཙོ་བོ་ཉེར་ལེན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། སྡུ་གུ་དེ་ཆེ་ཆུང་དང་ཡག་ཉེས་རྣམས་གཙོ་བོ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱིས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྡུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ས་བོན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་ལ། ས་བོན་རྐྱང་པས་སྡུ་གུ་སྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། ས་བོན་མེད་པར་ཆུ་ལུད་རྐྱང་པས་ཀྱང་སྡུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།

༢ འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི། རང་རྒྱུས་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུར་སྡུ་གུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་ལ་དབྱེ་ན། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་འབྲས་དང་། བརྒྱུད་འབྲས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་འབྲས་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས། དང་པོ་དངོས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱ་དངོས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་ན་བར་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་དངོས་

སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དུ་བ་དེ་མེའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །
བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་བྱ་བརྒྱུད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུད་ཤིང་ལས་དུ་
བ་སྐྱེ་བ་ན་བར་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་མེ་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དུ་
བ་དེ་བུད་ཤིང་གི་བརྒྱུད་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་རྗེས་རྒྱུན་དུ་གཙོ་བོར་
བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཉེར་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རྫ་བུམ་དེ་རང་རྒྱུ་འཇིམ་པའི་
ཉེར་འབྲས་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་འཇིམ་པའི་ངོ་བོ་འགྱུར་ནས་རྒྱུན་ཕྱི་མ་རྫ་བུམ་གྱི་ངོ་
བོར་སོང་བས་ཉེར་འབྲས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རང་གི་རྗེས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་
བསྐྱེད་བྱ་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རྫ་བུམ་དེ་རང་རྒྱུ་རྫ་
མཁན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རྫ་མཁན་གྱི་ངོ་བོ་འགྱུར་ནས་རྫ་བུམ་གྱི་ངོ་
བོར་མ་སོང་བར་རང་འབྲས་རྫ་བུམ་འབྱུང་བས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་ཞེས་བརྗོད། འོ་
ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་
སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་དང་། རང་གི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་
སོགས་འདུས་བྱས་ཀུན་ལ་འདྲ། འོན་ཀྱང་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་དེ་རང་འབྲས་དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་པ་དང་། དུ་བ་
དེ་རང་རྒྱུ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

༤ བློའི་གཞལ་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བཤད་པ།

ཀ མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།

གཞལ་བྱའི་དབྱེ་བ་འཇོག་ཚུལ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་མ་ཟད་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་ཐོག་མར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་ལ། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གང་མཚོན་པར་བྱ་བ་མཚོན་བྱ་དང་། གང་གིས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་མཚན་ཉིད། གང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་མཚན་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་མཚན་གཞི། ཤེས་བྱ་མཚོན་བྱ། བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་བུམ་པ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དེས་བུམ་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་བློ་དེའི་ངོར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་ས་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ༡ མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དང་། ༢ ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན། ༣ མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཤུག་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྗོན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན། དེ་ནི་ལྗོན་ཤིང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་ཆུང་བ་སྟེ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཞུགས་ཤིང་། ཡང་ས་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ལྗོན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན། དེ་ནི་ལྗོན་ཤིང་ཙམ་དུ

མ་ཟད་སྐྱེ་དངོས་གཞན་ལའང་ཁྱབ་པས་ན། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཞུགས། ཡང་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ལྡོན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ལྡོན་ཤིང་གི་མཚན་གཞི་ལྷུང་བཟེད་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པས། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་ཞུགས་པས། དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་ལྡོན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིར་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཚུལ་དང་། བྱེད་ལས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་དོན་དེ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ནི། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་ལས་དང་ངོ་བོ་གཉི་གའི་ཆ་ནས་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ནི། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་མེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚ་བ་མེའི་ངོ་བོ་དང་སྲེག་པ་མེའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གསུམ་ནི། ༡ རང་ཉིད་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། ༢ རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ། ༣ རང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་གང་གིའང་མཚོན་བྱ་མི་བྱེད་པའོ། །དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། དངོས་པོ་རང་ཉིད་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལས་གཞན་གྱི་མཚོན་བྱ་མི་བྱེད་པ་བཅས་ཆོས་གསུམ་ཚང་ངོ་། །རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གསུམ་ནི། ༡ རང་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། ༢ རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ། ༣ རང་གི་མཚོན་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་གང་གིའང་མཚན་ཉིད་མི་བྱེད་པའོ། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལྟ་བུ

ལ་མཚོན་ན། རང་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བྱེད་པ་བཅས་ཆོས་གསུམ་ཚང་དོ།།

མཚན་མཚོན་རྣམས་ལ་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཚང་སྟེ། དཔེར་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས་དང་། མིན་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས། ཡོད་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས་དང་། མེད་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས་ཏེ། ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་བཅེ་རུང་བ་ལྟ་བུ། སྤྱིར་མཚོན་བྱ་དེ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། མཚན་མཚོན་གཉིས་ལ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་ཡོད་དོ།།

ཁ གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པ།

སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་སོ་སོར་མེད་པ་དང་། སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་སོ་སོར་མེད་པ་ལ་བྱེད། དཔེར་ན། ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཚིག་ཟིན་ལ་ཀ་བ་ལས་གཞན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ཀ་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཀ་བ་ལས་གཞན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འཆར་བས་ཀ་བ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུ། རི་བོང་རྭ་ལྟ་བུ་སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་དང་རྟོག་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་གཅིག་མིན་ནོ། །སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སོ་སོ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་དང་སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ལ་བྱེད། དཔེར་ན། ས་དང་

ཚུ་གཉིས་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པའི་ངོར་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སོ་སོར་འཆར་ཞིང་། དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སོ་སོ་བའམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཅེས་ཟེར། དེས་ན་སྤྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅེས་པ་ནི། སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་དགོས་པས། ལྡོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་བྱ་དགོས་སོ།།

ཚད་མའི་གཞུང་ལས་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད། དེ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འབྱུང་བས། ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། ཆོས་དེ་དང་ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ཆོས་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོ་གཅིག་པ། རང་བཞིན་གཅིག་པ། བདག་ཉིད་གཅིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ །ཀ་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀ་བ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། །དོན་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་དགོས། ངོ་བོ་སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། ཐ་དད་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུའོ།།

ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་པའི་ཆོས་དེ་རྫས་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད། འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་རྫས་གཅིག་གཉིས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། ཀ་བ་དང་གསེར་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་ལྟ་བུ། དེ་དག་རང་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ན་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །འདུས་

མ་བྱས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་འཇོག་ཀྱང་རྫས་གཅིག་གཞག་ཏུ་མེད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་རྫས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་སོ། །སྤྱིར་རྫས་གཅིག་དང་། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་དང་། གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་དང་། གྲུབ་བདེ་གཅིག་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྫས་གཅིག་གི་དོན་སྔར་ལྟར་ཡིན་ལ། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་གི་དོན་ནི། རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན། ཀ་བ་དང་ཀ་བའི་ཚོགས་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་པ་དང་དེ་རིང་གི་བུམ་པ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་མི་མཉམ་པས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་མིན་ནོ། །གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་གི་དོན་ནི། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་མཉམ་ཞིང་ཅིག་ཤོས་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཅིག་ཤོས་སྣང་དགོས་པའང་ཡིན་ལ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན། ཀ་བ་དང་ཀ་བའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀ་བ་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལ་ཀ་བའི་མི་རྟག་པ་སྣང་དགོས་ལ། ཀ་བའི་མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལའང་ཀ་བ་སྣང་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་མཉམ་དང་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པས་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ལ་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་མིན་པ་ནི། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཚོགས་པའི་རླུང་རྡུལ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྫས་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་བུམ་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་བུམ་པའི་ཚོགས་པའི་རླུང་རྡུལ་སྣང་མི་དགོས་པས་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་མིན་ནོ། །གྲུབ་བདེ་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ནི། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་མཉམ་པ་ལ་

ཁྱེད། གྲུབ་བདེ་གཅིག་ཡིན་ལ་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་མིན་པ་ནི། དཔེར་ན། བུམ་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་རྫས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་རྫས་གཅིག་མིན་ནོ། །ངོ་བོ་སོ་སོ་བར་སྐྱེས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་རྫས་ཐ་དད་གཉིས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ཚེ་ངོ་བོ་སོ་སོར་སྣང་བའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་གོ།

ག སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ།

རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གསལ་བ་ཞེས་པ་རང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན། ཀ་བ་ལྟ་བུ་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཙནྡན་གྱི་ཀ་བ། ཤུག་པའི་ཀ་བ། རྡོའི་ཀ་བ་རྣམས་ཀ་བའི་གསལ་བའམ་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། ཀ་བས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་པས་ན་ཀ་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱི་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་སྤྱི། ཚོགས་སྤྱི། དོན་སྤྱི་དང་གསུམ། རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཀ་བ་ལྟ་བུ། རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་དོན་འདྲ་བས་རིགས་སྤྱི་དང་སྤྱི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པའི་གཟུགས་རགས་པ་དེ་ཚོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། ཚོགས་སྤྱི་དང་གཟུགས་རགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་

བུ། དོན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་ཤིང་ལྟ་བུར་མཐོང་ན། ཤིང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཤིང་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་དེ་ཤིང་གི་དོན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཤིང་གི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱི་ཙམ་རྟོག་ངོར་ཤར་བའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱ། དཔེར་ན། གནས་གཞན་ན་འདུག་བཞིན་དུ་རང་གི་སྡོད་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་ཆ་ལྟ་བུ།

ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རྩ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་རྩ་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་པས་ན་དངོས་པོ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། རྩ་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་དེ་རྩ་རང་གི་རིགས་དང་རྩ་རང་ཉིད་དངོས་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཚང་དགོས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཀ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། ཀ་བ་ཤེས་བྱ་ཡིན། ཀ་བ་ཤེས་བྱ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཀ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་ན་ཀ་བ་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ། བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ནི། ཀ་བུམ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བུམ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་རི་བོང་རྭ་ལྟ་བུ། བུམ་པ་དེ་ཉིད་གསེར་བུམ་གྱི་སྤྱི་དང་། དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།།

ང འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག

སྔྲིར་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་དུས་མི་མཉམ་པའི་ལྟོས་ཚུལ་དང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་། ཚོགས་པ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སོགས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ནི་དུས་མཉམ་པའི་ལྟོས་པ་སྟེ། ལྟོས་ཚུལ་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དེ་ལ་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད། འབྲེལ་པ་དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱི་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། ཕྱི་མ་དུས་མཉམ་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་དེ་ལའང་དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་བར་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། ཤུག་པ་དང་ཤིང་ལྟ་བུའི་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་བར་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱབ་མཉམ་དོན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་ནུས་པ་ནི། གཙོ་བོ་མེ་དུ་གཉིས་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པས། འབྲེལ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།།

འབྲེལ་པ་བཤད་པ་ནི། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག ཆོས་དེ་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལྡོག་དགོས་པ་དེ་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གཉིས། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་

བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད། ཆོས་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པ་དེ་ཆོས་དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཤུག་པ་དང་ཤིང་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་པ་གང་ཞིག ཆོས་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པ་དེ་ཆོས་དེ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྨུ་གུ་དང་ས་བོན་གཉིས་ལྟ་བུ། ཆོས་གང་དང་གང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་ནང་ཕན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་གྱུར་པའི་རིགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཚ་གྲང་གཉིས་དང་། བཟོད་པ་དང་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུ་སོགས་སོ།།

འགལ་བ་བཤད་པ་ནི། ཐ་དད་ཅིང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་དེ་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས། ནུས་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་གནོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་མི་རུང་བའི་དངོས་པོ་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཚ་གྲང་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །སྣང་མུན་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཚ་གྲང་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སྣང་མུན་གཉིས་ནི། སྣང་བ་སྐྱེས་པ་དང་མུན་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། གཞི་དེར་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། རང་གི་བསལ་བྱའི་མུན་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། གཞི་དེར་སྣང་བ་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་རང་གི་བསལ་བྱའི་མུན་པའི་རྒྱུན་འགགས་ཟིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས།

དེ་གཉིས་རྒྱུན་ནུས་པ་མཚུངས་པ་ཅན་དུ་གཞི་གཅིག་ལ་གནོད་མེད་དུ་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚ་གྲང་གཉིས་ནི། ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པའི་གནོད་བྱ་ལྡོག་དུས་ནི་སྨྲ་ར་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་སྟེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚ་གྲང་གཉིས་ཕྲད། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་བྱས། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གྲང་རེག་གི་རྒྱུན་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚ་གྲང་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཞེ་སྡང་དང་བྱམས་པ་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྲིད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་ཡིན་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་ནོ། །བློའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་དགོས་པ་དེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེས། ནམ་མཁའ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའམ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནུས་ལ། དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའམ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའམ་རྟོགས་ནུས་པ་ཡིན་པས་ན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ཡང་འགལ་བ་ལ་དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་

ནི། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ། རྟག་དངོས་གཉིས་དངོས་འགལ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མེད་པས། དོན་སྟེང་ནས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་སུམ་མེད་ཀྱང་། གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པ་ན། ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་ཕུང་སུམ་གྱི་དོགས་པ་ཟློག་ནུས་པ་དེ་མ་ཡིན་པས། རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་དོན་མ་ཚང་ངོ་། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྒྱུད་འགལ་ཞེས་བྱའོ།།

ཅ དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག

ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལ། གཞན་སེལ་དང་སེལ་བས་འཇུག་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚེ། རིགས་པས་འགོག་པའི་དགག་མཚམས་ཤེས་དགོས་པ་སོགས་གནད་མང་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་ཆེ་བས། དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་བཞག་ཕྱིན་ཆད། དེ་ལ་རང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་རེ་འཛོག་དགོས་ཤིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སུ་བྱ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཆ་དཔེར་ན་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ནི། རང་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་བཀག་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པས་དགག་པའི་ཆོས་སུ་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་

མ་གོ་ཞེས་པ་ལྟར། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། བུམ་པ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། མ་ཡིན་པ་དེས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་དགག་པར་འཇོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་བུམ་པ་བཅད་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་ལ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་འཇོག་ནུས་པས། བུམ་པ་མེད་པ་དགག་པ་དང་། བུམ་པ་སྒྲུབ་པར་འཇོག་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ།།

རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཆོས་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། དགག་པ། སེལ་བ། གཞན་སེལ་རྣམས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་། བློ་ལ་རྣམ་པ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ལ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། དགག་བྱ་བུམ་པ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས་དེ་མེད་ཙམ་མམ། དེ་ཁེགས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཀ་བ་ལྟ་བུ།

དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་བློ་ངོར་མི་འཕེན་པ་དེ་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གནས་འདིར་གླང་ཆེན་མེད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་གནས་འདིར་གླང་ཆེན་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ན། གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་བརྗོད་པས་གནས་དེར། གླང་ཆེན་ཡོད་པ་བཀག་ཙམ་ལས། གླང་ཆེན་ལས་གཞན་སྟག་སོགས་ཡོད་མེད་གང་ཡང་བློ་ངོར་མི་འཕེན་པས་མེད་དགག

ཏུ་འཇོག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ཡང་རང་གི་དངོས་མིང་ལ་དགག་ཚིག་སྦྱར་མེད་ཀྱང་། བློ་ངོར་འཆར་བའི་ཚེ་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་བཀག་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མི་འཆར་བས་མེད་དགག་ཏུ་འཇོག་གོ །མེད་དགག་ལ་དབྱེ་ན། ༡ རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་དགག་དང་། ༢ རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་དགག་བྱ་ཀ་བ་ཡོད་པ་སྲིད་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་ནི། རི་བོང་རྭ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་དགག་བྱ་རི་བོང་རྭ་ཡོད་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་སོ། །དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དེ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་དགག་བྱ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་བུམ་པ་འཕེན་པའམ་རྟོགས་པས་ན་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འཇོག་གོ།

མ་ཡིན་དགག་ལ་ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༡ ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། ༢ ཤུགས་ལ་འཕེན་པ། ༣ དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ། ༤ སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པ་དང་བཞི་ཡོད། དཔེར་ན། ༡ རི་མེད་པའི་ཐང་ཞེས་པས་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་ཏེ། རང་གི་དགག་བྱ་རི་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་བཀག་ནས་ཐང་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ༢ ལྷས་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་པས་ཆོས་གཞན་ཤུགས་ལ་འཕེན་ཏེ། རང་གི་དགག་བྱ་ཉིན་པར་ཟས་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་བཀག་ནས་ཚོན་པོ་ཞེས་པས་ཟས་ཟ་བར་ཤེས་ལ། ཟས་ཟ་དུས་ལ་ཉིན་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ཉིན་པར་མི་ཟ་ཞེས་པས་མཚན་མོར་ཟ་བ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་དང་། ༣ ལྷས་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅེས་

པས་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀར་འཕེན་ཏེ། ཉིན་པར་ཟ་བ་བཀག་ནས་མཚན་མོ་ཟ་བ་ཤུགས་ལ་སྟོན་ཅིང་། རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ༥ མི་ཞིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་ལ་དེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་མིན་ཞེས་བརྗོད་པས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་པར་གོ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཆ གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ།

གཞལ་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ནུས་པའི་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་མི་ནུས་ཤིང་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པའི་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཕྱི་མ་ལའང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ལུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ཡོད་པས་གཞལ་བྱའི་གནས་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སོ།།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཆོས་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ལྟ་བུ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཁྱད་གཞི་གཟུགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་དགོས་ཀྱི། ཁྱད་

གཞི་གཟུགས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དེས་འགྲུབ་མི་ནུས་སོ། །མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་མི་ནུས་ཤིང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཅེས་པ་ནི། ལུང་དམ་དག་དེས་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། མ་མཐོང་བའི་དོན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ལ་བྱ། དེ་ལ་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། འདས་པའི་བྱུང་བ་མང་པོ་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། རང་གི་སྐྱེས་ཚེས་གང་ཡིན་ཕ་མ་ལྟ་བུ་ཚ་འཇོག་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ལྟར། གནས་སྐབས་དམིགས་བསལ་འགའ་ཞིག་ལ་ལུང་ཚད་མར་བཟུང་སྟེ་སྒྲུབ་དགོས་པའང་ཡོད་དོ། །ལུང་ཚད་མར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་། ལུང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལུང་རང་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དོན་མིན་གྱི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལུང་གི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དང་རིགས་པས་མི་གནོད་པ་དང་། ལུང་ཚིག་ལ་ནང་འགལ་མེད་པ་དང་། གསུང་བ་པོར་དགོས་དམིགས་གཞན་མེད་པ་སོགས་ཆ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ཚང་དགོས་པའི་གནད་འདི་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེའོ།། །།

སྐབས་གསུམ་པ། གཟུགས་ཅན་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་རྣམ་གཞག

༡ གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་དེ་བསགས་པ་ལས་རགས་པ་འགྲུབ་ཚུལ།

ཕྱིར་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ནི་བོངས་ཚོད་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་འཛོག་གི མི་རྟག་པ་ཕྲ་རགས་ལྟར་རྟོགས་དཀའ་སླའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་མིན་ལ། རགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཕྲ་མོ་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐུན་མོང་གིས་འདོད་ལ། མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ལ། འཇིག་རྟེན་སྟོང་མ་སྟོང་པའི་ཚེ་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་མི་འཇིག་པར་གནས་ལ། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཆགས་པའི་ཚེ། ནམ་མཁར་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་ཅིང་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཕྱོགས་སོ་སོར་གནས་པ་ལས། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་རྣམས་འབྱིན་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྣོད་བཅུད་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས། རྩ་བའི་རྒྱུ་མཐར་ཐུག་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་རྟག་པ་ཞིག་ལ་འདོད།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་བསགས་པའི་གཟུགས་ཤིག་འགྲུབ་པའི་ཚེ། ངེས་པར་ས་ཆུ་མེ་རླུང་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་དགོས་པས། དེ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་བར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་ལ། ཆ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་མཐར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཐུག་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ

འདུས་པ་ལས་གཟུགས་ཅན་རགས་པའི་བར་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇོག་གོ།

རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་ནས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། དཔེར་ན། ཆུ་ལྷ་བུར་མཚོན་ན། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཆུའི་ཁར་ཡར་འདེགས་པས་སའི་རྟུལ་དང་། རྩི་ཤིང་སོགས་རྒྱས་པས་མེའི་རྟུལ་དང་། ཆུ་གཡོ་བར་བྱེད་པས་རླུང་གི་རྟུལ། རང་ཉིད་ཆུ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆུའི་རྟུལ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཆུའི་མདོག་དང་། སྣ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུའི་དྲི། ལྕེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུའི་རོ། ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ཆུའི་རེག་བྱ་རྣམས་སྤྱོད་བ་ཡོད་པས་རིམ་བཞིན་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་རྟུལ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སོགས་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལའང་འདྲའོ། །རྟུལ་ཕྲ་རབ་ནི་རྟུལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྲ་ཤོས་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆ་དང་ཆ་ཤས་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། དབུས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལའང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་གྱིས་མཐའ་བསྐོར་བ་དང་། དེ་དག་ཕན་ཚུན་རེག་ན་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཕན་ཚུན་མ་རེག་པར་འདོད་དོ།།

ཕྱིར་རྫས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་། བསགས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། གཉིས་པ་ནི། འདུས་པའི་ཆུང་མཐར་འཇོག་ལ། རྫས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་དང་། བསགས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་བཅས་ཡིན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གནས་ཤིང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་གཞོམ་མི་ནུས་པར་མ་ཟད། བློས་ཀྱང་ཆ་ཤས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ནུས་ཤིང་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐར་གྱུར་པའི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྟུལ་དེ། རྫས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་

གཞོམ་མི་ནུས་ལ། དེ་ལས་ཆ་ཕྲ་བའི་བསགས་པའི་གཟུགས་གཞན་མེད་པའི་རྡུལ་དེ་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། རྫས་རྡུལ་ཆ་མེད་བརྒྱད་རེ་རེ་བ་ནི་རྫས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། དེ་བརྒྱད་འདུས་པའི་ཚུང་མཐའི་རྡུལ་ནི་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ནོ།།

མངོན་པ་གོང་མའི་གཞུང་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་པ་ཇི་ཙམ་བཤིག་ཀྱང་ཐུག་པ་མེད་ཅིང་རགས་པའི་གཟུགས་ལ་བློས་ཇི་ཙམ་དབྱེ་བར་ནུས་ཀྱི་བར་དུ་ཆ་ཤས་སུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཚུང་མཐའ་ཡིད་ངོར་སྣང་བའི་ཆ་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཤིག་ལ་འདོད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མེད་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པའི་ནང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཐན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས།

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་དང་། གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞིའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལས་གྲུབ་པར་མ་ཟད། ཆོས་གཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱང་ཡན་གར་བར་མི་གནས་པར་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་དང་རྫས་ཡོད་དུ་བཞེད་ལ། བསགས་པ་དང་འདུས་པ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བཞེད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྫས་རིགས་མཐུན་པ་དུ་མ་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བསགས་པ་དང་། རྫས་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟེན་གཞི་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ལ་འདུས་པར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཆོས་གཞིར་གྱུར་པའི་རྫས་རིགས་མཐུན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་འདབ་འབྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཚོགས་པས་ན་བསགས་པ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པའི་དམག

དང་། ཤིང་སྐྱེར་པ་དང་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པའི་ནགས་ཚལ་ལྟ་བུ་རྟེན་གཞི་ཐ་དད་པའི་ཤིང་རིགས་དུ་མ་ཚོགས་པས་འདུས་པར་འཇོག་གོ།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རང་གི་གོ་སར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པས་ཐོགས་བཅས་དང་། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རགས་པ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་རྟག་པར་ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དང་། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས།

༢ ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ།

མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། མི་འཇིག་པའི་རྟག་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་ཀྱིས་རགས་པ་རྩོམ་པའི་ཚེ་ཕན་ཚུན་མ་རེག་པ་སོགས་སུ་འདོད། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནི། རྩོམ་གཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རེག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་པ་གཅིག་ལ་དུ་མས་བསྐོར་བ་ན་ཕན་ཚུན་བར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རེག་ན་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེག་ན་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་རེ་རེས་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པ་དང་། ཡང་གལ་ཏེ་བསགས་པའི་གཟུགས་འདི་དག་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མ་རེག་ན་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། རླུང་གིས་བཟུང་བ་དང་། རྫས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བས་མི་འཐོར་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོན་སྤོང་བྱེད།

མདོ་སྡེ་པའི་སློབ་དཔོན་བཙུན་པས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རེག་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། བར་ཡོད་ན་ཉིན་མོ་སྣང་བ་དང་མཚན་མོ་མུན་པའི་རྡུལ་བར་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། བར་མེད་ཀྱང་མ་རེག་པར་འདོད། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པ་མེད་ན། ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཚ་རེག་གི་རྡུལ་རྣམས་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་གྱི་འགྲོས་འགགས་པ་ལ་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ལས། དེ་དག་གི་ཚོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པར་མི་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་རྡུལ་ཆ་མེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ནི། རགས་པའི་གཟུགས་ས་རྫོ་ལྟ་བུ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་གསིལ་ཏེ་ཆར་ཕྱེ་བས་དེ་ལས་ཆུང་བ་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་རྡུལ་ཞིག་ལ་ཐུག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྡུལ་དེ་ཉིད་ཆ་བཅས་ཡིན་ན་ད་དུང་ཆ་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་མིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བས། ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའམ་ཡང་ན་ཆ་ཐུག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་རུང་ལས་འོས་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཆ་ཐུག་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ན་ཆུ་ཐིགས་ཕྲ་མོ་གཅིག་ཀྱང་ཆ་ཕྱེ་ནས་ནམ་ཡང་རྫོགས་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་པར་འདོད་དོ།།

དབུ་སེམས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནི་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་མི་བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་གཞུང་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པའང་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཉི་ཤུ་པར་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་ཚུལ་ནི། ཆ་མེད་དུ་འདོད་པའི་རྡུལ་གྱི་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡང་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རྡུལ་ཆུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལ་ཕྱོགས་བཞི་དང་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀྱི་རྡུལ་

བཅས་དྲུག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་དེ་ཡང་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་ཤར་ལ་བསྟན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ངོས་དེ་ལ་ལྷོ་ནུབ་སོགས་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཤར་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་གོ་སར་ཕྱོགས་གཞན་ལྔའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རྡུལ་ཕྲན་དྲུག་པོའི་གོ་ས་འདྲེས་པའི་སྐྱོན་དང་། གོ་ས་འདྲེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རི་ཙམ་བསགས་ཀྱང་གཟུགས་རགས་པའི་གོང་བུ་མི་འགྲུབ་པར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་དང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་རྡུལ་ཆ་མེད་རྣམས་བར་མེད་པར་འདོད་པའམ། ཁ་ཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དུ་མས་བསྐོར་བའི་བར་དང་བཅས་པར་འདོད་པའམ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་མ་རེག་ཅིང་བར་མེད་ཀྱང་རེག་པར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ཟེར་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་འདོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་བར་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་མ་ཐུད་ཅེས་སླས་ཀྱང་བར་མེད་ན་ཐུད་དགོས་པས། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐུད་ན་འདྲེས་ནས་དབྱེར་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ཐུད་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཐུད་ན་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་དགོས་པ་དང་། བར་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་ཟེར་ནའང་བར་དུ་མཚན་མོ་མུན་པ་དང་ཉིན་མོ་སྣང་བའི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་གཞན་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། གནོད་བྱེད་བསྟན་ཏེ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་བཀག་ཅིང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་སླས་པ་དེ་ལའང་ཤར་ལྷོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དགོས་པས་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཚུལ་འབྱུང་།

དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པར། རྡུལ་ཕྲན་ཐུད་ནས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐུད་

ན་བོངས་ཚོད་ཆེ་རུ་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཕྲད་ལ་འགའ་ཞིག་མ་ཕྲད་ན། ཕྲད་པའི་ཆ་དེ་རྒྱུར་འགྱུར་ལ་མ་ཕྲད་པའི་ཆ་དེ་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བས་ཆ་བཅས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཉི་རང་གི་ཆ་ཤས་སྣ་ཚོགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཕྱོགས་མེད་ན་དེའི་ཕྱོགས་བཞི་ན་རྡུལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་ཡོད་ན་རྡུལ་གང་ལ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཡོད་ན་ཕྱོགས་ཅན་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད་དགོས་པས། རྡུལ་ཆ་མེད་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་ན་དེ་ལ་གོ་ས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྫོམ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བགྲོད་པའི་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་ན་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་གནོན་ཞིང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོང་བའི་ཆ་གཉིས་དང་ལྡན་དགོས་པ་ལ། ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་གཏོང་ལེན་གྱི་ཆ་གཉིས་འཇོག་ས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་པ་དུ་མས་འགོག་པར་མཛད་དོ།། །།

སྐབས་བཞི་པ། འཕྲོས་དོན་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༡ དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ།

དུས་ཞེས་པ་གཟུགས་ཤེས་གང་རུང་གི་ཆ་ལ་བཏགས་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་ལ་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་དུས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་བྱུང་ཟིན་པ་དང་། འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འབྱུང་བཞིན་པ་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། དུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་གནད་ཆེན་པོར་བརྩི་བར་མཐུན་ཡང་། དུས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ལ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དཔེར་ན། སྔོན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལྟ་བུས། དུས་ཞེས་པ་དུས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ། རྟག་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་རྟག་པའི་རྫས་ཤིག་ཏུ་འདོད་དོ།།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སོ་སོས་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་ནི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། སྨྱུ་གུའི་རྫས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་དོར་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་འཐོབ་ལ། དེ་དོར་ནས་འདས་པའི་དངོས་པོ་འཐོབ་པས་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བཞེད་དེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་སྣོད་བཅོམ་ནས་སྣོད་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚེ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དང་ཁ་དོག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་

ཀུང་སྣོད་ཀྱི་དབྱེབས་ཙམ་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་དང་ལྡན་ཡང་གང་གི་མཚན་ཉིད་ཤས་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འདས་པ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་པ་གཅིག་བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གསུམ་པ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་ལ་མ་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ད་ལྟར་བ། བྱ་བ་བྱས་ནས་འགགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་འདས་པ་ཞེས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན་རྩིས་པའི་རི་ལུ་གཅིག་ཉིད་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་ཤོ་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་དང་། བརྒྱའི་ཤོ་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྒྱ་དང་། སྟོང་གི་ཤོ་མིག་ཏུ་བཞག་ན་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བཞི་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྨྲ་བ་ནི་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་དུས་གསུམ་པོ་དེ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུས་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་ན་སྔ་མ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འོངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་དང་སྔ་མ་འདས་པ་དང་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟ་བར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན། བུད་མེད་གཅིག་ཉིད་རང་གི་བུ་མོ་ལ་

ལྟོས་ནས་མ་དང་རང་གི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བུ་མོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་དག་ལས་གཙོ་བོ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།།

མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་རྟག་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད། མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཞིག་པ་ན། མྱུ་གུའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགགས་ལ། དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་འདྲའི་འདས་པ་ནི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ལ། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པའང་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མཚན་གཞིར་མི་རྙེད་པས། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད། དུས་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པས། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ཡང་ད་ལྟ་བའི་དུས་མ་ཡིན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དངོས་པོ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་དང་། ཡང་བུམ་པའི་འདས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་འདས་པ་ཡིན་ཡང་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། བུམ་པའི་མ་འོངས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱེད་དགོས། ལུགས་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། རང་གི་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་ཞིག་པའི་ཆ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། འདས་པ་དང་། འགགས་པ། ཞིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། བུམ་པའི་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད། ད་ལྟ་བ་དང་། དངོས་པོ། འདུས་བྱས་རྣམས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཚན་

ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པའི་རྒྱུའི་དུས་སུ་བུམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། སྤྱིར་དུས་ཞེས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྟོས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་འཛོག་པ་ལས། དུས་ཞེས་པ་དུས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མི་འདོད། དེ་ལྟ་ནའང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གནས་སྐབས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་དུས་ལྟ་བུ་འཛོག་ནུས་པ་ནི། དཔེར་ན། ལོ་དང་། ཟླ་བ། ཞག་སོགས་ནི་དུས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དུ་མ་བསྡུས་ཏེ་འཛོག་པ་ལས། རང་ངོས་ནས་ལོ་ཟླ་ཞག་སོགས་འཛོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །ལུགས་འདིས་མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་དང་མི་འདྲ་བར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་ག་དངོས་པོ་དང་། འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་དགག་ཏུ་མི་འདོད་པར་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ནའང་། མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང་། མྱུ་གུ་འདས་པའི་དུས་ན་མྱུ་གུ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་ཡང་མི་འདྲའོ། །དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཞིག་ཟིན་པའི་ཆ་དེ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མྱུ་གུ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མྱུ་གུའི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་པའི་ཆ་དང་དངོས་པོ་གཞན་མ་འོངས་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མྱུ་གུ་ལྟ་བུའོ། །མྱུ་གུ་ལ་མཚོན་ན། མྱུ་གུ་རང་ཉིད་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། སྤྱིར་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འགར་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པར་འཛོག་གོ །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འགགས་པའི་ཆ་ནས་འདས་པ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་

སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཆ་ནས་མ་འོངས་པར་འཇོག་ཅིང་། ད་ལྟ་བ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་མི་དགོས་པར། དངོས་པོ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་པས་དུས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ད་ལྟ་བ་གཙོ་བོ་དང་། གཞན་གཉིས་ཕལ་པར་འཇོག

དེས་ན་ལུགས་འདིར་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་ཞེས་ལྟོས་ས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་ཤིང་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ལས། དུས་གསུམ་རང་མཚན་པ་ཞིག་གཞག་ཏུ་མེད་པས། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོ་དང་། ཟླ་བ། ཞག ཆུ་ཚོད། སྐར་མ། སྐར་ཆ་བཅས་བརྩིས་པ་ན། འདི་ཕན་ཆད་འདས་པ་དང་། འདི་ཚུན་ཆད་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་བསལ་བའི་ཤུལ་ན་ད་ལྟ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་འཇོག་དགོས།།

༢ དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ལས་བརྩམས་པའི་དཔྱད་པ།

སྤྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅས་གཉིས་ནང་པའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་ལ། དང་པོ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཡུན་ཚད་ལ་ནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་བའི་མཐའ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་དང་། མིང་གི་ཆུང་བའི་མཐའ་ནི་ཡི་གེ་དང་། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐའ་ཆ་མེད་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འཇོག་ཅིང་། དེའི་ཡུན་ཚད་ནི། སྐྱེས་བུ་སྟོབས་ལྡན་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྷར་ཕྱེ་

བའི་ཆ་གཅིག་ལ་འཇོག་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་། ཡང་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་བཤད་པ་དང་། སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྟར་ཕྱེ་བའང་ཡོད་པར་བཤད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་ཐུང་བའི་དུས་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མགྱོགས་པའི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་ཡུན་ལ་སྤྲུལ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་སྐོར་བ་བདུན་ཐུབ་པའི་སྐོར་བ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་བཅུ་བཤད་ཅིང་དོན་གོ་བར་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དེས་ཆོས་གཅིག་བཤད་པའི་ཡུན་ལ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཆོས་སྟོང་བཤད་ཅིང་དོན་གོ་བར་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་ཡུན་ལ་མོཽད་གལ་གྱི་བུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཁྲི་འདའ་ནུས་པ་དང་། དེས་ཁམས་གཅིག་འདའ་བའི་ཡུན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་ཐུབ་པར་མདོ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལས་ཐུང་བའི་དུས་ཀྱི་ཆ་ཞིག་མེད་མི་དགོས་པ་དང་། དུས་ཀུན་གྱི་ཐུང་མཐའ་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་པར་སྣང་ངོ་།།

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུའང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དང་ལྡན་པས་ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་པ་ལྟ་བུར་བརྟགས་ན། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞིག་ངོས་བཟུང་ནའང་། དེ་ལ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ཕྱིན་ཆད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་སྐད་ཅིག་ནི་གཞག་ཏུ་མེད་པས། དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དེར་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཚེ། དེ་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་དབུས་ཀྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྣང་། དེས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་རྫོམ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་རྡུལ་ཆ་མེད་འཛོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དུས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། བྱ་བ་ཞིག་བརྩམས་ནས་མ་རྫོགས་བར་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་རིང་ཐུང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཟླ་བ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཆེས་གཅིག་ནས་ཆེས་སུམ་ཅུ་མ་རྫོགས་བར་གྱི་ཡུན་ཚད་ཅན་དང་། ཡང་སྐྱེས་བུས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཙམ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་རིང་ཐུང་དུ་མའི་དབང་གིས་ཚད་མ་ངེས་ཀྱང་། ཐུང་མཐའ་ནི་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པ་དང་། མིག་འབྱེད་འཛུམ་གཅིག་དང་། ཨ་ཐུང་གཅིག་བརྗོད་པའི་ཡུན་ཚད་སོགས་ལ་འཛོག་གོ།

༣ མི་རྟག་པ་ཕྲ་མོ་འཇོག་ཚུལ།

སྤྱིར་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་པ་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་མི་འགྲོའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཅིང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཡོད་ན་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་ལ་མེད་ན་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་རྒྱུ་མེད། འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡང་གཙོ་བོར་རང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པས། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་དུས་ཀུན་ཏུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྗོན་ཤིང་གི་ལོ་མ་འགྱུར་ནས་དགུན་དུས་སུ་ས་ལ་ལྷུངས་པ་འདི། ཀློ་བུར་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་མིན་པར་ཞག་དང་བདུན་ཕྲག་རེ་རེའི་ནང་འགྱུར་བ་ཕྱིན་

ནས་མཐར་ས་ལ་ལྷུངས་པ་ཞིག་ཡིན། ཉིན་མང་པོའི་ནང་གི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་ཡང་། ཤིང་ལོ་དེ་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་ཡིན། དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་རྣམས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ཡང་དོན་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བའི་འགྱུར་བ་ཕྲ་མོ་དེ་མེད་ན་འགྱུར་བ་རགས་པ་དེ་དག་ཡོང་མི་ཐུབ་བོ།།

སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལས་མི་སྡོད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡུན་རིང་ཐུང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ལོ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། རང་གྲུབ་དུས་དེ་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་འདས་པའི་ཚེ་ལོ་དེ་མི་སྡོད་པ་ཡིན། ཡང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་ཚོགས་ན་རང་གྲུབ་དུས་དེ་ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞིའི་ཡུན་ཚད་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་ཀྱི་ཐུང་བ་སྐར་ཆ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དང་ཚོགས་ན་སྐར་ཆ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

འོན་དུས་རབས་གཅིག་ལྟ་བུ་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་སམ་མི་གནས། མི་གནས་ན་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལོ་གནས་པ་དང་འགལ་ལ། གནས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མི་གནས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ལོ་ལྟ་བུ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས། དེའི་ཆ་ཤས་ཟླ་བ་དང་པོ་འཇིག་པས་ཆ་ཅན་ལོ་འཇིག་པ་སོགས་འདུས་བྱས་ཀུན་ལ་འདྲ། འོན་ཀྱང་ལོའི་ཆ་ཤས་ཟླ་བ་གཅིག་འཇིག་པ་ན་ཆ་ཅན་ལོ་འཇིག་པ་ཡིན་ཡང་ཞིག་པ་མིན། མི་སྡོད་པ་

ཡིན་ཡང་མ་བསྟུད་པ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱེད་དགོས་སོ།།

སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་མི་རྟག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ལྷས་བྱིན་ལྷ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ལྷས་བྱིན་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་མི་སྡོད་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་སུས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ནུས་པས་ཤིན་ཏུ་རགས་ལ། དེ་ལས་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ཀྱི་ལྷས་བྱིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཕྲ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ཉིད་ནས་འཇིག་པ་ཕྲ་བས། མི་རྟག་པ་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱིར་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སྔོན་དུ་གོ་བ་ཆགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་། བློ་བུར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ཞིག་གམ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་གིས་འཇིག་པ་མིན་པར། རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། །།

སྐབས་ལྔ་པ། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ།

༡ མངོན་པའི་གཞུང་སོགས་ནས་བཤད་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ།

སྤྱིར་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་ཚུལ་ལ། སྔོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་གྲུབ་སླྲ་བ་རྣམས་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་སུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་མ་ཆགས་གོང་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་སོགས་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་ཞིག་བར་སྣང་སྟོང་པའི་ནང་སོ་སོར་མི་འཇིག་པར་གནས་ནས་ཡོད་པ་ལ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དེར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིག་བཟོ་དགོས་སྙམ་ནས་བློའི་འཕེན་པ་བཏང་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་ཐོག་མར་རླུང་རྡུལ་ཕྲ་མོ་གཉིས་མཉམ་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་རླུང་རྡུལ་ཕྲ་མོ་གསུམ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་རླུང་རྡུལ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་རྫས་རྩོམ་པར་བྱས་ཏེ་རླུང་གི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆུ་རྡུལ་རྣམས་སྔར་ལྟར་སྦྱར་བས་ཆུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྔར་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་གྲུབ་པར་གྱུར་

པ་སོགས་ལས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཆགས་པར་བཤད། མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་པས་ནི། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འདོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལྷ་ཚངས་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོར་འདོད་པའི་མུ་སྟེགས་པའང་ཡོད་ལ། རྒྱང་འཕེན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་བེམ་རྫས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པར་འདོད།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་བྱེད་པ་པོའི་བློའི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་རྒྱུ་མེད་ཐོལ་བྱུང་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་འདོད་པར། རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཞེས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཙམ་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་ལ། འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལ་མདོ་ཕལ་པོ་ཆེ། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག འཇིག་རྟེན་བཞག་པ། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་གཞུང་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་རྣམས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན། དེ་དག་ཏུ་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་ཚུལ་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚེ་ཚད། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་བཀོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ཚད་སོགས་ལ་བཤད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་གཞི་རྩའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད། དེས་ན་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐོག་མའི་རྫོམ་གཞིའི་ས་ རྩ་མེ་རླུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བྱུང་བ་དང་། སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོའི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བར་འགྲེལ་

བརྗོད་བྱེད་ཅིང་། ད་ལྟ་རང་ཅག་གནས་སའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆགས་པར་བཤད་དོ།།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་དུ་དང་པོ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། དེ་ནས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེ་ནས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཆགས་པར་གསུངས། དེ་ཡང་འོག་གཞི་ནི་དང་པོར་བར་སྣང་སྟོང་པར་ཡོད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་འཆགས་པའི་སྔ་ལྟས་སུ་གྱུར་པའི་རླུང་འཇམ་བུ་ལྡང་བ་ལོ་གྲངས་དུ་མའི་བར་དུ་འཁྲིགས་པ་ལས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་ཤིང་། དེ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འོག་གཞི་ཡིན་ལ། རླུང་དེའི་མིང་ལ་འཇམ་པོ་ཞེས་དང་། དབྱིབས་ནི་ཟླུམ་པོ། ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ། ངོ་བོ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྡུལ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རླུང་ཤས་ཆེ་བས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་དེའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་འཁྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ལོ་མང་པོར་བབས་པ་ལས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཆུ་དེ་ཡུན་རིང་པོར་རླུང་གིས་དཀྲུགས་པ་ལས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཆགས། ཆུ་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ སྔར་ལྟར་བབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཤིང་། དེའི་ཁམས་རབ་རླུང་གིས་དཀྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དང་། ཁམས་འབྲིང་རླུང་གིས་བསྒྲུབས་པ་ལས་གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་རི་བདུན་དང་། ཁམས་ཐ་མ་རླུང་གིས་བསྒྲུབས་པ་ལས་གླིང་བཞི་དང་གླིང་ཕྲན་རྣམས་ཆགས་པར་བཤད་དོ།།

དེ་ལྟར་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལྟེ་བར་བྱས་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ན་གླིང་ཆེན་བཞི་དང་། མཆམས་བཞིར་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་གྲུབ་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཐའ་

འཁོར་དུ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླིང་ཆེན་ནི་རང་ཅག་གནས་སའི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། གླིང་དེ་དག་གི་བར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ཁེངས་ནས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བར་སྣང་སྟོང་པར་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་བཤད་དོ། །[2] གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་ཉི་ཟླ་རི་རབ་སོགས་སྟོང་ལ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །མདོར་ན་གླིང་བཞི་རི་རབ་སོགས་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བར་བྱེ་བ་བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་མཐར་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་དང་པོར་མཉམ་དུ་ཆགས་པའི་ཚུལ་སོགས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ནི་མཛོད་ལས་བཤད་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བར། གླིང་བཞི་པ་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གསུངས་སོ།།

སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཅས་གསུམ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཕྱི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ

2 ༄གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་དུ། གོ་ལའི་དབྱིབས་དང་ཚད། ཉི་ཟླ་སོགས་ཀྱི་འཁོར་བགྲོད། ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བཅས་གནད་བྱེ་བྲག་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ཆོས་མངོན་པ་ལྟ་བུར་རི་རབ་དཀྱིལ་དུ་བྱས་ཤིང་། འཛམ་གླིང་ལེབ་མོ་དང་། ཉི་ཟླ་སོགས་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་འཛམ་གླིང་ལ་ཉུར་བསྐོར་བའི་བཤད་པ་ཐོན་པ་ནི། སྔོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གཞིར་བཞག་པར་མངོན། ཞེས་འབྱུང་།

ཞིག་དང་། ནང་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་ཞིག་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བས་ཀྱང་ཡིད་སུན་ནས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པའི་རིགས་ཐ་དད་པའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཡིན་པར་བཤད།

ཡང་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ལུས་རགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་སྡུག་འདྲེས་མ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཕལ་ཆེ་བ་ཁམ་ཟས་རགས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། གཟུགས་ཁམས་ནི་ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ཕལ་ཆེ་བ་རྟག་ཏུ་བདེ་ཚོར་གྱིས་ཁྱབ་ཅིང་། ཁམ་ཟས་རགས་པ་ལ་མི་བརྟེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ཕུང་རགས་པ་མེད་ཅིང་། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་ནས་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་པ་དང་། ཟས་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡང་བཀག་པ་ལྷ་བུའི་དམིགས་ཡུལ་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་ལ་ཆེ་གང་པོར་གནས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིམ་མཐོ་བོར་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལྷ་ཡིན་པར་བཤད།

ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དུ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་ཚད་དང་། སའི་གོ་ལ་འདི་དང་ཉི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐག་རིང་ཐུང་། ཉི་མས་རི་རབ་ལ་བསྐོར་བ་ལས་ཉིན་མཚན་འབྱུང་ཚུལ། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མ་རིང་ཐུང་གི་བཤད་པ་སོགས་དངོས་མཐོང་གི་ཆོས་དུ་མའི་འགྲེལ་བཤད་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་བཤད་པ་རྣམས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། འཕགས་བོད་གཉིས་ཀར་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནས་ལོ་ཐོ་

འདོན་པ་དང་། ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་ནམ་འབྱུང་སོགས་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྲོལ་དར་རོ།།

བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ་ལ། མངོན་པ་མཛོད་དུ་བྱུང་བ་དང་ཚུལ་མཐུན་པ་འཇིག་རྟེན་བཞག་པ་དང་འདུལ་བ་ལུང་དུའང་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་སྟོད་ཆར་བཀོད་ཡོད།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཇིག་པའི་ཚུལ་ལ་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་ལས་རང་ཅག་གནས་སའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འཇིག་པའི་ཚེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚ་དྲོད་རིམ་གྱིས་ཆེ་རུ་སོང་བའི་མེས་འཇིག་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིག་འཇིག་པའི་ཚེ་འབྱུང་བ་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་གིས་འཇིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱུད་མར་མེས་འཇིག་པ་ལན་བདུན་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཆུས་འཇིག་པ་རེ་རེ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆུས་འཇིག་པ་ལན་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡང་མེས་འཇིག་པ་བདུན་དང་། དེ་ནས་རླུང་གིས་འཇིག་པ་འབྱུང་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་མེས་འཇིག་ང་དྲུག་ཆུས་འཇིག་བདུན་ཏེ་བསྡོམས་པས་མེ་ཆུས་འཇིག་པ་རེ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། རླུང་གིས་འཇིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བར་བཤད། འཇིག་རྟེན་བཞག་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་གཉིས་ལས་བཤད་ཚུལ་དེ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་།།

༣ དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་རིམ་པ།

དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་ནི། རང་ཅག་གནས་སའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་མ་ཆགས་གོང་སྟོང་སང་ཞིག་ཏུ་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ཞིག་ནས་བར་སྣང་ཁམས་ལ་སྟོང་པའི་རྡུལ་གྱི་མིང་ཅན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སིལ་བུར་གནས་པ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་རིམ་གྱིས་ཆགས་ལ། སྟོང་པའི་མིང་ཅན་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། དང་པོར་རླུང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་མ་འབྱུར་བར་ནམ་མཁའ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྱུར་ལ། དེ་རྣམས་སྦྱར་མ་འབྱུར་གོང་རང་ཉིད་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་གཡོས་ནས་གོ་ས་གཞན་དུ་བགྲོད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཅིང་། འབྱུར་ནས་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཉིད་དུ་གོ་ས་གཞན་དུ་བགྲོད་ནུས་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྩོམ་པའི་རླུང་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐོག་མའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་མིན་པར་གསུངས།

དེའི་རྗེས་སུ་རླུང་དེ་དང་མེའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སིལ་བུར་གནས་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུར་བ་རྣམས་ཕྲད་པས། རླུང་དང་ལྡན་པའི་གློག་གི་མེའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་རྩོམ་པའི་མེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དེ་དང་ཆུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་རྣམས་འདུས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུར་བར་གྱུར་པ་ཕྲད་པས། རླུང་དང་མེ་དང་ལྡན་པའི་ཆར་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོམ་པའི་ཐོག་མའི་ཆུ་

ཞེས་བརྗོད། དེའི་རྗེས་སུ་ཆུ་དེ་དང་སའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རིམ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་འབྱར་བ་རྣམས་ཕྲད་པས། ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཚོན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ལ་འཛིན་མ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའི་ཐོག་མའི་ས་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས། འོག་གཞིའི་རླུང་མེ་ཆུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རླུམ་པོའི་དབྱིབས་ཅན་རྣམས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་རི་རབ་ལྷུན་པོ་དབྱིབས་རླུམ་པོ་རྩ་བ་ཕྲ་ལ་རྩེ་མོ་སྦོམ་པ་དང་། དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་རི་བདུན་མཚོ་བདུན་གླིང་བདུན་རྣམས་དང་། སྟེང་གི་གཟའ་སྐར་སོགས་རིམ་གྱིས་གྲུབ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་ས་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུ་དེ་རིམ་གྱིས་རགས་པར་གྱུར་ཏེ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྡོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་སར་ཁྱབ་པར་གནས་པར་བཤད།

མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དབུས་སུ་བྱས་པའི་ཤར་ལྷོ་ནུབ་བྱང་དང་མཚམས་བཞི་སྟེང་འོག་བཅས་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་རེ་རེར། གླིང་བཞི་པ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་སྟོང་གནས་པ་ཚུན་ཆད་སྟོང་གཅིག་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རྣམས་བརྩི་གཞིར་བྱས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གཉིས་གནས་པ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་དང་། ཡང་དེ་རྣམས་བརྩི་གཞིར་བྱས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་བརྩི་གཞིར་བྱས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་ཆེན་པོ་ཚུན་ཆད་ལ་སྟོང་ཆེན་མོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་ལ། གྲངས་མེད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་ར་གྲངས་ཀ་མེད་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པར་གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་

སོགས་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ལ་བྱེའོ།།

ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པ་དང་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། རི་རབ་ཀྱི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་མངོན་པ་ལས་གྲུ་བཞི་དང་དུས་འཁོར་ལས་ཟླུམ་པོར་བཤད། ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་ནི་མངོན་པའི་ལུགས་ལ། རི་རབ་ཤར་དངུལ། ལྷོ་བཻ་ཌཱུརྱ། ནུབ་ཤེལ་དམར་པོ། བྱང་གསེར་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་འོད་བར་སྣང་ལ་སོང་བས་གླིང་བཞི་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་བར་བཤད།

དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ལ། རི་རབ་ཀྱི་ཤར་ནག ལྷོ་དམར། བྱང་དཀར། ནུབ་སེར་པོར་བཤད་ལ། ཚད་ཀྱང་མངོན་པ་ལས་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་དུ་འཕགས་ཤིང་བརྒྱད་ཁྲི་ཆུའི་ནང་དུ་ནུབ་པར་བཤད་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་སའི་སྟེང་དུ་རི་རབ་ཀྱི་དཔངས་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེར་བཤད་པའི་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ལ་མངོན་པའི་འབུམ་ཕྲག་གཉིས་ཡོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པ་ནས་རི་རབ་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ལ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་རོལ་མཚོ་མདུན་སྐྱེལ་ནས་གནས་པར་བཤད་ཀྱི། དེ་དག་གི་བར་ན་གླིང་མེད་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གླིང་དྲུག མཚོ་དྲུག རི་དྲུག་གིས་བསྐོར་བའི་ཕྱི་རོལ་ན་གླིང་བདུན་པ་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་མཚོ་བདུན་པ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོར་གྲགས་པ་བ་ཚྭའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་བདུན་པ་ཁོར་ཡུག་གི་རིར་བཤད་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་ངོ་།།

དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལས་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་བར་སྣང་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་ལ། འཇིག་པའི་ཚེ་ཡང་གཟུགས་རགས་པ་རྣམས་ཇེ་ཕྲ་ཇེ་ཕྲར་སོང་ནས་བར་

སྣང་ཁམས་ཀྱི་སྟོང་པའི་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་ངོ་བོར་གནས་ལ། འཇོར་ཞིག་གི་གོ་རིམ་ནི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དང་པོར་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སའི་རྡུལ་ཕན་ཚུན་འབྱར་ནས་འདབས་ཆགས་སུ་གནས་པ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཆུ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཆུའི་རྡུལ་རྣམས་དེ་ལྟར་བྱེ་ནས་མེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མེའི་རྡུལ་རྣམས་དེ་ལྟར་བྱེ་ནས་རླུང་ལ་འཇུག་པ་དང་། རླུང་གི་རྡུལ་རྣམས་དེ་ལྟར་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་འཆགས་པའི་འགོ་རྩོམ་པའི་སྤུ་རིལ་གྱི་རྡུལ་ལྟར་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་སིལ་བུའི་རྣམ་པར་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པར་གསུངས།

ནང་པའི་གཞུང་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་དང་། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་དབང་བསྐུར་བའི་རྒྱུད་སོགས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཕྱོགས་བཅུར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་དང་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་དང་། ལ་ལར་འོད་ཡོད་པ་དང་ལ་ལར་འོད་མེད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས།

སྤྱི་ར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་དེའི་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་མཐའ་མ་བཅས་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་ཅག་གནས་སའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ནང་སྟོང་པ་དང་། ཆགས་པ། གནས་པ། མཐར་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་གཙོ་ཆེ་བ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས། རིམ་པ་འདི་དག་རེ་རེ་ལའང་དུས་ཡུན་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རྟེན་གཞི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་རྫ་བའི་ཁམས་བཞི་བཅས་འབྱུང་བ་ལྔ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་ཁམས་གཞན་རྣམས་འགྲུབ་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གོ་འབྱེད་དོ། །འཇིག་པའི་རྐྱེན་

ཉི་ས་ཁམས་དང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འབྱུང་བ་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ།།

༣ དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པའི་མཁའ་རྡུལ་དང་གོ་ལའི་འཁོར་བསྒྲོད།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་རྣམས་ལས་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ཞིག་རྗེས་བར་སྣང་སྟོང་པར་གནས་ཤིང་། གང་ཟག་ཐ་མལ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་སིལ་བུའི་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་དག་ལ་སྟོང་པའི་རྡུལ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྟོང་པའི་རྡུལ་དེ་ལ། ས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བཅས་ལྔ་ཡོད་ལ། ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཞེས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྡུལ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ལ་མཁའ་རྡུལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི། ཅང་མེད་ཀྱི་སྟོང་སང་ཞིག་མིན་པར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྔའི་ནང་ཚན་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་ བློས་རྗེ་ཙམ་དབྱེ་བར་ནུས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆུང་མཐའ་ཡིད་དོར་སྣང་བ་ལ་ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ལ་མིང་གཞན་རོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་ཀྱང་ཟེར།

འཛམ་གླིང་འདི་རྟེན་གཞི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་རྩ་བའི་ཁམས་བཞི་བཅས་ཁམས་ལྔ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་ཁམས་གཞན་རྣམས་འགྲུབ་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་གོ་འབྱེད་པས་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་འབྱུང་

འཇིག་གི་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་སྟོང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའི་རྡུལ་དེས་རྟེན་གཞི་བྱས་ནས་གསར་དུ་ཆགས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེའི་ནང་གི་བེམ་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཅིང་། ནམ་མཁའི་རྡུལ་དེས་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་རྡུལ་གོ་ས་གང་ན་གནས་པའི་གོ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གནས།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྔོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ཞིག་ནས་བར་སྣང་ཁམས་ལ་སྟོང་པའི་རྡུལ་གྱི་མིང་ཅན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སིལ་བུར་གནས་པ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་རིམ་གྱིས་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས། འོག་གཞིའི་རླུང་མེ་ཆུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟླུམ་པོའི་དབྱིབས་ཅན་རྣམས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་རི་གླིང་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་རླུང་གིས་བརྟེགས་པའི་བགྲོད་བྱ་ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་དབུས་མཐོ་ལ་མཐའ་དམའ་བ་གདུགས་ཕུབ་པ་བཞིན་ཆགས་པའི་སྟེང་རྒྱུ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་རྣམས་གཡོན་སྐོར་གྱིས་ཆགས། དེའི་རྗེས་བགྲོད་བྱེད་རེས་གཟའ་བདུན་དང་སྒྲ་གཅན་དུས་མེ་དུ་བ་མཇུག་རིང་བཅས་གཟའ་བཅུ་པོ་རྣམས་སྐྱེས། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ནི་སྐར་མ་གྲོ་བཞིན་དང་བྲེ་བཞིན་གཉིས་ལ་སྐར་ཁྱིམ་གཅིག་ལས་མེད་པས་དེ་གཉིས་སྐར་ཁྱིམ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པས་རྒྱུ་སྐར་ཉེར་བདུན་གྱི་སྐར་ཁོངས་རེ་ལ་ཆ་བཞི་བཞིར་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་ཁང་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཁང་པ་དགུ་དགུའམ་རྒྱུ་སྐར་གཉིས་རེ་དང་། རྒྱུ་སྐར་གཅིག་གི་ཁང་པའི་བཞི་ཆ་གཅིག་རེའི་ཁྱོན་ལ་ཁྱིམ་རེའི་ཐ་སྙད་བྱས་ལ། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡ ལུག ༢ གླང་། ༣ འཁྲིག་པ། ༤ ཀར་ཀ་ཊ། ༥ སེང་གེ ༦ བུ་མོ། ༧ སྲང་། ༨ སྡིག་པ། ༩ གཞུ། ༡༠ ཆུ་སྲིན། ༡༡ བུམ་པ། ༡༢ ཉའི་ཁྱིམ་རྣམས་སོ།།

དེ་ཡང་ཐ་སྐར་བྲ་ཉེ་གཉིས་དང་སྨིན་དྲུག་གི་ཁང་པ་གཅིག་གི་བར་ལུག

གི་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་སྨིན་དྲུག་གི་རྐང་པ་གསུམ་དང་སྣར་མ་དང་མགོའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་གླང་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་མགོའི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་ལག་དང་ནབས་སོའི་རྐང་པ་གསུམ་གྱི་བར་འཁྲིག་པའི་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་ནབས་སོའི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་དང་རྒྱལ་དང་སྐག་གཉིས་ཀྱི་བར་ཀར་ཀ་ཊའི་ཁྱིམ་དང་། མཆུ་དང་གྲེ་གཉིས་དང་དབོའི་རྐང་པ་དང་པོའི་བར་སེང་གེའི་ཁྱིམ་དང་། དབོའི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་མེ་བཞི་དང་ནག་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་བུ་མོའི་ཁྱིམ་དང་། ནག་པའི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་ས་རི་དང་ས་གའི་རྐང་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་བར་སྲང་གི་ཁྱིམ་དང་། ས་གའི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་དང་ལྷ་མཚམས་དང་སྣྲོན་གཉིས་ཀྱི་བར་སྡིག་པའི་ཁྱིམ་དང་། སྣྲུབས་དང་ཆུ་སྟོད་གཉིས་དང་ཆུ་སྨད་ཀྱི་རྐང་པ་དང་པོའི་བར་གཞུའི་ཁྱིམ་དང་། ཆུ་སྨད་ཀྱི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། གྲོ་བཞིན་དང་བྱི་བཞིན་སྐར་ཁོངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། མོན་གྲེའི་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁྱིམ་དང་། མོན་གྲེའི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་མོན་གྲུ་དང་ཁྲུམས་སྟོད་ཀྱི་རྐང་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་བར་བུམ་པའི་ཁྱིམ་དང་། ཁྲུམས་སྟོད་ཀྱི་རྐང་པ་ཕྱི་མ་དང་ཁྲུམས་སྨད་དང་ནམ་གྲུ་རྣམས་ནི་ཉའི་ཁྱིམ་མོ།།

གཞན་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་རྣམས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གཟའ་བདུན་སོ་སོས་ས་གཞི་འདི་ཉིད་ལ་སྐོར་བ་ལན་གཅིག་འཁོར་བའི་ཡུན་ཚད་ཀྱི་ཞག་གྲངས་ལ་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཉིན་ཞག་ཇི་ཙམ་དགོས་པའི་གྲངས་ནི། ཉི་མ་ལྡེ་བར་བྱེད་པ་དང་ས་གཞི་ལྡེ་བར་བྱེད་པའི་ལུགས་ཐ་དད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེང་དུས་ཀྱི་ཚན་རིག་པས་བཤད་པ་དང་ཐལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྣང་ངོ་།།

རང་འགྲོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྲ་གཅན་དང་དུས་མེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་རྒྱུ་སྐར་དང་བཅས་པ་ལ་གཡོན་སྐོར་གྱིས་འཁོར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལ་དེ་ཉིད་ས་ཆེན་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ལ་གཡས་སྐོར་ཉིད་བྱེད་ཅིང་། ཁྱིམ་གྱི་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཉི་མ་སོགས་གཟའ་སྐར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གོ་ལ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཆེན་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ལ་གཡས་སྐོར་གྱིས་ཉིན་ཞག་རེར་སྐོར་བ་རེ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བགྲོད་ཚུལ་དེ་ལ་རླུང་འགྲོས་ཞེས་བྱའོ། །གཟའ་དེ་དག་གི་རང་འགྲོས་ནི་སྒྲ་གཅན་མ་གཏོགས་གཡོན་དུ་སྐོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་གོ་ལ་དང་གཟའ་རྣམས་འཁོར་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཉ་དང་གནམ་སྟོང་ལ་ཉི་ཟླ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་། སྐར་མ་དུ་བ་མཇུག་རིང་འཆར་ཚུལ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་ངེས་འཛིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གཟའ་རྣམས་ནི་ལྷོ་བགྲོད་དང་བྱང་བགྲོད་སོ་སོར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱིམ་སྐར་རྣམས་ནི་ལྷོ་བགྲོད་བྱང་བགྲོད་དང་རང་འགྲོས་སོགས་མེད་པར་ས་དུམ་བུ་གང་གི་ཐད་དུ་ཐུར་འགྲོ་བའི་ལམ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རླུང་འགྲོས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཉི་མ་ནི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོན་སོ་སོར་ཉི་མ་ཁྱིམ་གང་ཞིག་ན་གནས་པའི་ཚེ་ལྷོ་བྱང་གི་བགྲོད་པ་དང་ཉིན་མཚན་མཉམ་མི་མཉམ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤད།

༩ ཨཊྷ་ཧྲ་ཏའི་རྩིས་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་གོ་ལའི་འཁོར་བགྲོད།

དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ན་ལེནྡྲའི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་མཁས་པ་ཨཊྷ་ཧྲ་ཏ་ཞེས་པ་དེས།[3] ཆོས་མངོན་པ་དང་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་སོགས་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་དང་མི་འདྲ་བར། སྐོར་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྐར་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་གཟའ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལམ་གྱིས་བསྐོར་བའི་ནམ་མཁའི་དབུས་སུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སའི་གོ་ལ་གནས་ཤིང་། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ཡང་དཔེར་ན། གྲུ་ལ་ཞུགས་ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཚེ་བརྟན་པར་གནས་པའི་རི་བོ་རྣམས་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་སྣང་བ་ལྟར། སའི་གོ་ལ་རང་ཉིད་ནུབ་ནས་ཤར་དུ་འཁོར་བའི་དབང་གིས་བརྟན་སྐར་རྣམས་ནམ་མཁའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་ནས་ནུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། དོན་ལ་བརྟན་སྐར་རྣམས་འགྲོ་བ་མེད་པར་བཤད། སྐར་མ་དེ་དག་འགྲོ་བ་མེད་ན་འཆར་བ་དང་ནུབ་པར་སྣང་བ་<u>འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།</u> བརྟན་སྐར་རྣམས་འཆར་ནུབ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ས་གཞི་

3 སློབ་དཔོན་འདི་ཕྱི་ནང་གང་ཡིན་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཡང་། ན་ལེནྡྲར་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད། ཨིན་ཇིའི་ཚིག་མཛོད་ (Britannica Learning Library p 27) ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་དེ་ནང་པ་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་གི་ཧྲིན་རྡུའི་སློབ་དཔོན་ཚངས་པ་སྦྲས་པའི་རྩིས་གཞུང་ཚངས་པའི་དོན་གསལ་ཞེས་པའི་ནང་ཨཊྷ་ཧྲ་ཏ་ལ་དགག་པ་ཐོན་པ་དང་། ཡང་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་གི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཧྲིན་རྡུའི་སློབ་དཔོན་ཉིན་བྱེད་གཉིས་པའི་རྩིས་གཞུང་གྲུབ་མཐའ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་པའི་ནང་དུའང་། གོ་ལའི་ལེ་ཚའི་ཚིགས་བཅད་བདུན་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་སུ་རིམ་བཞིན། "སྐར་ཚོགས་རྒྱུན་དུ་འཁོར་བར་མཐོང་བ་ལས། །ས་འདི་འཛིན་བྱེད་རྟེན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན། །ལྗི་དངོས་མཁར་གནས་ནུས་པ་མ་མཐོང་བས། །མཁའ་ནས་ཐུར་དུ་འགྲོ་ཞེས་ནང་པས་བཤད། །" ཅེས་ཨཊྷ་ཧྲ་ཏའི་འདོད་པ་དེ་ནང་པའི་འདོད་ཚུལ་དུ་སྨྲས་པ་དང་། ཡང་། "མཁའ་ལ་འཕེན་པའི་ལྗི་བའི་དངོས་པོ་ནི། །ས་ལ་ལྷུང་བར་མཐོང་བར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །ས་གཞི་མཁའ་ནས་ཐུར་དུ་འགྲོ་ཞེས་པའི། །ནང་པའི་བློ་གྲོས་ངན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན། །"ཞེས་ས་གཞི་ཟླུམ་པོ་རང་འཁོར་རྒྱག་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་དགག་པ་མཛད་སྐབས། ཕྱོགས་སྔ་མ་སློབ་དཔོན་ཨཊྷ་ཧྲ་ཏ་ནང་པ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་པ་སོགས་འབྱུང་།

གཟའ་དང་བཅས་པ་རླུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོ་བྱང་གི་སྣེ་གཉིས་ལྟེ་བར་བྱས་པའི་དབུས་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་ལ་རང་འཁོར་རྒྱུག་བཞིན་འཁོར་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་གནམ་སྟོང་གི་ཚེ་ན་ཟླ་བས་ཉི་མ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉ་ལ་ས་གཞིའི་གྲིབ་ནག་ཆེན་པོས་ཟླ་བ་སྒྲིབ་པར་བཤད་པ་སོགས་གོ་ལའི་འཁོར་བསྒྲོད་དང་། ཉིན་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་རིང་ཐུང་། ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་སོགས་སྐར་རྩིས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་དེང་རབས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་རིག་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ།།

༥ འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དང་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཀ གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ།

མངོན་པ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་སོགས་ལས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་སྟོང་པའི་ཡུན་ཚད་སོགས་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས། དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཚད་དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་འདུས་པ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་ཚད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་བདུན་ལ་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག ལྕགས་རྡུལ་བདུན་ལ་ཆུ་རྡུལ་གཅིག ཆུ་རྡུལ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་རྡུལ་གཅིག རི་བོང་གི་རྡུལ་བདུན་ལ་ལུག་རྡུལ་གཅིག ལུག་རྡུལ་བདུན་ལ་གླང་རྡུལ་གཅིག གླང་རྡུལ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་གཅིག ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་བདུན་ལ་སྲོ་མ་གཅིག སྲོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག ཤིག་བདུན་ལ་ནས་གཅིག ནས་

བདུན་ལ་སོར་མོའི་ཚིགས་གཅིག སོར་བཅུ་གཉིས་ལ་མཐོ་གང་། སོར་ཉེར་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ལ། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་མོ། རྡུལ་ཆུང་ངུ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། རི་བོང་གི་རྡུལ། ལུག་རྡུལ། གླང་རྡུལ། སྲོ་མ། ཡུངས་འབྲུ། ནས། སོར་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མའི་བདུན་འགྱུར་གྱི་ཚད་དང་། སོར་བཅུ་གཉིས་ལ་ནི་མཐོ་གང་དང་། མཐོ་དོ་ལ་ནི་ཁྲུ་གང་དང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་གི་ཚད་དུ་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་མཱོང་གལ་གྱི་བུའི་འཇིག་རྟེན་བཞག་པ་ལས་ནི་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུའི་ཆ་གཅིག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚད་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་མོ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། རི་བོང་གི་རྡུལ། ལུག་རྡུལ། གླང་རྡུལ། སྲོ་མ། ཨ་བ་གན། བ་ཧི་ཀ ནས་འབྲུ། སོར་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མའི་བདུན་འགྱུར་གྱི་ཚད་དང་། སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་དུ་གསུངས། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་མོ། ཆུ་རྡུལ། ལྕགས་རྡུལ། རི་བོང་གི་རྡུལ། ལུག་རྡུལ། གླང་རྡུལ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། སྲོ་མ། ཤིག ནས། སོར། ཁྲུ་གང་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མའི་དྲུག་འགྱུར་གྱི་ཚད་དུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟ་ན་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་ ༡༢༣༥༨༣ དང་། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལྟར་ན་དྲུག་འགྱུར་དུ་རྩིས་བས་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་ ༢༧༩༩༣༦ ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་ ༣༨༣ དང་། འཇིག་རྟེན་བཞག་པ་ལས་བཤད་པའི་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་ ༨༩ ཡོད་པ་དེ་དག་འགལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི། རྡུལ་ཕྲ

རབ་སོགས་འདུས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྩེ་མོ་ཁོ་ན་ལ་བརྩི་བ་སོགས་ནི་མིན་པས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་དོ།།

ཡང་རི་བོང་གི་སྤྱིའི་རྩེ་མོར་འགོས་པའི་ཐལ་བ་ལ་རི་བོང་གི་རྡུལ་དང་། ལུག་གི་སྤྱིའི་རྩེ་མོར་འགོས་པའི་ཐལ་བ་ལ་ལུག་རྡུལ་དང་། བ་གླང་གི་སྤྱིའི་རྩེ་མོར་འགོས་པའི་ཐལ་བ་ལ་གླང་རྡུལ་ཟེར་ཞིང་། རི་བོང་གི་སྤུ་དང་ལུག་གི་སྤུ་དང་གླང་གི་སྤུ་ལ་སྦོམ་ཕྲའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེའི་རྩེ་མོར་གནས་པའི་རྡུལ་ལའང་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཅེས་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་འབྱུང་།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྲེང་བར་བརྩེགས་པ་བརྒྱད་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་ཚད་དང་། དེ་ཕྲེང་བར་བརྩེགས་པ་བརྒྱད་ནི་སྐྲའི་རྩེ་མོ་ལྷུམ་པོ་གཅིག་གི་ཚད་དང་། སྐྲ་རྩེ་ལྷུམ་པོ་བརྒྱད་ཕྲེང་བར་བརྩེགས་པ་ནི་སྐེ་ཚེའི་ཚད་དང་། སྐེ་ཚེ་བརྒྱད་བརྩེགས་པ་ཤིག་གི་ཚད་དང་། ཤིག་བརྒྱད་བརྩེགས་པ་ནས་ཀྱི་ཚད་དང་། ནས་བརྒྱད་བརྩེགས་པ་སོར་གྱི་ཚད་དང་། སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཁྲུའི་ཚད་དང་། ཁྲུ་བཞི་གཞུ་འདོམ་གང་གི་ཚད་དང་། གཞུ་འདོམ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་ཚད་དང་། རྒྱང་གྲགས་བཞི་དཔག་ཚད་ཀྱི་ཚད་དུ་གསུངས་སོ།།

ཁ དུས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ།

དུས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བྱེད་ལ་ལོ་དང་བསྐལ་པ་གཉིས་ལས་ལོ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་མཐུད་པའི་ཡུན་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐང་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག་དང་། ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་

ཙུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པར་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་དོ།།

དུས་འཁོར་བའི་རྩིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི། ཉི་མའི་རང་འགྲོས་གཡོན་སྐོར་གྱིས་ཁྱིམ་གྱི་གོ་ལར་སྐོར་བ་གཅིག་རྫོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་གམ། ཁྱིམ་རེ་ལ་ཆ་སུམ་ཅུ་རེར་བགོས་པའི་ཆ་རེ་ལ་ཉི་མས་བགྲོད་པའི་ཡུན་ལ་ཁྱིམ་ཞག་ཅེས་བྱ་ལ། ཉི་མའི་རླུང་འགྲོས་གཡས་སྐོར་གྱིས་སའི་གོ་ལར་སྐོར་བ་བྱེད་སྐབས་ས་གནས་སོ་སོར་ཞོགས་པ་སྔ་པོ་ལག་པའི་རི་མོ་མཐོང་བ་ནས་སང་ཉིན་ལག་པའི་རི་མོ་མཐོང་བའི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། ཟླ་བའི་རང་འགྲོས་གཡོན་སྐོར་གྱིས་སའི་གོ་ལར་སྐོར་བ་གཅིག་འཁོར་བའི་ཡུན་ལ་འཕེལ་ཆ་བཅོ་ལྔ་དང་འགྲིབ་ཆ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་རེ་ལ་ཚེས་ཞག་ཅེས་བྱའོ།།

དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་གཅིག་གི་དབུགས་ཕྱིར་གཏོང་བ་དང་ནང་དུ་རྔུབ་པའི་ཁུགས་པ་གཅིག་ལ་དབུགས་གཅིག་དང་། དབུགས་དྲུག་ལ་ཆུ་སྲང་གཅིག ཆུ་སྲང་དྲུག་ཅུ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་འཇོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བརྩིས་པས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ནི་དབུགས་ཀྱི་ཁུགས་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད་པར་བཤད། ཁྱིམ་ཞག་ཉིན་ཞག་ཚེས་ཞག་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ་རྫོགས་པ་ན་ཞག་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་ལོ་རེར་འཇོག་དགོས་པས། ཚེས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཚེས་ཞག་གི་ལོ་གཅིག་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་གཅིག་དང་། ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཁྱིམ་ཞག་གི་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས

ཐུང་ཤོས་ཚེས་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་ཡིན་ཞིང་། ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་ནི་ཚེས་ཞག་གི་ལོ་ལས་ཞག་དྲུག་གིས་རིང་ལ། ཁྱིམ་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་ནི་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ལས་ཀྱང་ཞག་ལྔ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་རིང་ལ། དེ་ལྟར་ན་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚེས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྡོན་གཅིག་དང་། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ། ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རྣམས་ཡུན་ཚད་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།།

བསྐལ་པའི་ཚད་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་སྔོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་རིམ་འཆད་སྐབས་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་བསྐལ་པ་ལ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། ཆགས་པའི་བསྐལ་པ། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ། ཞིག་ནས་སྟོང་པར་འདུག་པའི་བསྐལ་པ་བཞི་ཡོད་པ་རེ་རེའི་ཡུན་ཚད་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་བསྡོམས་པའི་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་གི་ཚད་ཡིན་པར་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐལ་པ་དེ་དག་གི་ཡུན་ཚད་མི་ལོའི་གྲངས་ལ་ཕབ་ན། འདི་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་མི་ལོ་དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དཀྲིགས་གསུམ། གཏམས་ཆེན་པོ་དགུ། གཏམས་བདུན། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་གསུམ། རབ་བཀྲམ་བརྒྱད། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། དེ་ཨང་ཀིར་ཕབ་ན། ༣༣༩༧༣༤༦༢༨༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ བཅས་གྲངས་ཀྱི་གནས་བཅུ་དགུ་ལོངས་པ་དང་། བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འཁྲུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་། མི་འཁྲུགས་བདུན། དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གཅིག དཀྲིགས་བདུན། གཏམས་ཆེན་པོ་དགུ རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རབ་བཀྲམ་དགུ ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དགུ ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཨང་ཀིར་ཕབ་ན།

༣༢༡༢༤༠༨༤༤༣༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ བཅས་གྲངས་གནས་ཉེར་གཅིག་ཡོངས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་མི་ལོ་དཀྲིགས་ཕྲག་དགུ་དང་། བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འཁྲུགས་བདུན་དང་དཀྲིགས་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བར་སྣང་།

པཎྜི་ཏ་སྟོབས་བཙུ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི། ལྷུགས་ཀྱི་ར་བ་གྲུ་བཞི་པ་མཐོ་ཚད་དང་ལོགས་བཞི་ལ་རྒྱང་གྲགས་རེ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཧིལ་འབྲུའམ་ཡུངས་ཀར་གྱིས་བཀང་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་རེའི་མཚམས་སུ་འབྲུ་རེ་རེ་བཏོན་ཏེ་རྫོགས་པའི་ཡུན་ཚད་ནི་བར་བསྐལ་གཅིག་དང་། དེ་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཅུ་བསྒོམས་པ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་དུ་གསུངས།

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་སོགས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོས་སྐོར་ལས་བསྐལ་པ་ཆུང་ངུ་དང་། བསྐལ་པ་བར་མ། མཆོག་གི་བསྐལ་པ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བཅས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཡུན་ཚད་ནི་ངོས་བཞི་དང་ཟབས་སུ་དཔག་ཚད་རེ་རེ་ཡོད་པའི་དོང་གྲུ་བཞི་པ་གཅིག་སྐྲའི་རྩེ་མོ་ཀླུམ་པོས་བཀང་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་རེ་སོང་བའི་མཚམས་སུ་སྐྲ་རྩེ་རེ་རེ་བཏོན་ནས་རྫོགས་པའི་ཡུན་ཚད་ནི་བསྐལ་པ་ཆུང་ངུའི་ཞག་གཅིག་གི་ཚད་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ནི་བསྐལ་པ་ཆུང་ངུའི་ཡུན་ཚད་དང་། བསྐལ་པ་ཆུང་ངུའི་ལོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་རེ་སོང་བའི་མཚམས་སུ་སྔར་བཤད་པའི་དོང་སྐྲ་རྩེས་བཀང་བ་དེའི་ནང་ནས་སྐྲའི་རྩེ་མོ་རེ་རེ་བཏོན་ནས་རྫོགས་པའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ནི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཡུན་ཚད་དང་། བསྐལ་པ་བར་མའི་ལོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྔར་བཤད་པའི་དོང་སྐྲ་རྩེས་བཀང་བ་དེའི་ནང་ནས་སྐྲའི་རྩེ་མོ་རེ་རེ་བཏོན་ནས་

རྫོགས་པའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ནི་མཆོག་གི་བསྐལ་པའི་ཚད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

ག གྲངས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ།

འདི་ལ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་རྩི་ཚུལ་དུ་མ་འབྱུང་བ་ལས། མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་ནི། གཅིག བཅུ། བརྒྱ། སྟོང་། ཁྲི། འབུམ། ས་ཡ། བྱེ་བ། དུང་ཕྱུར། ཐེར་འབུམ། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ། ཁྲག་ཁྲིག ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ། རབ་བཀྲམ། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ། གཏམས། གཏམས་ཆེན། དཀྲིགས། དཀྲིགས་ཆེན། མི་འཁྲུགས། འཁྲུགས་པ་ཆེན་པོ། ཁྱད་ཕྱིན། ཁྱད་ཕྱིན་ཆེན་པོ། པང་སྐྱེང་། པང་སྐྱེང་ཆེན་པོ། དེད་འདྲེན། དེད་འདྲེན་ཆེན་པོ། མཐའ་སྣང་། མཐའ་སྣང་ཆེན་པོ། རྒྱུ་རིག རྒྱུ་རིག་ཆེན་པོ། འོད་མཛེས། འོད་མཛེས་ཆེན་པོ། དབང་པོ། དབང་ཆེན། ལེགས་ཕྱིན། ལེགས་ཕྱིན་ཆེན་པོ། རྟོགས་འགྲོ། རྟོགས་འགྲོ་ཆེན་པོ། འབྱིང་རྟུལ། འབྱིང་རྟུལ་ཆེན་པོ། རྒྱ་རྟགས། རྒྱ་རྟགས་ཆེན་པོ། སྟོབས་འཁོར། སྟོབས་འཁོར་ཆེན་པོ། བརྟ་ཤེས། བརྟ་ཤེས་ཆེན་པོ། རྣམ་འབྱུང་། རྣམ་འབྱུང་ཆེན་པོ། སྟོབས་མིག སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ། གྲངས་མེད་པ་བཅས་གསུངས་ལ། གྲངས་གནས་དེ་རྣམས་གཅིག་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ། གཅིག་བཅུར་བསྒྱུར་བས་བཅུ་དང་། བཅུ་བཅུར་བསྒྱུར་བས་བརྒྱ། བརྒྱ་བཅུར་བསྒྱུར་བས་སྟོང་སོགས་གྲངས་གནས་སྔ་མ་སྔ་མའི་བཅུ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡིན་པས། གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་པ་གྲངས་མེད་ཅེས་པ་ནི། གྲངས་གཏན་ནས་བརྩིར་མི་རུང་བ་ཞིག་ལ་མི་གོ་བར་གྲངས་ཀྱི་གནས་ང་དགུ་པ་དེ་བཅུར་བསྒྱུར་བའི་གྲངས་ལ་བྱའོ། །དེ་དག་ལས་གཅིག་ནས་དུང་ཕྱུར་བར་གྲངས་གནས་དགུ་ལ་རྒྱང་པའི་གྲངས་ཀ་དང་། ཐེར་འབུམ་ནས་

བཟུང་གྲངས་མེད་ཀྱི་སྟུ་ལོགས་བར་ཆེན་པོའི་ཟླ་དང་བཅས་པའི་གྲངས་ཀ་རྣམས་
ལ་ཁུགས་པའི་གྲངས་ཀ་ཟེར་ལ། བར་གྱི་གྲངས་ཀ་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་མ་རྙེད་པས་
གྲངས་ཀའི་མིང་གང་ཡང་རུང་བ་བརྒྱད་སྣོན་དགོས་པར་གསུངས་པས། མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་གོང་གི་སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ་ཕྲག་བཅུའི་འཕྲོར་བྲམས་
སོགས་ཚད་མེད་བཞིའི་མིང་བཅུག་སྟེ། སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ་ཕྲག་བཅུ་ལ་བྲམས་
པ། བྲམས་པ་བཅུ་ལ་བྲམས་པ་ཆེན་པོ། བྲམས་པ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སྙིང་རྗེ། སྙིང་རྗེ་
བཅུ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་དགའ་བ། དགའ་བ་བཅུ་ལ་དགའ་
བ་ཆེན་པོ། དགའ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་བཏང་སྙོམས། བཏང་སྙོམས་བཅུ་ལ་བཏང་
སྙོམས་ཆེན་པོ། བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཅེས་རྩི་བའམ།
ཡང་ན། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ཆེན་པོའི་ཟླ་དང་བཅས་རྩི་བའི་སྲོལ་
ཡང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་
ཅུ་པ་གྲངས་མེད་པའི་འཕྲོར། ཚད་མེད། དཔག་མེད། བརྗོད་མེད། དཔག་ཡས།
གཞལ་མེད། གཞལ་གྱིས་མི་ལང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་
དུ་བཅུ་བཅུས་བསྒྱུར་བའི་གྲངས་རྩི་ཚུལ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་
མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་ཕལ་ཆེན་སོགས་ལས་གྲངས་ཀྱི་གནས་རྩི་ཚུལ་གཞན་ཡང་
གསུངས་སོ།། །།

སྐབས་དྲུག་པ། མངལ་དུ་ལུས་ཆགས་རིམ་དང་ ཀླད་པའི་རྣམ་གཞག

༡ སྐྱེ་བའི་གནས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ནང་པའི་གཞུང་དག་ཏུ་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་མངལ་དུ་མིའི་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་སྐོར་གསལ་བར་བཤད་ཡོད་ཅིང་། ནང་པ་རང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་དག་དང་གཅིག་མཐུན་དུ་ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་བ་ནི་ཐོལ་བྱུང་དུ་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་མིན་པར་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་སྨྲ་བར་བརྟེན། སྲིད་པ་ལ། ༡ སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ༢ བར་གྱི་སྲིད་པ་སྟེ་ཚེ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་གནས་སྐབས་དང་།[4] ༣ སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་མ་ཤིའི་བར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ༤ མཐར་འཆི་བའི་སྲིད་པ་བཅས་སྲིད་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། འདིར་ནི་ནང་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་སྨན་གྱི་གཞུང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་མངལ་དུ་ལུས་ཆགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ། སྒོང་ལས་སྐྱེ་བ། མངལ་ལས་སྐྱེ་བ། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ། རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་བཅས་བཞི་བཤད་ལ། དང་པ་སོགས་སྒོང་

4 ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ལྟ་བུ་རེ་གཉིས་ཀྱིས་བར་དོའི་སྲིད་པ་མི་བཞེད་པའང་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་མཛོད་དུ། འབྲུ་ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ཞེས་བར་དོ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཀོད་པ་ལས་རྟོགས་ནུས། སྡེ་དགེ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ གནས་གསུམ་པ། ཤོག ༡༠ ཤོག ༢-ན། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༨

སྐྱེས་དང་། རྟ་གླང་སོགས་མངལ་སྐྱེས་དང་། སྲིན་བུ་སོགས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་། ལྷ་སོགས་རྫུས་སྐྱེས་སུ་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད།

སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་མངལ་དུ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། བར་དོ་བ་དེ་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ནི། ཕ་མ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཆགས་ཏེ་འཁྲིག་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དང་། མ་ལ་དུས་ཀྱི་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། བར་དོ་བ་ཡང་ཉེ་བར་ཡོད་པ་དང་། མའི་མངལ་དང་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཕ་མ་གཉིས་དང་བར་དོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྔོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྐྱེན་བཅས་རྒྱུ་ཚོགས་དེ་དག་ཚང་ན་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས་གསུངས།

ཡང་མངལ་ཆགས་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཕ་མ་གཉིས་འཁྲིག་པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་མི་དགོས་པ་ནི། སྦྲིད་མ་ཞེས་པའི་བུད་མེད་དེས་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རང་གི་སྔོན་གྱི་གྲོགས་འཆར་ཀའི་ཁུ་བ་གོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འབྱར་བ་བླངས་ཏེ་མངལ་དུ་བླུགས་པས་མངལ་ཆགས་ཏེ་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལ། ཡང་བུད་མེད་གཞན་གྱི་མངལ་ནས་ཁུ་ཁྲག་འདྲེས་པའི་གོང་བུ་བུད་མེད་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་བླུགས་ནའང་ཕྲུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཚུལ་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་།

བར་དོ་བ་དེའི་རྣམ་ཤེས་ཐོག་མར་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་ལ་ཕའི་སྤྱི་བོ་བརྒྱུད་ནས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཕའི་ཁ་བརྒྱུད་ནས་འཇུག་པ་དང་། མའི་མངལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད། བར་དོ་བ་དེ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་རྗེས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་ནི། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ཕོ་ཡིན་ན་ནི་མའི་ལྟོ་བ་གཡས་པར་ཁ་མའི་སྒལ་ཚིགས་ངོས་ལ་བསྟན་ནས་ཙོག་ཙོག་པོར་

གནས་ལ། མོ་ཡིན་ན་ནི་མའི་ལྟོ་བ་གཡོན་པར་ཁ་མའི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ་ཙོག་ཙོག་པོར་གནས་ཤིང་། མ་ནིང་ཡིན་ན་ནི་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་རང་ཉིད་ལ་ཕོ་མོའི་འདོད་ཆགས་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་སོགས་ལས་གསུངས།

མངལ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ཕོ་མོ་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་སྨན་གཞུང་སོགས་ནས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཕ་ཁོལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ལྟར་ན། ཕ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་གྱི་ཐིགས་པ་ཐ་མའི་ཚེ་ཕའི་ཁུ་བ་མང་ན་ཕོར་འགྱུར་བ་དང་། མའི་ཁྲག་མང་ན་མོར་འགྱུར་བ་དང་། ཁུ་ཁྲག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ན་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་གཉིས་རླུང་གིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་ཚེ། ཕའི་ཁུ་བ་ཤས་ཆེ་ན་བུ་དང་མའི་ཁྲག་ཤས་ཆེ་ན་མོ་དང་ཁུ་ཁྲག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ན་བུ་མཚེ་མའམ་བུ་མོ་མཚེ་མར་འགྱུར་བ་དང་། རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྲིད་པས་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་དོ།།

ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུད་སྡོམ་འབྱུང་ལས་ཕའི་ཁུ་བའི་ཐིགས་པ་ཐ་མ་མའི་མངལ་དུ་ལྷུངས་པའི་ཚེ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་འདུས་པའི་གཡས་ནས་རླུང་རྒྱུ་ན་བུར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོན་ནས་རླུང་རྒྱུ་ན་བུ་མོར་འགྱུར་བ་དང་། དབུས་ནས་རླུང་རྒྱུ་ན་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་བཤད་ལ། འདི་ཡང་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྲིད་པས་ངེས་པ་མེད་དོ།།

༢ མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་ཚུལ།

མངལ་དུ་ལུས་ཇི་ལྟར་ཆགས་ཚུལ་དང་བདུན་ཕྲག་རེ་རེ་ནས་རླུང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དེ་ཇི་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཚུལ་རྣམས་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་འབྱུང་ལ། བཤད་པ་དེ་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པའི་ལྟ་ཕྱོགས་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན། དེ་ཡང་བར་དོ་བ་དེ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་ཚེ་མེར་མེར་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། མེར་མེར་པོ་དེའི་དབྱིབས་ནི་འབྲས་བཙོས་པའི་ཁུ་བའམ་ཞོའི་ཁ་སྐྱིས་དང་འདྲ་བ་དང་། ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་གྱི་ནང་དུ་བཙོས་པ་ལྟར་གྱུར་པས་ན། མེར་མེར་པོ་བ་དེའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཚོགས་པར་སའི་ཁམས་སྲ་བ་དང་། ཆུའི་ཁམས་གཤེར་བ་དང་། མེའི་ཁམས་དྲོ་བ་དང་། རླུང་གི་ཁམས་གཡོ་བ་རྣམས་གཞི་ནས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་ནུར་ནུར་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྔར་གྱི་མེར་མེར་པོ་དེ་ཉིད་ཞོ་ནུར་པོ་ལྟར་གྱུར་པས་ནུར་ནུར་པོ་ཞེས་བྱ།

བདུན་ཕྲག་གསུམ་པ་ལ་ལྟར་ལྟར་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྔར་གྱི་ནུར་ནུར་པོ་དེ་ཉིད་ནར་མོར་གྱུར་པས་ལྟར་ལྟར་པོ་ཞེས་བྱ། བདུན་ཕྲག་བཞི་པ་ལ་མཁྲང་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྔར་གྱི་ལྟར་ལྟར་པོ་དེ་ཉིད་མཁྲེགས་པོར་གྱུར་པས་མཁྲང་འགྱུར་ཞེས་བྱ། བདུན་ཕྲག་ལྔ་པ་ལ་རྐང་ལག་འགྱུས་པའི་ཚུལ་ནི། སྔར་གྱི་མཁྲང་འགྱུར་དེ་ཉིད་ལ་དཔུང་པ་གཉིས་དང་བརླ་གཉིས་དང་མགོའི་མཚན་མའི་འབུར་པོ་བཅས་ཡན་ལག་དོད་པའི་མཚན་མ་ལྔ་འབྱུང་ངོ།།

བདུན་ཕྲག་དྲུག་པ་ལ། དཔུང་པ་གཉིས་ལ་ལག་ངར་གཉིས་དང་བརླ་

གཉིས་ལ་རྗེ་ངར་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར། བདུན་ཕྲག་བདུན་པ་ལ་ལག་ངར་གཉིས་ལ་ལག་པའི་བོལ་གཉིས་དང་རྗེ་ངར་གཉིས་ལ་རྐང་པའི་བོལ་གཉིས་འབྱུང་། བདུན་ཕྲག་བརྒྱད་པ་ལ་ལག་པའི་སོར་མོ་བཅུ་དང་རྐང་པའི་སོར་མོ་བཅུ་བཅས་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་མཚན་མ་ཐོག་མར་འབྱུང་། བདུན་ཕྲག་དགུ་པ་ལ་མིག་གཉིས་དང་རྣ་བ་གཉིས་དང་སྣ་གཉིས་དང་ཁ་དང་བཤང་བའི་བུ་ག་དང་གཅི་བའི་བུ་ག་སྟེ་དགུའི་མཚན་མ་འབྱུང་ངོ་།།

བདུན་ཕྲག་བཅུ་པ་ལ། མངལ་ན་གནས་པ་དེ་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་དེ་ཁོང་སྟོང་དུ་བྱེད་ཅིང་མིག་གཉིས་ཀྱི་བུ་ག་སོགས་བུ་ག་དགུ་པོ་འབྱེན་པར་འགྱུར། བདུན་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ནང་གྲོལ་རྒྱུ་མ་དང་གཉེ་མ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་མ་དང་གཉེ་མ་པད་མའི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་ཁོག་པའི་ནང་སྟོལ་མར་གནས་ཤིང་། ཚིགས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་དང་ལུས་གནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བདུན་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེས་རང་ཉིད་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་ཤེས་པས། མས་ཟ་འཐུང་བྱས་པའི་བཅུད་ཧྲི་སྟེད་པས་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ལྟེ་བའི་རྩ་བརྒྱུད་ནས་དེའི་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ལུས་ལ་རྩ་རྒྱུས་སྟོང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་དེའི་ལུས་ཀྱི་མདུན་ན་རྩ་རྒྱུས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་ན་རྩ་རྒྱུས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་ལུས་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་ན་རྩ་རྒྱུས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་ན་རྩ་རྒྱུས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་གནས་སོ།།

བདུན་ཕྲག་བཅོ་ལྔ་པ་ལ། ལུས་ལ་རྩར་རྒྱུ་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་བསྐྱེད་ནས་རོ་རྣམས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩར་རྒྱུ་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་དག་ལ

ཐུ་ག་གཅིག་དང་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནས། ཐུ་ག་བདུན་གྱི་བར་དང་ལྡན་ཞིང་། ཐུ་ག་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་དཔེར་ན། པད་མའི་རྩ་བ་ལ་ཐུ་ག་མང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །བདུན་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་། རྣ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་། སྣའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་དང་། ཁའི་སྒོ་དང་། མིད་པའི་ཐུ་ག་དང་། སྙིང་གི་ཉེ་འཁྲིས་དང་། བཟའ་བཏུང་རྣམས་འགྲོ་སའི་གནས་རྣམས་སྐྱེད་ཅིང་། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ཆད་པ་མེད་པར་བྱེད།

བདུན་ཕྲག་བཅུ་བདུན་པ་ལ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ཁའི་སྒོ་དང་། མིད་པ་དང་། སྙིང་གི་ཕྱོགས་དང་། ཟས་འགྲོ་སའི་གནས་རྣམས་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱེད་ཅིང་། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའི་གནས་གཙང་མར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་བཅུ་དགུ་པ་ལ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེ་ཐོག་མར་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་མངོན་པར་འགྲུབ་བོ།།

བདུན་ཕྲག་ཉི་ཤུ་པ་ལ། རྐང་པ་གཡོན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སོར་མོའི་རུས་པ་ཉི་ཤུ་དང་། རྐང་པ་གཡས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སོར་མོའི་རུས་པ་ཉི་ཤུ་དང་། རྐང་པའི་རྟིང་པའི་རུས་པ་བཞི་དང་། རྗེ་ངར་གྱི་རུས་པ་གཉིས་དང་། པུས་མོའི་རུས་པ་གཉིས་དང་། བརླའི་རུས་པ་གཉིས་དང་། རྐེད་པའི་རུས་པ་གསུམ་དང་། ལོང་བུའི་རུས་པ་གསུམ་དང་། སྒལ་ཚིགས་ཀྱི་རུས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྩིབ་མའི་རུས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་། ཡང་ལག་པ་གཡོན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སོར་མོའི་ཚིགས་ཀྱི་རུས་པ་ཉི་ཤུ་དང་། ལག་པ་གཡས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སོར་མོའི་ཚིགས་ཀྱི་རུས་པ་ཉི་ཤུ་དང་། ཡང་ལག་ངར་གྱི་རུས་པ་བཞི་དང་། དཔུང་པའི་རུས་པ་གཉིས་དང་། བྲང་གི་རུས་པ

བདུན་དང་། ཟླ་བའི་རྡུས་པ་བདུན་དང་། གཉའ་བའི་རྡུས་པ་བཞི་དང་། འགྲམ་པའི་རྡུས་པ་གཉིས་དང་། སོའི་རྡུས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། མགོའི་རྡུས་པ་བཞི་སྐྱེད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་རྡུས་པ་ཕྲ་མོ་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་བྱའི་རྡུས་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་སྐྱེའོ།།

བདུན་ཕྲག་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་ལུས་ལ་ཤ་དང་། བདུན་ཕྲག་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་ཁྲག་དང་། བདུན་ཕྲག་ཉེར་གསུམ་པ་ལ་པགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། བདུན་ཕྲག་ཉེར་བཞི་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་པགས་པ་རྐྱོང་ཞིང་མདོག་དང་ལྡན་པར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཤ་དང་ཁྲག་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་ཉེར་དྲུག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྐྲ་དང་སྤུ་དང་སེན་མོ་རྣམས་སྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྩ་རྒྱུས་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ལོ།།

བདུན་ཕྲག་ཉེར་བདུན་པ་ལ། སྐྲ་དང་སྤུ་དང་སེན་མོ་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད། བདུན་ཕྲག་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཁྲིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་བཞོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཀུན་དགའ་ར་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། བདུན་ཕྲག་ཉེར་དགུ་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་ཀུན་ཏུ་གསལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་དཀར་བ་སོགས་སུ་བྱེད། བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་པ་ལ་སྐྲ་དང་སྤུ་དང་སེན་མོ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཁ་དོག་དཀར་གནག་ཅི་རིགས་པ་འབྱུང་། བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ནས་སོ་བཞི་པའི་བར་ལ་མའི་མངལ་དུ་གནས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་ཆེར་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་ཆེར་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ།།

བདུན་ཕྲག་སོ་ལྔ་པ་ལ། མངལ་དུ་གནས་པ་དེར་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། བདུན་ཕྲག་སོ་དྲུག་པ་ལ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེ་མའི་མངལ་དུ་འདུག་མི་འདོད་པར་འགྱུར། བདུན་ཕྲག་སོ་བདུན་པ་ལ་

མངལ་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། བདུན་ཕྲག་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་བསྒྱུར་ནས་མགོ་ཐུར་དུ་སྟོན་པ་དང་ལག་པ་གཉིས་བཙུམ་ནས་མའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་། མགོ་ཐུར་དུ་ལྟ་ཞིང་རྐང་པ་གཉིས་གྱེན་དུ་བསྟན་ནས་མའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ།།

༣ མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཚུལ།

མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཕ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱས་པའི་ཁུ་ཁྲག་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་བར་དོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དེ་ཞུགས་ནས། ཁུ་ཁྲག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མའི་མངལ་དུ་འདྲེས་པ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་རགས་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁུ་ཁྲག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདྲེས་པའི་ས་བོན་ནམ་ཁུ་བའི་གོང་བུ་དེ་མའི་མངལ་དུ་འབྱུང་བ་ལྔ་ལས་སའི་ཁམས་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད། ཆུའི་ཁམས་ཀྱིས་སྡུད་པར་བྱེད། མེའི་ཁམས་ཀྱིས་སྨིན་པར་བྱེད། རླུང་གི་ཁམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད། ནམ་མཁའི་ཁམས་སམ་མངལ་གྱི་སྟོང་པའི་ཆ་དེས་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་གསུངས།

དེ་ཡང་མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་ཉའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཉ་རོ་ཧི་ཏའི་དབྱིབས་ནར་མོ་དང་ཁ་དོག་དམར་པོ་ཡིན་པ་ལྟར། ཟླ་བ་གཉིས་པོ་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱང་ནར་མོ་དང་ཁུ་ཁྲག་གི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ཁ་དོག་དམར་པོ་

ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་བར་རུས་སྦྲལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་བ་ནི། རུས་སྦྲལ་ལ་རྐང་པ་གཉིས་དང་ལག་པ་གཉིས་མགོ་སྟེ་འབུར་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལྟར། ཟླ་བ་གཉིས་པོ་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་དེའི་ལུས་ལ་ཡང་རྐང་ལག་བཞི་དང་མགོ་བཅས་འབུར་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

ཟླ་བ་ལྔ་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་བར་ཕག་གི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཕག་མི་གཙང་བ་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་འཚོ་བ་བཞིན་དུ། ཟླ་བ་ལྔ་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་དེ་ཡང་མའི་བཟའ་བཏུང་གི་དྭངས་མའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་གྱིས་འཚོ་བའམ་དེའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སྒྲུར་པོ་ཕག་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས། མངལ་དུ་ཆགས་པ་འགའ་ཞིག་ཟླ་བ་དགུ་པ་རྫོགས་མ་ཐག་ཏུ་དང་། ལ་ལ་བཅུ་པ་ལ་དང་། ཁ་ཅིག་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་དང་། གཞན་དག་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་མངལ་ནས་འབྱུང་ངོ་།།

ཟླ་བ་དགུ་པ་རྫོགས་མ་ཐག་པ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་སེང་གེའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཁྲབ་འཇུག་རོ་སྨད་མི་དང་རོ་སྟོད་སེང་གེའི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པ་དེས་སྲིན་པོ་ལྷ་མིན་རྒྱལ་པོའི་ལྟོ་བ་དྲལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར། མངལ་དུ་ཆགས་པ་དེ་ཟླ་བ་དགུ་བ་རྫོགས་མ་ཐག་པ་སོགས་སུ་སྐྱེ་སྐབས། དེའི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མའི་སྐྱེ་གནས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་མདོར་ན། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་ཁྲག་འདུས་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་དེ་རིམ་གྱིས་རྒྱས་ཏེ། རྩ་དང་རླུང་རྣམས་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲུབ་པ་དང་། དབང་པོ་རྫོགས་པ་སོགས། ༡ ཟླ་བ་དང་པོ་ནས་གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་དུས་དང་། ༢ གསུམ་པ་ནས་བཞི་པ་རྫོགས་པའི་བར་དང་། ༣ ལྔ་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྔ་

རོལ་གྱི་བར་དང་། ༩ མཐར་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་བཅས་བཞིར་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། ༡ དང་། ༣ ཉུས་སྦྲལ་དང་། ཕག་རྒོད་དང་། མིའི་སེང་གེ་དང་ཚོས་མཐུན་སྤྲུར་ནས་གསུངས་ཤིང་། ནང་གསེས་ཟླ་བ་སོ་སོའི་ནང་དུའང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

༩ མངལ་དུ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་ནང་པའི་སྨན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཚུལ།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པས་མཛད་པའི་སྨན་གྱི་གཞུང་ནས་ཀྱང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཤད་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ལས་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་ས་བོན་ནམ་ཁུ་བ་དཀར་དམར་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་། ཕལ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་རང་གི་ཉེར་ལེན་སེམས་ སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། མའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་དྭངས་མའི་བཅུད་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། མངལ་དུ་གནས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་མངལ་དུ་འཕེལ་ནས་ཉུར་ཉུར་པོ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ།།

༡ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཞག་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་རིང་མངལ་དུ་གནས་པ་དེ་ཉུར་ཉུར་པོ་སོགས་སུ་མངོན་པར་མི་གསལ་ཞིང་། ཞག་བདུན་ཕྲག་དང་པོ་དེ་འདས་ནས་བསྐྱ་སླ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཉུར་ཉུར་པོ་ཉུ་ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་གནས་སོ། ། ༢ སྔར་གྱི་ཉུར་ཉུར་པོ་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་གོར་གོར་པོའམ་མེར་མེར་པོའམ་ནར་ནར་པོར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྔར་གྱི་ཉུར་ཉུར་

པོ་དེ་གོར་གོར་པོར་གྱུར་པ་ལས་ཕོ་དང་། མེར་མེར་པོར་གྱུར་པ་ལས་མོ་དང་། ནར་ནར་པོར་གྱུར་པ་ལས་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་བར་བཤད། ༣ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་མགོ་བོ་དང་དཔྱི་གཉིས་དང་དཔུང་པ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྔ་གསལ་བར་དོད་པ་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཞིང་། མགོ་བོ་སོགས་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ། བདེ་སྡུག་ཤེས་པ་ཡང་འབྱུང་ལ། མངལ་དུ་གནས་པའི་ཕྲུ་གུའི་ལྟེ་བ་དང་མའི་སྙིང་གི་རྩ་གཉིས་འབྲེལ་བས། རྩའི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ནས་མས་ཟ་འཐུང་བྱས་པའི་བཅུད་རྣམས་དྲངས་ནས་མངལ་དུ་གནས་པ་དེའི་ལུས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ། དཔེར་ན། ཡུར་བའི་ལམ་ནས་ཆུ་དྲངས་ཏེ་ཞིང་གི་ལོ་ཏོག་འཕེལ་བ་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས།

༤ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྔར་མི་གསལ་བ་ལས་གསལ་བར་དོད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས། ༥ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་སེམས་སྔར་ལས་ཆེས་གསལ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས། ༦ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེའི་ལུས་ལ་ཀྲུས་པ་དང་རྩ་དང་བ་སྤུ་དང་སེན་མོ་དང་པགས་པ་དང་མདོག་དང་སྟོབས་རྣམས་སྐྱེ་བར་གསུངས། ༧ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་དུ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་དབྱིབས་ཀུན་ནས་རྫོགས་ཤིང་འཕེལ་བར་གསུངས།

༨ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་སྐབས་རེར་མ་དང་མངལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཟུངས་ཀྱི་དྭངས་མའི་བཅུད་ཕན་ཚུན་འཕོ་ཞིང་། དེ་ཡང་བཅུད་དེ་མངལ་གྱི་ཕྲུ་གུ་ལ་འཕོས་ན་ཕྲུ་གུ་དགའ་ཞིང་ལུས་མདངས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་མའི་ལུས་ཉམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་བཅུད་དེ་མ་ལ་འཕོས་ན་མ་དགའ་ཞིང་

ལུས་ལ་མདངས་འབྱུང་ལ་ཕྲུ་གུའི་ལུས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བར་བཤད། ཡང་བཙུད་མ་ལ་འཕོ་བ་དེའི་ཚེ་ཕྲུ་གུ་བཙས་ན་ཕྲུ་གུ་མི་འཚོ་ཞིང་། ཡང་ཕྲུ་གུ་ལ་བཙུད་འཕོ་བའི་ཚེ་ཕྲུ་གུ་བཙས་ན་མའི་སྲོག་འཚོ་མི་འཚོ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བར་ཡང་བཤད། ༩ མངལ་ཆགས་པའི་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ངོ་ཤར་བ་ནས་བཟུང་སྨྲུམ་མ་དེ་ཕྲུ་གུ་བཙའ་བའི་ཁྱིམ་དུ་འཛུག་དགོས་པ་སོགས་བཤད་དོ།།

མདོར་ན་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུར་ནི་གཙོ་བོར་བདུན་ཕྲག་རེའི་དུས་ལ་ཆད་བཟུང་སྟེ། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མངལ་དུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་ལ། དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་དུ་ནི་སྤྱིར་ཟླ་བ་སོ་སོར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་བཤད་པ་མཛད་མོད། གཙོ་བོར་ཟླ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས། ལྔ་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་བར་དང་། མཐར་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་བཅས་བཞིར་མཛད་དེ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། ཉ་དང་། རུས་སྦལ། ཕག་རྒོད། མིའི་སེང་གེ་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཏེ་གསུངས། སྨན་གྱི་གཞུང་དུ་ནི། གཙོ་བོར་ཟླ་བ་རེ་ལ་གནས་སྐབས་རེར་བཞག་སྟེ་དེ་དག་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་མངལ་དུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། སྨན་གྱི་གཞུང་ལས་ཕྲ་བའི་ལུས་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་སྟོད་ཆར་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

༥ ཞར་བྱུང་ནང་པའི་སྨན་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་སྐྱོད་པའི་རྣམ་གཞག

ཀ མངལ་དུ་སྐྱོད་པའི་ཆགས་རིམ།

སྔོན་གྱི་ནང་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་སྐྱོད་པའི་སྐོར་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། འདིར་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་བཤད་རྒྱུད་དང་། མན་ངག་རྒྱུད། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་རྒྱའི་བཙུན་པ་ཏ་ཤང་མ་ཧ་ཡ་ན་དང་། ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་བཤད་པའི་གཞུང་སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་སོ་མ་རཱ་ཛ་ཞེས་པ་དང་། སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྐྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་ཙུང་ཟད་འཆད་དོ། །སྤྱིར་སྨན་གཞུང་དུ་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཕ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་རྫས་རྣམས། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚུ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་ལྟར་གནས་ཀྱང་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་རྫས་ལས་རུས་པ་དང་། སྐྱོད་པ་དང་། གཞུངས་པ་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་རྫས་ལས་ཤ་དང་ཁྲག་དང་། གཞན་ཡང་སྙིང་། གློ་བ། མཆིན་པ། མཆེར་བ། མཁལ་མ་བཅས་དོན་ལྔ་དང་། ཕོ་བ། རྒྱུ་མ། ལོང་ག མཁྲིས་ཁྲུམ། ལྒང་ཕུག བསམ་བསེའུ་བཅས་སྣོད་དྲུག་རྣམས་གྲུབ་པར་བསྟན་པས་སྐྱོད་པ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཕའི་ཁུ་བ་ཡིན་པར་བཤད།

སྐྱོད་པ་ཆགས་ཚུལ་ནི། ལུས་འདི་ཉིད་མའི་མངལ་དུ་ཆགས་སྐབས་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་རྩ་ལྟེ་བའི་དབུས་ནས་རྩེ་མོ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་གྱེས་པ་ནི། ཁྲག་རྒྱུ་བའི་རྩ་དང་། ཟླ་བའི་ཁམས་རྒྱུ་བའི་རྩ་དང་། རླུང་ཁམས་རྒྱུ་བའི་རྩ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཟླ་བའི་ཁམས་རྒྱུ་བའི་རྩ་དཀར་པོ་དེ་ཉིད་

ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་སྙིང་ག་དང་། མཁྲིན་པ་དང་། སྤྲི་བོའི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་གཞན་དུ་གྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྱེན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གླུད་པ་ཆགས་ཤིང་། གླུད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ནས་གཏི་མུག་དང་། ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་བད་ཀན་འབྱུང་བས་ན། མགོ་བོ་རྫོངས་ཤིང་ལྡི་འཐིབས་སོགས་ཀྱང་གླུད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ གླུད་པའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

གླུད་པ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཕོ་གླུད་དང་མོ་གླུད་གཉིས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་གར་སློའི་དབང་གིས་གླུད་པ་གར་བ་ཐམས་ཅད་ཕོ་གླུད་དང་། སླ་བ་ཐམས་ཅད་མོ་གླུད་དུ་འདུ་ལ། དེ་ལའང་རུས་པའི་སྦུབས་མང་ཉུང་དང་། མགོ་བོའི་དབྱིབས། མིའི་གཤིས་རྒྱུད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་བཤད་དེ། རུས་སྦུབས་མེད་པ་ནས་སྦུབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཅན་གྱི་བར་ཡོད་ལ། སྤྱི་བོ་ཟླུམ་ཞིང་མཐོ་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྦུབས་གཅིག་པ་དང་གཉིས་པ་ཅན་དང་། མཐོ་ཞིང་གྲུ་བཞི་པ་ནི་སྦུབས་བཞི་པ་ཅན་དང་། སྤྱི་བོ་འཕང་དམའ་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྦུབས་དྲུག་པ་ཅན་དང་། ལྟག་པ་འབུར་ཞིང་མཆོགས་མ་དམའ་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྦུབས་བརྒྱད་པ་བུང་ཚང་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕོ་གླུད་དུ་འདུའོ། །ཡང་ཁམས་བཟང་ལ་མིག་གོང་བ། སྨྲ་བ་ཉུང་ཞིང་བརྟན་པར་སྨྲ་བ། མིག་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་གླུད་པ་བཟང་བ་དང་། སྤྱི་བོ་ལེབ་ཅིང་འཛོང་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྦུབས་བཅུ་བ་ཅན་དང་། མཆོགས་མ་མཐོ་ཞིང་འཛོང་བ་ནི་སྦུབས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མོ་གླུད་དུ་འདུའོ།།

གཞན་ཡང་གླུད་པའི་དབྱེ་བ་བདུན་འཛོག་ཚུལ་ཡང་། བད་ཀན་ཁས་ཆེ་

བའི་མི་ལ་ཤ་དང་སྲ་མཁྲེགས་མཚུངས་པའི་རླུང་པ་དང་། མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་མི་ལ་མར་དང་སྲ་མཁྲེགས་མཚུངས་པའི་རླུང་པ་དང་། འདུས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྤྲང་མའི་ཚང་ལྟར་སོབ་སོབ་ཏུ་ཆགས་པའི་རླུང་པ་དང་། བད་མཁྲིས་དང་ལྡན་པ་ལ་འོ་མ་དང་དར་བ་བསྲེས་པའི་ཞོ་ཐུམ་མའི་གར་སླ་དང་མཚུངས་པའི་རླུང་པ་དང་། བད་རླུང་གི་མི་ལ་ཞོའི་གར་སླ་དང་མཚུངས་པའི་རླུང་པ་དང་། རླུང་མཁྲིས་ཀྱི་མི་ལ་འོ་མའི་གར་སླ་དང་མཚུངས་པའི་རླུང་པ་དང་། རླུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཆུ་ལྟར་སླ་བའི་རླུང་པ་སྟེ་བདུན་ནོ།།

ག རླུང་རྩའི་རྣམ་གཞག

ཡང་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལས་རླུང་རྩའི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས། ལུས་འདི་ལ་ཁྲིད་པའི་རྩ་བོ་ཆེ་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་རྩའི་གཙོ་བོ་སྡེ་ཚན་བཞི་དང་། སྡེ་ཚན་རེར་རྩ་ཉེར་བཞི་རེ་དང་རྩ་ཕྲན་ལྔ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པ་ལས། མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་འཆར་ཞིང་ཚོར་བར་བྱེད་པའི་རྩ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་རྟེན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རླུང་པར་རྩ་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འཁྱིལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལས་འཁོར་རྩ་ཕྲན་དང་། དེ་ལས་ཡང་ཕྲན། དེ་ལས་དྲ་བ་ལྟར་གྱི་རྩ་ཕྲན་ལྔ་བརྒྱས་བསྐོར་ཏེ་གནས། རླུང་པའི་རྒྱུ་དར་གྱི་འོག་ན་གནས་པའི་རླུང་པ་ལ་རླུང་ཁྲིམ་གྱི་མདུན་ངོས་ཀྱི་ཆར་གནས་པའི་རླུང་པ་དང་། རླུང་ཁྲིམ་གྱི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ཆར་གནས་པའི་རླུང་སྙིང་གཉིས་ཡོད་ལ། དབང་པོ་ལྔའི་རྩ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་བས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྟེན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་མཆིན་རྩ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བརྒྱད་དང་། འཕར་རྩ་བཞི་དང་། འགྲོགས་པ་བཞིའི་རྩ་རྣམས་ཀྱང་རླུང་སྙིང་

དང་འབྲེལ་བ་དང་། རླུང་སྙིང་གི་དབྱིབས་ཧྲ་མིག་ཕྱེད་ཀ་དང་འདྲ་ལ། རླུང་པའི་དབུས་ན་ས་བོན་བཅུད་ཀྱི་རྩ་ལས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་གསུངས།

ཡང་རླུང་པ་ནི་རྩ་དཀར་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་གཞི་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་ལ། དེ་ལས་རྩ་བ་ལྟ་བུར་ཐུར་དུ་ཟུག་པའི་རྩ་རྒྱུངས་པ་ནི་སྲོག་རྩ་དཀར་པོ་སྟེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཆུའི་ཁམས་གསོ་ཞིང་སྐྱེད་པའི་ཆུ་རྩ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཅུ་དགུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རླུང་པ་ནས་མགྲིན་པའི་ནང་བརྒྱུད་དེ་དོན་སྣོད་དང་ནང་ནས་འབྲེལ་བའི་དར་གྱི་དཔྱངས་ཐག་བཅུ་གསུམ་ཞེས་སྦས་པ་ལྟ་བུའི་རྩ་བཅུ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ཕྱི་རོལ་ནས་འབྲེལ་བའི་རི་མོ་མངོན་པའི་རྩ་དྲུག་བཅས་བསྡོམས་པས་བཅུ་དགུ་སྟེ། དེ་དག་ནི་གཙོ་ཆེར་ལུས་འགུལ་བསྐྱོད་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བཅུ་དགུ་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆུ་རྩ་ཐྲན་བུ་བཅུ་དྲུག་མགོ་དང་རྐང་ལག་སོགས་ལ་འབྲེལ་བར་གསུངས་ལ། རྒྱུངས་པའམ་གཞུངས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕལ་ཆེ་བར་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་སྲོག་རྩ་དཀར་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རླུང་པ་ནས་གཞུག་ཚུང་བར་ལྷོན་ཤིང་གི་རྩ་བ་བཞིན་སྐྲེ་དང་སྒལ་ཚིགས་ཀྱི་སྦུབས་བརྒྱུད་དེ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ།

རླུང་རྒྱུའམ་རྒྱུ་དར་ནི། ལུས་དབང་རླུང་པ་དང་། རླུང་སྙིང་དང་། རྒྱུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་བཏུམས་པའི་རྣམ་པས་ཀུན་ནས་གཡོགས་ཤིང་རྒྱ་དར་ལྟར་ཕྱི་ནང་མི་སྒྲིབ་པས་དྭངས་ཤིང་གསལ་བ། ཁྲག་སོགས་ཟུངས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དང་ལྡན་པས་མདོག་སྨུག་མདངས་ཅན་སྦྲ་ལ་མཉེན་པ་རི་དྭགས་གླ་བའི་པགས་པའི་སྦྲབ་མ་ཐུག་ཙམ་ཡོད་པ། བྱེད་ལས་མཚོན་དང་གནོད་འབུ་སོགས་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཏུ་བཤད། ཚངས་དུང་གི་འཁོར་ལོ་ནི། སྲོག་རྩ་ལས་འཇོངས་པའི་ལྗོན་ཤིང

བཞིའི་རྩེ་མོ་གྲེན་དུ་སོང་བ་རླུང་པར་འབྲེལ་བའི་རེ་ཐག་བཞི་དང་། རླུང་པ་ལས་ཐུར་དུ་རྒྱུ་ཞིང་ནང་གི་དོན་སྣོད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆུ་རྩ་དང་དབང་རྩ་རྣམས་འདུས་པ། རླུང་པའི་དབུས་སུ་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པ་རླུང་གིས་ཐིག་ལེ་དང་རྩ་དང་རླུང་དང་སེམས་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བཟུང་ཞིང་། རླུང་དབུས་དེའི་རྩ་འགྲོ་ལམ་ལྷ་བུ་ལས་རླུང་རྒྱུ་བ་དང་ཐིག་ལེ་འཕོ་ལ་དུ་དུང་ཐིག་ལེ་དང་རླུང་དེ་གཉིས་གནས་གཞན་དུ་འང་འདྲེན་པའི་རྩའི་འཁོར་ལོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཚངས་དུང་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་རླུང་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལུས་ཀྱི་རྩ་དང་འབྲེལ་ཞིང་རྩ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་སོགས་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རླུང་རྣམས་སོ་སོས་ཐུན་མིན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད།

མདོར་ན་རླུང་པ་ནི་དབང་སྒྱུར་བ་པོ་དང་། དབང་པོ་དོན་སྣོད་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ནི་དབང་བསྒྱུར་བྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། སྔོན་གྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དག་ལས་རླུང་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བཤད་ལ། དབང་བསྒྱུར་ཚུལ་ནི། སྙིང་ལྟ་བུ་ཡང་རླུང་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ལས་བྱེད་ལ། དོན་སྣོད་དབང་པོ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀུང་རླུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་ཏེ་སོ་སོའི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད་དོ། །ཡང་རླུང་པ་ནི་རླུང་སྙིང་དང་དོན་སྣོད་དང་དབང་པོ་དང་དབང་རྩ་དང་ཆུ་རྩ་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་རག་ལས་ཤིང་དེ་དག་ཀུང་རླུང་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལས། ཕན་ཚུན་རག་མ་ལས་པར་རླུང་རྟུལ་པོ་ནས་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནི་གསོ་རིག་བཤད་རྒྱུད་དང་མན་ངག་རྒྱུད་དང་སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་སོ།།

༦ ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ།

དེ་ལ་སྤྱིར་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲུབ་རིམ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ད་ལྟ་ང་ཚོར་མངོན་བཞིན་པ་འདི་ཕྲ་བའི་རིམ་པ་ཞིག་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཕྲ་བ་དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་ན་རླུང་སེམས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆེས་ཕྲ་རིམ་ཞིག་ནས་གྲུབ་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་མཚོན་ཙམ་འཆད་པ་ལ། ནང་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཚེ་འདིའི་གཟུགས་ཕུང་གསར་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཚེ་འདིའི་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཏེ། མིང་བཞིའི་ཕུང་པོའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཚེ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་མདུང་ཁྱིམ་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་རྐྱེན་གྱི་ཚུལ་དུ་འབྲེལ་ཏེ་གནས་ཤིང་། ནམ་ཞིག་གང་ཟག་དེའི་ལུས་སེམས་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་དེ་ཕུང་པོ་དོར་བ་དང་དྲོད་ཡལ་བ་དང་སྲོག་ཀྱང་འགགས་པས་གང་ཟག་དེ་ཤི་བ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་སམ་རྣམ་ཤེས་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་ལྟོས་ཚབས་ཆེ་བས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་མེད་དང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཁྱད་པར་བ་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་འཇོག་པ་ཡིན་མོད། ཡིད་བློ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་

ཕྱིན་མཐར་ཐུག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་ལྷད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ནི། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱི་དབུགས་ཆད་དེ་ལྷད་པའི་ནང་ཁྲག་གི་འཁོར་རྒྱུག་མཚམས་ཆད་ནས་ལྷད་པའི་བྱ་བྱེད་མཐའ་དག་འགགས་ཀྱང་ད་དུང་ཤེས་པ་ཕྲ་མོའི་འགྱུར་བ་མ་ལོག་པར་ཉིན་གྲངས་མང་པོར་སྡོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱིས་རང་འབྲས་ཡིད་བློ་རྟོག་པའི་རྐྱེན་ཙམ་བྱེད་པ་ལས་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་བ་མི་བྱེད་ལ། ཡིད་བློ་རྟོག་པས་ནི་ལུས་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་བ་བྱེད་དོ།།

ཡང་དཔེར་ན་གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་དྭངས་པ་དང་། བཞིན་གྱི་མདོག་གསལ་བ། བལྟ་ན་མཛེས་པ་སོགས་མཐོང་ཆོས་ལ་ལུས་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་མུ་གེས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ཐལ་བའི་རྒྱལ་པ་ལ་ཕྱེ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མ་ཤི་ལ། ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་ཐལ་བའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་རེ་བ་མེད་པར་གྱུར་ཚེ་ཤི་བ་སོགས་མཛོད་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལུས་སེམས་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཤེས་ནུས་སོ།།

གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ནི། སྤྱིར་འབྱུང་ལུས་རགས་པའང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཞེད་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ཕྲ་བའི་རླུང་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རླུང་གི་བཞོན་པ་ཅན་དུ་གསུངས་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་རླུང་གི་སྒོ་ནས་ཡུལ་བགྲོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་རླུང་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་དང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ནས་ཕྱི་མར་གཡོ་བའི་བྱ་བ་རླུང་གིས་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན

ཞ་བོ་མིག་ཅན་དང་ཡོང་བ་རྐང་ཅན་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་བགྲོད་ནུས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཕོ་བའམ་བགྲོད་པ་ནི་རང་གི་བཞོན་པའི་རླུང་གིས་བྱེད་ལ། ཡུལ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་འབྲལ་ཐབས་མེད་དོ། །ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་སྒུལ་སྐྱོད་སོགས་བྱེད་པའང་རླུང་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་རླུང་དང་བྲལ་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ནུས་སོ།། །།

སྐབས་བདུན་པ། ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༡ ཡུལ་ཅན་བློའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བཤད་པ།

སྤྱིར་ཡུལ་ཅན་བློའམ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། དགའ་སྣང་དང་སྐྱོ་སྣང་། ཉེན་ཁ་ལ་སྐྲག་པའི་འཇིགས་སྣང་། གནོད་བྱེད་ལ་སྡང་བའི་ཁོང་ཁྲོ། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་སོགས་སྤྱོད་ཚོར་གྱི་རིགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་། སྒྲ་སྙན་པོ་སོགས་ཐོས་པའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། ངས་འདི་བསམས་བྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱར་གྱི་སྤྱོད་བ་དྲན་པའི་བློ་དང་། དེ་ཡིན་ན་དེ་འང་ཡིན་དགོས་སྙམ་དུ་རྒྱུ་མཚན་བསམ་པའི་བློ་སོགས་ནང་གི་སྤྱོད་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པས། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱོགས་གང་བཟུང་རུང་། སྤྱིར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པས་ངེས་པར་རིགས་པས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཞིག་མིན།

འོ་ན་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཐོགས་བཅས་ཡིན་མིན་དང་། གསལ་རིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ། སྤྱོད་བ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་མིན། ཡུལ་རིག་ནུས་མི་ནུས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན། མདོ་ལས་སེམས་དེ་ངོས་གཟུང་དཀའ་བ་དང་། ཐོགས་རེག་ཅན་གྱི་ཆོས་མིན་པས་ཡང་བ་དང་། མགལ་མེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བས་རྣལ་དུ་མི་སྡོད་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་

ལྷབས་བཞིན་རྟག་ཏུ་གཡོ་བས་མི་བརྟན་པ་དང་། ནགས་ཀྱི་མེ་བཞིན་དུ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྲེག་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་སོགས་གསུངས།།

སྤྱིར་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། སེམས་དེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར་ངོས་གཟུང་དཀའ་བ་དང་། དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་སོགས་བསྟེན་ཏེ་བློ་སྦྱངས་ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་རྣམས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི། ཆེས་སྔ་མོ་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོ་བྱེད་པའི་སྲོལ་དར་ཞིང་། སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་སྡུག་གཉིས་ནི་མཐར་གཏུགས་ན་སེམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་ལྟོས་པ་དང་། སེམས་དུལ་མ་དུལ་གྱི་དབང་གིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་སྡུག་རྣམས་འབྱུང་བས། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོའང་སེམས་ཡོངས་སུ་འདུལ་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།

ནང་པའི་གཞུང་མང་པོར། བློ་དང་། ཤེས་པ། རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། རིག་པ་བློའི་མཚན་ཉིད་དང་། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ལ། འདིའི་གསལ་བ་ནི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་རིག་པ་ནི་ཤེས་པའི་བྱེད་ལས་སོ། །དེ་ཡང་གསལ་བ་ཞེས་པ་ལ་ ༡ ཐོགས་རེག་ཅན་གྱི་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་འདས་པས་ངོ་བོ་གསལ་བ། ༢ མེ་ལོང་དུ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་བཞིན་ཤེས་པ་ལའང་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཅི་ཡང་འཆར་དུ་རུང་བས་ཡུལ་གསལ་བ་དང་། ༣ ཡང་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པས་རང་བཞིན་གསལ་བའམ་འོད་གསལ་བ་སྟེ་གོ་དོན་དུ་མ་གསུངས།

ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་བཟང་ངན་དང་བདེ་སྡུག་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཅི་ཡང་

འཆར་དུ་རུང་བས་གསལ་བར་འཇོག་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། གློག་འོད་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་གང་ཡིན་རུང་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བར་བྱེད་པའོ། །འོན་ཀྱང་གློག་འོད་སོགས་ཀྱི་གསལ་བ་དང་། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གསལ་བ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། གློག་འོད་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་ལ། ཤེས་པས་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་ཙམ་མིན་ནོ། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཆུའི་རང་བཞིན་ལ་རྙོག་པ་མ་ཞུགས་པ་བཞིན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དྲི་མ་མ་ཞུགས་ཤིང་། སེམས་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་གློ་བུར་བ་ཡིན་པའོ། །ཡང་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གསལ་བའི་གོ་དོན་ལ། ཤེས་པ་ལ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པར་འདོད། ཤེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་རིག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་པའི་བྱེད་ལས་ཏེ། ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ཡུལ་འཛིན་པའམ་ཡུལ་རིག་པ་ལ་བྱ་དགོས།

ཡང་གཞིའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་ཞིག་རྩ་བར་འཇོག་དགོས་པ་དང་། གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ། སྔོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྒྱང་ཕན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྩ་བར་འཇོག་ཅིང་། ནང་ཤེས་པའི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་དང་གྲིབ་མ་ལྟ་བུའམ། མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་ལྟ་བུའམ། ཆང་དང་ཆང་གི་ནུས་པ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། ནང་པའི་མཁས་པ་

སྤྱིའི་བཞེད་ཚུལ་ལ། གཞིའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་རྩ་བའི་ཆོས་སུ་འཛོག་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་མཐར་གཏུགས་ན་ཤེས་པའི་རྫས་སམ་རྣམ་འགྱུར་ལྟ་བུར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཤེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྫས་དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ཕྲ་མོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མི་རུང་བར་བཤད་དོ།།

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤིག་གིས་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་། གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་ནི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དབང་ཤེས་རྣམས་རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་དབང་པོའི་ཤེས་པས་དྲངས་པས་བརྒྱུད་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞིར་བྱས་ན་འང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཞིག་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་རླུང་སེམས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པས། ཆེས་ཕྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་མཚོན་ན་འང་རླུང་དང་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པར་བཞེད་པས། གཟུགས་ཤེས་གཉིས་གཏན་དུ་ཁ་འབྲལ་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འང་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་མཐར་ཐུག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་ཟླད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་མི་དགོས་སོ།།

ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེ་གཟུགས་ཅན་ལས་འདས་པའི་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཞིག་ཡིན་མོད། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་རྩ་བའི་གནས་གང་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཤེས

པ་ནི་གཙོ་བོར་རླུང་ཁམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིལ་བར་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་གནས་ཡོད། བྱེ་བྲག་ཏུ་མིག་ཤེས་ནི་མིག་གི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྣ་བའི་ཤེས་པ་རྣའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་གནས་པ་ནས། ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལུས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལ་གནས་པའི་བར་འདྲ་ཡང་། དབང་ཤེས་དང་པོ་བཞི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་དང་ལྟེ་བ་ལུས་ཤེས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ལ། ཡིད་ཤེས་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས་རགས་པ་ནི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་རགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཕྲ་མོ་ནི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྲ་མོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སྙིང་གར་གནས་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས་སོ།།

༢ ཡུལ་ཅན་བློའི་དབྱེ་ཚུལ་བཤད་པ།

ནང་པའི་གཞུང་དུ་བློ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། བློ་རིག་བདུན་དུ་དབྱེ་བ། བློ་རིག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བློ་རིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་རྣམས་ལས། དང་པོ་བློ་རིག་བདུན་དུ་དབྱེ་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་བློ་རིག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ། ༡ དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། ༢ རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། ༣ མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ནི། གངས་རི་སེར་པོར་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ཚུལ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ཞིང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སོ། །བློ་རིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་ནང་གསེས། ༡ བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་སྒོ

ནས་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས། ༢ སྒྲ་དོན་གྱི་སྣང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས། ༣ གསར་རྟོགས་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས། ༤ སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས། ༥ རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་མིན་གྱིས་སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གཉིས། ༦ གཙོ་འཁོར་རམ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་འཇོག་གོ།

༣ དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

ཤེས་པ་ལ་ནང་གསེས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་དམིགས་རྐྱེན་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་ལྔ་པོ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་མིན་ལ། དེས་ན་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་དེ། དཔེར་ན། ཇ་སྒྲ་དེ་ལག་པ་དང་དབྱུ་གུ་སོགས་ལས་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་གི་སྒྲ་ཞེས་མི་ཟེར་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཇ་ཡིན་པས། ཇ་སྒྲ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་བཞིན་ཡིན་པར་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས།

ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་འདས་མ་འོངས་དང་རྟོག་བཏགས་སོགས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་འཆར་ནུས་ཀྱང་། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆར་མི་ནུས་ལ།

དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟོས་ཤིང་། ཡིད་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་པ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་མི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་མེ་ཏོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ནི་གཟུང་དོན་མེ་ཏོག་མེད་ན་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མེ་ཏོག་འཛིན་པའི་ཡིད་ཤེས་དྲན་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་གཟུང་དོན་མེ་ཏོག་ཉེ་བར་མེད་ནའང་སྐྱེ་ནུས་སོ།།

གཞན་ཡང་སྤྱོད་ཚོར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་གཙོ་བོ་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་སེམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེ་མ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཡིད་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུགས་དང་། རྣ་བའི་ཤེས་པས་སྒྲ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བློས་འདི་ནི་འདིའོ། །འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བཟང་ངན་འབྱེད་ལ། མིག་བཙུམས་པའི་དུས་སུ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཡིད་བློ་སུ་མཐུད་དུ་གནས་ཏེ་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཡིད་བློ་རྟོག་པས་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུའང་བདེ་སྡུག་གི་ཚོར་བ་སྤྱོད་བ་སོགས་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པས་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་བློ་བཅས་ཤེས་པ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་ལ། དེས་ན་དེར་མེ་ཏོག་འདུག་སྙམ་པ་དང་། འདི་རྣམས་མེ་ཏོག་གོ་སྙམ་དུ་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པའི་བློ་དང་། མེ་ཏོག་འདི་དག་དྲི་མ་ཞིམ་མོ་སྙམ་དུ་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་བློ་དང་། མེ་ཏོག་མཛེས་པོ་རྨིས་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་བློ་དང་། སྔར་མེ་ཏོག་མཐོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མིག་བཙུམས་པའི་ཚེའང་བློ་ལ་མེ་ཏོག་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇིགས་སྣང་དང་། བརྩེ་བ་དང་། གདུང་སེམས་སོགས་སྤྱོད་ཚོར་དང་།

འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་། ང་རྒྱལ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་དང་། གཞན་ཡང་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་སོགས་བློའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་དགོས་སོ།།

དེས་ན་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དབང་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་ཤེས་པ། རྣ་བའི་ཤེས་པ། སྣའི་ཤེས་པ། ལྕེའི་ཤེས་པ། ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ལྔ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་མིག་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། དཔེར་ན། དཀར་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དཔེར་ན། ཆུའི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་སྣའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཙན་དན་གྱི་དྲི་སྣོམ་པའི་སྣ་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ལྕེའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྕེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། བུ་རམ་གྱི་རོ་མྱོང་བའི་ལྕེ་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལུས་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། འཇམ་པའི་རེག་བྱ་མྱོང་བའི་ལུས་ཤེས་ལྟ་བུའོ།།

ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་རྟོག་མེད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་པོ་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས

བྱས་པ་ལས་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་ཇེ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་ནམ་ཞིག་མི་རྟག་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ།།

༤ དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་བཤད་པ།

དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་བཤད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་རྒྱུ་རང་འབྲས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པ་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་ཀྱིས་གྲོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན། རྐྱེན་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་བཞི་ཡོད། ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་མི་འདྲ་བར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁྱད་པར་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁྱད་པར་བ་ནི། དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བཅས་རྐྱེན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་ཤེས་རྣམས་ལ་རྐྱེན་གཉིས་དང་གསུམ་ཅི་རིགས་ཡོད།

དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབང་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྐྱེན་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ནི། དཔེར་ན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་ལ། དམིགས་རྐྱེན་སྔོན་པོ་དང་། བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ། སྔོན་པོ་ལ་ལྟ་འདོད་ལྟ་བུའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ལོང་བ་རྣམས་ལ་རང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་

ཕྱིའི་རྐྱེན་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ལ་འཆར་མི་ཐུབ་པས་མིག་ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་នོ།།

དེ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་པོ་སོ་སོས་ལག་རྗེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་། དཔེར་ན། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་གཙོ་བོར་དམིགས་རྐྱེན་སྔོན་པོས་བྱེད་ཅིང་། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྔོན་པོ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་གཙོ་བོར་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་གིས་བྱེད་ལ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ནི་གཙོ་བོར་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་བདག་རྐྱེན་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་མིན་གྱི་རིགས་འབྱེད་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་ལ་སྒྲ་མི་འཛིན་པ་དང་། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་གཟུགས་མི་འཛིན་པའང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཞིན་བཤད་པ་སྟེ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་འི་འདོད་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་གོང་དང་འདྲ་ལ་དམིགས་རྐྱེན་འཇོག་ཚུལ་ནི། སྣང་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་ནུས་པ་འཇོག་པའི་དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་དང་། གཉིས་པ་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་སྔ་མའི་སྟེང་གི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དམིགས་རྐྱེན་དངོས་ཡིན་ལ། སྔ་མ་དམིགས་རྐྱེན་བཏགས་པ་བར་བཤད་དོ།།

༥ རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་དབང་ཤེས་རྣམས་རྟོག་མེད་དང་། ཡིད་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད། ཤེས་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་གང་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ཐད་ཀར་རིག་ཅིང་། དེ་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཟེར། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་བུམ་པ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། ཡང་ཤེས་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཡུལ་དེ་ཐད་ཀར་སྣང་མི་ཐུབ་པར། ཡུལ་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྣང་ཆ་ཞིག་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བློ་ལ་རྟོག་པ་ཟེར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཁ་སང་གི་ཟས་དྲན་པའི་བློ་ལྟ་བུ། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཁ་སང་གི་ཟས་དེ་ཐད་ཀར་མི་སྣང་ཡང་། དྲན་ཤེས་དེ་ལ་ཁ་སང་གི་ཟས་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་ཞིང་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཁ་སང་གི་ཟས་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་དྲན་པ་ཡིན་នོ། །ཡང་བུམ་པ་མཐོང་བའི་མིག་གི་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། མིག་ཤེས་དེས་བུམ་པ་མཐོང་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་མིག་བཙུམས་པའི་ཚེའང་བུམ་པ་ཡིད་ལ་འཆར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན། དེས་ན་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། འདྲེས་རུང་ཞེས་སྨོས་པའི་དོན་ནི། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས། སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་དོན་ཞེས་པ་ནི་བློ་ལ་ཤར་བའི་སྤྱི་ཉིད་ལ་འཇོག་གི་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་རྒྱུ་མིན་པར་ཡང་གསུངས།

རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས། རང་གི་

འཇུག་ཡུལ་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཟེར། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་ཟེར། དཔེར་ན། རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་དང་། རི་བོང་གི་རྭ་དེ་རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འཇོག་གོ།

ཡང་རྟོག་པ་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་དོན་སྦྲེ་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ལ། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཟེར། དཔེར་ན། དཀར་ཟལ་འདི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་དང་པོར་བཏགས་པ་བརྡ་དང་བརྡ་དེ་ཕྱིས་སུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ། ཁྱད་གཞིའི་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྦྲེ་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཟེར། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འདི་དབྱུག་པ་ཅན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནི་ཁྱད་གཞི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དབྱུག་པ་སྦྲེ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ལྷ་སྦྱིན་ནོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། པདྨ་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་འདི་ནི་དཀར་པོའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་འཆད་པའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་ནོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་དང་གཡག་འདི་ནི་རྭ་ཅན་ནོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པར་གསུངས་སོ།།

ཡང་རྟོག་པ་ལ་བརྡ་རྗེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་

བཤད་ཅིང་། མིང་བརྗོད་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ལྟོ་ལྡིར་བ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། དོན་དེ་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའམ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ནི་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལྟ་བུ། རང་ཡུལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བུམ་པ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་ཟེར། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་མེད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་མི་མཐུན་ཟེར། དཔེར་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ།།

མདོར་ན་རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་དང་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་མི་སྣང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་མི་འཛིན། བརྡ་ལ་བརྟེན་མ་བརྟེན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་སྣང་བ་ན་དོན་སྤྱི་སོགས་དང་འདྲེས་ནས་སྣང་མི་སྣང་། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཐ་དད་དུ་སྣང་མི་སྣང་། ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཕན་ཚུན་སྦྱར་ནས་འཛིན་མི་འཛིན། རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མ་སྦྱར། བརྡ་དྲན་པས་རྒྱུ་བྱས་མ་བྱས། དུས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་མ་བྱས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུས་སྔ་ཕྱི་འདྲེས་པར་སྣང་མི་སྣང་། གཟུང་དོན་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ།།

༦ ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་བློ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་། ཚད་མ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྙེད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྱུང་བས་འདོད་པའི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

ཚད་མའི་སྐད་དོད་པྲ་མ་ཎའི་པྲ་ཞེས་པ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་པྲ་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། མ་ཎ་ཞེས་པ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་དང་པོར་ཏེ་གསར་དུ་འཇལ་བར་བྱེད་པས་ཚད་མ་ཞེས་བྱ། ཡང་ན་པྲ་ནི་པ་ར་མ་ཐ་སྟེ་མཆོག་གམ་རབ། མ་ཎ་འཇལ་བྱེད་དེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བས་འཇལ་བྱེད་མཆོག་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཞེས་བྱ། གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གསར་དུ་ཞེས་སྨོས་པས་བཅད་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད་ཅིང་། མི་བསླུ་བ་ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད། རིག་པ་ཞེས་པས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད། ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་པས་མི་བསླུ་བ་དང་། ཡུལ་དང་པོར་ཤེས་པའམ་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་གསར་རྟོགས་སུ་གསུངས། ཚུལ་འདི་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་མཐུན།

སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་དུ་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་མངོན་སུམ་འདོད་ཚུལ་སོགས་བཀག་ཅིང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་བཞེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།།

སྤྱིར་ཚད་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་ལ། ཤེས་པ་ཚད་མ། སྐྱེས་བུ་ཚད་མ། ལུང་ཚད་མ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་འདི་མ་གཉིས་ཚད་མ་དངོས་མིན་ཞིང་། ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་དོན་གཅིག་ཡིན། ཚད་མའི་དབྱེ་བ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ནི་བློ་རིག་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།།

རང་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ། ཚད་མིན་གྱི་བློའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པས་མི་བསླུ་བའི་དོན་ཚང་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མིན་པས་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སྒྲ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་མི་བསླུ་བ་དང་གསར་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་དོན་མ་ཚང་། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ། ཡིད་དཔྱོད། བཅད་ཤེས། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་རྣམས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་ནོ།།

༤ འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

སྤྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ལ། སྣང་ཡུལ་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། སྣང་ཡུལ་དུ་མ་ཟད་འཇུག་ཡུལ་ལའང་འཁྲུལ་བ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་བ་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཡང་བུམ་པ་ཡིན་པར་སྣང་བས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ། བུམ་པ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྣང་བར་མ་ཟད། བུམ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྣང་བ་ལྟར་འཛིན་པས། དེ་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་དུ་མ་ཟད་འཇུག་ཡུལ་ལའང་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

འབྲེལ་ཤེས་ལ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །དབྱེ་ན། རྟོག་པ་འབྲེལ་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་འབྲེལ་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། རྟོག་པ་རྣམས་དོན་སྤྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཆ་ནས་སྣང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། ལོག་ཤེས་རྣམས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་འཇུག་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བར་འཇོག་གོ།

འབྲེལ་ཤེས་རྣམས་འཁྲུལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་དང་ཕྱུགས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་གང་རུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་། འཁྲུལ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་བཞི་ལས། ༡ འབྲེལ་རྒྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་ནི། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པ་ལས་ཟླ་གཉིས་གསལ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ཟླ་དེ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་རྟེན་མིག་དབང་གིས་བྱེད་པས། འབྲེལ་རྒྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་ཟེར། ༢ འབྲེལ་རྒྱུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། རླུང་འཁོར་མྱུར་དུ་འཁོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ༣ འབྲེལ་རྒྱུ་གནས་ལ་ཡོད་པ་ནི། གྲུར་ཞུགས་པ་ལས་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ༤ འབྲེལ་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཞེ་སྡང་གིས་ཡིད་དཀྲུགས་པ་ལས་ས་གཞི་དམར་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་འབྲེལ་བའི་རྐྱེན་དེ་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་དང་། ནང་ན་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྲག་ཕུག་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་སྒྲ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ནང་ན་མེད་ཀྱང་བྲག་ཆ་ལ་སྒྲར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།

རིམས་ནད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ཕྱི་ན་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་དབྱིབས་སོགས་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི། དཔེར་ན། རླུང་འཁོར་མྱུར་དུ་འཁོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དབྱིབས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། དུང་དཀར་སེར་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པས་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་གྲངས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། ནམ་ཕྱེད་ན་ཉི་མ་ཤར་བར་སྣང་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་བལྟས་ཚེ་གོང་བུ་ཆེན་པོ་ཡང་ཆུང་ངུར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚད་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡིན། འདི་དག་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་དབང་ཤེས་ཡིན།

ཕྱོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་བརྟན་པོ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལྡོས་མེད་ཚུགས་ཐུབ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་རིང་ནས་གོམས་པའི་དབང་གིས། མི་འདོད་པའི་ཡུལ་དགྲ་ལྟ་བུ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་ཚེ། དམིགས་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡོས་མེད་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་སྡུག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ནི། གཉིད་དང་ཆང་འཐུང་བ་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་བར་བྱེད་དོ།།

རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། རྟོག་པ་རྣམས་ཡུལ་

དེའི་དོན་སྤྱི་དོན་དུ་འབྲེལ་བས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་ཞེས་ཡིན་ལ། རྟོག་མེད་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མ་འབྲེལ་ན་སྣང་ཡུལ་ལའང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་དགོས་པས། མ་འབྲེལ་བའི་ཞེས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་མེད་ཡིན་དགོས། ཡང་མངོན་སུམ་བཅད་ཞེས་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་རྣམས་ཀྱང་མ་འབྲེལ་བའི་ཞེས་པ་ཡིན་པས་མ་འབྲེལ་བའི་ཞེས་པ་ལ་ཚད་མའང་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པ་དང་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་མིག་ཞེས་ལྟ་བུའང་ཕུགས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་བསྟད་པས་འབྲེལ་ཞེས་སུ་འདོད་དོ།། །།

སྐབས་བརྒྱད་པ། སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༡ སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

བློ་རིག་གི་དབྱེ་བ་ལ་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གཙོ་འཁོར་རམ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་མཛད། སྤྱིར་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། སྒྲ་བཤད་སོ་སོར་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་དྲུག་པོ་རྣམས་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོང་བ་དང་གོམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བག་ཆགས་གསོག་པས་ན་སེམས་དང་། ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཡིད་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ། ཡང་ན་བག་ཆགས་གསོག་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད། བརྟེན་པར་གྱུར་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད། སེམས་བྱུང་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རམ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འཇོག་པའམ། ཡང་ན་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རིག་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་དེའི་ཁྱད་པར་རིག་པའི་ཆ་ནས་འཇོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

འཇོག་ཚུལ་དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་བུ་ལ་མཚོན་ན། གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་

སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྣང་རྟོགས་ཟིན་གྱི་ཡུལ་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་རིག་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཚོར་བས་ཡུལ་མྱོང་བ་ནི་རང་སྟོབས་དང་། ཚོར་བ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་གཙོ་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་ཚོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་རང་སྟོབས་དང་། འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་དང་གཙོ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་འདྲ།

འཇོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་སེམས་དང་། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ལ་སེམས་བྱུང་དུ་བཤད། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་རིང་ཐུང་དང་མཛེས་མི་མཛེས་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ན། དེའི་འཁོར་ཚོར་བས་ཕན་གནོད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་རིགས་བསྒྲེའོ།།

དེ་ལྟར་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་གང་ལྟར་ནའང་། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་པ་ཡོད་ཚུལ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་འཁོར་དུ་བློན་པོ་ཐ་དད་པ་མང་པོ་འཛོམས་ནས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གོ་རྒྱུ་མིན་པས། དཔེར་ན། མེ་ཏོག་ཅིག་

ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་སྨྲོང་བ་སྐྱི་ཙམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པས། དེ་ནི་གཙོ་སེམས་ཡིན་ལ། སྨྲོང་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གང་རུང་གི་སྨྲོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་བུ་ནི་ཚོར་བ་དང་། འདི་སྔོན་པོ་དང་འདི་སེར་པོའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ལ་འདུ་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་དེ་གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱེད་ལས་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རིག་པ་དེ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་གོ །སེམས་ལ་དབྱེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བར་དྲུག་དང་། སེམས་བྱུང་ལ་མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ང་གཅིག་ཡོད།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ༡ རྟེན་མཚུངས་པ་ནི། གཙོ་འཁོར་གཉིས་ཀ་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བའང་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ། ༢ དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ། ༣ རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ནི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་

གཅིག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བའང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། ༤ དུས་མཚུངས་པ་ནི། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་གཉིས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དུས་མཉམ་པ་ལྟ་བུ། ༥ རྫས་མཚུངས་པ་ནི། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྫས་རེ་རེ་བ་ལས་མི་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྫས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བའང་རྫས་རེ་རེ་ལས་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ།།

མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཙོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྫས་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ནང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་ཡང་བྱེད་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སེམས་བྱུང་དད་པ་ཤས་ཆེ་བའི་མི་ལ་དད་ལྡན་དང་། འདུན་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་དང་། དྲན་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དྲན་རིག་ཅན་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་བ་ལ་བློ་བརྟན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དབང་རྣོན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

སེམས་བྱུང་གི་སྒྲ་བཤད་ནི། ཆུ་ལས་ཆུ་རླབས་འབྱུང་བ་ལྟར་སེམས་ལས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་བྱུང་བའམ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱ། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་མེད་ན་ཡུལ་མྱོང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་ལ། སེམས་པ་མེད་ན་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་སོགས་ཡིན་པས་སེམས་དེ་ཉིད་རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་དང་ངེས་པར་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་འབྲལ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ།།

༢ མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་རྣམ་གཞག

ཀ ཀུན་འགྲོ་ལྔ།

ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ལས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་འབྱུང་ལ། འདིར་ནི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་བ་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། གོང་གི་མངོན་པའི་གཞུང་རྣམས་གཞིར་མཛད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གཉིས་གཞིར་བཞག་གིས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་སེམས་བྱུང་གི་གྲངས་ང་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གསུངས་པ་དེའི་ནང་དུ་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་འདུས་སམ་ཞེ་ན། སེམས་ཤིན་ཏུ་དམའ་བའི་ཞུམ་པ་ལྟ་བུའི་གཞི་ཐུན་ཚོགས་སོགས་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་གི་རིགས་དུ་མ་ཞིག་དེའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པར་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་ལར་བཤད་དོ།།

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་གསུངས་པའི་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་རྣམས་སྡེ་ཚན་དུ་བསྡུས་ན། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྔ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག རྩ་ཉོན་དྲུག ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་སོ།།

དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ལས་དང་པོ་ཚོར་བའི་ངོ་བོ་ནི། སེམ་གདུང་བར་མ་ཅི་

རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དབྱེ་ན། མྱོང་ཚོར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་སྡུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བཏང་སྙོམས་དང་གསུམ་ཡོད་པས། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱ་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་སེམས་ཚོར་ཞེས་བྱ། ཡང་ཚོར་བ་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ། སྡུག་བསྔལ། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྙོམས་དང་ལྔར་ཡང་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །མཚན་མར་འཛིན་ཅེས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ་སྒྲུ་རིས་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་དོན་ཡིན། དབྱེ་ན། མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བརྗོ་བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དབང་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྷ་བྱུས་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་ན་དང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྷ་བྱུས་འདི་ནི་སྔོན་པོའོ། །འདི་ནི་དཀར་པོའོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་ན་གཉིས་པར་འཇོག་གོ།

གསུམ་པ་སེམས་པའི་ངོ་བོ་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན། ཁབ་ལེན་གྱི་རྡོས་ལྕགས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སེམས་བྱུང་འདིའི་མཐུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟེན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་

ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པའི་བར་དྲུག་ཡོད་དོ།།

བཞི་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ནི། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཏོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །འདི་དང་སེམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་པས་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་སྤྱི་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེམས་ཞུགས་པར་བྱེད་པའོ།།

ལྔ་པ་རེག་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་གང་སྐྱོང་འགྱུར་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ན་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་དེ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་བྱའོ། །ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཞེས་པ་ནི་དུས་མཉམ་དུ་འདུས་པ་ལ་བྱ་མི་རུང་སྟེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སྔ་ཕྱི་བ་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་མོ། །དེས་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཚང་བ་ལ་བྱེད་དོ། །དབྱེ་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་དྲུག་ཡོད་དོ།།

དེ་ལྟར་ཚོར་བ་སོགས་སེམས་བྱུང་ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་དག་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན། དེ་ཡང་སེམས་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན། ཡུལ་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོར་བ་མེད་ན་སྤྱོད་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པའམ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ནུས་ལ། སེམས་པ་མེད་ན་ཡུལ་ལ་

ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡིད་གཏོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རིག་པ་མེད་ན་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བར་མི་ནུས་པས་སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཀ་ཚང་དགོས་སོ།།

ཁ ཡུལ་ངེས་ལྔ།

ཡུལ་ངེས་ལྔ་ལས་དང་པོ་འདུན་པ་བཤད་པ་ལ་འདུན་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སོགས་ལ་བྱ་ཞིང་། ངོ་བོ་ནི། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན། རང་ལ་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་རང་ཡུལ་ལ་འདུན་པར་བྱེད་པས་ན་འདུན་པ་ཞེས་བཤད། བྱེད་ལས་ནི། དངོས་སུ་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་ཅིང་། བརྒྱུད་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད། དབྱེ་ན། འཕྲད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ། མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་གསུམ་མོ།།

གཉིས་པ་མོས་པ་བཤད་པ་ལ། མོས་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་སོགས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་སོགས་སོ། །ངོ་བོ་ནི། སྔར་མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་ཡུལ་ངེས་པས་ན་མོས་པ་ཞེས་བྱ། མོས་པ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མོས་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཡུལ་ལས་མི་འཕྲོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ཐ་

སྣང་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་མོས་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་དེར་འཛིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དེའི་སྤྱི་རིས་ཙམ་འབྱེད་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམ། སྐྱོན་ནམ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མོས་ནས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །དབྱེ་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་པའི་མོས་པ་དང་། དེའི་སྐྱོན་ལ་དམིགས་པའི་མོས་པ་དང་། དེའི་སྐྱོན་ཡོན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་མོས་པ་དང་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ་དྲན་པ་བཤད་པ་ལ། དྲན་པའི་རྒྱུ་ནི། ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་དང་། དྲན་པ་རང་ཉིད་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་སྔར་འདྲིས་པའི་ཡུལ་སོགས་སོ། །ངོ་བོ་ནི། སྔར་འདྲིས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མི་བརྗེད་པའི་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན། སྔར་འདྲིས་པའི་ཕ་མ་དང་སློབ་མཆེད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དྲན་པ་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ༡ དེ་ཡང་སྔར་མ་འདྲིས་པ་ལ་དྲན་པ་མི་སྐྱེ་བས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ༢ སྔར་འདྲིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་ན་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བས་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བརྗེད་པ་མེད་པ་དང་། ༣ དྲན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་ཡུལ་བརྗེད་པ་མེད་པར་དྲན་པས་ན་དྲན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱེད་ལས་ནི། དམིགས་པ་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྔར་ཡུན་རིང་དུ་ཡང་ཡང་བསམས་པའི་དོན་དང་། སྔར་བྱ་བ་བྱས་པ་དག་དང་། སྨྲས་པའི་དོན་དེ་དག་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དབྱེ་ན། སེམས་ཀྱིས་བསམས་པ་དྲན་པ། ལུས་ཀྱིས་བྱས་པ་དྲན་པ། ངག་གིས་སྨྲས་པ་དྲན་པ་དང་གསུམ་མོ།།

བཞི་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ནི། ལུས་འདུ་འཛིས་དབེན་པ་སྟེ་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་འདུ་ཚོགས་མེད་པ་དང་། སེམས་རྣམ་རྟོག་རགས་པས་དབེན་པ་སྟེ་རྟོག་པ་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཇོག་པ་དང་། རང་གི་དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པར་དྲན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཡང་ཡང་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ངོ་བོ་ནི། དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བརྟན་པར་འཛིན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བཤད། བྱེད་ལས་ནི། རང་འབྲས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ།།

ལྔ་པ་ཤེས་རབ་བཤད་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཐོས་པ་དང་རིགས་འདྲ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འཕེལ་བ་སོགས་ཡིན། ངོ་བོ་ནི། བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སོགས་ཟློག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་འཚོལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའམ། ཡང་ན་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་གྱུར་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཅེས་སྒྲ་བཤད་དུ་རུང་ངོ་། །དབྱེ་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངང་གིས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །ཕྱི་མ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། གཞུང་གི་ཚིག་སྤྱར་མ་ཐོས་པ་ཉན་པ་དང་། མི་བརྗེད་པར་བློ་ལ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་མཐར་ཚད་མས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་བསམ་བྱུང་གི་

ཤེས་རབ། བསམ་བྱུང་གིས་ངེས་པ་རྙེད་པའི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གྲོགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ལ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། ཤེས་རབ་མྱུར་བ། ཤེས་རབ་ཟབ་པ། ཤེས་རབ་གསལ་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ།།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྨོས་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ལྔ་པོ་དེ་དག མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཡུལ་ངེས་སུ་བཤད་ཅིང་ཀུན་འགྲོར་མི་འཇོག་པ་ཡང་། དེ་དག་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། འདུན་པ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཡང་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་བ་དང་། མོས་པ་སྔར་ངེས་པ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ལ་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དྲན་པ་འདྲིས་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བས་སོ། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀུན་འགྲོར་བཤད་པའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

ག དགེ་བ་བཅུ་གཅིག

གསུམ་པ་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ལས་དང་པོ་དད་པ་ནི། རང་ཉིད་གང་ལ་དད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་། འདོད་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། བླང་དོར་གྱི་གནས་སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། རང་ཉིད་གང་ལ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་ཆུའི་རྙོག་པ་དྭངས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་

ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རློག་པ་སངས་ནས། ཡོན་ཏན་གོང་མ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དུ་སོང་བའི་དད་པ་དེ་དང་བའི་དད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་ནུས་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་མ་ཐོབ་ནུས་སུ་ཤེས་ནས་ངེས་པར་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དད་པ་དེ་མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ཁྲེལ་ཡོད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉེས་སྤྱོད་སྤོང་ཞིང་ལེགས་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གཉིས་ཀ་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པར་འདྲ་ཡང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཉེས་སྤྱོད་འདི་ལ་ཞུགས་ན་འཕྲལ་ཕྱུགས་གང་དུའང་མི་ཕན་པར་མ་ཟད། གནོད་པ་འོང་བས་འདི་ནི་བདག་གི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི། བདག་ཉེས་སྤྱོད་འདི་ལ་ཞུགས་ན་དམ་པ་རྣམས་ཐུགས་ཁྲེལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་སྨད་པ་སོགས་འབྱུང་བས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པའོ།།

བཞི་པ་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། ལོ་བྱད་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉེས་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་གནོད་པ་བྱ་འདོད་སོགས་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉེས་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གསུམ་ནི། སེམས་ཅན་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་

གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

དྲུག་པ་གཏི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། ཡུལ་ལ་མ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །གཏི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གཏི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི་རྣམ་པ་མ་རྨོངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཅིང་། བྱེད་ལས་ནི། ཉེས་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། བྱེད་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཟློག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་གཏི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་འདི་གསུམ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཞིག་དགོས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་ཕལ་པར་འབད་པ་རྣམས་བརྩོན་འགྲུས་མ་ཡིན། བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་བཤད་དེ། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྔ་རོལ་ནས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཚེ་རྟག་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་མི་ཞུམ་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མི་འགོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། གང་ཟག་གཞན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་དགེ་བ་ལས་མི་ལྡོག་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགེ་བ་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ནོ།།

བརྒྱད་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་ཅིང་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པའོ། །སྤྱིར་ཤིན་སྦྱངས་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་དང་། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་ལས་འདིར་བཤད་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ནི་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཡིན་ལ། ཤིན་སྦྱངས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །དགུ་པ་བག་ཡོད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། སེམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་སྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བ་སྐྱེ་བ་གནས་པ་འཕེལ་བ་ཅི་རིགས་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བཅུ་པ་བཏང་སྙོམས་ནི། བྱིང་རྒོད་འགོག་པའི་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་བསྒྲིམ་མི་དགོས་པར་སེམས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། བྱིང་རྒོད་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། །སྤྱིར་བཏང་སྙོམས་ཙམ་ལ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། ཚད་མེད་བཏང་སྙོམས་བཅས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་བཤད་པ་ནི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གཅིག་པ་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་སེམས་བྱུང་ནི། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་དུ་མི་བཟོད་པའམ་བརྩེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་ཅན་གསོད་པ་དང་རྡེག་པ་སོགས་སྤོང་བར་བྱེད་པའོ།།

ང འགྲོས་དོན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་བཤད་པ།

༡) སྤྱི་བཤད།

བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བཟོད་བསྲན་སོགས་བཟང་པོའི་བློ་རྣམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་འཇིགས་སྣང་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གདེང་ཚོད་གོང་མཐོར་འགྲོ་བ་སོགས་ནང་གི་སྟོབས་ཤུགས་སྤྲིན་གྱི་ཡོད་ལ། གཞན་དང་ལྷན་དུ་ཉེ་འབྲེལ་གྱི་ཚོར་བ་སྤྲིན་ཞིང་། མི་ཚེའི་ནང་དམིགས་ཡུལ་དང་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ཡོང་བར་མ་ཟད། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་འོང་ཞིང་། རང་ཉིད་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བའི་སྐབས་ངལ་གསོའང་སྤྲིན་གྱི་ཡོད། མི་སུ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ན་གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་སྡོད་སའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་ཡོང་ཐུབ། གལ་ཏེ་མི་རེ་ངོ་རེས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གལ་གནད་ལ་བརྩི་མཐོང་བྱེད་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ། བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་ནང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་སྒྱུར་ཐུབ་པ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ།

མི་རྣམས་ནི་ཕ་མའི་བརྩེ་བའི་འོག་ནས་སྐྱེས་ཤིང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གཞོན་ནུའི་སྐབས་ཀྱི་བྱམས་བརྩེའི་ཚོར་ཤུགས་སེམས་ཁམས་ལ་ཐིམ་ནས་བསྡད་ཡོད། མི་ཚེའི་ནང་བྱམས་བརྩེའི་ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ལ་ཞི་བདེ་ཡོད་ཚེ་ལུས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཕན་པ་དང་། སེམས་འཁྲུགས་ནས་བསྡད་ཚེ་ལུས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལའང་གནོད་ཀྱི་ཡོད་པར་གསོ་

རིག་སྨན་པས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་བརྒྱུད་དངོས་སུ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡོད།

བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ནི་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་གཞན་གྱིས་བསླུལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡིད་སྨོན་བྱ་ཡུལ་ཞིག་དང་། ནང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ཁྱད་ནོར་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་དང་མཛའ་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡང་ཡིན། དེར་བརྟེན་གལ་ཏེ་སོ་སོའི་ཆེད་དུ་བདེ་སྐྱིད་འཚོལ་བའམ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདེ་སྐྱིད་འཚོལ་ནའང་ངེས་པར་དུ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་དགོས། ནང་གི་ཀུན་སློང་བཟང་པོ་ནི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། ཀུན་སློང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་གཞན་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་སྐབས། རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོའི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྷད་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ། དེས་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ནི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཚུགས་སའི་གཞི་རྟེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ངེས། ཞི་བདེ་ཞེས་པའང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་གནོད་འཚེ་མི་བྱེད་པ་ཙམ་མིན་པར་བྱམས་བརྩེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་མངོན་པ་ཞིག་ཡིན།

འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་བྱམས་བརྩེ་ལ་ཐུག་ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་ཆོས་ལུགས་གཙོ་ཆེ་བ་དག་གིས་བྱམས་བརྩེའི་ཉམས་ལེན་རྒྱལ་འདོན་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད། བྱམས་བརྩེ་ལ་མི་རྣམས་ལྷ་ཅི་དུད་འགྲོས་ཀུང་དགའ་མོས་བྱེད་ལ། མི་ལ་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སེམས་བཟང་པོ་འདི་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པ་དང་ཡ་རབས་དང་སེམས་བཟང་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། མི་ཚེའི་ནང་གི་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་དེ་དག་མེད་པར་གྱུར་ན་མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་བརླགས་པ་ཡིན།

བྱམས་བརྩེ་ཞེས་པ་འདི་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་མིན་པར་མི་རྣམས་ཀྱི་

རྒྱུད་ལ་ལུས་པོའི་གྲུབ་ཆ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱམས་བརྩེའི་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ནུས་པ་དེ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་དགོས། མི་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྲོག་ཆགས་གཞན་ལའང་བྱམས་བརྩེས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་ནའང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པ་ནི་མི་ཚེའི་ནང་གལ་ཆེན་པོ་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་དགོས། ཆུང་དུས་སུ་བྱམས་བརྩེའི་ཚོར་བ་དང་སྦྱོང་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ནའང་། རིམ་གྱིས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་དུས་རིམ་ནང་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་བརྩེའི་ནུས་ཤུགས་ལ་འགོག་རྐྱེན་བཟོ་བཞིན་ཡོད།

སྤྱིར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། གཅིག་ནི་ལུས་པོའི་གྲུབ་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་འོངས་པ་ཨ་མ་ཞིག་གིས་རང་གི་བུ་གུར་བཙངས་པའི་བརྩེ་དུང་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བརྩེ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྟེ་ཆེད་དུ་བསྒོམས་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའོ། །ཕྱི་མ་དེ་ཡོང་བ་ལ་ཕྱོགས་རིས་དང་བྲལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་སྡུག་པོ་དང་དབུལ་པོ་སོགས་གང་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་གི་མི་ཚང་མ་མི་ཡིན་པར་གཅིག་མཚུངས་དང་། བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡོད་ན་ང་ཚོ་དང་ཁོང་ཚོ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆགས་སྡང་གི་བློ་རྣམས་ཤུགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཐུབ།

དེས་ན་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་བཞིན་དུ། བདག་གཅིག་པུ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་མི་རིགས་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་གཉིས་

ཀ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱང་བ་མིན་པར་བདག་གི་བདེ་བ་གཅིག་པུ་སྐྱོང་བ་མི་རིགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་གཞན་བདེ་བར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ཁོ་ན་བདེ་བར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བས་བདག་གཅེས་འཛིན་སྒོ་དུ་མ་ནས་དགག་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་སོ།།

༣) བྱམས་པ་དང་བཟོད་པ་བཤད་པ།

ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་ལ་བྱམས་པ་དང་བཟོད་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་བཤད་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་གཉིས་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་ནང་ཚན་སེམས་བྱུང་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདྲ་ནའང་། སྙིང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། བྱམས་པ་ནི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །བྱམས་པའི་ངོ་བོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་། ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་གོ །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་གནོད་སེམས་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་དང་། ངན་སྤྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།

བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཁྲོ་བ་མེད་པ་སྟེ་གནོད་བྱེད་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡིད་མི་འཁྲུག་པ་ཞིག་གོ །བཟོད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ༡ སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་ནི། སོ་སོའི་འཚོ་གནས་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་

དང་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་ལེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གལ་ཏེ་སོ་སོར་དཀའ་ངལ་ཞིག་བྱུང་སྐེ་བཟོད་བསྲན་བསྐྱེན་དཀའ་བར་གྱུར་བའི་ཚེ། གང་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་མ་ཐག་བཅོས་པས་ཆོག་པས་དེ་ལ་མི་དགའ་བར་བྱ་མི་འོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་པས་ཅི་ཡང་མི་ཕན་པས་མི་དགའ་བར་བྱ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་སྒྱོད་འཇུག་ལས་འབྱུང་ངོ་། །༢ ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ནི། བསྒོམ་བྱའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་དང་བསམ་པ་ལྟ་བུའོ། །༣ གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་ནི། དགྲ་སོགས་གཞན་གྱིས་རང་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ན། དེ་ལ་མི་ཁྲོ་བར་བཟོད་པ་བསྒོམ་པའོ། །དེ་ཡང་ཁོང་ཁྲོས་ནི། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ཁོང་ཁྲོའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བཟོད་པ་བསྐྱེན་དགོས། བཟོད་པ་འདི་གསུམ་ལས། གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་འདི་གནོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་གཉིས་ནི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། ཐན་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ཚེ། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ལ་གཟབ་ཅིང་། བཀྲེས་སྐོམ་བཟོད་པ་ཚུན་ལ་བཟོད་པ་དེ་གཉིས་ཆང་བར་བྱར་ཡོད་དོ།།

བཟོད་པ་སྒོམ་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་ནི། དཔེར་ན། རྐང་པ་ལ་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཀོ་བས་གཡོག་དགོས་ན་ཀོ་བས་མི་འདང་ཡང་། ལྷམ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་ཀོ་བས་རང་རང་གི་རྐང་པ་གཡོགས་ན་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་གཡོགས་པ་དང་འདྲ་བར། སེམས་ཅན་མ་རུང་བ་མཐའ་ཡས་པས་དེ་དག་ཀུན་གཞོམ་པས་མི་ཚར་བས། ཁྲོ་བའི་སེམས་གཅིག་པུ་བཅོམ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་པ་དང་འདྲ་བར་བསམ་པ་དང་། ཡང་དཔེར་ན། གཞན་གྱིས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས། རང་གིས་གནོད་བྱེད

དེ་ལ་བྲོས་ནས་ལན་བསློགས་ན། གནོད་པ་བྱས་ཟིན་པ་སླར་ལྡོག་ཏུ་མེད་པས། དེ་ལ་གནོད་ལན་བྱས་པ་དོན་མེད་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་དང་གནོད་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ནི། གནོད་ལན་བྱས་པས་འཁྲུག་རྩོད་སོགས་ཆེ་རུ་སོང་ནས་རང་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རང་གི་གཉེན་ཉེ་དུ་སོགས་ལའང་གནོད་པ་དང་། ཐ་ན་རང་གི་སྲོག་ཀྱང་འདོར་དགོས་པའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམ་པ་དང་། ཡང་སླན་པས་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གཙགས་བུ་རྣོན་པོས་གཏར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་པ་ལྟར། ཕུགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ། འཕྲལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་བསྲན་བསྟེན་དགོས་ཤིང་གནོད་ལན་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་དང་། ཡང་སྨྱོ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སླན་བཅོས་བྱེད་མཁན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཀྱང་སླན་པའི་ངོས་ནས་འདི་རང་དབང་མེད་པའོ་སྙམ་ནས་མི་ཁྲོ་བར་སྨྱོ་ནད་སེལ་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་ལྟར། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་འདི་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པས་དབང་མེད་དུ་བསྐུལ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས། ཉོན་མོངས་དང་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་ལ་མི་ཁྲོ་བར་འདི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་དབྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་པ་དང་། ཡང་གཞན་གྱིས་རྡེག་པའི་ཚེ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་ན་དབྱུག་པ་དང་མཚོན་ཆ་ལའང་ཁྲོ་རིགས་ལ། བརྒྱུད་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་བ་ལ་ཁྲོ་ན་གནོད་བྱེད་དེ་ཞེ་སྡང་གིས་བསྐུལ་བས་དེ་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དངོས་བརྒྱུད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཁྲོ་མི་རིགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའི་ཚུལ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒོམ་པའོ།།

༣) སྙིང་རྗེ་བཤད་པ།

སྙིང་རྗེའི་ངོ་བོ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན། ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་མཐོང་ནས་དེ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་བརྩེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུ་དེ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་བརྩེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྟེང་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་སྙིང་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །སྙིང་རྗེའི་རྒྱུ་ནི། རང་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་བློས་གཏོང་མི་རུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་སྔོན་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རང་གི་གཉེན་དུ་གྱུར་ཚུལ་དང་། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་སེམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕ་མ་སོགས་གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་སྙིང་རྗེའི་རྒྱུ་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལ་སེམས་ཅན་རང་གི་གཉེན་དུ་འདུ་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། རང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བར་མའི་སེམས་ཅན་དང་། གཞན་ཡང་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་དགྲ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་རྗེའི་བློ་སྦྱོང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རང་གི་གཅེས་པའི་གཉེན་དང་། མ་

ཤི་བའི་མྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་པའི་ཁྱུ་གུ་ལྷ་བུ་ལ་ནི་སྙིང་རྗེ་སྦྱང་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་སྐྱེ་འོང་བ་ནི་ཐོང་བས་གྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་བར་མའི་སེམས་ཅན་ལྷ་བུ་ལ་གཞིན་གྱི་བློ་སྐྱེད་དགོས་པའི་གནད་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྷ་བུའི་མི་བཟོད་པའི་བློ་མེད་ཚེ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ནའང་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྒོམ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར། རང་གཞན་བདེ་བ་འདོད་པར་མཉམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པར་མཉམ་པ་སོགས་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བློ་བསྐྱེད་དེ་སྙིང་རྗེའི་བློ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་སོ།།

ཅ རྩ་ཉོན་དྲུག

དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ནི། རང་ཉིད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །རྩ་ཉོན་དྲུག་གི་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་ལྷག་པར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལུས་དང་ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་མཐོང་བ་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེན་ཞིང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ། བྱེད་ལས་ནི། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་སྲེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སྲེད་པ་ལ་འདོད་སྲེད། འཇིག་སྲེད། སྲིད་སྲེད་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་ཀྱི་མ་བདག་ཤི་ཡང་ཅི་མ་རུང་།

མེད་པ་དང་མ་བྱུང་ཡང་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ལ་སྲིད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། སྲིད་པ་དེ་ཉིད་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཕྲལ་གྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་ཐད་དུ་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་ཁོང་ཁྲོ་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་དམིགས་ཡུལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་སྟེ། །དེ་ཡང་དགྲ་སོགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྩུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཁྲོའི་དམིགས་ཡུལ་གསུམ་ནི། སེམས་ཅན་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། མཚོན་དང་ཚེར་མ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་རྣམས་སོ། །ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ནི། བདག་ལ་འདས་པའི་དུས་སུ་གནོད་པ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་སྲིད་དོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་དང་། བདག་གི་གཉེན་ལ་དེ་བཞིན་གསུམ་དང་། བདག་གི་དགྲ་ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་ཕན་བཏགས་སོ། །འདོགས་སོ། །གདགས་པར་འགྱུར་སྲིད་སྙམ་དུ་དོགས་པ་གསུམ་བཅས་དགུ་ཡོད། བྱེད་ལས་སམ་ཉེས་དམིགས་ནི། ལུས་དང་སེམས་མི་བདེ་བ་དང་། བཞིན་གྱི་མདོག་མི་མཛེས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། གཉིད་མི་འོང་བ་དང་། སྒོ་གསུམ་མི་གཙང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས།།

གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་ནི། རྒྱུ་ནོར་རམ་ཡོན་ཏན་སོགས་རང་གི་ཕྱུན་ཚོགས་

ཅེ་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། གཞན་ལ་མ་གུས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གོང་མ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཚུལ་དང་རང་ལས་ལྷག་པའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་དགོས་སོ། །དབྱེ་ན་བདུན་ལས། དང་པོ་ང་རྒྱལ་ནི། དམན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་བདག་མཆོག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་དང་མཉམ་པ་ལས་ལྷག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ། །གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ནི། རང་ལས་ལྷག་པ་ལས་ཀྱང་བདག་མཆོག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ། །བཞི་པ་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ། །ལྔ་པ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་རློམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པའོ། །དྲུག་པ་ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ལས་བདག་ཅུང་ཟད་དམན་པ་ཙམ་མོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ། །བདུན་པ་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཏུ་རློམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པའོ། །གཞན་ཡང་བདག་གསོན་ཡང་དགོས་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བདག་ཉིད་ལ་སྨོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་དམན་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་པར་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སོགས་ལས་བཤད་དོ།།

བཞི་པ་མ་རིག་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །སྤྱིར་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་མ་མཐོང་མ་རིག་ཟེར་བ་ལྟར་རིག་པ་ལ་དགག་སྒྲ་སྦྱར་བས་མ་རིག་པ། མ་མཐོང་བ། མི་ཤེས་པ། མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུའི་ནག་ཐོམ་མེ་བའམ་སུན་པས་ཁྱབ་པའི་ཆེ་

ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སོགས་མི་ཤེས་པའོ། །མ་རིག་པ་འདི་ལ་སེམས་བྱུང་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་གཉིས་ལས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བློ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་བློར་བཞེད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྨོངས་པ་ལ་བཞེད་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཛོག་པ་ནི་འདྲའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དང་། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།།

ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ནི། ལས་འབྲས་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན། བདག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་དུ་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་ལྟ་བུ། བྱེད་ལས་ནི། བླང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་སོགས་སོ།།

དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་འཇིག་ལྟ་ནི། དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་དབང་བའི་ང་དང་ང་ཡིར་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་གོ །དཔེར་ན། རང་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟོད་སྨད་སོགས་བྱེད་པའི་ཚེ་ང་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་དུ་བློ་ཕུགས་སུ་ང་ལིང་ལིང་བ་ཞིག་ཤར་ཡོང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ། འཇིག་ཚོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར

ལྟ་བས་ན་འཇིག་ལྟ་ཞེས་བྱའོ། །འཇིག་ལྟ་ལ་དབྱེ་ན། ངར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་མཐར་ལྟ་ནི། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རྟག་པའམ་ཆད་པ་གང་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །འདིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བར་བྱེད་པས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་གཙོ་བོའོ། །མཐར་ལྟ་ལ་དབྱེ་ན། རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ལོག་ལྟ་ནི། ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། བྱ་བྱེད་སོགས་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་གོ །འདིའི་བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། དགེ་རྩ་གཅོད་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྡིག་སེམས་དམ་འཆའ་བ་སོགས་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི། ལྟ་ངན་གཞན་རྣམས་དང་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་ཕུང་པོ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་གོ །ལྔ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། ལྟ་ངན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པའམ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་དམ་བཅའ་དང་། ལུས་ངག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་དང་། དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་གྱི་རྒྱུའམ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྨོས་པའི་ལྟ་བ་ལྔ་དང་། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་བཅས་ལྟ་མིན་ལྔ་ལ་རྩ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་བཅུ་པོ་གང་རུང་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཉེ་ཉོན་མེད་ཅིང་། ཉེ་ཉོན་རྣམས་འདི་བཅུ་པོ་གང་རུང་དང་ཉེ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའམ། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་

གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རྩ་ཉོན་ཞེས་བྱའོ།།

ཆ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ།

ལྷ་པ་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལས་དང་པོ་ཁྲོ་བ་ནི། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་གཞི་དགུ་གང་རུང་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་གནོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། མཚོན་ཆ་ལེན་པ་སོགས་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའོ། །ཁོང་ཁྲོ་དང་། ཁྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཁོང་ཁྲོ་ནི་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། སེམས་ལ་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་མི་བཟོད་པར་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བ་ནི་ཁྲོ་བའི་གཞི་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཁོང་ཁྲོ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་རྡེག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་འདོད་པ་མེ་ལ་མར་ཁུ་བླུགས་པ་ན་མེ་ལྕེ་ཆེར་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་ཁོན་འཛིན་ནི། གནོད་ལན་བྱེད་འདོད་པ་མི་གཏོང་བའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཁོན་པའི་རྒྱུན་དམ་དུ་འཛིན་པས་ན་ཁོན་འཛིན་ཅེས་བྱ། བྱེད་ལས་ནི། གནོད་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་གནོད་ལན་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་འཆབ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཕན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་ཉེས་པ་སྦ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། དངོས་སུ་འགྱོད་པ་དང་། བརྒྱུད་ནས་ལུས་སེམས་མི་བདེ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་នོ། །བཞི་པ་འཚིག་པ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་གི་ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་ཉེས་པ་ལ་འགྱོད་པ་དང་མཐོལ་བཤགས་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པར་ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ཞེ་འཁྲུས་པའི་བསམ་པས་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཚིག་རྩུབ་སོགས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དུ་མར་འཇུག་པས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ཕྲག་དོག་ནི། གཞན་

གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །དབྱེ་ན། རང་དང་མཉམ་པ་དང་། རང་ལས་ལྷག་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྲག་དོག་གཉིས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཀྱི་ཕྲག་གམ་བར་དོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཕྲག་དོག་གོ །བྱེད་ལས་ནི། གཞན་ལ་ཕུན་ཚོགས་བྱུང་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ།།

དྲུག་པ་སེར་སྣ་ནི། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱད་གཏོང་མི་ནུས་པར་འཛིན་པར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཡོ་བྱད་མི་མཁོ་བ་རྣམས་ཀྱང་གསོག་པར་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །བདུན་པ་སྒྱུ་ནི། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་བསླུ་བའི་བསམ་པས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ལོག་འཚོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་གཡོ་ནི། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་མགོ་རྨོངས་པར་བྱེད་འདོད་ཅིང་། རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དགུ་པ་རྒྱགས་པ་ནི། ནད་མེད་པ་སོགས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཚེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་སེམས་ཁེངས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། བག་མེད་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །བཅུ་པ་རྣམ་འཚེ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་གཞན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་སོགས་མེད་པར་གནོད་པར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པའི་ལས་བྱེད་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ནི། རང་ངམ་ཆོས་ནས་གསུངས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ངོ་ཚ་མེད་པ་འདི་ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ།།

བཅུ་གཉིས་པ་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་ཁྲེལ་ཡོད་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །བཅུ་གསུམ་པ་རྨུགས་པ་ནི། དམིགས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཡང་ལུས་སེམས་ལྕི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་ཧོག་ཧོག་པོར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཅུ་བཞི་པ་རྒོད་པ་ནི། འདོད་ཡོན་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མ་ཞི་བར་ཕྱིར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའོ། །བཅོ་ལྔ་པ་མ་དད་པ་ནི། དད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། མི་དང་བ་དང་། མི་འདོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའོ།།

བཅུ་དྲུག་པ་ལེ་ལོ་ནི། དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། སྙིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་ནི། དགེ་བ་གང་ཡང་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་དབང་དུ་ཤོར་ནས་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་བྱེད་པར་མི་འདོད་པའོ། །བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཕལ་པ་སོགས་ལ་ཞེན་ཏེ་དགེ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བའོ། །བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ་ནི། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྙིད་ལུག་ནས་བདག་ལྟ་བུས་མི་ནུས་སྙམ་དུ་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའོ། །བཅུ་བདུན་པ་བག་མེད་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལས་སེམས་མི་སྲུང་བར་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། བྱེད་ལས་ནི། མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་། དགེ་བ་འགྲིབ་

པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཅོ་བརྒྱད་པ་བརྗེད་ངས་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་ཞིང་རྗེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་པའོ། །བཅུ་དགུ་པ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་ཙང་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། སྡིག་པ་དང་ལྟུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཉི་ཤུ་པ་རྣམ་གཡེང་ནི། དམིགས་པ་ལས་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའོ། །བྱིང་རྒོད་ཐ་རགས་དང་རྣམ་གཡེང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཞིབ་ཏུ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཁྲོ་བ་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་བར་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་རྣམས་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རང་ཉིད་གང་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྩ་ཉོན་དེ་དང་ཉེ་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ།།

ཉེ་ཉོན་དེ་དག་རྩ་ཉོན་གང་དང་གང་གི་ཆར་གཏོགས་ཚུལ་ནི། ཁྲོ་བ། ཁོན་འཛིན། འཚིག་པ། ཐག་དོག རྣམ་འཚེ་དང་ལྔ་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས། འཆབ་པ། རྨུགས་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། བརྗེད་ངས། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དྲུག་ནི་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས། སེར་སྣ་དང་། རྒྱགས་པ། རྒོད་པ་གསུམ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས། སྒྱུ་དང་གཡོ་གཉིས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་ཅེ་རིགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས། ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། བག་མེད་པ། རྣམ་གཡེང་བཞི་ནི་དུག་གསུམ་ཅེ་རིགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སོ།།

ཛ གཞན་འགྱུར་བཞི།

དྲུག་པ་གཞན་འགྱུར་བཞི་ལས་དང་པོ་གཉིད་ནི། ལུས་ལྗི་བ་དང་ཉམ་ཆུང་བ་དང་ངལ་བ་དང་མུན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །བྱེད་ལས་ནི། བྱ་བ་ཤོར་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་འགྱོད་པ་ནི། བྱེད་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གང་རུང་རང་གིས་བསམས་པའམ་གཞན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན། བྱ་བ་དེ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟོག་པ་ནི། དོན་གང་ཡང་རུང་བ་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་འཚོལ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་རྟོག་པ་དང་། བཞི་པ་དཔྱོད་པ་ནི། ཡུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་དཔྱོད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་དཔྱོད་པར་འཇོག་གོ །སེམས་བྱུང་འདི་བཞི་གྲོགས་སྟོབས་དང་ཀུན་སློང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་ན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

༣ མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག

མངོན་པ་མཛོད་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་པོ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་ཞེས་ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་ལྔ་དང་། ཞར་ལ་མ་ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་གཅིག་བཅས་སྡེ་ཚན་དྲུག་ལས་དང་པོ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དེ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ༡ ཚོར་བ། ༢ སེམས་པ། ༣ འདུ་ཤེས། ༤ འདུན་པ། ༥ རེག་པ། ༦ བློ་གྲོས་སམ་ཤེས་རབ། ༧ དྲན་པ། ༨ ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ༩ མོས་པ། ༡༠ ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ།།

ཀུན་བཏུས་རྒྱ་འགྲེལ་དང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལྟར་ན། འདུན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། དྲན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཡུལ་ངེས་སུ་བཤད་པས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དུ་མི་འདོད་ལ། ལུགས་འདིར་དེ་དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུའང་ཤེས་རབ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཐེ་ཚོམ་ཟློག་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ལའང་ཤེས་རབ་ཙུང་ཟད་ཡོད་མོད་ཤས་ཆུང་ཞིང་ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བ་དཔེར་ན། བ་ཚ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཆུ་སྲན་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་འདུན་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་དང་ལྡན་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྗེད་ངས་དང་ལྡན་པ་ལ་དྲན་པ་དང་། མ་དད་པ

དང་ལྡན་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་པར་བཤད། དེ་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དུ་འདོད།

སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ༡ དད་པ། ༢ བག་ཡོད། ༣ ཤིན་སྦྱངས། ༤ བཏང་སྙོམས། ༥ ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ༦ ཁྲེལ་ཡོད་པ། ༧ འདོད་ཆགས་མེད་པ། ༨ ཞེ་སྡང་མེད་པ། ༩ རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ། ༡༠ བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམས་ཀུན་བཏུས་དང་འདྲ་ལ། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པའི་ངོ་ཚ་མི་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པར་མི་ལྟ་བའི་ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས་རིམ་བཞིན་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པར་འཇོག་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད།

སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་པོ་བ་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། ༡ རྨོངས་པ་དང་། ༢ བག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་། ༣ ལེ་ལོ། ༤ མ་དད་པ། ༥ རྒྱགས་པ། ༦ རྒོད་པ་རྣམས་སོ། །དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུ་འདོད། སྡེ་ཚན་བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ༡ ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། ༢ ངོ་ཚ་མེད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་བཏུས་སུ་བྱུང་བ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། ངོ་ཚ་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཁྲེལ་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པར་མི་ལྟ་བའི་སེམས་བྱུང་དུ་གསུངས། དེ་གཉིས་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་

ཅན་གྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་མི་དགེ་བའི་ས་མང་དུ་འདོད།

སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ༡ ཁྲོ་བ་དང་། ༢ ཁོན་དུ་འཛིན་པ། ༣ གཡོ། ༤ ཐྲག་དོག ༥ འཚིག་པ། ༦ འཆབ་པ། ༧ སེར་སྣ། ༨ སྒྱུ། ༩ རྒྱགས་པ། ༡༠ རྣམ་འཚེ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་གྲོགས་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་ཅ་ཉོན་གཞན་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས། མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་ཆུང་བ་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་སྤང་བྱ་སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པས། སྤང་བྱ་རིས་ཀྱིས་ཆུང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་དབང་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས། འབྱུང་ས་རྟེན་གྱིས་ཆུང་བ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པར་གསུངས། སྡེ་ཚན་དྲུག་པ་ཞར་བྱུང་མ་ངེས་པ་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ༡ རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་རྟོག་པ། ༢ དཔྱོད་པ། ༣ འགྱོད་པ། ༤ གཉིད། ༥ ཁོང་ཁྲོ། ༦ འདོད་ཆགས། ༧ ང་རྒྱལ། ༨ ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སོ། ། དེ་དག་ལས་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་ལ་རགས་པར་འཇུག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་ཞིབ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་འདི་གཉིས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སོང་བའི་ཚེ། ཉི་འོད་ཐོག་པའི་ཆུ་གྲང་གི་ནང་དུ་མར་བཙུག་པ་ན་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཧ་ཅང་ཚ་བར་བྱེད་མི་ནུས་ལ་ཆུ་གྲང་གིས་ཧ་ཅང་གྲང་བར་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན། རྟོག་པས་ཧ་ཅང་རགས་པར་མི་བྱེད་ལ་དཔྱོད་པས་ཧ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་བྱེད་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཀུན་ནས་སློང་བ་རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཀུན་ནས་སློང་བ་དཔྱོད་པར་འཇོག་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་རྟོག་པ་ནི་དོན་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་འདོད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །འདི་བརྒྱད་ལ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྡེ་ཚན་དང་པོ་ལྔ་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པས་མ་ངེས་པ་ཞེས་བརྗོད། སེམས་བྱུང་

བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བྱེད་ལས་རྣམས་ཕལ་ཆེ་བ་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ།།

ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པའི་ ༡ གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང་། ༢ རྩ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ། ༣ ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། ༤ བརྗེད་ངས། ༥ རྣམ་གཡེང་བཅས་ལྔ་པོ་དེ་མཛོད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་དུ་མ་བྱུང་ལ། མཛོད་ལས་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་ཏུ་མཛད་པ་གཙོ་བོ་སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང་། རྩ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བཅས་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བརྗེད་ངས་དང་། རྣམ་གཡེང་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན། དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་དག་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ལ་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ལྟ་བ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བརྗེད་ངས་དང་རྣམ་གཡེང་དུ་བཏགས་པར་བཤད་དོ།།

གཞན་ཡང་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་དང་། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བསྡུས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པ། གཞི་བསྡུ་བ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་རྣམས་ལས་ཀྱང་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་སེམས་བྱུང་གི་གྲངས་འདྲེན་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་ཤིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་གྲངས་དང་གོ་དོན་སོགས་ཀུན་བཏུས་པོད་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་དུ་མར་སེམས་བྱུང་གི་གྲངས་

འབྲེན་དང་དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་ནི། ཕྱིར་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་གཙོ་བོར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་རག་ལས་པ་དང་། སེམས་ཀྱང་གཙོ་བོར་རང་ཉིད་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ན། ནང་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བར་འདོད་པ་རྣམས། མ་མཐར་སེམས་བྱུང་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་རགས་ཙམ་ཞིག་ཤེས་པ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། གཞུང་རྣམས་སུ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ།། །།

སྐབས་དགུ་པ། སེམས་ཕྲ་རགས་དང་འཆི་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག

༡ ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ལས་སེམས་ཕྲ་རགས་གསུངས་ཚུལ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་བསྡུས་པའི་བློ་དེ་དག་ལ་ནང་གསེས་ཕྲ་རགས་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་ཤེས་པ་སོ་སོའི་བཞོན་པའི་རླུང་ཕྲ་རགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ལ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་ལྟར་ན་ནི། བློ་དེ་དོན་འཛིན་བྱེད་དཀའ་སླ་དང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། བློ་དེའི་ཡུལ་ཕྲ་རགས་དང་། བློ་དེའི་དམིགས་རྣམ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ལས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དོ།།

མིའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་གསོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་རགས་པ་དང་། འཆི་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཕྲ་བ་ཡིན། གསོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འང་སད་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་རགས་ལ། དེ་ལས་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཕྲ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་རྨི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་མཐུག་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཕྲ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བཞིའི་ནུས་པ་ཉམས་ཤིང་། ནོད་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ་དབང་

ཞེས་རྣམས་འགགས་ནས་མཐར་ཡིད་ཞེས་གཅིག་པུ་གནས་ཤིང་། ཡིད་ཞེས་ཀྱང་རགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགགས་ཏེ་མཐར་འཆི་སེམས་ཕྲ་མོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་འཆི་བ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། འཆི་སེམས་ཕྲ་མོ་ནི་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཕྲ་ཤོས་སུ་འཇོག་གོ།

ཡང་ནང་པའི་གཞུང་དུ་སེམས་རྒྱུ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབས་ཏེ། སེམས་ཕྲ་རྣ་བཏང་ནས་ས་གོང་མ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་ལ། སེམས་དེ་ལའང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་བཅས་སེམས་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་ལས་སྔ་མ་སྔ་མ་རགས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྲ་ལ། ཕྱི་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལའང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཕྲ་ཤོས་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བའི་སེམས་རགས་པ་རྣམས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་རགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ལས། སེམས་རིམ་གྱིས་ཕྲ་རུ་ཕྲ་རུ་འགྲོ་བར་བཤད་དོ།།

༢ སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་སེམས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཀ སྤྱིར་བཤད་པ།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཆོས་སྐོར་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་

ཞིང་། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་མ་གསུངས་པ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་ཤེས་རྣམས་བཞོན་པའི་རླུང་དང་ལྡན་པ་དང་། རླུང་སེམས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་བཞོན་པའི་རླུང་གི་སྟེང་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དང་ནང་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ནའང་། རླུང་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་དང་ནང་གི་འབྱུང་བའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་བཤད་པ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ལ། འདིར་ཡང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཚོན་ཙམ་འཆད་དོ།།

སྤྱིར་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནང་གསེས་ ༡ གློ་བུར་བའི་ཤེས་པ་དང་། ༢ གཉུག་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། གློ་བུར་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཤེས་རྣམས་དང་། འདས་པའི་དོན་དྲན་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རགས་པ་རྣམས་དང་། རྟོག་དང་རྣམ་རྟོག་རྣམས་དང་། སྣང་བ་གསུམ་གྱི་སེམས་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གློ་བུར་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་རྟེན་ལུས་རགས་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་དང་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་གཉིས་ཚུ་དང་རླན་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མི་འབྲལ་བར་གནས་པར་གསུངས།

དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་རགས་པ་གློ་བུར་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། འདི་དག་འཆི་སེམས་ཕྲ་མོ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བར་དུ་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་རགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གནས་ལ། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་རགས་པ་ལ་བརྟེན

པའི་རགས་པ་གློ་བུར་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགགས་ཏེ། གཙུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་ཐིམ་ནས་གཙུག་སེམས་ཕྲ་མོ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད།

འགྲོ་བ་མི་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱི་དབུགས་ཆད་དེ་གླད་པའི་ནང་ཁྲག་གི་རྒྱུ་བ་མཚམས་ཆད་ནས་གླད་པའི་བྱ་བྱེད་ཀྱང་འགགས་པ་ན། སྤྱིར་བཏང་གསོ་རིག་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་ཤི་ཟིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མོད། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་དེ་རྗེས་རིམ་གྱིས། སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཅས་རིམ་བཞིན་ཐིམ་སྟེ། མཐར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཤེས་པ་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འཆར་བར་གསུངས། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། ནམ་རྒྱུན་གྱི་ཡིད་བློ་རགས་པ་ལ་སྣང་བ་འདྲ་མིན་འཆར་བ་དེ་དག་ཀྱང་འགགས་ཟིན་པས་ཡུལ་སྣང་དེ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འཛོག་དགོས།

དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རིམ་པ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལུས་སེམས་སོ་སོ་བའི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་གནས་ལུགས་གཉིས་ལས། ལུས་སེམས་སོ་སོ་བའི་གནས་ལུགས་ནི། དེ་རེ་རེ་ལ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་རེ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྐང་ལག་སོགས་ནི་ལུས་རགས་པ་དང་། ལུས་ལ་གནས་པའི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་གསུམ་ནི་ལུས་ཕྲ་བ་དང་། སྟོང་པ་བཞིའི་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ལུས་ཡིན་ལ། སེམས་ལའང་སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་སེམས་རགས་པ་དང་། རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་རྣམས་དང་། སྣང་བ་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྣམས་ནི་སེམས་ཕྲ་བ་དང་། སྟོང་

པ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀུང་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ལུས་སེམས་ཐུན་མོང་གི་གནས་ལུགས་ནི། ནམ་ཡང་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་རླུང་སེམས་ཕྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་བྱའོ།།

རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ཕྲ་རགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་རྟེན་རླུང་ཕྲ་རགས་སམ་གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གིས་འཛོག་ལ། རླུང་སེམས་ཕྲ་མོ་གཉིས་འདུག་པ་གཅིག་ཅིང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཞིང་ཡུལ་གསལ་བའི་ཆ་ཤེས་པ་དང་། གཡོ་བའི་ཆ་རླུང་དུ་འཛོག་ཅིང་། ཞ་བོ་མིག་ཅན་དང་ལོང་བ་རྐང་ཅན་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་བགྲོད་ནུས་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་བགྲོད་པ་ནི་རང་གི་བཞོན་པའི་རླུང་གིས་བྱེད་ལ་ཡུལ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པར་བཤད། རྣམ་ཤེས་རླུང་གི་བཞོན་པ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡང་རླུང་གིས་རྣམ་ཤེས་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཐུགས་བླ་མེད་སྤྱིའི་ལུགས་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་ཐུ་མ་ཐྱེ་མ་ལ་ཐིམ་པའི་ཚེ། རླུང་གི་གཡོ་བ་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་མཐར། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་གཡོ་བའི་རླུང་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་སྣང་བ་དང་པོ་ལ་ཐིམ་པ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལོག་པས། སྟོང་པ་གསུམ་དང་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་རིམ་གྱིས་འཆར་ལ། དེ་རྣམས་ཀུང་ཐུ་མ་ཐུ་མ་ལས་རླུང་གི་གཡོ་བ་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་དབང་གིས་འཆར་རོ། །དེ་ནས་སླར་བའི་ཚེ་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་ལས་རླུང་ཅུང་ཟད་གཡོས་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་དང་། དེ་ནས་མཆེད་པ་དང་སྣང་བ་རྣམས་ཐུ་མ་ཐུ་མ་ལས་རླུང་གཡོ་བ་ཆེར་སོང་བའི་དབང་གིས་འབྱུང་ཞིང་། སྣང་

བའི་རླུང་ལས་གཡོ་ཚབས་ཆེར་སོང་བ་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཀུན་རྟོག་རྣམས་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ། །སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། སྣང་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་ངོས་འཛིན་སོགས་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པ་པོད་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཁ རླུང་སེམས་ཐིམ་པའི་རིམ་པ་དང་འཆི་རིམ་བཤད་པ།

སེམས་རགས་པ་ཕྲ་མོར་ཐིམ་ཚུལ་ནི་བླ་མེད་སྤྱིའི་ལུགས་ལྟར་ན། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་མི་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན། རྣམ་ཤེས་རགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་འབྱུང་བ་སོགས་ཐིམ་པའི་རིམ་པས་རྣམ་ཤེས་རགས་རིམ་ནས་ཐིམ་རིམ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་འཆར་ཚུལ་སོགས་ནི། ཐོག་མར་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སའི་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཞུགས་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆུའི་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ཇེ་གསལ་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞིང་། རིམ་པ་འདི་ལ་ས་ཁམས་ཆུ་ཁམས་ལ་ཐིམ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ས་ཁམས་ཆུ་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པའི་བར་དུའང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་ཕྱི་རྟགས་ལ་རྐང་ལག་ཕྲ་རུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒུད་དུ་འགྲོ་བ། མདངས་ཤོར་བ་དང་། རང་གི་ལུས་ས་འོག་ཏུ་ཐིམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དང་། མིག་མི་གསལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། ནང་རྟགས་ལ་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་རོ།།

དེའི་རྗེས་ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཆུའི་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མེའི་ཁམས་

ཀྱི་ནུས་པ་དེ་མངོན་གསལ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཞིང་། ཕྱིའི་རྟགས་ལ་ལུས་ཀྱི་རླན་གཤེར་སྐམ་འགྲོ་བར་བཤད་དེ། དཔེར་ན། ཁ་སྐམ་པ་དང་། མིག་ནང་གི་རླན་གཤེར་དེ་ཡང་ཐན་བུ་སྐམ་ཞིང་། མིག་འགྲུལ་ཤུགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ནང་རྟགས་ལ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་རོ།།

དེའི་རྗེས་མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་སྐབས་མེའི་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རླུང་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་མངོན་གསལ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ལ། ཕྱིའི་རྟགས་ལ་ལུས་ཀྱི་དྲོད་བསྡུས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྐང་ལག་གྲང་མོར་འགྱུར་ཞིང་དྲོད་ཀྱི་སྦྱོང་ཚོར་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སོ་སོར་ཉེ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱང་དྲན་མི་ནུས་པར་དྲན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ནང་རྟགས་ལ་མཁའ་སྣང་མེ་འཁྱེར་རམ་མེ་སྟག་འཐོར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་རོ། །དེའི་རྗེས་རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པར་རྩོམ་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་སྐབས་རླུང་ཁམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཕྱི་རྟགས་ལ་དབུགས་འགགས་པ་དང་། ནང་རྟགས་ལ་མར་མེ་ཏ་ལ་ལ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་ཞིང་། སྔར་མེ་སྟག་འཐོར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཐ་རུ་སོང་ནས་དམར་ལྷང་ལྷང་གི་སྣང་བ་ཙམ་ལྷག་ལ། སྐབས་དེར་སྙིང་འགུལ་མཚམས་དང་དབུགས་ཀྱི་འགྲོ་འོང་ཆད་པས་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཤི་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད།

དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་ཤེས་རགས་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ཕྲ་བར་ཐིམ་ཚུལ་ཡང་། ཐོག་མར་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་སྟོང་པ་ཞེས་པ་སྣང་བ་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལ་ཟླ་འོད་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། དེ་ནས་སྣང་བ་དེ་བསྡུས་པའི་རྗེས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཞེས་པ་སྣང་བ་མཆེད་པ་འཆར་ཏེ། ནམ་མཁའ་གཡའ་དག

པ་ལ་ཉེ་འོད་ཤར་བ་བཞིན་དུ་དམར་པོའམ་དམར་སེར་གྱི་སྣང་བ་འཆར། དེ་ནས་སྣང་བ་དེ་འདང་བསྡུས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་འཆར་ཏེ། ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྨུག་གིས་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་ནག་ལམ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་ཞིང་དྲན་པའང་ཉམས་ནས་འགྲོའོ།།

དེ་ནས་ནག་ཐོམ་གྱིས་སོང་བའི་དྲན་མེད་དེ་སངས་པ་ན་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་པ་འོད་གསལ་འཆར་ཏེ། ནམ་མཁའ་སྐྱོད་བྱེད་ཟླ་ཉིའི་འོད་དང་ནག་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་ཞིང་དེ་ནི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཡིན་នོ། །འཆི་བ་འོད་གསལ་འདི་ལ་མི་ཐ་མལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཕལ་ཆེར་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གནས་པ་དང་། ནད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་མནར་བས་ལུས་ཟུངས་ཟད་དྲགས་པ་རྣམས་ནི་ཞག་མ་སོང་ཙམ་དུ་གནས་པ་སོགས་ཡོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ནི་ཞག་གྲངས་མང་ཉུང་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པའང་ཡོད་པར་བཤད་དོ།།

རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པའང་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་དངོས་སུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རླུང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ལོག་ནས་དེའི་ནུས་པ་སྣང་བའི་རླུང་ལ་འཇོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་རླུང་ཐམས་ཅད་ཐིམ་པ་མིན་ནོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྲ་མོ་གཅིག་པུས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་རླུང་རགས་པས་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་དུས་ནི། འབྱུང་བ་སྡུད་པའི་ཚེ་རླུང་སེམས་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། དེ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། དེ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་དུས་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

སེམས་ཕྲ་མོ་ལས་རགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་། འོད་གསལ་ལས་རླུང་ཙུང་གཡོས་ཏེ་ལངས་པ་ན། དང་པོར་ཉེར་ཐོབ་དང་། དེ་ནས་མཆེད་པ་དང་། དེ་

ནས་སྣང་བ་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་མར་མེ་ལྟར་འབར་བ་ནས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་བར་བཞི་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་འབྱུང་བར་གསུངས། དེ་ཡང་མདལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་བཞི་ཀ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་འབྱུང་བ་རགས་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དང་པོར་རླུང་མེ་ཆུ་ས་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་། མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས།

ཉིན་ཞག་ཕྲུགས་གཅིག་གི་ ༡ སད་པ་དང་། ༢ རྨི་ལམ་དང་། ༣ གཉིད་མཐུག་པོའི་གནས་སྐབས་གསུམ་ལའང་ཤེས་པ་རགས་པ་ནས་ཕྲ་རུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ལ། གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཉུག་མའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཚུལ་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུན་གྱི་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་སྐབས་འགར་མཚོན་རྟགས་ཙམ་མངོན་ཐུབ་པ་ནི། ཤི་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། གཉིད་མཐུག་པོའི་གནས་སྐབས་དང་། གླལ་བ་དང་། འཁྲིག་བདེ་མྱོང་བའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལའང་གཉུག་སེམས་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཞིག་ལ་འཆར་བར་གསུངས་སོ།། །།

སྐབས་བཅུ་པ། བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

༡ སྣང་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་སོགས་བློའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག

དེ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་བློ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བློས་རིག་པར་བྱ་བ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ༡ སྣང་ཡུལ། ༢ གཟུང་ཡུལ། ༣ ཞེན་ཡུལ། ༤ འཇུག་ཡུལ་དང་བཞི། སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་དེ་གཉིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གང་ལ་ཆོས་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ནི། རྟོག་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ཡུལ་འཆར་བའི་ཚེ་རྟོག་པ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་སྟེ་དོན་སྤྱི་རྣམས་ཡིན། དེ་ལྟན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་གྱི་རང་ལྡོག་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་དངོས་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་སོ།།

ཞེན་ཡུལ་ནི། རང་འཛིན་རྟོག་པའམ་སྐྱེས་བུའི་ཞེན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ལ་ཡོད། དཔེར་ན། བུམ་པ་ནི་བུམ་པོར་སྣམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་སྐྱེས་བུའི་ཞེན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཞེན་སྣངས་དོན་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཞེན་སྣངས་

དོན་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་ཞེན་ཡུལ་མེད་དོ། །རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་འདི་དང་འདིའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་ཞེན་ཡུལ་མི་འཇོག་གོ།

འཇུག་ཡུལ་ནི། བློ་དོན་མཐུན་དང་། གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཡོད། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འཇོག་གོ །འོན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་བཞི་དང་། ལ་ལར་ཡུལ་གཉིས་དང་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡོད། དེ་ཡང་དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། སེར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཡུལ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་དེ། སེར་པོ་དེ་སེར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་འཇུག་ཡུལ་གསུམ་ཀ་ཡིན། རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡུལ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་དེ། རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་སྣང་བ་དེ་རྟོག་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན། རི་བོང་གི་རྭ་དེ་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཡང་དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་དོ།།

གཞན་ཡང་ཡུལ་ལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ། དངོས་ཡུལ། ཤུགས་ཡུལ། དམིགས་ཡུལ་སོགས་ཀྱང་ཡོད། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། བློ་དོན་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ལ། བློ་དོན་མི་མཐུན་པ་རྣམས

ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་དོ།།

དངོས་ཡུལ་དང་ཞུགས་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི།[5] བློ་དེ་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་དེ་བློ་དེའི་དངོས་ཡུལ་དང་། བློ་དེ་ལ་མི་སྣང་ཡང་བློ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་བློ་དེའི་ཞུགས་ཡུལ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཞུགས་ལ་རྟོགས་པས། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞུགས་ཡུལ་དུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ།།

བློ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི། བློ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་གཞི་འམ། བློ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་སའི་གཞི་སོགས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དཔེར་ན། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་གཞི་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་སའི་གཞི་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཇོག་ཅིང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བློར་འཇོག་དགོས།

སྤྱིར་བློ་དེས་ཡུལ་ལ་བཅད་དོན་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇོག་ཅིང་། རྟོགས་ཚུལ་ཡང་། དཔེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་བུམ་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་དང་། ཐག་རིང་

5 བོད་ཀྱི་ཚད་མ་བའི་ཁྲིད་ནས་ས་པཎ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་བློ་ལ་ཞུགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་ལ། སློབ་དཔོན་ཕྱྭ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིགས་རལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བླངས་ཏེ་བློ་ལ་ཞུགས་རྟོགས་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།།

ནས་ལའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་སམ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་སོགས་ཡོད་དོ།།

༢ དབང་ཤེས་རྣམ་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་སེར་སོགས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྣམ་མེད་རྗེན་ཅེར་དུ་འཛིན་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་མཐོང་བར་འདོད་ཅིང་། དབང་ཤེས་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ཁྱད་མེད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་མིག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ཤར་ཞེས་པའི་དོན། རང་རྒྱུ་ལས་རང་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བྱའི། རང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རང་རིག་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་དང་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པའི་གཟུང་བ་ནི་སྔོན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་གཟུང་བ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་པར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པས་མིག་ཤེས་གཟུགས་

ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་རང་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེར་ན། ཤོག་བུའི་ངོས་ལ་ཐེལ་ཙེའི་རི་མོ་འབེབས་པའི་ཚེ་རི་མོ་དེ་ཉིད་ཐེལ་ཙེའི་ངོས་ནས་པར་ཤོག་བུའི་ངོས་ལ་གཏད་པ་ལྟར། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་དེ་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་འདྲ་རྣམ་དེ་ཉིད་སྔོན་པོས་ཚུར་གཏད་པར་འདོད་ལ། གལ་ཏེ་འདྲ་རྣམ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་མིན་ན་སྔོན་པོ་མེད་པའི་སར་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་འདོད། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་སྔོན་པོའི་འདྲ་རྣམ་དེ་ཉིད་སྔོན་པོས་ཚུར་གཏད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། རྨི་ལམ་དུ་སྔོན་པོ་སྣང་བ་བཞིན་ནང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་དབང་གིས་ཤར་བར་འདོད་དོ།།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ནི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་རྗེན་པར་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བར་ན་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་ཞིག་མི་དགོས་པས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ལ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཚེ་གོ་ས་དེར་གནས་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོས་རྗེན་པར་མཐོང་བ་དང་། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའམ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད། མདོ་སྡེ་པས་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། གང་གིས་གཟུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད། བྱེ་སྨྲས། གལ་ཏེ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས

ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་མིག་ཤེས་ཁོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས། རྩིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བརྗོད་དོ།།

རྣམ་བཅས་འདོད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཡུལ་རིག་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ཤེལ་དག་པ་ཚོན་གྱིས་ཁ་དོག་བསྒྱུར་ཏེ་བལྟས་པའི་ཚེ། ཚོན་དང་ཤེལ་གཉིས་ཀ་མཐོང་བར་འདྲ་ཡང་། ཤེལ་ནི་རང་ངོས་ནས་དང་། ཚོན་ནི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པ་ལྟར། དབང་མངོན་ལ་ཡུལ་གྱི་འདྲ་རྣམ་བར་མ་ཆད་པར་འཆར་ལ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བར་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་དབང་ཤེས་རྣམ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་མཁན་ཐུན་མོང་གིས་འདོད་ལ། དེ་དག་གིས་མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཞེས་པ་ནི་མིག་ཤེས་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་མིག་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པར་འདོད་དོ།།

༣ སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག

བློ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་བློ་ལ་ནང་གསེས་སེལ་བས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བས་འདིར་དེ་དག་གི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་འཆད་པ་ལ། ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པའི་བློ་རྣམས་ནི། ༡ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མདུན་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། ནང་གི་བློའི་གོམས་པའམ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ༢ ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་རང་མཚན་བྱེ་བྲག་པ་སྣང་

ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་སྤྱི་འམ་རྟོག་པས་བཅོས་པའི་ཆོས་ཤིག་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ༢ བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་རྣམས་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་སེལ་བས་འཇུག་ཚུལ་ལ། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུར་བུམ་པ་སྣང་བའི་ཚེ་བུམ་པ་དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་མིན་ཞིང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཆ་གཅིག་ཙམ་སྣང་བ་ཡིན་པས་བུམ་པ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པའམ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུས་བུམ་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་བུམ་པ་དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་མཐོང་བར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་དང་། དེ་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར། བློ་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་བུམ་པ་དེ་དང་ཐད་ཅིང་། དམིགས་རྐྱེན་དེས་བློ་ལ་ཚུར་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་སྣང་བ་དེ་དབང་ཤེས་དེར་འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་བློ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཡུལ་རང་མཚན་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་བློ་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རིགས་སམ་སྤྱི་དང་། ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་ཆོས། ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། ཡུལ་དང་དུས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་སེལ་བས་འཇུག་པར་འཇོག་དགོས། དེས་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྷུན་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་

པའི་ཤེས་པ་རྣམས་གྲུང་བའི་ཁྱད་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་སེལ་བས་འཇུག་པ་དང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་གོ་དོན་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་བུམ་པའི་མཚུ་དང་། ཞབས། ལྟོ་བ་སོགས་མཐོང་བ་དང་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིད་ལ་འཆར་ཡང་དེ་ནི་བློའི་འཇུག་པ་སྒྱུར་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལས། རང་གི་རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པ་ན་བུམ་པའི་མཚུའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་ཞབས་དང་ལྟོ་བའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་ལ། བུམ་པའི་ཞབས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་ཞབས་གཅིག་པུ་ལས་གཞན་མི་འཛིན་ཅིང་། ཆ་ཤས་ཚོགས་པའི་བུམ་པ་སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་འདིའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚེ་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་འདི་དང་འདིའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དེས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡུལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གཏད་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཡུལ་ཅན་རང་གི་ངོས་ནས་ཕར་བཙལ་ནས་འཇུག་ཅིང་། གང་བཙལ་བའམ་གང་ལ་སེམས་གཏད་པའི་ཆོས་དེ་ལ་འཇུག་གི་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་གོ།

རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིའི་ཆ་ནས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ལས། ཡུལ་ཅན་རང་གི་ངོས་ནས་ཕར་ཞེན་པའམ་བརྟགས་ནས་འཇུག་པ་མིན་ནོ། །རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་ཅེས་པ་ཡང་། ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཡུལ་དེའི་མཐོང་རུང་གི་ཆ་ཤས་སམ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེས་ན་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་

ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པ། སྒྲུབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་སེལ་འཇུག་ལ་སྒྲ་བློ་གཉིས། སེལ་འཇུག་གི་སྒྲ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་། སེལ་འཇུག་གི་བློ་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །སེལ་འཇུག་ལ་གང་ཟག་འཛོག་མི་འཛོག་གི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། སེལ་འཇུག་གི་བློ་དང་རྟོག་པ་དོན་གཅིག སྒྲུབ་འཇུག་གི་བློ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

༤ ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྦྱར་ནས་བློ་རིག་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག

སྤྱིར་བློ་རིག་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི་གཙོ་བོར་བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཡང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ། བློ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པའི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་རྣམས་ནི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཤུགས་ཆེ་བ་དག་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཅོམ་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བློ་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་བསམས་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བློ་དེ་ཡང་བཟློག་ནས་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེ་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཚིམ་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བསམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་དོན་དེ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པར་གོམས་པ་རྒྱུན་བསྲིངས་ཏེ་རང་གི་བློའི་གོམས་གཤིས་ལྟ་བུར་འགྱུར་དགོས་པས། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་བློའི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བཅད་ཤེས་

འབྱུང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་འགྲུབ་པའང་མཐར་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པ་དང་། ཡང་ཚད་མས་ངེས་པ་རྙེད་ནས་གོམས་པའི་བློ་དེ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་མཐར་དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་ལ། མངོན་སུམ་དེ་ཡང་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འཁྲིག་པ་བཅས་འདིར་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གོ་རིམ་དེ་དང་བསྟུན་ནས་བློ་རིག་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་དོ།།

༡ ལོག་ཤེས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་བློ་ཡང་དག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའམ་མི་ཤེས་པའི་བློ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བློ་དེ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་དང་། བློ་དེས་ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད། དཔེར་ན། ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ནས་ཁོད་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། ཁོད་དེ་དོན་ལ་འཁྱུག་པའི་ཁོད་ཡིན་ཡང་ཤེལ་སྒོའི་ཁོད་ཡིན་འདུག་སྙམ་པའི་བློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། ཉེ་སར་སོང་ནས་བལྟས་པས་སྔར་གྱི་བློ་དེ་དེ་མ་ཐག་འགགས་ནས་འཁྱུག་པའི་ཁོད་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན། བློ་དེ་བློ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་བློ་སྔ་མའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ། བློ་ཕྱི་མས་གནོད་པ་ཞུགས་པས་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དོ། །རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལོག་ཤེས་ནི་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པ་དང་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་བློ་རྣམས་སོ། །དབྱེ་ན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། ༡ སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ༢ ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དང་གཉིས་ཡོད།།

༢ ཟེ་ཆོམ་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་རིག་པ། ཟེ་ཆོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་ཞེས་པའི་མཐའ་གཉིས་ནི་དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་མཐའ་དང་། མི་རྟག་པ་མིན་པའི་མཐའ་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། ༡ སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཕལ་ཆེར་རྟག་སྙམ་པའི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཟེ་ཆོམ། ༢ སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྙམ་པའི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཆ་མཉམ་པའི་ཟེ་ཆོམ་དང་། ༣ སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་སྙམ་པའི་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཟེ་ཆོམ་མོ།།

༣ ཡིད་དཔྱོད་བཤད་པ་ནི། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཆོས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཡང་བཅད་དོན་མ་ཐོབ་པའི་ཞེན་རིག ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་མ་སྐྱེད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་བློ་ལྟ་བུ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཆོས་ཞེས་པས་ལོག་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཙོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པས་ཟེ་ཆོམ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཙོད། ཞེན་ཡང་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཙོད། བཅད་དོན་མ་ཐོབ་ཅེས་པས་བཅད་ཤེས་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དང་རྗེས་དཔག་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་རྣམས་གཙོད་དོ། །ཡིད་དཔྱོད་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ལས། ༡ རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་བུམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། ༢ མ་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་བུམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་དང་འགལ་བའི་ཡིད་དཔྱོད། ༣ གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་བུམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་

མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད། ༤ མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་མ་གྲུབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད། ༥ བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་སྒྲ་བྱས་པ་དང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏན་ནས་མ་རྙེད་པར་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡིད་དཔྱོད་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་གསུམ་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད། མདོར་ན་ཕུང་སོགས་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཤིང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དེས་རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཡང་ཚད་མའི་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བློའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཡིད་དཔྱོད་མ་གཏོགས་བློ་རིག་གཞན་དྲུག་གང་དུའང་འཇོག་ཏུ་མེད་དོ།།[6]

༤ རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ནི། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔག་པས་ན་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་འདྲ་བ་དང་། གང་དུ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱའི་གནས་སམ་རྟོགས་དཀའ་སླའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་

6 ཕྱྭ་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་བློ་བཞག་པ་ལ་ས་པཎ་གྱིས་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་དུ་དགག་པ་མཛད་ཅིང་། རྗོག་ལུགས་ཚད་མ་པ་རྣམས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ།།

ཚད་མ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་གསུམ་ལས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ནི། རང་གི་རྟེན་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། ཁྱད་གཞི་སྒྲ་དེ་ཉིད། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པའི་རྟགས་ལས། འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ།།

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ནི། རང་གི་རྟེན་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒྲ་སྦྱོར་གྲགས་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལྟ་བུ། ཚད་མ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་སྦྱོར་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལའང་རིམ་བཞིན་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྗོད་པའི་མིང་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ནི། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཡིན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་གཙོ་བོ་རྣམས་སྟོན་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཚིག་རྣམས་དོན་དེ་དག་ལ་མི་སླུ་བར་ངེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་བྱ་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་

དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཤེན་ལྐོག་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ།།

༥ བཅད་ཤེས་བཤད་པ་ནི། རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ཚད་མ་སྔ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སླར་ཡང་རྟོགས་པའི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ལ་གཉིས་ལས། སྔོ་འཛིན་མི་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་། བུམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དྲངས་པའི་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ།།

༦ མངོན་སུམ་བཤད་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། རྟོག་བྲལ་ཞེས་པ་ནི། བློ་རང་ཉིད་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་མ་ཡིན་པས་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་འཇོག་ལ། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། དབང་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ནས་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱི་བར་ལྔ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་དང་དམིགས་རྐྱེན་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟོག

པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ། བཅད་ཤེས། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ངས་གཟུགས་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་སྙམ་པའི་ཟེ་ཆོམ་དངོས་སུ་འདྲེན་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །དེས་དབང་མངོན་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་བྱའོ། །རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུ། འཛིན་རྣམ། རང་རིག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་འཛིན་རྣམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ལྟ་བུ། རང་རིག་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་དོན་གཅིག རང་རིག་ནི་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པའོ། །མདོ་སེམས་གཉིས་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་འདོད་ཅིང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་དོ།།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུ།

གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དེ་དག་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སེམས་ཙམ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་

རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིག་པ། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་རིག་པ། དབང་མངོན་གྱི་ངོ་བོར་འཇོག་པ་སོགས་མངོན་སུམ་གཞན་ལའང་འདྲའོ། །བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུན་བརྟན་ཅིང་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་གནོད་པ་མ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སོགས་བཞི་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་དབྱེ་ན་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ནས་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱི་བར་ལྔ་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲའོ།།

༤ སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་རིག་པ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པས་ན་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་སྙན་པ་ཐོས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུ།

བློ་རིག་བདུན་པོ་དེ་དག་མཚན་གཞི་ཞིག་དང་སྦྱར་ན། དཔེར་ན། ཕྱུགས་རྫི་ཞིག་བ་ལང་འཚོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན་བ་ལང་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེས་བུ་གཞན་ཞིག་གིས་ཤར་ལ་འདུག་ཅེས་ལོག་པར་བསྟན་པ་ན། བ་ལང་དེ་ཉིད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཐད་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྐྱེ། དེ་འདྲའི་བློ་ནི་ལོག་ཤེས་ཡིན། ཤར་ལ་བ་ལང་ཇི་ཙམ་བཙལ་ཀྱང་མཐར་མ་རྙེད་པ་ན། ཕར་ཆེར་འདི་ཕྱོགས་སུ་བ་ལང་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ། དེ་ནས་སྐྱེས

བུ་གཞན་ཞིག་གིས་བ་ལང་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འདུག་ཅེས་པའི་བདེན་ཚིག་སྨྲས་པ་ན། བ་ལང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སོང་བས་བ་ལང་གི་རྨིག་རྗེས་གསར་པ་དང་དུར་སྦྲ་སོགས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བ་ན། དེར་བ་ལང་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་དང་། དེ་རྗེས་ཐག་རིང་ཙམ་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་པ་དང་། སླར་ཡང་ཉེ་བར་སོང་བ་ན་བ་ལང་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་བ་ལང་གཅིག་ལ་ཕྱུགས་རྫི་ཞིག་གི་བློ་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་ཀྱང་ཤེས་སོ།། །།

སྐབས་བཅུ་གཅིག་པ། བློས་ཡུལ་འཇལ་བའི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

༡ རིགས་པའི་སྒོ་འབྱེད་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གྱི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་གང་དག་ཡོད་ཅེ་ན། བློས་ཡུལ་འཇལ་བའི་ཐབས་ལ། རིགས་པའི་སྒོ་འབྱེད་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་དང་། རིགས་པ་བཞི་དང་། མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཐབས་ཐལ་འགྱུར་དང་། མཐའ་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བྱེད་སྒྲུབ་ངག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་དེ་དག་བསལ་ནས་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཡིན། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་པ་རྒྱུ་མཚན་རིག་པ་ལ་བྱ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་ངོ་སྤྲོད་ཙམ་བྱེད་པ་ལ། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རིགས་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། ལས་དང་པོ་བས་རིགས་ལམ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་བསྒྲིགས་པ། རིགས་པའི་སྒོ་འབྱེད་བསྡུས་གྲྭ་ཞེས་བོད་ཀྱི་རིགས་པ་སླ་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བ་འདི་ནི། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་

ནང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་ཐོག་མར་སྒྲོལ་བཏོད་ཅིང་། ཁོང་གི་ཚད་མ་བསྡུས་པ་སོགས་སུ། ཁ་དོག་དཀར་དམར་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་སོགས་བསྡུས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་སྟེ། དེ་དག་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དུས་ཕྱིས་བསྡུས་ཚན་གྱི་གྲངས་བསྡུ་ཚུལ་ལ་ཉེར་གཅིག་དང་། ཉེར་ལྔ། ཉེར་བདུན་སོགས་གྲངས་མི་འདྲ་བ་འདྲེན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ།།

བསྡུས་ཚན་རྣམས་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་སྟེ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། ཐབས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་སྐབས་བབ་ཀྱི་གནད་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་ནུས་པས། བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གྱི་ཚུལ་འདི་ནི་དཔྱད་པ་ལ་འཇུག་པར་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ། ངག་དོན་ལ་ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། ༡ རྟགས་དང་། ༢ གསལ་བ་དང་། ༣ རྩོད་གཞི་བཅས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས། ཕྱི་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་བར་གྱི་བགྲོ་གླེང་དེ་དོན་གྱི་གནད་ལ་ཁེལ་བ་ཞིག་འོང་། རྟགས་གསལ་རྩོད་གཞི་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྩོད་གཞི་དང་། མ་བྱས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་གསལ་བ། རྟག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །རྩོད་གཞི་སྒྲ་གསལ་བ་མ་བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་སྟེ་སྒྲ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་དམ་བཅའ་དང་། རྟག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་དངོས་ཁྱབ་ཡིན་ལ། གསལ་བ་མ་བྱས་པ་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་བྱས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར

དེའི་ཆོས་ལོག་དང་། རྟགས་རྟག་པའི་ལོག་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ལོག་ཅེས་བྱ།

རྟགས་གསལ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ན། སྤྱིར་གསལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལན་ལ། འདོད། ཅེས་པ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་དང་། རྟགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལན་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ། ཅེས་པ་དང་། མ་ཁྱབ། ཅེས་པ་གཉིས་བཅས་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་འགལ་ཁྱབ། ཅེས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ། ཞེས་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད། དེ་དག་ལས། འདོད་ཅེས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དེ་གསལ་བ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་པར་གསལ་བ་རྐྱང་པ་ཙམ་བཀོད་པ་ལ། གསལ་བ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལ། ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། ཅིའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རང་གིས་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་ན། རེ་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་འདྲི་བའི་ཚུལ་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྟགས་མ་གྲུབ། ཅེས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་མ་གྲུབ། ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་པར་རྟགས་རྐྱང་པ་ཙམ་བཀོད་པ་ལ། རྟགས་དེ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། བུམ་པ་ཡིན་པར་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། མ་ཁྱབ། ཅེས་པ་ནི། རྟགས་

དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་ཡིན་དགོས་པས་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། འགལ་ཁྱབ། ཅེས་པ་ནི། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ། ཐེ་ཚོམ་ཟ། ཞེས་པ་ནི། རྩོད་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་གསལ་བ་དེ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་བྱིས་པ་ཆོས་ཅན། ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་སྡོད་པར་ཐལ། ཞེས་བཀོད་པ་ལ། གསལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྤྱིར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་དུ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ། ༡ མགོ་གཅིག་ཏུ་ལན་འདེབས་པ། ༢ རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལན་འདེབས་པ། ༣ དྲིས་ནས་ལན་འདེབས་པ། ༤ གཞག་པར་བྱ་བའི་ལན་འདེབས་པ་བཅས་བཞི་གསུངས། དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་ན། གཟུགས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཡིན་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཐོགས་རེག་ཅན་རྣམས་གཟུགས་ཡིན་གྱི་སྨྱོང་ཚོར་ཅན་རྣམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཤིང་འདི་རིང་པོ་ཡིན་ནམ་ཐུང་ངུ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་ན། གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདྲི་ཞེས་དྲིས་ནས་ལན་འདེབས་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཐུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ཏེའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་རིང་བ་ཡིན་ཞེས་དང་། འོན་ཏེ་དེ་ལས་རིང་བ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ཏེའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་ཐུང་ངུ་ཡིན་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། ཡང་སྐབས་རེར་དྲི་བ་འགའ་ཞིག་ལ་དགག་བྱ་དང་དགོས་པའི་དབང་གིས་གནས་

སྐབས་ལན་མི་འདེབས་པ་ལྟ་བུའི་གཞག་པར་བྱ་བའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་རྣམས་བཞི་པའོ།།

བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་མཐའ་གཅོད་པའི་ཐབས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་མུ་གསུམ་མུ་བཞིར་བྲགས་པའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མུ་གསུམ་དང་། མུ་བཞི། འགལ་བ། དོན་གཅིག་བཅས་བཞི་ཡོད། མུ་གསུམ་མུ་བཞིའི་ཚུལ་དེ་ནི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་པ་མཐའ་གཅོད་པའི་ཐབས་སྐབས་བདེ་བ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་དང་བོད་མིའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མུ་གསུམ་ཡོད་དེ། ༡ བོད་སྡུག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། ༢ མི་ཡིན་ལ་བོད་མི་མ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་རྒྱ་གར་བ་ལྟ་བུ། ༣ བུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་བཟོ་བ་དང་། བོད་མི་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། ༡ བོད་པའི་ཤིང་བཟོ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། ༢ རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་བཟོ་བ་དེ་སྔ་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་མུ། ༣ བོད་སྡུག་བྲིས་པ་དེ་ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་མ་ཡིན་པའི་མུ། ༤ ཀ་བ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་ནི། དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་ཅིང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཀྱང་འཛོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཅིག་ཅེས་པ་ནི། ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ངེས་པའི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུའོ།།

ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ནི། ཡིན་མཉམ་ཁྱབ་གཉིས། མིན་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས། ཡོད་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས། མེད་ཁྱབ་མཉམ་གཉིས་བཅས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ

ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱས་པ་ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡོད་ན་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱས་པ་མེད་ན་མི་རྟག་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱས་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པས། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ངེས་ཤིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ།།

མདོར་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེས་སྤྲོལ་གསར་དུ་བཏོད་པའི་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་འདི་ནི། ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་པའི་སྒོ་མོ་ཡངས་པོར་འབྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། སྤྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེང་རབས་ཀྱི་རིག་པའི་གནས་གཞན་ལའང་སྦྱར་དུ་རུང་བའི་རིགས་ཚུལ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། འདིར་ངོ་སྤྲོད་ཙམ་བགོད་པ་ཡིན་ལ། ཞིབ་ཏུ་སྦྱོང་འདོད་པ་རྣམས་བསྡུས་གྲྭའི་གཞུང་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།[7]

7 ༧གོང་ས་མཆོག་གི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་ཐུག་དེབ་གསུམ་པའི་ནང་། "རྟགས་གསལ་གཏོང་བའི་རིགས་ལམ་ནི། བློ་གྲོས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་ཞིང་། རིག་པ་སྦྱར་པོ་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་ཚན་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་མཐའ་ཚོད་པ་ཤེས་རྒྱུ་དང་། རང་གི་བསམ་བློ་གྲུང་ཤ་དོད་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། དེས་ན་རིགས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་འདི་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་ཡིན་ན་འདི་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་མུ་གསུམ་མུ་བཞི་དང་འགལ་བ་དོན་གཅིག་གི་སྐོར་རྣམས་སློབ་ཚན་ཚང་མའི་ནང་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སློབ་ཚན་དེ་ཞིབ་ཚགས་ཤེས་རྒྱུ་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།" ཅེས་བཀའ་སྩལ།

༣ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སོགས་རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག

དེ་ལ་ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དཔྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་འཇུག་པ་རྒྱལ་འདོན་མི་བྱེད་པར། ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་བརྟག་པ་བྱས་ཏེ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་དགོས་ལ། ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཐབས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ནང་པའི་གཞུང་དུ་རིགས་པ་བཞིར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གང་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་ནས་ཆོས་རང་རང་གི་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་གཞིར་བྱས་ནས། རང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་གང་དང་གང་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཇི་ལྟར་ལྟོས་པ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་དང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་ལྟོས་པའི་གཤིས་ལུགས་རྣམས་གྲུབ་ལ། རིགས་པ་དེ་གསུམ་གཞིར་བྱས་ཏེ་དཔྱད་པ་བྱེད་སྐབས། འདི་ཡིན་པས་ན་འདི་ཡིན་དགོས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་ཡོད་དགོས། འདི་མ་ཡིན་པས་ན་འདི་མ་ཡིན་དགོས། འདི་མེད་པས་ན་འདི་ཡང་མེད་དགོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཚིགས་སམ་འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རིགས་པ་བཞི་འཇོག་དགོས་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།།

༡ དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ཚ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྟེང་དུ་བབས་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱེད་དམ་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཐའ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་མེའི་རང་བཞིན་ཚ་

བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན། ཚ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་དོ། ། ༢ བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དང་། མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།།

༣ ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་ལྟོས་པ་དང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་པ་ནི་གདགས་པའི་ལྟོས་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ས་བོན་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་སམ། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་དང་། མིང་དང་། ཚིག་དང་། བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་ལྟོས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༤ འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གྱུར་གྱི་དོན་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་སོགས་ལ་དཔྱོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན། བྱས་པ་ལས་མི་རྟག་པ་དང་། དུ་བ་ཡོད་པ་ལས་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟ་བུའོ།།

༣ མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཐབས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག

ཀ སྤྱི་བཤད།

ཐལ་འགྱུར་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་། མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་། རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་བཅས་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་ནང་ཚན་སུན་འབྱིན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཕྱི་མ་བཞི་རང་གིས་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་མེད་རྗེས་དཔག་དང་། མངོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་སྐྱོན་མེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་དང་། བློ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་བསླུ་བར་འགྱུར་བས་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མངོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། སྔ་མ་བཞི་ངེས་ནས་གཞན་གྱིས་ངེས་སུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སུན་འབྱིན་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་བློ་ལ་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལའང་ཡུལ་མ་རྟོགས་པ་ཙམ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐེ་ཚོམ་དང་གསུམ། ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་ལྟ་བའི་སྐུར་འདེབས་གཉིས། སྒྲོ་འདོགས་ལ་

རྒྱུ་མཚན་ནམ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འཛིན་པའི་བློ་ཀུན་བཏགས་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་ནི། གཙོ་བོ་སྒྲོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་དང་སྐུར་འདེབས་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

ཁ ཐལ་འགྱུར་གྱི་གོ་དོན་དང་དབྱེ་བ།

ཐལ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་དེས་ཁས་བླངས་པ་ཞིག་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར། ཞེས་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ངག་ཅིག་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཕ་རོལ་པོས་སྒྲ་རྟག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། འོན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཕ་རོལ་པོས་སྒྲ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ནའང་སྒྲ་དེ་རྟག་པར་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་དེ་མ་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའི་དོན་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ། མི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲ་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་གི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཀྱང་། ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་ལ་མི་རིགས་པ་ཐལ་བར་བརྗོད་པའམ་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པས་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ།

ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གསལ་རྗོད་གཞི་སོགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྩོད་གཞི་དང་། མ་བྱས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་གསལ་བའམ་ཐལ་ཆོས། རྟག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་དམ་བཅའ་དང་། རྟག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་དངོས་ཁྱབ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཆོས་ལོག་དང་། མི་རྟག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ལོག་ཡིན་ནོ།།

ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ། འདོད། ཅིའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་བྱུང་ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་རྣམས་ཡོད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། ཐལ་འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་གཉིས། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་ཕ་རོལ་པོའི་བློ་ངོར་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ཞིང་། རང་ཉིད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒོལ་བས་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན།

ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ༡ སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ༢ སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། བཟློག་དོན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། རྟག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། སྒྲ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བཀོད་པའི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། ཐལ་འགྱུར་དེས་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་བྱས་པ་དེ་རྟགས་དང་། རྟགས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་བློའི་ཡུལ་དུ་འཕེན་པས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པ་དགོས་ཀྱང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེས་འཕངས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་དེས་འཕངས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་ལྡོག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེས་འཕངས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཟློག་དོན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་བྱས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟག་པར་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། ཐལ་འགྱུར་དེས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཆོས་ལོག་རྟག་པ་རྟགས་དང་། རྟགས་ལོག་མ་བྱས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ཡང་དག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱེད་ལས་ནི། རྟགས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་ཤིང་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པས་ན། དངོས་སུ་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཞིང་། བརྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་

ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱེད་ལས་ནི། སྐབས་བབ་ཀྱི་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ལན་གྱིས་ཀློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས། དངོས་སུ་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་མགོ་གནོན་མི་ནུས་པའི་ཐལ་ངག ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ༡ འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་སྤྱི་ཚོལ་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་དབང་གིས་གསལ་བ་ཙམ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ༢ འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་རྟགས་ཙམ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ༣ བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་གསལ་བ་སོགས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ཡོད།

འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་བློའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ལ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གིས། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པས། རྟགས་མ་གྲུབ། ཅེས་པའི་ལན་འདེབས་མི་ནུས། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པས། མ་ཁྱབ། ཅེས་པའི་ལན་འདེབས་མི་ནུས། ཆོས་ཅན་དེ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་དམ་བཅས་པས། འདོད། ཅེས་པའི་ལན་ཡང་འདེབས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ལན་གྱིས་ཀློག་པར་མི་ནུས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་ཐེབས་པའི་ཚེ། འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྗོད། དེའི་ཚེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན། དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་འཁོར་གསུམ་དངོས་སུ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ་དམ་བཅའ་དོར་བའི་

ཚེ། བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཚེ་བསལ་བྱའི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ཞིག་ཟིན་པས། སྔར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ།།

ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་ཚུལ་ལ་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་བཤད་དེ། ༡ དེ་ཡང་རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༢ རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༣ ཐུར་ཁྱབ་རྣལ་མ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་དེ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༤ ཐུར་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་དེ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༥ ལྡོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༦ ལྡོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༧ འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་། ༨ འགལ་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཅས་ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་བཞི་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད།

༤ མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཐབས་སྒྲུབ་ངག་གི་རྣམ་གཞག

དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བསལ་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ན། སྒྲུབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཚོམ་སེལ་དགོས་སོ། །སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། རྟགས་ཚིག་རྣམ་དག་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་རྟགས་ཚིག་རྣམ་དག་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་བྱེད་ཅིང་རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱ།

སྤྱི་གྲོལ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྒྲ་བློ་དོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་རྣམ་དག་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཡན་ལག་གཉིས་ནི་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་སོ། །སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ༡ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ། ༢ བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་རང་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་ལྷག་མེད་པར་བརྗོད་པ། ༣ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲ་བློ་དོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ། ༤ བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །སྒྲ་བློ་དོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ནི། སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་

བསྟན་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་བློ་སྐྱོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་དོན་སྐྱོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་ལྷག་ཆད་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཡིན།

སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། རྟགས་དེ་སྦྱོར་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་སྒྲ་བློ་དོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་རྣམ་དག་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔེ་དང་རྟགས་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པར་དཔེ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བས་ན། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཅེས་ཟེར།

རྟགས་དེ་སྦྱོར་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྒྲ་བློ་དོན་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་རྣམ་དག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གང་རྟག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་དང་རྟགས་གཉིས་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པར་དཔེ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བས་ན། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཅེས་ཟེར་རོ།།

བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཡང་བྱས་

པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

སྦྱོར་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་སྔར་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲུབ་ངག་དང་པོར་བཀོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཞི་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པ་རྣམས་ཡོད་ལ། ནམ་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པར་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་སྔར་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་དེ་ཉིད་གང་ཟག་དེ་ལ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུབ་ངག་གི་བྱེད་ལས་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

༥ སྒྲུབ་ངག་གི་ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་རྣམ་གཞག

གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཟུང་ནས་ཁྱད་གཞི་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་མེ་ཡོད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། དུ་བ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བས་ན་གོ་བྱ་དང་། རྟགས་ཀྱིས་དཔག་པར་བྱ་བས་ན་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱ་དང་། ཚུལ་

གསུམ་ငེས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དང་། རྒོལ་བས་དམ་བཅས་པས་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་བྱ། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལྟ་བུ་ནི། སྔ་རྒོལ་དང་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་སྟེང་མེ་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་རྩོད་གཞི་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་དཔག་སའི་གཞིར་གྱུར་པས་དཔག་གཞི་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག

བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ནམ་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ལའང་སྔ་རྒོལ་གཞན་གྱིས་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་བསམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། སྔ་རྒོལ་གཞན་གྱིས་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཚང་བ་དེ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ལྔ་ནི། ༡ ངོ་བོ། ༢ ཁོ་ན། ༣ འདོད་པ། ༤ རང་ཉིད། ༥ མ་བསལ་བ་རྣམས་ཡིན། ༡ དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་ཟིན་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། སྒྲུབ་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། ༢ ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྒྲུབ་བ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་བཞིན་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། སྒྲུབ་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་བཞིན

པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། ༣ འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྔོ་ར་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པ་བཅད་ནས། སྔོ་ར་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་རྒོལ་བས་དཔག་བྱར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན། ༤ རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པ་མཐའ་དག་སྔོ་ར་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། སྔོ་ར་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་སྔ་རྒོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། ༥ མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། ཤུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་སུ་ཡོད། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྔོ་ར་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཤུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

༦ སྒྲུབ་ངག་གི་དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཀ ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྐོར།

གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དངོས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སློག་གཞུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན་པས་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ཡང་མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་རྣ་བའི་ཤེས་པས་སྒྲ་ཐོས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་རྣམས་རྟོགས་པ་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ཀྱང་། གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་སློག་གྱུར་གྱི་

ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས།

སྤྱིར་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཟེར། སྒྲུབ་བྱེད་དང་། རྟགས་དང་། རྒྱུ་མཚན་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྟགས་ལྟར་སྣང་གཉིས། རིགས་པ་ཡང་དག་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་དོན་གཅིག ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་གཞི་ལ་སྦྱར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱས་པ་ལྟ་བུ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་སོགས་ལས་མུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཚུལ་རེ་རེ་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདོད་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་འདོད་པ་རྣམས་བཀག་ནས་ཚུལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྟན། ཚུལ་རེ་རེ་བ་སོགས་འདོད་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་གཅིག་པུ་ཅན་དང་། རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་ཞེ་འདོད་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་འགྲོ་གཅིག་པུ་ཅན་དང་། ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་ཞེ་འདོད་གཞིར་བྱས་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཅན་དང་། ཡང་བྱེ་བྲག

པའི་ཁས་ལེན་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་། ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཅན་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་། ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་ལ། ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ། ཚུལ་དྲུག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད།

ཚུལ་དྲུག་འདོད་པ་རྣམས་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་སྨྲས་པ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་འཇོག་ཟེར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དམ་བཅའ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱེས་ཟིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཕྱི་རྒོལ་དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། ཡང་དེ་འདྲའི་ཡུལ་ཅན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་འཇོག་ན། དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྒྲོ་བ་དེ་སྒོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ནམ་གྲུབ་པ་ན། སྒྲོ་བ་དེ་སྒོར་གྱི་དམ་བཅའ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད

པ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་ཚུལ་དེ་སྨོས་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཡོད།

ཡང་ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ཡང་། ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་གྲངས་གཅིག་པ་ལ་འཛོག་ན། དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གིས་སྦྱོར་བ་དེ་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་འཐད་དཀའ་བ་དང་། ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གྲངས་གཅིག་པ་དེ་ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བས་ངེས་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ལ་འཛོག་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ངེས་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་སྐྱེས་ཟིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྦྱོར་བ་དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས། ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་པ་ཡང་། སྐབས་ཀྱི་རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་འཛོག་ན། དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གིས་སྦྱོར་བ་དེ་སྐོར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་ཐག་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་སྐྱེས་ཟིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཚུལ་དེ་དག་ཤེས་པའང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་དངོས་སུ་སྨོས་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ལྷག་མ་གསུམ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྐབས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི། ༡ ཕྱོགས་ཆོས། ༢ རྗེས་ཁྱབ། ༣ ལྡོག་ཁྱབ་དང་གསུམ་མོ། །སྐབས་འགར་དེ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཚུལ་དང་པོ་དང་། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འདོགས། དེ་ཡང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཁྱབ་ལྡོག་ཁྱབ་གསུམ་ག་ཡིན་ཞིང་། གཞི་ལ་སྦྱར་ནས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་དེས་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་བོ།།

ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་

ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་དེས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞིག་དགོས། དེ་བཞིན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པ་དང་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ།།

རྟགས་དེ་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་བློ་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་པར་རྟོགས་ནུས་པར་གསུངས། རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཉིས་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་མ་ཟད། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་ངེས་དགོས། དེ་ཡང་ཚད་མ་གསུམ་ནི་མཚན་གཞི་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་ནི། ༡ རྟགས་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ༢ རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ༣ དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ལ་རྟགས་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཏེ་གཞན་ལའང་རིགས་བསྒྲེའོ།།

སྤྱིར་འབྲེལ་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་དུ་

འཇོག་ཐུབ་པ་ནི། ཁྱབ་བྱ་འདི་ཡོད་ན། ཁྱབ་བྱེད་འདི་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་འདི་མེད་ན། ཁྱབ་བྱ་འདི་མེད་དགོས་པའི་གནད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུ་འདི་མེད་ན་འབྲས་བུ་འདི་མེད་དགོས་ལ། འབྲས་བུ་འདི་ཡོད་ན་རྒྱུ་འདི་ཡོད་དགོས་པ་སོགས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། དཔེར་ན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་ལྡན་གྱི་ལའི་སྟེང་དུ། དུ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་ཐུབ་པ་ནི། དུ་བ་མེ་དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་མེ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་མེད་པར་དཔོག་ཐུབ་པ་ནི། མེ་དུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཤུག་པ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཤིང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུག་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནུས་པའང་། ཤིང་དང་ཤུག་པ་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་མི་ནུས་པ་ནི། དཔེར་ན། མི་དེ་ལ་བ་སྤུགས་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རྟ་ཡང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དང་། ཡང་མི་དེ་ལ་རྟ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་བ་སྤུགས་ཀྱང་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ནི། བ་སྤུགས་དང་རྟ་གཉིས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།།

ཁ རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

སྦྱོར་རྟགས་ཡང་དག་ལ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་དུ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀུང་འདུའོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དབང་གིས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། སྦྱོར་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གང་གྲུབ་ཀུང་དགག་རྟགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འདུ་ལ། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། འབྲེལ་པ་དང་པོ་གྲུབ་པའི་རྟགས་རྣམས་འབྲས་རྟགས་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་པའི་རྟགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ།།

༡ འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྔ་ལས། ༡ རྒྱུ་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དུ་བ་ལྟ་བུ། ༢ རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། བར་སྣང་གི་དུ་བ་སྔོ་ལོང་བོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་

མེ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། ༣ རྒྱུ་སྔོ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། ༤ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྐྱེན་ཡོད་དེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཞིང་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། ༥ རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། ཁ་ནང་བུ་རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྟེང་ན་ཆོས་ཅན། བུ་རམ་གྱི་རོ་སྔ་མས་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དེ། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། འདིར་རྒྱུ་ནི་རོའི་ཉེར་ལེན་རོ་སྔ་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་རོ་སྔ་མ་དེས་གཟུགས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ནུས་པ་དེ་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པས་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཞེས་བྱ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་དངོས་དང་། རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང་། རྒྱུ་ཡོད་ཙམ་དང་། རྒྱུ་གཞན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ།།

སྤྱིར་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མེ་དུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། མེ་དུ་ཙམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་དག་གི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

༢ རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་

གསུམ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་རྟགས་ཤིག་ལ་ཟེར། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། ༡ དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རང་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། མཚན་གཞི་ནི། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། ༢ དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའོ།།

མཚན་གཞི་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་མི་འཕེན་ནི་དཔེར་ན། རྩོལ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བློ་ངོར་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་འཕེན་ཞིང་། དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བློ་ངོར་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡང་མི་འཕེན་པ་ལྟ་བུའོ།།

༣ མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་

ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ཡོད་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཇོག་ཅིང་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ།།

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་ཀྱང་། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐལ་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྲོག་ལྡན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་འདྲའི་སྲོག་ལྡན་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྲོག་ལྡན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ།

སྤྱིར་བསྐལ་དོན་ལ་ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་བ་དང་། དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བ། ངོ་

ཐོས་བསྐལ་བ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་དེ་འདྲའི་སྲོག་ལྡན་དེའི་ངོ་བོ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་སྟེ་ཚད་མས་མ་ངེས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྲོག་ལྡན་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བོ་རང་འགའ་བ་དག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་དང་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གིས་ཚད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་པ་དང་། གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་དག་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་རང་གིས་ཚད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྐྱོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་ཚད་མས་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་སྐུར་བྱ་བར་མི་རིགས་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དགག་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ༡ སྣང་རུང་གི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ༢ སྣང་རུང་གི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། སྣང་རུང་གི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་མེ་མེད་པ་ལྟ་བུ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། སྣང་རུང་གི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། གྲང་འབྱམས་སྤུ་ལོང་བྱེད་རྒྱུན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་

སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་ལྟ་བུ།

དེ་ལྟར་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གིས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འགོག་པ་ཙམ་ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་མིན་ལ། གཞི་དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །སྣང་རུང་གི་རྟགས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་མེས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་ཁོང་ཁྲོ་ལ་གནོད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློས་རྟག་འཛིན་ལ་གནོད་ཚུལ་སོགས་བློ་ཡང་དག་པས་རང་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ལ་གནོད་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

ག རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ།

༡ རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་

ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུའོ། །མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་དོན་གཅིག་ཅིང་། འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་སྒྲུབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་སོ།།

༢ རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་དང་པོས་ནི་རྩོད་གཞི་སྒྲའི་སྟེང་དུ་སྐད་ཅིག་མའི་མཚོན་བྱའམ་ཐ་སྙད་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། གཉིས་པས་རྩོད་གཞི་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བྱ། སྐབས་འདིའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ལ་བྱའོ།།

༣ རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་བློའི་ཡུལ་ལ། མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་དེ་རྟོགས་པ་ངེས་པར་ལྟུང་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་ལྟོས་མི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་

རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལའང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་ཡིན། དེ་ཡང་མེ་ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་པས་བརྡ་གང་སྦྱར་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་མི་ནུས་པ་ཡིན་ལ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་ནུས་པ་སྟེ། བརྡ་ནི་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། ཟླ་བའི་སྒྲའང་འདོད་པས་གང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་འཇུག་པས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་འདོད་པས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་པས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པའམ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གྲགས་པ་དངོས་ནི་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱོར་འདོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། གྲགས་ལུགས་ནི། ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྔར་མིང་མེད་པ་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེས་བུས་གང་འདོད་འདོད་དུ་མིང་ཞིག་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་གོང་བུ་ལ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན་ནོ།།

བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ནི་ལུང་ངམ་སྐྱེས་བུའི་ངག་ཚད་མ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་དགོས། དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ན་ལུང་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། ལུང་རྟགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་ལུང་ཡིན་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་

དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཞིག་དགོས་ལ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཡང་། ༡ མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། ༢ ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བསྟན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། ༣ མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་བྱའོ།།

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་འདོད་པས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུའོ།།

༤ རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༡ མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ༢ མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་མེད་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་ན། བྱས་པ་དེ་སྦྱོར་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས། རྩོལ་བྱུང་དེ་སྦྱོར་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྒོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༡ རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ༢ གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་མ་བཀོད་པ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་སྔ་རྒོལ་གཞན་གྱིས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་མ་བཀོད་པར། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་བུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་བཀོད་པ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་སྔ་རྒོལ་གཞན་གྱིས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་

བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་བུ། མདོར་ན་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་དེ་གཉིས་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་འདྲ་བ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་པོ་སྔ་རྒོལ་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའོ།།

ང རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།

རྟགས་ཡང་དག་གི་གོལ་ས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ། གོང་དུ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པས། ཚུལ་གསུམ་མིན་པ་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་གོ་ནུས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་རྟགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གྲུབ་པ་དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ངེས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་གང་དུའང་མ་ངེས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གཉིས་པ་འགལ་རྟགས་དང་། གསུམ་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་ངོ་བོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའོ། །དབྱེ་ན། ༡ འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས། ༢ མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། ༣ མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་གཙོ་བོར་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། རྟགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་ཞིག་ལ་འགལ་རྟགས་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། དེ་

སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གཅོད། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གཅོད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་གཙོ་བོར་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའམ་མ་ངེས་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟ་ན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ཡང་མ་ངེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ལྟ་བུའོ།། །།

སྐབས་བཅུ་གཉིས་པ། བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་དཔྱད་འཇོག་གི་སྒོམ་བཤད་པ།

༡ ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་བཤད་པ།

དེ་ནི་ཡུལ་འཛལ་བའི་བློའི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་རྣམས་འཆད་པ་ལ། བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་རྣམས་བསྡུས་ན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བུའི་བློ་ངན་པའི་རིགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ནུས་ཆུང་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་བ་དང་། བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའི་བློ་བཟང་པོའི་རིགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་གོང་དུ་སྤེལ་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གནས། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་རྣམས་གཉེན་པོས་རིམ་གྱིས་བཟློག་པ་ལ། ཉོན་མོངས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར། དེ་དག་སོ་སོའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཡང་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་རྟེན་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་འབྲིན་མ་ཐུབ་ན་ཟས་སྤྱོད་སོགས་ཙུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ནད་སློང་བ་བཞིན། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ཚོག་ཚོག་གི་རྟེན་ནམ་ས་བོན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་དམིགས་པའམ་ཡུལ་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སོགས་ཏེ། གང་དང་ཕྲད་ན་

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའོ། །གསུམ་པ་འདུ་འཛི་ནི། གྲོགས་ངན་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པའོ། །བཞི་པ་བཤད་པ་ནི། ཆགས་སྡང་འཕེལ་བའི་གཏམ་སོགས་ཉན་པའོ། །ལྔ་པ་གོམས་པ་ནི། སྔོན་ཉོན་མོངས་ལ་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱས་པའོ། །དྲུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་ཡུལ་སོགས་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གོས་ལྷ་བུར་མདོག་ལེགས་པ་སོགས་བསམ་པ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་ཡུལ་དགྲ་ལྷ་བུས་རང་ལ་སྔོན་ཆད་གནོད་པ་འདི་དང་འདི་བྱས་སྙམ་པ་སོགས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུའི་སྟོབས་ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མ་སྤངས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྟོབས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའོ།།

དེ་ལ་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་སོགས་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཚུལ་ནི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་འདྲེན་པའི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡུན་རིང་པོར་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་སྐྱེ། མ་རིག་པ་དེས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་བསྒྲིབས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས

དཔྲ་གཉེན་སོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཆགས་སྡང་འབྱུང་ངོ་། །ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་པ་སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་མི་དེ་གནས་ཚོད་ལས་ལྷག་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བཟང་པོར་མཐོང་བ་དང་། ཡང་མི་ཞིག་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པ་ན་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་མི་དེ་གནས་ཚོད་ལས་ལྷག་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ངན་པར་མཐོང་བ་ནི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་དཔེར་ན་ང་ལ་སྙན་པར་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ང་ལ་ལེགས་པར་སྨྲས་སོ་སྙམ་པ་སོགས་ང་ཞེས་པའི་ལིང་ལིང་པོ་ཞིག་བློ་ཕྱོགས་སུ་འཆར་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་རང་གཞན་རིས་སུ་བཅད་དེ་རང་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ལ་སྡང་བ་སྐྱེས་ཏེ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས། གནོད་པ་བྱེད་མཁན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་གསུངས།

སྤྱིར་འདོད་པའམ་འདུན་པ་ལ་གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལྟ་བུའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཅིག་དང་། ཆགས་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་བཅས་གཉིས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་མི་འདོད་པ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་བློ་ལའང་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་གཅིག་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཉོན་མོངས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་མི་འདོད་པའི་བློ་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་སོགས་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ།།

༢ སེམས་བྱུང་རིགས་འགའ་ཞིག་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་ཚུལ།

དེ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་དང་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་གི་རིགས་ཁ་ཤས་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་ཇི་ལྟར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཙུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། སྤྱིར་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བློ་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་ཚུལ་འཆད་པའི་ཚེ། གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྙིང་རྗེ། ཁོང་ཁྲོའི་གཉེན་པོར་བཟོད་པ། ཐག་དོག་གི་གཉེན་པོར་དགའ་བ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྒོམ་པ། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསམ་པ། མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་ཐོས་པ་བསྟེན་པ། བྱིང་བའི་གཉེན་པོར་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ། རྒོད་པའི་གཉེན་པོར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སྐྱོ་ཤས་དང་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྣམས་བསམ་པ་སོགས་གཉེན་པོའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་སེམས་བྱུང་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླའམ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་དཔེར་བྱས་ནས་བཤད་ན། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་སྣང་བ་དང་མུན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ཤིག་དང་། ཡང་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་གི་འབྲས་བུ་སྤུ་ལོང་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ཤིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། བློའི་རིགས་ལའང་དཔེར་ན་སྙིང་རྗེ་དང་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུ་འདུན་པའི་རིགས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དང་། ཤེས་རབ་དང་མ་རིག་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་

གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་དབྱེ་དགོས།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི། གནོད་བྱེད་ཀྱི་བློ་དེས་གང་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བློ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་བློས་ཕུང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་བློའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་བློ་དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་ཡུལ་དེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་གྱུར་མོད། བློ་དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་ལྟ་བུ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཅིག་ཤོས་མངོན་དུ་འགྱུར་མི་ཐུབ་པ་ཡང་དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར། གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཅིག་ཤོས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ནོ།།

བློའི་ནང་གསེས་འདུན་པའི་རིགས་དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་གཅིག་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་ཅིག་ཤོས་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡིན་གྱི། གནོད་བྱེད་དེས་གནོད་བྱའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་མིན་ནོ། །ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་དངོས་སུ་ཞེ་སྡང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་སྟུག་པའི་བློ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས

ཐད་ཀར་དེའི་འགལ་ཟླ་མི་བྱེད་ཀྱི། ཐོག་མར་ཞེ་སྡང་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མི་འབྱུང་བའམ། བྱུང་ཡང་དེའི་རྒྱུན་མི་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་སེར་སྣ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚུལ་འཆལ། བཟོད་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ། བརྩོན་འགྲུས་དང་ལེ་ལོ་སོགས་འདྲ་བའི་རིགས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ། ཚ་རེག་ཇི་ཙམ་འཕེལ་བ་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ལྡོག་ཕྱོགས་གྲང་རེག་ཤུགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར། གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཇི་ཙམ་འཕེལ་བ་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བསམ་པ་འགྲིབ་པའམ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་སྣང་བ་ཤར་བ་དང་དེའི་བསལ་བྱའི་མུན་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་གནོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད།

དེ་ལྟ་ནའང་སྔོན་གྱི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། གོང་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་དུ་བཀོད་པའི་སེམས་བྱུང་གི་བློ་རྣམས་མཐར་གཏུགས་ན་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ནམ་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་གཞི་བྱས་པར་བཏེན། ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་བསྒོམས་པས་ཞེ་སྡང་གནས་སྐབས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་ནུས་ཀྱི། གཏན་དུ་སྤོང་མི་ནུས་ལ། ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་ལ་ནི། ངེས་པར་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དགོས་པར་བཞེད་དོ།།

༣ ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཚུལ།

རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་བློ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་དགོས་ལ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསུངས་ཚུལ་ཡང་། བཤེས་གཉེན་ནམ་ལུང་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་ལ་ཐོས་བྱུང་ཟེར། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་ལུང་ཐོས་པའམ་བསླབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲ་སྤྱིའི་གོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ། ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ལས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་བློ་ལ་བསམ་བྱུང་ཟེར། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། ཐོས་བསམ་གྱིས་མྱོང་བ་ཐོན་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་འཇོག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའམ་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་བློ་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཟེར། དཔེར་ན། ཞི་ལྷག་གཉིས་ལྟ་བུ།

སྤྱིར་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཙམ་གྱིས་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། གཙོ་བོར་བསམ་བྱུང་དང་སྒོམ་བྱུང་གཉིས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒོམ་བྱུང་གི་མྱོང་བ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། རྒྱུན་གྱི་བསམ་པའི་འཁྲེར་སོ་དང་གོམས་གཤིས། ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་འགྲོ་ཐུབ། དེས་ན་བསམ་སྒོམ་གཉིས་ནི། ཐོས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྣམས་གང་ཟག་དེའི་ཤེས་རྒྱུད་དང་འདྲེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ངག་

ཡིད་གསུམ་ལེགས་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ལ་བསམ་སྒོམ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། ནང་པའི་གཞུང་དུ་རིགས་པ་རྒྱལ་དུ་འདོན་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒོམ་བྱུང་གི་བློ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སྒོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ།།

སྤྱི་ར་བློའི་རིགས་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། རང་ཉིད་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་སོང་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ལའང་འཕེལ་འགྲིབ་འགྲོ་བ་དང་། ཇི་ཙམ་གྱིས་གོམས་པ་བསྟེན་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་བློ་དེ་སྐྱེ་སླ་བ་དང་རིམ་གྱིས་བློ་དེའི་རྣམ་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ལྟ་བུར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་པར་ནང་པའི་གཞུང་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ལ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས། ཆེད་དུ་བློ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་སེམས་དང་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་རམ་སྤྱོད་པ་ལ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ཐུབ། དེས་ན་ནང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་ཐེབས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། ནང་པའི་གཞུང་དུ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གི་ལྟ་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཅན་རྣམས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་ཀྱིས། དཔྱད་འཇོག་གི་སྒོམ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་ཕྱོགས་སུ་ཆེད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་ལེགས་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཐབས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས།

ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ལས། སྤྱི་ར་སྒོམ་ཞེས་པ་ནི་བསྒོམ་བྱའི་དོན་དེ་ལ་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྒོམ་ལ་ནང་གསེས་ཕྱེ་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དང་། མི་

དཔྱོད་པར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་ཡོད། སྤྱིར་ཞི་གནས་འཇོག་སྒོམ་དང་། ལྷག་མཐོང་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་རིགས་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་སྒོམ་ལ་ཞི་གནས་དང་། དཔྱད་སྒོམ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །སྒོམ་གྱི་དམིགས་རྟེན་གཅིག་ལ་སེམས་མ་གཡེངས་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་འཇོག་སྒོམ་དང་། བསྒོམ་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ལུང་དང་རིགས་པ་དཔེ་སོགས་མང་པོ་བསམས་ནས་སྒོམ་པ་ལ་དཔྱད་སྒོམ་དུ་བྱ་སྟེ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

གཞན་ཡང་སྒོམ་ལ། མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་དང་། རང་ཉིད་ལ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་མཐུན་གྱི་རྣམ་པས་སྒོམ་པ་དང་། ཡང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་ནི་དོན་རྣམ་སྒོམ་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་གང་གིས་སྒོམ་པའི་བློ་དེ་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ།།

༩ སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

ཀ སྤྱི་བཤད།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་སེམས་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་ཕྱེ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་རགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་འདས་ནས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཏེ་གོང་མའི་སེམས་སྒྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའང་གཙོ་བོ་དྲན་ཤེས་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཆེད་དུ་གཏད་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་བསྒྲུབས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པས་འདིར་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཐབས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐོར་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་རྒྱུ་ཡན་དུ་འཕྱོས་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྡང་སོགས་བསྐྱེད་ནས་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་པས། སེམས་གང་སར་རྒྱུ་ཡན་དུ་འཕྱོས་ནས་ཡོད་པ་འདི་ནང་དུ་བསྡུ་བ་དང་། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕྲོ་བས་སེམས་གསལ་རིག་གི་ནུས་པ་རྣམས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཁྲམ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁྲིམ་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་བཟོ་ཞིང་། ཞི་གནས་གྲུབ་ན་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་། ས་ཚོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཐོག་མར་འདི་བརྟན་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས།

སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ནུས་ན་སྐབས་བབ་ཀྱི་དམིགས་

པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་རུང་། དམིགས་པ་དེར་སེམས་གཏོད་པའི་ནུས་པ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། སྤྱིར་སེམས་ནང་དུ་བསྡུ་བ་ཙམ་གཉིད་མཐུག་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མ་གཡེངས་པ་ཙམ་ལས་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་དང་ངར་ཆ་གཉིས་ཀ་མེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཞི་གནས་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པ་ལ་ནི། སེམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པོར་གནས་པའི་གནས་ཆ་དང་། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་གསལ་ཆ་ཆེ་བ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དྭངས་ཤིང་གྲུང་པའི་ངར་ཆ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། གཉིད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པར་འདྲ་ཡང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།།

ཁ ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ།

སྤྱིར་གཞུང་དུ་མ་ལས་ཞི་གནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ཞི་གནས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་མི་ཉམས་པ་དང་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་བསྡུས་ནས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པ་ལས། ༡ མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཟས་གོས་སོགས་རྙེད་སླ་བ་དང་། གཅན་གཟན་དང་རྐུན་པོ་སོགས་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་འཚེ་བ་མེད་པས་གནས་བཟང་བ་དང་། ས་ཆུ་འཕྲོད་ཅིང་ནད་མི་བསྐྱེད་པས་ས་བཟང་བ་དང་། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའི་གྲོགས་བཟང་བ་དང་། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཚན་མོ་སྒྲ་ཆུང་བས་རྣལ་འབྱོར་བདེ་བ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་ལ་བྱའོ། ། ༢ འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི། ཟས་གོས་སོགས་ཕྱིའི་འདོད་ཡོན་བཟང་པོ་དང་མང་པོ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ༣ ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཟས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་རྙེད

པས་ཚོག་ཤེས་པ་སྟེ། འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་བྱེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་ཏེ་ནོར་རྫས་གསོག་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཡེངས་ན་ཏིང་འཛིན་མི་སྐྱེའོ། ། ༤ བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། འདུ་འཛི་མ་སྤངས་ན་དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་དང་། གཏམ་སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་འགྱུར་བས་དགོས་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོ་སྤོང་བའོ། ། ༥ ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། ནང་གི་གཡེང་བ་ཕྲ་མོ་ཞི་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཡེང་བ་རགས་པ་སྤོང་བ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། རྣམ་རྟོག་རགས་པ་ཤས་ཆེ་ན་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པས་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་བསྡམས་ནས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། ། ༦ འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མི་རིང་བར་བདག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་ངེས་པར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ན་བདག་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ལྷག་པར་ཆགས་སྙམ་དུ་བསམ་པ་སོགས་སོ།།

དེ་ལྟར་གནས་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་སོགས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་ཚང་བར་བྱས་ཏེ། སྟན་བདེ་བ་ལ་ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་ནམ་བརྒྱད་ལྡན་གྱིས་འདུག་པར་བྱ། ༡ དེ་ཡང་རྒྱབ་རོས་ཀྱི་ཐུར་མཐོ་བ་ཡོད་པའི་གདན་ཞིག་གི་སྟེང་རྐང་པ་ནི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་གང་རུང་བྱ་ལ། དེའི་དགོས་པ་ནི། སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་སྤྱོད་ལམ་ལ་ལུས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་པ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་པོ་འདའ་བར་བྱེད་ནུས་ཤིང་ལུས་མི་ངལ་བ་འོང་། ལག་གཡས་པའི་རྒྱབ་རོས་གཡོན་མའི་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་སྟེ། གྲུ་མོ་གཉིས་ལུས་པོའི་ཕྱོགས་ནས་ཐུང་ཟད་ཕྱིར་ཐོན་པ་ལྟར་བདེ་བར་བཞག་པ་ན། སྟོང་ཆ་ཞིག་ཐོན་ནས་རླུང་ཡར་མར་འགྲོ་བ་ལ་ཕན།

༢ མིག་ནི་ཏ་ཅང་མི་ཅེར་ཏ་ཅང་མི་འཛུམ་པར་སྣའི་རྩེ་མོར་གཏད། དེ་ཡང་མིག་གིས་སྣ་གཞོག་ཕན་ཚུན་མཐོང་ཙམ་གྱི་ཚོད་དུ་བྱས་ན་བྱིང་རྒོད་གཅོད་སླ་བ་ལ་ཕན་པར་གསུངས། ཡང་མིག་ཏ་ཅང་ཅེར་ན་སེམས་མིག་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་གཡེང་བའི་ཉེན་ཆེ་བ་དང་། མིག་བཙུམས་ན་སྣང་བ་དམར་པོ་འཆར་བས་དམིགས་པ་གསལ་བའི་གེགས་བྱེད་ཅིང་གཉིད་དང་རྨུགས་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཉེན་ཆེ་བར་གསུངས། ༣ ལུས་ནི་ཏ་ཅང་རྒྱབ་ཏུ་མི་དགྱེ་ཏ་ཅང་མདུན་དུ་མི་སྒུར་བར་དྲང་པོར་བསྲངས། དེ་ཡང་ལུས་དགྱེ་སྒུར་འཚམ་པར་དྲང་པོར་བསྲངས་པས་གཉིད་རྨུགས་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཕན། ཡང་ལུས་དྲང་ན་རྩ་དྲང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩར་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཡང་དྲང་བས་དེས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ལ་ཕན། ༤ ཕྲག་པ་ནི་ཐད་ཀར་མཉམ་པར་འཇོག ༥ མགོ་ནི་མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ཡོ་བར་གཞག ༦ སོ་དང་མཆུ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་འཇོག ༧ ལྕེ་ནི་ཡ་སོའི་དྲུང་དུ་སྦྱར། དེ་ཡང་ལྕེ་རྩེ་ཡ་སོའི་དྲུང་དུ་སྦྱར་ན་ཁ་མི་སྐོམ་ཞིང་མཉམ་བཞག་འཐུག་པོའི་སྐབས་ཁ་ཆུ་མི་འཛག་པ་ལ་ཕན།

༨ དབུགས་བགྲང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འཁོད་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། ཀུན་སློང་ཆགས་སྡང་ལྟ་བུའི་བློ་ངན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་འདུག་ན། སྒོམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོང་དཀའ་བས། རེ་ཞིག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ཅེས་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་དུ་ཡང་མ་སོང་བ་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེས་ན་དབུགས་བགྲངས་ནས་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བསྒྱུར་ལུགས་ནི། དབུགས་སྣ་བུག་ནས་སྒྲ་ཅན་དང་། ཤུགས་ཅན་དང་། རྒོད་བག་ཅན་སོགས་

མ་ཡིན་པར་དལ་བུས་ཕྱིར་གཏོང་ཞིང་ཕར་སོང་ངོ་སྙམ་པ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ནང་དུ་བརྔུབས་ཤིང་ཚུར་འོངས་སོ་སྙམ་པ་བྱེད། དེས་ལན་གཅིག་སོང་སྙམ་པ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ནས་བདུན། དགུ། བཅུ་གཅིག བཅོ་ལྔ། ཉེར་གཅིག་སོགས་བགྲང་ཕྲེང་ལ་མི་བགྲང་བར་འགྲོ་འོང་སོགས་སེམས་མ་ཡེངས་པར་བགྲངས་པས། ཆགས་སོགས་ཞི་ནས་སེམས་ལྷུང་མ་བསྐྱན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད།

ཡང་རླུང་རོ་དགུ་ཕྱུགས་སུ་བསལ་བ་ནི། སྣ་བུག་གཉིས་ནས་རླུང་ཕྱིར་བུས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཆགས་སྡང་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཉོན་ཐམས་ཅད་དུ་བ་ནག་པོའི་རྣམ་པར་ཐོན་ནས་མཁའ་དབྱིངས་སུ་ཡལ་སོང་སྙམ་པ་བྱ། སྣ་བུག་གཡས་པ་ནས་རླུང་ནང་དུ་རྔུབ་པའི་ཚེ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་མཚོན་པའི་བློ་བཟང་པོའི་རིགས་ཐམས་ཅད་འོད་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་རང་གི་སྙིང་གར་ཐིམ་པས་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་སོང་སྙམ་པ་དང་། སྣ་བུག་གཡོན་པ་ནས་རླུང་ཕྱིར་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྔར་བཞིན་བྱ། དེ་ལྟར་གཡས་ནས་བརྔུབས་ཏེ་གཡོན་ནས་འབུད་པ་གསུམ། གཡོན་ནས་བརྔུབས་ཏེ་གཡས་ནས་འབུད་པ་གསུམ། གཉིས་ཀ་ནས་བརྔུབས་ཏེ་གཉིས་ཀ་ནས་འབུད་པ་གསུམ་སྟེ་རླུང་རོ་དགུ་ཕྱུགས་སུ་བསལ་བའི་མོས་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་ཐོགས་འདོན་ཙམ་ལས་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན། སེམས་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་སོང་བར་དགེ་སེམས་གསལ་འདེབས་སླ་ན་དབུགས་བགྲང་བ་ངེས་པར་མི་དགོས་པས་ཆོས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན།

སྤྱི་ར་བཏང་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཞོགས་པ་སྔ་པོར་སེམས་ཧ་ཅང་གྲུང་པོ་དང་གསལ་པོ་ཡོད་པས་དུས་དེར་སྒོམ་རྒྱག་རྒྱུ་གལ་ཆེ། གལ་ཏེ་རང་

ཉིད་ཀྱིས་ཞོགས་པ་སྔ་པོར་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན། མཚན་མོ་དུས་ཐོག་ཉལ་རྒྱུ་དང་དགོང་དྲོར་ཟས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཟ་མི་རུང་། ཐོག་མའི་སྐབས་ཐུན་གྲངས་མང་ལ་ཡུན་ཐུང་བ། ཐུན་རེ་རེར་སྐར་མ་བཅུ་ནས་བཅོ་ལྔ་བར་ལྟ་བུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ།

ག ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ།

སྤྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོའི་མོས་པ་དང་བསྟུན་ཏེ་གང་བདེ་བྱ་ཆོག དམིགས་རྟེན་ལྷའི་སྐུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་ན་རང་གང་ལ་མོས་པའི་ལྷའི་སྐུ་བོངས་ཚོད་མཐེབ་སོར་གྱི་ཚད་ཙམ་པ་ཤིན་ཏུ་ལྗི་བ་འོད་འཕྲོ་ཞིང་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རང་གི་མདུན་ནས་འདོམ་གང་ཙམ་གྱི་སར། མཐོ་དམན་སོ་སོའི་སྨིན་མཚམས་དང་ཐད་ཀར་ཁེལ་སར་བསྒོམ། ཡང་ན་སྒོམ་པ་པོ་རང་གི་ཁམས་དང་བསྟུན་ནས་མཐོ་དམན་སོ་སོའི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་དམ། སྙིང་གའམ། ལྟེ་བའི་ཐད་སོགས་གང་བདེ་བྱ། སྐུ་དེ་གསལ་བར་དམིགས་ཐུབ་ཚེ་ཕྲན་བུ་ཆུང་ན་སེམས་ཀྱི་འཕང་དམའ་རུ་གཏོང་བ་དང་ནང་དུ་བསྡུ་སླ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྗི་བ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམས་པས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་ཕན་ཞིང་རྒོད་པ་འགོག་ཐུབ་ལ། འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཏུ་བསྒོམས་པས་བྱིང་བ་འགོག་ནུས་པར་བཤད། སྒོམ་པའི་ཆེ་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོང་དཀའ་བས་དམིགས་རྟེན་དེའི་དབུ་དང་ཕྱག་ཞབས་སོགས་ཆ་ཤས་རགས་པ་ཙམ་ཡིད་ངོར་ཤར་བ་ན། དེ་ཉིད་མི་འཚོར་བར་དྲན་པས་འཛིན་དགོས་ཤིང་དྲན་པས་ཡུལ་མི་འཚོར་བ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱེད་དགོས།

དེ་ལྟར་ཐུན་གྲངས་མང་ལ་ཡུན་ཐུང་བའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་རྒྱུན་

བསྐྱངས་ན་ནམ་ཞིག་དམིགས་པ་ཇེ་གསལ་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བར་བཤད། འཛིན་སྟངས་དམ་པས་བྱིང་བ་གཅོད། མ་གཡེངས་པས་རྒོད་པ་གཅོད། ཤུགས་མང་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱེད་སྟེར། ཡུན་ཐུང་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཡང་འཇུག་འདོད་པར་བཤད། ཞི་གནས་མ་གྲུབ་བར་དུ་དམིགས་རྟེན་མ་བརྗེ་སར་བསྒོམ་དགོས་པ་ལས་དམིགས་རྟེན་བརྗེ་ས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས། དང་པོར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་སྒྲུབ་དགོས་ལ། ཞི་གནས་གྲུབ་རྗེས་མང་པོ་ལ་ཡང་དམིགས་རུང་ངོ་།།

ཐོག་མར་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་རྟེན་རྙེད་པའི་ཚད་ནི། དཔེར་ན་ལྷའི་སྐུ་དམིགས་རྟེན་དུ་བྱས་ཡོད་ན། དབུ་དང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྐུའི་ཁོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལན་འགའ་ཟུང་གསལ་གདབ་ལ། དེའི་མཐར་སྐུའི་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་ཡིད་ངོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་ཞིག་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་འོད་དང་བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཟུང་དགོས། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་སེམས་མི་འཛིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་ན་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡང་སེམས་གནས་ཆའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་རྙེད་པར་མ་ཟད་རྙེད་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བཟུང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་མྱུར་དུ་རྙེད་ཅིང་། དེ་ནས་གསལ་བ་ལ་བོགས་བཏོན་པས་གསལ་ཆ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་བོ།།

སྐུ་དེའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཆེས་གསལ་བར་སྣང་ན་དེ་ལ་གཟུང་། དེ་མི་གསལ་བར་སོང་ན་ཡང་སྤྱི་ལ་གཟུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་སེར་པོ་སྒོམ་འདོད་པ་ལ་

དམར་པོ་ཤར་བ་དང་། བཞུགས་པར་སྒོམ་འདོད་པ་ལ་བཞེངས་པར་ཤར་བ་དང་། གཅིག་སྒོམ་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཤར་བ་དང་། ཆེ་བ་སྒོམ་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཤར་བ་སོགས་བྱུང་ན་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་གཏན་ནས་འབྲང་མི་རུང་བས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

ང ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ཚུལ།

ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་མན་ངག་ཏུ་ཉེས་པ་ལྔའི་གཉེན་པོར་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས། ཉེས་པ་ལྔ་ནི། ༡ ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐོག་མར་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་མི་འདོད་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་རྒྱུན་མཐུད་མི་ནུས་པའི་ལེ་ལོ་དང་། ༢ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྟེན་དྲན་པས་ཤོར་བའི་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་དང་། ༣ དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དམིགས་རྟེན་དྲན་པས་ཟིན་པ་ན་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་དང་། ༤ བྱིང་རྒོད་གང་རུང་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ༥ བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སོ།།

ཉེས་པ་དེ་དག་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བཞི་དང་། ཉེས་པ་ལྷག་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི། ༡ ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དངོས་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ༢ དེའི་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་། ༣ དེའི་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་། ༤ བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤིན་སྦྱངས་རྣམས་སོ། །ཉེས་པ་ལྷག་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་བཞི་ནི། ༡ གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་གཉེན་པོར་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་

པའི་དྲན་པ། ༢ བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བ་ལ་བྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན། ༣ བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པའི་གཉེན་པོར་བྱིང་རྒོད་སྤོང་བའི་སེམས་པ། ༤ བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པའི་གཉེན་པོར་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་བཏང་སྙོམས་སྒོམ་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལ་བྱིང་རྒོད་གཉིས་བྱུང་བའི་ཚེ་དེའི་གཉེན་པོར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་བསྟེན་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། དགྲ་འོང་ངམ་བསམས་པས་ལན་བརྡ་བྱུང་བ་ན་འཐབ་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ་ལྟར། བྱིང་རྒོད་འོང་བ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པའི་ཚེ་ཇི་མི་སྙམ་པར་མི་འཇོག་པར། དེ་ལ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་བསྟེན་པའོ། །ཡང་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ན་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པའི་ཉེས་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་བསྟེན་དགོས་པ་ནི། བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་འོང་མི་འོང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བལྟ་རྟོག་བྱེད་པ་དེས་གནས་ཆ་ལ་གནོད་པས་དེ་མི་བྱེད་པར། དེའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་བསྟེན་པའོ།།

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ནི་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག་དང་། གཡེངས་མ་གཡེངས་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་པས། དང་པོ་ལ་ནི་དྲན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། དྲན་པས་དམིགས་རྟེན་ཐུ་རེ་བཟུང་སྟེ་བྱིང་རྒོད་འོང་མི་འོང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་

ར་བྱེད། ཤེས་བཞིན་འདི་སྐབས་སྐབས་ལས་རྟག་ཏུ་མི་དགོས། རྟག་ཏུ་དགོས་པ་ནི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །དྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་དམིགས་རྟེན་གསལ་བཏབ་རྗེས་དེ་མ་བརྗེད་པར་སེམས་ཀྱིས་མ་གཡེངས་པར་བཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ཅིང་། དམིགས་པ་གསར་པ་གང་ལ་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་སྔར་གསལ་བཏབ་པའི་དམིགས་རྟེན་དེ་ག་རང་ལ་སེམས་ལྷན་ནེར་འཇོག་པའོ། །དྲན་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཚུལ་སོགས་སྔར་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་ཐད་དུ་བཤད་ཟིན།

ཤེས་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་བོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་དེ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་བྱ་ར་བྱེད་པའོ། །ཤེས་བཞིན་ལ་བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་གོང་ནས་བྱ་ར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤེས་བཞིན་དང་བྱིང་རྒོད་བྱུང་རྗེས་བྱ་ར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤེས་བཞིན་སོགས་ཡོད། དྲན་ཤེས་བཞིན་གཉིས་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་གལ་ཆེ་བར་མ་ཟད། རྒྱུན་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་གི་སྐབས་སུའང་། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་དེ་དག་ལས་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་གང་ལས་ལྡོག་དགོས་པ་ཤེས་ནས་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་བྱས་ཏེ། དྲན་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཞུགས་ན་ལྷང་དོར་མ་ནོར་བ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་།།

ཅ འགལ་རྐྱེན་བྱིང་རྒོད་གཉིས་བཤད་པ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བྱིང་རྒོད་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ངོས་ཟིན་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་ལ་སྒྱི་ར་འཕྲོ་བས་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་མོད། རྒྱུན་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་རྒོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་ལ། སེམས་ཀྱི་གསལ་ཆ་ལ་བྱིང་བས་བར་དུ་གཅོད། གསལ་ཆ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་འགྱུར་བར་གསུངས། དེ་ལ་བྱིང་བའི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱུ་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་སོགས་ལུས་སེམས་ལྕི་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། སེམས་ལ་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་ཆའི་ངར་ཤོར་བའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་དགེ་བ་ཅི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །རྨུགས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་སེམས་ལྕི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བྱིང་རྨུགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་མི་འདྲའོ། །

བྱིང་བ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས། བྱིང་བ་རགས་པ་ནི། དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་གནས་ཀྱང་དྭངས་ཆ་མེད་པ་སྟེ། སེམས་ལ་མུན་པ་བབས་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེའི་སྐབས་དྭངས་ཆ་དང་ངར་ཆ་གཉིས་ཀ་མེད། བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ནི། གསལ་ཆ་དྭངས་ཆ་གནས་ཆ་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་དབང་དུ་སོང་ན་རིག་པ་ཧེ་བླུན་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་བྱིང་བ་ལ་ཕྲ་རགས་འབྲིང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ན། དམིགས་

རྟེན་དྲན་པས་ཟིན་པ་ན་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དྭངས་ཆ་དང་ངར་ཆ་མེད་པ་ནི་བྱིང་བ་རགས་པ་དང་། སེམས་ལ་གནས་ཆ་དང་དྭངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ངར་ཆ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་བྱིང་བ་འབྱིང་དང་། གནས་ཆ་དང་དྭངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ངར་ཆ་ཅུང་ཟད་ཤོར་བ་ནི་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ཡིན་ལ། སྒོམ་རྣམ་དག་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འང་འདི་ཡིན་པར་གསུངས། ངར་ཆ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་གནས་ཆ་ཡོད་པ་ལ་སེམས་གློད་དྲགས་པས་བྱིང་བའི་དབང་དུ་སོང་བ་ལ་བྱ། འདིའི་སྐབས་སུ་གནས་ཆ་བརྟན་དུ་སོང་ན་བྱིང་བ་ཕྲ་མོར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་གསུངས། གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་ནི་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་ཁྲིམ་སེང་ངེར་གནས་པ་དེ་ཡིན། གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ནི་རང་གི་ཡིད་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་ལྷར་བྱས་ཀྱང་ཉབ་བེ་ཉོབ་བེ་ལྷ་བུ་ལ་གསུངས། གསལ་ཆ་འདི་ཡུལ་གྱི་གསལ་ཆ་མིན་པར་ཡུལ་ཅན་རང་གི་བློའི་གསལ་ཆ་ལ་བྱེད་དགོས། བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་སུ་འཛིན་སྟངས་ཁྲིམ་པོ་ཞིག་དགོས། འཛིན་སྟངས་ལྷོད་དུ་སོང་ནས་སེམས་ལྷོད་ཤིག་ཙམ་བྱུང་བ་དང་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་སླེབས་པ་ཡིན། བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་གཉིས་ལ་དྭངས་ཆ་དང་གསལ་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདྲ་ནའང་། དམིགས་པའི་ངར་ཤོར་མ་ཤོར་ཙམ་ལས་ཁྱད་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དཀའ་བར་གསུངས།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འགལ་རྐྱེན་གཉིས་པ་རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ། དེ་ནི་འཕྲོ་རྒོད་གཉིས་ཀ་ཡིན། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིག་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་འཕྲོ་བ་དང་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཡང་རྒོད་པ་མིན། དེས་ན་རྒོད་པ་ལ་འཕྲོ་བ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་འཕྲོ་བ་ལ་རྒོད་པ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་

གཡེང་དང་རྒོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་། རྒོད་པ་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པོ་ན་ཡིན་ལ། རྣམ་གཡེང་ནི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཕྲོ་ཞིང་དུག་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སོ། །འཕྲོ་བ་དང་རྣམ་གཡེང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་། འཕྲོ་བ་ནི་སེམས་རྒྱ་ཡན་དུ་འཕྱན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད། ཉེ་ཉོན་གྱི་རྣམ་གཡེང་ནི་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ལས་མེད་དོ།།

རྒོད་པ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་དེ། དམིགས་རྟེན་ཤོར་ནས་འཕྲོ་བ་ནི་རྒོད་པ་རགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མ་ཤོར་བའི་ངང་ནས་འཕྲོ་བ་ནི་རྒོད་པ་ཕྲ་མོ་ཡིན། དེ་ནི་དཔེར་ན། འཁྲུགས་འོག་ནས་ཆུ་རྒྱུག་པ་ལྟར་དམིགས་རྟེན་ཡིད་ཀྱིས་མ་ཤོར་བར་བཟུང་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ་ཁད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་གཡེང་བ་ཞིག་སྟེ། དེས་བློ་བུར་དུ་དམིགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་གཡོ་ཡང་བརྒྱུད་ནས་གཡོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །རྒོད་པའི་དམིགས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྡུག་པའོ། །རྣམ་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའོ། །བྱིང་རྒོད་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མ་ཟིན་པ་དང་དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྡམས་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

བྱིང་བ་གཅོད་ཐབས་ལ། སྤྱིར་སེམས་འཕང་མཐོ་བས་རྒོད་པ་དང་། དམའ་བས་བྱིང་བ་འོང་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒོམ་པའི་ཚེ་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་ཞུགས་ན་དེ་གྲིམ་དུ་བཏང་ནས་བསྒོམས། དེས་མ་སེལ་ན། སེམས་འཕང་མཐོ་རུ་གཏོང་ཐབས་

ཞི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་སེམས་དགའ་བོ་ཡོང་བའི་ཡུལ་ལ་བསམས་ནས་སླར་འཇུག་དགོས། དེས་ཀྱང་མ་སེལ་ན་ཐུན་གྲོལ་ནས་ས་ཁད་ཡངས་པོའམ་སྣང་བ་དཀར་སར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་རི་ངོགས་སོགས་ལ་བསྐྱོད་དེ་མིག་གིས་ཐག་རིང་ལ་བལྟ་བ་དང་། མཁའ་རླུང་གཙང་མ་རྟུབ་པ། ཆུ་གྲང་མོས་གདོང་བཀྲུ་བ་སོགས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས།

རྒོད་པ་གཅོད་ཐབས་ནི། དམིགས་རྟེན་མ་ཤོར་བའི་ངང་ནས་སེམས་གཡེངས་ན་རྒོད་པ་ཕྲ་མོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འཛིན་སྟངས་དམ་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་ལྷོད་དགོས། ད་དུང་མ་ཆོད་ན་རྒོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པས་དམིགས་པ་དེ་བཞག་ནས། རྒོད་པ་ནི་འཕང་མཐོ་བ་དང་གྲིམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་སེམས་འཕང་དམའ་རུ་གཏོང་ཐབས་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྣམས་བསམས་པས་སེམས་ཞུམ་པར་བྱས་ནས་སླར་འཛོག་དགོས། དེས་ཀྱང་མ་ཆོད་ན་རྒོད་པ་རགས་པ་ཡིན་པས་རྒོད་པ་བཅན་ཐབས་སུ་གཅོད་པའི་གདམས་ངག་དབུགས་འགྲོ་འོང་ལ་བརྟེན་དགོས་པས། དེ་ལ་དབུགས་ཕར་འགྲོ་བའི་ཚེ་དབུགས་དང་པོ་དེ་ཕར་འགྲོའོ་སྙམ་པ་དང་། ཚུར་རྟུབ་པའི་ཚེ་ཚུར་རྟུབ་པོ་སྙམ་པ་དང་། དེས་ཆར་གཅིག་སོང་སྙམ་པ་སོགས་ཕྲེང་བ་ལ་མ་བགྲངས་པར་སེམས་ཀྱིས་བགྲངས་ན་རྒོད་པ་ཆོད་པ་འོང་། དེས་ཀྱང་མ་ཆོད་ན་རྒོད་པ་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་ཞིག་སླེབས་པ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་ཐུན་གྲོལ་ནས་ངལ་གསོས་ཏེ་སླར་འཇུག་དགོས།

སེམས་འཕང་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། འཛིན་སྟངས་གྲིམས་ཏེ་གསལ་ཆའི་ངར་ཐོན་པས་བྱིང་བའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། རྒོད་པའི་ཉེན་ཆེ་རུ་འགྲོ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཧ་ཅང་ཞུམ་པ་དང་འཕང་དམའ་རུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་འགྲོ་རྒོད་ཅུང་དུ་འགྲོ་ཡང་། བྱིང་བའི་ཉེན་ཆེ། སེམས་མ་གཡེངས་པར་འཛིན་སྟངས་གང་

བྲིམས་བྲིམས་ཤིག་བྱས་ན། མ་གཡེངས་པས་རྒོད་པ་གཅོད། བྲིམས་པས་བྱིང་བ་གཅོད་པས་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེས་ན་སེམས་འདི་ཙམ་བྲིམས་ན་རྒོད་པ་སྐྱེ་བ་འདུག་སྙམ་པ་ལས་ཙུང་ཟད་གློད། འདི་ཙམ་གློད་ན་བྱིང་བ་ལ་འགྲོ་བར་འདུག་སྙམ་པ་དེ་ལས་ཙུང་ཟད་བསྒྲིམས་ཏེ་སྐྱོང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ཡང་གསལ་ཆ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་རྒོད་ཟིན་བྱས་ནས་གནས་ཆ་བཙལ། གནས་ཆ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་བྱིང་ཟིན་བྱས་ཏེ་གསལ་ཆའི་ངར་བཏོན་ནས་སྐྱོང་མཁས་པ་བྱེད་དགོས། སེམས་འཕང་མཐོ་བ་དང་། བྲིམས་པ། དམ་པ་གསུམ་དོན་གཅིག དམའ་བ་དང་། ལྷོད་པ། ཞུམ་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་བྱུང་བའི་སྐབས་ལ་བྱིང་རྒོད་ངོ་ཤེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྟེན་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་དགོས་ལ། བྱིང་རྒོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ལ་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་དྲགས་ན་དམིགས་རྟེན་འཚོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པའི་སྐབས་ལ་ལྷན་ནེར་སྡོད་པའི་ཐབས་འདི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འཇོག་སྒོམ་དུ་མ་ཟད་དཔྱད་སྒོམ་རྣམས་ལའང་བྱིང་རྒོད་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལ་བསྐྱང་དགོས་སོ།།

ཆ སེམས་གནས་དགུ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་དྲན་ཤེས་ལེགས་པར་བསྟེན་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲུབས་ཏེ་ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། སེམས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཡེང་བ་ལས་རིམ་གྱིས་ཐག་རིང་བར་གྱུར་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་། ཉན་ས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སོགས་ལས་སེམས་གནས་དགུ་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་གསུངས། དེ་ལས་དང་པོ་སེམས་ནང་ཉིད་ལ་འཇོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་འདོད་ཡོན་སོགས་ལས་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་ཏེ་སྐབས

ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དང་པོ་སེམས་དེ་དམིགས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ཙམ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ཏོག་གི་སྟེང་དུ་སྦྲང་བུ་འབབ་པ་ལྟར་འབབ་ཙམ་འབབ་ཙམ་བྱས་པ་ལས་རྒྱུན་རིང་སྡོད་མི་ཐུབ་པ་ལྟར། འདིའི་སྐབས་སུ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཞག་ཙམ་བཞག་ཙམ་ལས་ཤས་ཆེར་མི་གནས་པས་རྒྱུན་མཐུད་མི་ཐུབ། འདིའི་སྐབས་རྣམ་རྟོག་མང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། རྣམ་རྟོག་མང་དུ་སོང་བ་མིན་པར། རྣམ་རྟོག་ངོས་ཟིན་པའི་ཉམས་ཡིན། སེམས་གནས་དང་པོ་འདི་ནི་སྟོབས་དྲུག་གི་དང་པོ་གཞན་ལས་གདམས་ངག་གི་དོན་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

གཉིས་པ་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ནི། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་མཐུད་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་དེ་མེ་ཏོག་གི་སྟེང་དུ་སྦྲང་བུ་འབབ་ཙམ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སེམས་དེ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་མཐུད་ནུས་པས་རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ་ཟེར། འདི་སྟོབས་དྲུག་ལས་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

གསུམ་པ་གླན་ཏེ་འཇོག་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅུང་ཟད་གོམས་པས་བརྟེན་ངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེངས་ན་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སླར་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་ལ་བྱ། དེ་ནི་སེམས་དེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ན་དེ་ལྟར་གཡེང་བར་འཕྲལ་དུ་ཤེས་ནས་སེམས་དེ་དམིགས་པའི་སྟེང་དུ་ཚུར་འཁྱུགས་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། རྟ་ཁ་ཤོར་སྐབས་རྟ་ཁ་ཚུར་འཁྱུགས་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་གནས་ཆ་དང་གཡེང་བ་གཉིས་ལས་གཡེང་བ་ཉུང་ཞིང་། གནས་ཆ་མང་བར་འགྱུར་ཏེ་སེམས་དམིགས་པའི་སྟེང་དུ་ཕལ་ཆེར་གནས་ཀྱང་། སྐབས་རེ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མི་གནས་པར་ཕྱིར་འཐོ་

ན། དེ་མ་ཐག་སླར་དམིགས་རྟེན་དེ་ལ་གླན་ཏེ་འཇོག་པས་དེ་ལྟར་བཇོད།

བཞི་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི། དྲན་པ་ཤུགས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ནས་སེམས་དེ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྡུས་ཏེ་ཕྲ་བར་བྱས་ནས་ཇེ་བཟང་དུ་གཏོང་བ་སྟེ། དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་ནས་བྱིང་རྒོད་ཙུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་དྲན་པས་དམིགས་རྟེན་ཤོར་དུ་མི་འཇུག་པར་ནང་དུ་བསྡུ་གང་ཐུབ་བྱེད་པའོ། །འདི་ནས་དམིགས་རྟེན་ཤོར་མི་སྲིད་པས་སྔ་མ་གསུམ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དམིགས་རྟེན་མ་ཤོར་བཞིན་དུ་བྱིང་རྒོད་ཤུགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས། སེམས་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་འདི་གཉིས་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ། འདི་ནས་ནར་སོན་པའི་མི་ལྟར་དྲན་པ་ནར་སོན་པའམ། དྲན་པའི་སྟོབས་རྫོགས་པར་གསུངས།

ལྔ་པ་དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མྱོང་བས་མཐོང་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པའི་དགའ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་དེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་གྱི་བྱ་ར་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་པའི་སྐབས་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་དྲགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདིར་བྱིང་བ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་ཡོད་པས་དེ་རིག་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ནས་བྱིང་བ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་མ་གཏོགས་རགས་པའི་ཉེན་མེད་པས། འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་བྱིང་རྒོད་རགས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ཁྱད་ཡོད།

དྲུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་དམིགས་མྱོང་བས་མཐོང་ནས་འགོག་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལྔ་པའི་སྐབས་བྱིང་བ་ཕྲ་མོའི་ཐོན་བྱས་པས་ན་འདིར་རྒོད་པ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་ཡོད་པས་དེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤྱོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་གོ །ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་

གཉིས་སྟོབས་དྲུག་ལས་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ། འདི་ནས་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་རྫོགས་པར་གསུངས། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ལྔ་པར་བྱིང་བ་དང་། དྲུག་པར་རྒོད་པ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ཡིན།

བདུན་པ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། སྔར་གྱི་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པའི་འཕྲོ་སྐྱོང་ཚེ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་སོགས་བྱུང་བ། རིམ་བཞིན་མི་སྡུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་སྣང་བ་སྒོམ་པས་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་རིང་དུ་བཏང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་སྟེ། སེམས་གནས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ། བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་ཚུར་གནོད་པའི་དོགས་པ་ཡོད་ལ། བདུན་པའི་སྐབས་འདིར་བྱིང་རྒོད་བྱུང་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་འགོག་ཐུབ་པས། བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་ཚུར་བར་དུ་ཆེར་གཅོད་མི་ནུས་པར་གསུངས།

བརྒྱད་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྩོལ་བས་བསྟེན་ན་བྱིང་རྒོད་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་འཁྱོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་སྟེ། འདི་དང་སེམས་གནས་དགུ་པ་གཉིས་བྱིང་རྒོད་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་འདྲ་ཡང་། སེམས་གནས་བརྒྱད་པར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟེན་དགོས་ལ་དགུ་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་སོ། །སེམས་གནས་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། རིམ་བཞིན་དཔེར་ན། དགྲ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོབས་འགའ་ཞིག་ཉམས་པ་དང་། སྟོབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉམས་པ་ལྟར། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྟོབས་རིམ་བཞིན་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་གནས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྟོབས་དྲུག་ལས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

དགུ་པ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི། སྔར་གྱི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཡང་འདྲིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་རྩོལ་རགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅིག་སྟེ། དགུ་པ་འདི་སྟོབས་དྲུག་ལས་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་རྩོལ་བ་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པར་རྒྱུན་འཁྱོངས་ནུས་པ་དང་། རང་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ། རང་གི་སེམས་དེ་དམིགས་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱུན་རིང་ཐུང་ཇི་ཙམ་བཞག་ནའང་སྡོད་ནུས་པའོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གནས་དགུ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། སེམས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་འབད་པས་བསྒྲིམ་དགོས་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་གནས་ལྔའི་སྐབས་སུ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་ནུས་པས་སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་ཐུབ་པས་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་མཐར་སེམས་གནས་དགུ་པ་ལ་ནི་བར་ཡང་མི་འཆད་ཅིང་རྩོལ་བ་ཡང་རྒྱུན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་དོ།།

ཇ བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་ཚུལ།

སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱངས་པས་སེམས་གནས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེས་ཏེ་སེམས་གནས་དགུ་པར་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་དང་བྲལ་བར་ཐུན་རིང་པོར་སྐྱོང་ནུས་ཤིང་། དེ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྟེན་པའི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ན། ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་དངོས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་དང་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་པ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཤིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་འཇུག་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ་ཐོབ་པ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན། དེས་ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཞི་གནས་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ།

ཤིན་སྦྱངས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་ནས་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་ཞིང་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཅི་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་འཇོག སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ལས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་འཇོག ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ནི། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་མིན་ལ། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནི། དགེ་བ་བཅུའི་ནང་ཚན་གྱི་

སེམས་བྱུང་ཤིན་སྦྱངས་ལ་བྱའོ།།

ཤིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བའི་སྔ་ལྟས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཀླད་པ་ལྕི་བེམ་པ་སྙམ་བྱེད་པ་སྐྱེ་སྟེ། མི་བདེ་བའི་ལྕི་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན། སྐྲ་བཞར་མ་ཐག་པའི་མགོ་དཀྱིལ་དུ་ལག་པ་ཚ་བོས་རེག་པ་ལྟ་བུའི་ལྕི་བེམ་པའི་བདེ་ཉམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྔོན་ལ་སྐྱེའོ། །དེ་ནས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རླུང་དེས་ལུས་ལ་ཁྱབ་པ་ན། དེས་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་ནས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་ཞིང་། ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ནས་ལས་སུ་རུང་བའི་རླུང་གི་མཐུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།

ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ནས་རླུང་གི་མཐུས་ལུས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལའང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་ལ་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཟེར། དེས་ན་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྔོན་ལ་སྐྱེ། བདེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྔོན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་དང་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཁྱད་འབྱེད་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་རླུང་གི་མཐུས་ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་ཡང་དགའ་བདེའི་

ཉམས་ཆེས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་སྦྱངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཤུགས་དེ་རིམ་གྱིས་ཆུང་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་སྦྱངས་ཟད་ནས་འགྲོ་བ་མིན་གྱི། ཤིན་སྦྱངས་རགས་པ་དེས་སེམས་ཧ་ཅང་གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་གྲིབ་མ་ལྟར་སྲབ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་ཡང་ལོག་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ།

སྤྱིར་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཇོག་ཅིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཞི་གནས་ལས་ལྷག་པར་ཏེ་ཁྱད་པར་མཐོང་བས་ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་ཚུལ་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མ་དཔྱད་པ་ལས་ལྷག་མཐོང་གིས་དཔྱད་ན་དོན་དེ་གསལ་བར་འཆར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།

བསྒོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་ཚེ། དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པར་འཇོག དེ་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པ་ན། སྔར་བཤད་པའི་ཤིན་སྦྱངས་དེ་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་དུ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་

ཡིན་ལ། ཤིན་སྦྱངས་དེ་སྐྱེས་པ་ནས་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་ལུགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ཡང་སྔར་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དེས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱང་ཡོད་པས་ན། སྤྱིར་ཤིན་སྦྱངས་ཡོད་པ་ཙམ་མིན་གྱི། དཔྱད་སྒོམ་བྱས་པ་དེའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ཐུབ་པ་ན་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་རོ།།

སྤྱིར་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྤྱད་བྱེད་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཤིང་སྡོང་ལ་ཡལ་འདབ་ལོ་འབྲས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཤིང་སྡོང་གི་རྩ་བར་འདུས་པ་ལྟར། སྒོམ་གྱི་རིགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡུས་ན། བསྒོམ་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་དཔེ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམས་ཏེ་དཔྱད་ནས་སྒོམ་པའི་དཔྱད་སྒོམ་དང་། ཡང་ན་མི་དཔྱོད་པར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ནེར་འཇོག་པའི་འཇོག་སྒོམ་གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དཔྱད་སྒོམ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོམ་དང་། གཉིས་པ་འཇོག་སྒོམ་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྒོམ་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་སོ།།

སྤྱིར་དཔྱད་སྒོམ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཡང་། ཐོས་པ་ཇི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་ལ། དེ་ཇི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་། དེ་ཇི་ཙམ་མང་བ་བཞིན་དུ་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོན་འགོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་མང་བས། སྒོམ་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་སྒོམ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བློ་རྣམས་ལ་ཁ་གཏད་གཙོག་དགོས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ

སོགས་དཔྱད་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཙམ་
གྱིས་ཉོན་མོངས་ཟློག་མི་ནུས་པ་ནི། དཔེར་ན། གཡུལ་སར་དགྲ་ཕམ་པར་བྱེད་པ་
ལ་དགྲ་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་དགོས་ཀྱི། མི་སྡར་མ་བཞིན་མིག་བཙུམས་ནས་བསྡད་
པས་དགྲ་འཇོམས་མི་ནུས་པ་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས།

སྒོམ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔྱད་འཇོག་གང་བསྟེན་དགོས་པ་ནི་བསྒོམ་བྱའི་
དོན་དང་། དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོགས་ལ་བལྟོས་དགོས་
ཏེ། དཔེར་ན། སྙིང་རྗེ་དང་བཟོད་པ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། ཐོག་དུ་དཔྱད་སྒོམ་གཙོ་
ཆེ་མོད། དཔྱད་སྒོམ་གྱི་མཐར་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྦྱོང་བ་ཐོན་སྐབས་མི་དཔྱོད་པར་
ལྷན་ནེར་འཇོག་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་ལུང་དང་
རིགས་པས་ཡང་ཡང་དཔྱོད་པ་ཙམ་བྱེད་ཅིང་སེམས་པའི་ཚེ་དཔྱད་སྒོམ་གཙོ་
ཆེ་ཡང་། དཔྱད་མཐར་ངེས་པ་སྐྱེད་ན་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྩེ་གཅིག་ཏུ
སེམས་པ་ལ་འཇོག་སྒོམ་གཙོ་ཆེའོ། །དེས་ན་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སྒོམ་པ་གཅིག་ཉིད་
ལའང་དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་ཀ་འོང་བ་ཡིན་ནོ།།

༦ དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་དཔྱད་འཇོག་གི་སྒོམ་གྱི་ཚུལ་བཤད་
ནས། འདིར་དཔེ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་
སྐབས་མང་པོར། ལུས་སོགས་ལ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་བཞིའི་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་སྒོམ་པར་
གསུངས་པས། འདིར་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་སྐོར་མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་འབྱུང་
བ་བཞིན་ཙུང་ཟད་འཆད་པ་ལ་དོན་ཚན་ལྔ་ལས།

དང་པོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་དམིགས་པ་ལ་ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་དང་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་སོགས་བཞིར་བཞག་པ་ཡང་། ༡ ལུས་མི་སྡུག་པ་ལ་སྡུག་པར་འཛིན་པ་དང་། ༢ ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། ༣ སེམས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། ༤ ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཅས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ནི། དམིགས་པ་ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལུས་མི་གཙང་བ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་བརྟག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་ཞིག་ལ་འཇོག སྒྲ་དོན་ནི། དྲན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའམ། ཡང་ན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས་ན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཅེས་བྱ། གསུམ་པ་གྲོགས་ནི། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ༡ ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་སོགས་སུ་སྒོམ་པའོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་ནི། ལུས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་སུ་སྒོམ་པའོ།།

འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་ནི། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་སོགས་མི་སྡུག་པར་བསྒོམ་དགོས་ཤིང་། དེས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག

དང་། དབྱིབས་དང་། རེག་བྱ་དང་། ལུས་ཀྱི་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ཆགས་ཡུལ་གྱི་ལུས་རྣམ་པར་སྔོས་པ་དང་། ལུས་རྣམ་པར་རྣག་པ་དང་། ལུས་རྣམ་པར་དམར་བ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པར་བྱེད་ལ། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ཆགས་ཡུལ་གྱི་ལུས་རྣམ་པར་ཟོས་པ་དང་། ལུས་རྣམ་པར་འཐོར་བ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཆགས་ཡུལ་གྱི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ལུས་རྣམ་པར་འབུས་གཞིགས་པ་དང་། ལུས་རྒྱུས་པས་བྲང་བྲེང་དུ་སྦྲེལ་བའི་གེང་རུས་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ལུས་ཀྱི་བསྙེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ཤི་བའི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ།།

ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ནི་ལུས་ལ་གེང་རུས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་རང་གི་རྐང་པའི་མཐེ་བོའམ་དཔྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་སེམས་གཏད་དེ་ཤ་རུལ་ཞིང་ཞིག་ནས་རུས་པ་གེང་རུས་ལྷར་དཀར་ལྷག་གེར་ཡོད་པར་མོས། དེ་རྗེས་རིམ་གྱིས་རང་གི་ལུས་རིལ་པོ་གེང་རུས་སུ་མོས། དེ་རྗེས་གནས་ཁང་དང་། མཐར་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་གེང་རུས་ཀྱིས་ཐར་ཁྱབ་པར་མོས། དམིགས་པ་ཚུར་སྡུད་པ་ན་ཕྱི་ནས་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ་རང་གི་ལུས་གཅིག་པུ་གེང་རུས་སུ་མོས་ནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ལས་

དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །ཡང་ཕར་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མོས་པ་ན་སྔར་བཞིན་དང་དམིགས་པ་ཚུར་སྡུད་པ་ན་རང་གི་རྐང་པ་རུས་པར་མོས་པ་བོར་ནས་རྐང་པ་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་ལུས་ལྷག་མ་རུས་པར་མོས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་རིམ་གྱིས་ལུས་ཕྱེད་རུས་པར་མོས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཏོད། དེ་རྗེས་ཐོད་པའི་ཕྱེད་ཀྱི་བར་རུས་པར་མོས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །ཡང་ཕར་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མོས་པ་ན་སྔར་བཞིན་དང་དམིགས་པ་ཚུར་སྡུད་པ་ན་རང་གི་ལུས་ལྷག་མ་རུས་པར་མོས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་ཡང་བོར་ནས་རང་གི་སྨིན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པ་མཐེ་བོའི་ཚོན་ཙམ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་སྒོམ་པ་གསུམ་དང་། དབྱིབས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་དང་། རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་དང་། བསྙེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་གཅིག་དང་། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ལུས་ཀེང་རུས་སུ་མོས་ནས་སྒོམ་པ་གཅིག་སྟེ་ལུས་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་བློ་དགུའོ།།

ཀེང་རུས་ལ་ཁ་དོག་སོགས་ཆགས་པའི་གཞི་རྣམ་པ་བཞིའི་གང་ཡང་མེད་པས་གཉེན་པོ་དེ་དག་ལས་ཀེང་རུས་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་སོགས་བཞི་ཀའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པར་བྱར་རུང་ངོ་། །མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་བློ་འདི་ནི་ཆགས་པའི་གཞི་ཞིག་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་ཕུང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཉི་ཚེ་

བ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་མགོ་རྣམ་པར་གནོན་པ་ཙམ་གྱི་སྒུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི་གཏན་ནས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་ནི། རང་གི་དབུགས་ནང་དུ་རྔུབ་པ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་བགྲངས་ནས་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་དེར་འཇུག་ཅིང་གཡེང་བ་མེད་པར་བསྒོམ་མོ། །དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་དེ་སྒོམ་ཚུལ་ལ་མངོན་པ་མཛོད་ལས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ༡ རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འདུག་སྟངས་ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཏེ་དབུགས་ནང་དུ་རྔུབ་པ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་གཉིས་ལ་སེམས་གཏད་ནས་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་པའི་ངང་ནས་རྔུབ་འབྱུང་གཉིས་ལ་ཁུགས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་གཅིག་ནས་བཅུ་པའི་བར་ཡིད་ཀྱིས་འཚོལ་ལྷག་ཆད་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྩི་བ་ནི་བགྲང་བ་དང་། བཅུ་པོ་དེ་ལས་ཉུངས་ན་བྱིང་བ་དང་མངས་ན་རྒོད་པ་འབྱུང་ཉེན་ཆེ་ཞིང་ཁུགས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ན་ཆད་སྐྱོན་དང་། ཡང་ཁུགས་པ་གཅིག་གཉིས་སུ་བྱས་ན་ལྷག་སྐྱོན། ཡང་རྔུབ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལ་རྔུབ་པར་བཟུང་ན་འཚོལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད། ༢ ཡང་དབུགས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ལྐོག་མ་དང་སྙིང་ག་དང་ལྟེ་བ་དང་རྐེད་པ་དང་བརླ་དང་བྱིན་པ་དང་རྐང་མཐིལ་དང་ས་ལ་སྙོབས་ཆེ་ན་འདོམ་གང་དང་སྙོབས་ཆུང་ན་མཐོ་གང་གི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ཚེ་རྐང་པའི་མཐིལ་ནས་བཟུང་རིམ་གྱིས་སྣའི་བུ་ག་ནས་སྙོབས་ཆེ་ན་འདོམ་གང་དང་སྙོབས་ཆུང་ན་མཐོ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ༣ ཡང་དབུགས་དེ་ཉིད་སྣ་རྩེ་ནས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་ཕྲེང་ཐག་ལྟར་གནས་པ་ལ་སེམས་མི་གཡེང་བར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་ལུས་ལ་ཕན་གནོད་དང་གྲང་དྲོ་གང་བྱེད་ལ་རྟོག་པ་ནི་འཇོག་པ་དང་། ༤ ཡང་

དབུགས་རྒྱུ་བ་འབྱུང་འདི་དག་རླུང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་གཟུགས་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་རྟོག་པ་ནི་ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་། ༥ ཡང་དེ་ནས་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་བློ་བསྒྱུར་ཏེ་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་པའི་ངང་ནས་དགེ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་སྦྱོང་བ་ནི་བསྒྱུར་བ་དང་། ༦ ཡང་དེ་ལས་ཀྱང་དྲན་པ་རྩེ་གཅིག་པའི་ངང་ནས་དགེ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་སྦྱོང་བ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའོ།།

དེ་ལ་དབུགས་རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ཤིང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་དང་དམིགས་གཞིའི་དབུགས་ལ་ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་པ་མེད་པས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ནུས་ལ། གཞན་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་བློ་ནི་དམིགས་པ་ཁ་དོག་སོགས་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་འདྲེན་པས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་ནུས་སོ།།

༢ ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལས་དངོས་སུ་འདོད་སྲེད་དང་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ལས་འཇིག་སྲེད་སྐྱེ་ཞིང་བརྒྱུད་ནས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཚོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཆེད་དུ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལ་བརྟགས་ཏེ་བསྒོམ་མོ། །༣ སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་ནི། སེམས་ནི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འཇིག་པ་དང་བརྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ནས་གཏན་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་གནས་པ་སོགས་སུ་བརྟགས་ནས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། འབྲས་བུ་སོགས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལ་

ཐོས་བསམ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། ། ༩ ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒོམ་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཏེ་ཚོར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས། བྱམས་སྙིང་རྗེ་ལྟ་བུའི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་དང་ཆགས་སྡང་ལྟ་བུའི་ཉེས་པའི་རིགས་རྣམས་དོར་བྱར་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །ལྷ་པ་ལུས་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དེ་རྣམས་བསྒོམས་པས་ལུས་གཙང་བ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། སེམས་རྟག་པ་དང་། ཆོས་རང་རྐྱ་བའི་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

༧ བློ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ཤེས་བྱེད།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་བསྟེན་པ་ལས་བློ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ནང་གི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཡིད་བློ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ནི། ལུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གཙོ་བོ་ཡིད་བློ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། རྩེད་འགྲན་པས་མཆོང་རྒྱག་གི་རྩལ་སྦྱངས་ཏེ་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་སྦྱངས་ཤིང་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སྤྱིར་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟེང་དུ་འང་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཚད་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་གྱི་ཚད་ཇི་ཙམ་མཐོན་པོར་སོན་ནའང་མཆོང་རྒྱག་སོགས་ལ་གནས་སྐབས་རེ་རེ་ནས་རྩོལ་བ་རེ་བསྟེན་དགོས། ཡང་ཆུའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་རྟེན་མི་

བརྟན་པ་ཡིན་པས་ཚུ་རི་ཙམ་བསྒོམ་ཀྱང་མཐར་སྐྲམ་འགྲོ་བ་ལས་མེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་དེ་དག་ལ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མེད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་ནི་གོམས་ཤིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོམས་པར་བྱས་ན་སེམས་རྒྱུད་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། རྟེན་བརྟན་པ་ཡིན་པས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་དོ། །བློ་དེ་དག་གོམས་ཤིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་རྒྱུད་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན། བུད་ཤིང་མེས་སྲེག་པའི་ཚེ་མེ་ཡང་ཡང་སྦར་མི་དགོས་པར་ལན་གཅིག་སྦར་བས་བུད་ཤིང་ཐལ་བར་མ་སོང་གི་བར་དུ་མེ་དེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་རྫས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྟེན་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ནང་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱེད་པ་ལྟར་མིན་གྱི། རང་གཞན་དང་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་ལྟ་ཚུལ་དང་། རྒྱུན་གྱི་བསམ་པའི་འཁྲེར་སོ་སོགས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཡོང་དགོས་པས་ནང་པའི་གཞུང་དུ་བློ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའང་གནད་འདི་དག་ལ་ཐུག་ཡོད། གཞན་ཡང་ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྟེང་དུ་འབབ་པར་སེམས་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་དྲིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ཏེ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་། རྐྱེན་ངན་གང་དང་ཐད་ཀྱང་བློ་སྦྱོང་བའི་གྲོགས་སུ་འཁྱེར་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཀུན་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཐུབ་ན། མི་དེ་སྐྱིད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་པར་ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་གི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། མཐར་གཏུགས་ན་བདེ་སྐྱིད་ཅེས་བྱ་བ་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྟེང་ནས་འཛོག་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་དང་དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་དེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ཡོད་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གྱུར་པས། སེམས་དེ་གྲུབ་ཙམ་ནས་གཏན་དུ་སྡང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་། དེ་འདྲ་མིན་པ་ནི་མྱོང་བས་གྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་རྐྱེན་ཞིག་དང་ཕྲད་ན་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་ལ་མ་ཕྲད་ན་མི་སྐྱེ། འདིས་ཞེ་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཤིང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་དང་འབྲལ་རུང་ཡིན་པར་དཔོག་ཐུབ། དཔེར་ན། ཆུ་དཀྲུགས་པས་རྙོག་མ་ཅན་དུ་གྱུར་ན་ཡང་། ཆུ་དེའི་རང་བཞིན་རྙོག་མ་མིན་ཞིང་། རིམ་གྱིས་རྙོག་མ་རྣམས་བཅགས་པས་ཆུ་དྭངས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་ཉེས་པ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་འཛིན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཚད་མའི་རྒྱབ་རྟེན་མེད་ཅིང་། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བློ་བཟང་པོའི་རིགས་རྣམས་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་དང་བཅས་པས་རྒྱུན་བསྲིངས་ཏེ་གོམས་ན་སེམས་སྟེང་གི་དྲི་མ་ཟད་རུང་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་པ་ལ་དོན་ཚན་ལྔར་ཕྱེ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་སོགས་མདོར་བསྡུས་པ་རེ་བཤད་ཟིན་ནས། ཡུལ་འཛལ་བ་པོའི་གང་ཟག་འདོད་ཚུལ་ འོག་ཏུ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དང་ཁྱད་པར་སྟོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་

པའི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གནད་སྟོན་པའི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་པ། ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གམ་ཚན་རིག་སྐོར་གྱི་པོད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྙིང་པོ་རྣམས་ལུང་འདྲེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་ཚོགས་དོར་ཏེ་ཚིག་ཙམ་དོན་གསལ་དུ་བཀོད་པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ།། །།

ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར།

སྐབས་དང་པོ། ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་སྤྱི་བཤད།

༡ འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་བྱུང་རིམ།

དེ་ལྟར་ནང་པའི་མཁས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་འདོད་ཚུལ་གསལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མདོར་བསྡུས་རེ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གྲུབ་དོན། གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་། འཇལ་བྱེད་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཞིབ་མོར་སྟོན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་ཆེ་བ་རྣམས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ། ཐོག་མར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་འདོད་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས་རེ་དང་། དེ་རྗེས་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་བརྟག་པ། དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྐོར། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཅས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གནད་འགག་གསལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཏོན་ཏེ་བརྗོད་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་དུས་ཇི་ཙམ་ནས་བྱུང་བའི་ཚུལ་རགས་རིམ་ཙམ་འཆད་པ་ལ། སྤྱིར་བཏང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་ལྟ་གྲུབ་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ལྟ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས

བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་ལྟ་གྲུབ་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་སྔོན་ལ་དར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ཉི་ཟླ་སོགས་ལ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། རང་རང་གི་རེ་འདུན་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་དར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་། དེ་རྗེས་རིམ་གྱིས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་དར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་ནང་གསེས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འདོད་པ་ནི། གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ། བྱེ་བྲག་པ། རིགས་པ་ཅན་པ། དབྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟ་བུ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མི་འདོད་པ་ནི། སྔོན་བཙུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གིས་ཐད་ཀར་བཀོད་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལའང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མི་འདོད་པ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འདོད་པ་ནི། གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཡིན་ལ། གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ་དང་། གཅེར་བུ་པས་བདེ་སྡུག་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་པུ་རང་དབང་བ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་བདེ་སྡུག་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པ་མང་པོས་འགོག་པར་བྱེད་པས། འཕགས་ཡུལ་དུ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་བདག་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།

ལྷ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་ཐོག་མར་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་ནས་མ་རྫོགས་མ་བཏབ་པའི་ལོ་ཧྲོག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་མི་ལེ་ལོ་ཅན་གྱིས་གསོག་འཇོག་བྱས་པས་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་སོགས་བྱེད་དགོས་པར་གྱུར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགའ་ཞིག་གིས་མ་བྱིན་པར་བླངས་པས་ཕན་ཚུན་མ་འཆམས་པར་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་པའི་སྡེ་དཔོན་བསྐོས། དེའི་ཚེ་སྡེ་དཔོན་གྱིས་བྱ་བ་ངན་པ་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་ཆད་པས་ཆར་གཅོད་པ་ན། མི་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་མཐོང་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཏེ་ནགས་གསེབ་དབེན་པར་སོང་ནས་བསྡད་པས་བྲམ་ཟེ་ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་གིས་དབེན་པར་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་གཅིག་པུར་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཐབས་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཐོབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པའང་འགའ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྷ་བུའི་མི་རྣམས་ལ་དྲང་སྲོང་ཞེས་མིང་བཏགས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་རྟོག་གེ་ལ་བྱང་བ་དུ་མས་རང་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་དཔྱད་དེ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་གྲུབ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་བར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསུང་རབ་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས།

ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཨཱ་རྱཱ་ཏེ་འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཞེས་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་དར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ལ། སྐབས་དེར་འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཀྱིས་མི་རིགས་གཞན་རྣམས་གཡོག་ཏུ

བཀོལ་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོན་པོ་དང་གཡོག་པོའི་སྲོལ་དར། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུའང་རྣམ་དབྱེད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་བྲམ་ཟེ་དང་། ཡུལ་ལུང་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོའི་རིགས། ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་སོགས་སྤྱི་ར་བཏང་གི་ལས་རིགས་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་ལ་རྗེ་འུ་རིགས། ལྷམ་བཟོ་བ་དང་སྐྲ་འབྲེག་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་མིའི་རིགས་རྣམས་དམན་པར་བརྩིས་ཏེ་དམངས་རིགས་སམ་གདོལ་པའི་རིགས་ཞེས་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཞི་བྱུང་བར་བཤད།

རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དར་བ་ནས་བཟུང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་འཕགས་ཡུལ་དུ་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། དེ་དག་ལ་བྲམ་ཟེ་མཁས་པ་མང་པོས་ཐོས་བསམ་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ། བདག་ཡོད་མེད་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད། ཕྱི་མའི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་ཅིང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དྲངས་ནས་རང་རང་གི་ལྟ་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་མང་དུ་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ་ལྟ་བ་ཐ་དད་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཐོག་མར་བྱུང་བར་གྲགས།

ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ལས་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྔོན་ལ་བྱུང་ཞིང་། མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་གྲངས་ཅན་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བས་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཉིད་བྱུང་བར་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་གྲགས་ལ། གྲངས་ཅན་པས་ཁས་བླངས་པའི་རྟག་པའི་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་

ཙུང་ཟད་སྔོན་འཕྲོའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྐོར་ལ་བཤད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་གཅེར་བུ་པའི་གཞུང་ལ་ལར་སྔོན་པ་མཆོད་འོས་ཐོག་མར་བྱུང་བར་སྨྲ་བའང་ཡོད།།

དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་མཁན་སྔོན་པ་ཀ་པི་ལའམ་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་བྱོན་པའི་དུས་ནི། ཕྱ་རབས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱོན་པར་བཤད་ཀྱང་། ཕྱིས་ཀྱི་གནའ་རབས་ཞིབ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པའི་ནང་ཙམ་ན་བྱོན་པར་བཤད་དོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གྲགས་ཆེ་བ་སོ་སོའི་བྱུང་རིམ་དང་སློབ་དཔོན་གཙོ་བོ་དག་གི་མཚན་དང་། དེ་དག་གིས་བརྩམས་པའི་གཞུང་རྣམས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཐད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མ་བྱོན་པའི་གོང་ནས་མུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་གྲུབ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཟིན་ཅིང་། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུའང་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་ནི། འཕགས་ཡུལ་ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དང་། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཡུལ་ལུམྦི་ནཱི་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱ་འཁྲུངས་པ། མཚན་རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་བམ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ལ་སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཙམ་ཡོད་པ་ལས། དེང་སང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཕྱི་ལྷ་སོགས་ཀྱི་པླ་ལིའི་ཆོས་བརྒྱུད་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་གནས་

བརྟན་སྡེ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་ཕྱི་ལོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་ ༦༢༣ ལ་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་བཞེས་པ་ཕྱི་ལོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་ ༥༤༣ ལ་རྩྭ་མཆོག་གྲོང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འདོད།

དེ་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་ནང་པ་དག་གི་བཞེད་སྲོལ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཡུལ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གནས་མཆོག་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་འཁོར་ལོ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། གནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་བཅས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་བསྐོར་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་གཙོ་བོར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་གཙོ་བོར་འཁོར་ལོ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་གཙོ་བོར་འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་བཤད།

གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་གཞན་བཟློག་ནས་རང་གི་བློ་ངོར་རིགས་པས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་དེ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ། གྲུབ་མཐའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ལུང་རིགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་གཞན་བཀག་སྟེ། རང་གི་བློ་ངོར་ཡང་དག་པར་འཐད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའམ་དམ་བཅས་པའི་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ས་མེད་དོ་སྙམ་ནས་ཐག་བཅད་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་ཞུགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་པས་སྦྱར་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དགར་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་རང་གི་བློ་ངོར་འཐད་པས་སྦྱར་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ནས་ཁྱད་ངོར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

༣ ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་མདོར་བསྡུས།

ཕྱི་རོལ་པ་དང་། གཞན་སྡེ་དང་། ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཅེས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་ཡིན་ལ། ཆོས་འདི་པ་དང་། རང་སྡེ་དང་། ནང་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ཡང་ནང་པའི་གཞུང་དུ་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པས་ན་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། རང་སྡེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་

ཡིན་པས་ན་གཞན་སྡེ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འདི་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་ཐར་པ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་སམ་ལམ་དེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འཛིན་པ་དང་སྤྱོལ་བས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བའམ། ཡང་ན་མུའམ་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་འཆང་བས་ན་མུ་སྟེགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་འབོད།

ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཆོས་ལ་ནང་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་གསུང་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད། གཙོ་ཆེ་བ་ནི། ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་ནི་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་གྲགས། དང་པོ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལས་གསུངས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོས་འདི་པའམ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་པར་འཛོག གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཁྱད་པར་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཚུལ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་མ་ཟད། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བ་སྟེ། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་པའམ། མདོར་ན་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་གཞན་སྡེ་ཕྱི་རོལ་པའི་

གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བར་འཇོག དེས་ན་ནང་པ་ཡིན་ན་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་མི་དགོས་སོ།།

ཕྱག་རྒྱ་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པས། རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ལ་འཇོག་ལ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་དང་། ཡང་ན་དེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདེ་སྡུག་སྤྱོད་བ་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་པ་ལ་བྱེད། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་སྙིང་གི་དྲི་མ་ཟད་པའི་ཞི་བ་ལ་འཇོག་གོ།

༩ འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་བཏུས་ཏེ་སྟོན་པའི་གཞུང་བྱུང་ཚུལ།

དེ་ལ་སྤྱིར་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གཏམ་གྱི་གཞིར་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་བཅས་ལ་དགག་གཞག་མཛད་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སོགས་སུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་བཀོད་ནས་

དགག་གཞག་མཛད་པ་ལྟ་བུ་སྔ་དུས་སྲུའང་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་བཞེད་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གྲུབ་མཐའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་བ་སྔ་ཤོས་ཤིག་ནི། དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ན་ལེ་ནྡྲའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་སྙིང་པོ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་གཉིས་ཡིན་པར་སྣང་།

དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ན་ལེ་ནྡྲའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དཀའ་འགྲེལ་གཉིས་སུའང་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པས། གཞུང་རྩ་འགྲེལ་འདི་གཉིས་ཀ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ནང་པ་ཙམ་མིན་པར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ། བསྟན་བཅོས་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་བཞེད་པ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྤྲོས་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་སུ་གནས་ནའང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱལ་དུ་བཏོན་པས་དབུ་ཚད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ཕྱི་རོལ་པའི་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཏུས་ཏེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པར་བྱོན་པའི་རིག་བྱེད་གསང་མཐའ་པའི་སློབ་དཔོན་མ་དྷྭ་ཡིས་བརྩམས་པའི་སརྦ་དརྴན་སཾ་གྲ་ཧ་སྟེ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདུག་ལ། གཞུང་དེར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་བཞིན་དམའ་རིམ་ནས་མེད་སྨྲ་བར་གྲགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། ནང་པ། གཅེར་བུ་བ་གསུམ་སྔོན་ལ་

བཀོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཡོད་སྨྲ་བ་ལ་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཁྱབ་འཇུག་པ་དང་དབང་ཕྱུག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རྣམས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་སྔོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བྱེ་བྲག་པ། རིགས་པ་ཅན་པ། དཔྱོད་པ་བ། བརྡ་སྤྲོད་པ། གྲངས་ཅན་པ། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་། མཐར་ རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའི་ཡང་རྩེར་རྩི་བ་རིག་བྱེད་མཐར་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་གྲུབ་དོན་ལྟ་བུར་ལེའུ་ཐ་མར་བྱས་སོ།།

གླེགས་བམ་འདིར་ནི་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ན། ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མའི་སྙིང་པོ་རྩ་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཅིང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་མཛད་པ། སློབ་དཔོན་ཛེ་ཏཱ་རིའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གཞུང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་དང་། ན་ལེནྡྲའི་པཎ་གྲུབ་གཞན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལའང་ཅི་རིགས་པར་ཁུངས་གཏུགས་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་གྲངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བདུན་ཅུ་པ་དང་། དྲང་སྲོང་ཕུར་བུའི་མདོ། ཅ་ར་ཀ་པའི་བསྡུ་བ། གོང་དུ་བཤད་པའི་མ་དྷྭའི་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་སོགས་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ཡོད་དོ།། །།

སྐབས་གཉིས་པ། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱི་བཤད།

སྤྱིར་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གྲངས་འདི་ཙམ་ཞེས་མཐའ་ཆོད་པར་བཤད་མི་ནུས་ཀྱང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གསུངས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་འོད་སྲུངས་རྫོགས་བྱེད་སོགས་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་དང་། ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་དང་། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དེ་དག་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་དེ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡང་རགས་ཙམ་འབྱུང་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་ལྟ་བའི་ཕྲེང་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པར་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་དོ། །ཡང་ཚངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ་ལས་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནང་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གླེགས་བམ་རྒྱས་པའི་སྟོད་ཆར་གསལ་ལོ།།

དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ལྟ་གྲུབ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ལ། དེ་དག་སྡེ་ཚན་དུ་བསྡུས་ཏེ་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་གྲངས་འདྲེན་བྱ་ཚུལ་ལ་སྔོན་གྱི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་མཁས་པའི་གཞུང་དུ་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་གྲགས་ཆེ་

བ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྟོག་གེ་འབར་བར་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས། ༡ གྲངས་ཅན་པ་དང་། ༢ བྱེ་བྲག་པ། ༣ རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་སྨྲ་བ། ༤ དཔྱོད་པ་བ། ༥ རྒྱང་འཕེན་པ། ༦ གཅེར་བུ་པ། ༧ ཚངས་པ་བ། ༨ ཁྱབ་འཇུག་པ། ༩ དབང་ཕྱུག་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཅས་སྡེ་ཚན་དགུར་མཛད། ཡང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དྲི་མེད་འོད་ལས་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ། ༡ གྲངས་ཅན་པ་དང་། ༢ ཚངས་པ་བ། ༣ དབང་ཕྱུག་པ། ༤ ཁྱབ་འཇུག་པ། ༥ རྒྱང་འཕེན་པ། ༦ གཅེར་བུ་པ། ༧ སྟག་གཟིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཅས་སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་མཛད། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་མུ་སྟེགས་པ་ལ། ༡ དབང་ཕྱུག་པ་དང་། ༢ དུས་རྒྱུར་སྨྲ་བའི་བྱེ་བྲག་པ། ༣ གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ། ༤ རང་ཉིད་ཚངས་པའི་བུར་འདོད་པའི་ཚངས་པ་བ། ༥ ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག ༦ སེར་སྐྱ་པ། ༧ ཡུལ་ལ་འཛིགས་པས་དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་ཞིང་སྦྲ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག ༨ གཅེར་བུ་པ། ༩ རིག་བྱེད་མཐའ་པ། ༡༠ རྒྱང་འཕེན་པ། ༡༡ ཡང་དབང་ཕྱུག་པ་ཁ་ཅིག ༡༢ ཁྱབ་འཇུག་པ་བཅས་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་བསྟན་ཏོ།།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དབུ་མའི་རྒྱན་དུ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ། ༡ གཟེགས་ཟན་པ། ༢ རྒྱལ་བ་པ། ༣ རྒྱལ་དཔོག་པ། ༤ ལྷའི་བླ་མ་པ། ༥ སེར་སྐྱ་པ། ༦ ཚངས་པ་བ། ༧ ཁྱབ་འཇུག་པ། ༨ དབང་ཕྱུག་པ། ༩ གསང་བ་པ་རྣམས་བཤད་ཅིང་། ཡང་སློབ་དཔོན་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་ལས་ནི། ༡ གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ། ༢ དབང་ཕྱུག་པ། ༣ གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ། ༤ རྒྱང་འཕེན་པ། ༥ ཚངས་པ་བའམ་བརྡ་སྒྲོད་པ། ༦ རིག་བྱེད་པ། ༧ བྱེ་བྲག་པ་དང་། ༨ རིགས་པ་ཅན་པ། ༩ དཔྱོད་པ་བ། ༡༠ གཅེར་བུ་པ། ༡༡ གསང་བ་པ་བཅས་གྲངས་ཅན་ལ་ལྷར་བཅས་

ལྷ་མེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། བསྡོམས་པས་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བརྟག་པ་མཛད། དབུ་མའི་རྒྱན་གྱི་གྲངས་འདྲེན་དུ་ལྷའི་བླ་མ་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། གཟེགས་ཟན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི་དཔྱོད་པ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཡང་བཙ་སྒྲོད་པ་ནི་ཚངས་པ་བའི་འདོད་པ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ལ་ཚངས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་དེའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མ་བགྲངས་པར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

ལ་ལས་ཚངས་པ་བ་དང་གསང་བ་པ་ནི་དཔྱོད་པ་བའི་ནང་དུ་འདུ་ལ། ཁྱབ་འཇུག་པ་དང་དབང་ཕྱུག་པ་གཉིས་ནི་རིགས་པ་ཅན་པའི་ནང་དུ་འདུ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་པ་གྲངས་ཅན་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཡང་བཤད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ། གསལ་བྱེད་པ། རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་ཞེས་པ་རྣམས་དབང་ཕྱུག་པའི་ནང་ཚན་དུ་འདུ་བ་དང་། ཚངས་པ་བ་དང་། དཔྱོད་པ་བ། རིག་བྱེད་པ། བཙ་སྒྲོད་པ། ཙ་ར་ཀ་པ། རྒྱལ་དཔོག་པ། གསང་བ་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་ཁྱབ་འཇུག་པའི་ནང་ཚན་དུ་འདུ་བར་བཤད་པའང་ཡོད། བསྡུ་ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་གྲུབ་མཐའི་རིགས་དེ་དག་ལ་དབང་ཕྱུག་པ་དང་ཁྱབ་འཇུག་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ནི། ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སྐྱབས་སུ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་དད་མོས་བྱེད་པའི་ཚུ་སྟེགས་པའི་སྡེ་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་རྣམས་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་སོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཤད། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མཛད་པོ་སྔ་མ་རྣམས་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་རྟོག་གེ་སྡེ་ལྔ་སྟེ། ༡ ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། ༢ རྟག་པར་སྨྲ་བ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། ༣ དབང་ཕྱུག་པ་དང་།༤ ཁྱབ་འཇུག་པ། ༥ གཅེར་བུ་པ་སྟེ། ཆད་སྨྲ་གཅིག་དང་རྟག་སྨྲ་བཞིར་མཛད་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རྩ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་

མུ་སྟེགས་པ་ལ། ཆད་པར་སྨྲ་བ་གཅིག་དང་། རྟག་པར་སྨྲ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་རྣམ་གྲངས་བཞེད་དོ།།

མུ་སྟེགས་པ་རང་གི་གཞུང་ལས་ནི་ཤ་ད་རྴ་ན་ཏེ་ལྟ་བའི་སྡེ་ཚན་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་མོད། ཚུལ་འདི་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་མཇུག་ཏུ་གཙོ་བོར་རིག་བྱེད་གསང་མཐའ་བའི་མཁས་པས་བྱས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། མེད་པར་སྨྲ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། དང་པོ་ལ། ༡ གྲངས་ཅན་པ་དང་། ༢ རྣལ་འབྱོར་པ། ༣ བྱེ་བྲག་པ། ༤ རིགས་པ་ཅན་པ། ༥ དཔྱོད་པ་བ། ༦ རིག་བྱེད་གསང་མཐའ་པ་བཅས་དང་། གཉིས་པ་མེད་སྨྲ་བ་ལ། རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། ནང་པ། གཅེར་བུ་བ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་སྲོལ་དེ་དེང་གི་དུས་སུ་ཁྱབ་ཆེ། དེ་ལ་ཡོད་སྨྲ་བའི་སྡེ་དྲུག་གིས་རིག་བྱེད་ཚད་མར་བྱེད་པ་དང་། རང་རང་གི་ལྟ་བ་རྣམས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཞུ་བ་ནི་ཁ་ད་ལས་མཆེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་པའི་བདག་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་མོད། ནང་གསེས་དང་པོ་གྲངས་ཅན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་གཉིས་ལྟ་བ་མཐུན་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བར་བ་བྱེ་རིགས་གཉིས་དང་། མཐའ་མ་དཔྱོད་པ་བ་དང་རིག་བྱེད་མཐར་སྨྲ་བ་གཉིས་ལྟ་བ་མཐུན་ཤས་ཆེ་བས་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་པོད་འདིར་སྡེ་ཚན་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་སོ།།

དང་པོ། གྲངས་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

སྤྱིར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་གྲངས་ཅན་པའམ་སེར་སྐྱ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས་ལ། གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་སྔོན་གྱི་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་ལ། སྟོན་པ་སེར་སྐྱ་བྱོན་པའི་དུས་སོགས་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། གྲངས་ཅན་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྟོན་པའི་རྩ་བའི་གཞུང་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་ནི། ༡ དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་མདོ་ཞེས་པ་ཞིག་སྣང་ལ། ༢ གཞན་ཡང་དུས་རབས་བཞི་པ་ཡས་མས་སུ་བྱུང་བའི་དབང་ཕྱུག་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའམ་དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ཡས་མས་ཙམ་ལ་ལེགས་སྦྱར་ནས་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་སྐད་ནས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཚུར་བསྒྱུར་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་གཞི་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་མདོར་གྲགས་པ་དེ་ཆེས་གནའ་བོའི་དུས་སུ་བྱུང་བར་བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་དེའི་ནང་གཅེར་བུ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་སོགས་ལ་དགག་པ་བྱས་པ་དུ་མ་སྣང་བས་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །༣ གོང་གི་གཞུང་དེ་གཉིས་དང་གྲངས་ཅན་ལྟར་བཅས་པའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་སྟོན་པ་ཚུར་ལྷུང་སྐྱེ་པ་ཏཉྫ་ལི་ཞེས་པས་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་མདོ་ཞེས་པའང་གྲངས་ཅན་གྱི་རྩ་གཞུང་དུ་བརྩིར་རུང་ལ། དེའི་ནང་གཙོ་བོར་

ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་དང་། ཞར་ལ་དབང་ཕྱུག་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་སྟོན་པས་ན། གྲངས་ཅན་ལྟར་བཅས་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྤྱོལ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་།།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་སཱཾ་ཁྱ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲ་དོན་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་འཆད་པ་ལ། གྲངས་དང་འབྲེལ་བའི་བཤད་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ནི། ལྟ་གྲུབ་འདི་ལ་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔར་གྲངས་སུ་བཅད་ནས་དེ་དག་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ཟེར་བ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། གཉིས་པ་ནི། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་གཏན་དུ་བའི་བདག་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་འགྱུར་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ངོ་བོར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་ཆ་སྤྱི་མ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ས་བོན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ཆ་གྲངས་དུང་ཕྱུར་ཞེ་གསུམ་དང་བྱེ་བ་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བསྡོམས་པས་སྐྱེས་བུའི་ཆ་གྲངས་དུང་ཕྱུར་བརྒྱ་དྲུག་དང་བྱེ་བ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུའི་ཤེས་པ་ལའང་གྲངས་དེ་ཙམ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གྲངས་ཅན་པ་ཞེས་ཟེར། དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་འདིས་ཤེས་བྱ་ལ་ཉེར་ལྔའི་གྲངས་ངེས་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་སྐྱེས་བུ་དང་ཤེས་པ་ལ་གོང་གི་གྲངས་དེར་ངེས་པར་འདོད་པས་གྲངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲངས་ཅན་ཞེས་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །གྲངས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ༡ རྒྱལ་བ་པའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་མཁས་པ་སོ་མ་དེ་ལ་ཀ་སྨུ་ནྟིའི་ལུགས་ལྟར་ན། སཱཾ་ཁྱ་ཞེས་པ་ནི་ཤཾ་

ཁ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །འདི་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱེས་བུའི་ཤེས་པའི་གྲངས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་བཏགས་པར་བཤད་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་འདྲའོ།།

༢ ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། སཱཾ་ཁྱ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཉིད་ཉེར་བཞི་པོ་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་ན་སཱཾ་ཁྱ་ཞེས་བྱ། མདོར་ན་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཀུན་ཤེས་པའམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེ་རྣམས་སུ་བཤད་པར་སྣང་ངོ་།།

ནང་པའི་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་གྲངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་ན་གྲངས་ཅན་ཞེས་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ་གྲངས་སུ་བཅད་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པས་གྲངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཤད།

གྲུབ་མཐའ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྟོན་པ་སེར་སྐྱས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་སེར་སྐྱ་པ་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལ་རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པས་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་པ་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཁས་ལེན་པས་ན་གཙོ་བོ་པ་དང་། རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་བདག་དེ་ཉིད་ཤེས་རིག་གི་ངོ་བོར་འདོད་པས་ན་ཤེས་རིག་ཅན་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོའམ་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོའམ་རྒྱུར་འདོད་པས་ན་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ཞེས་དང་། སྟོན་

པ་ཚུར་ལྷུང་དེ་ཉིད་དབང་ཕྱུག་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་བརྩམས་པར་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སུམ་ཅུ་འདོད་པས་ན་སུམ་ཅུ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔར་གྲངས་སུ་བཅད་པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ཞེས་བྱ།

དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔར་བསྡུས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་མུ་སྟེགས་རྟོག་གེ་པའི་གྲུབ་མཐའོ། །དབྱེ་བ་ནི། གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ་དང་། ལྷར་བཅས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་ཞིང་། རྗེས་སུ་འང་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ལ་ཐིམ་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་ལ་གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ་ཞེས་བྱ། གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཡང་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གི་བློས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་འདོད་པས་གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར། གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་ཚུར་ལྷུང་བྱོན་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། འདིའི་བཞེད་ཚུལ་ཡང་སྤྱི་གཙོ་བོ་ལ་སེམས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་ན་སྡོང་བཅུད་སོགས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའམ་སྐྲུན་མི་ནུས་ལ། ནུས་པ་མེད་པའི་རྟག་པས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་མི་ནུས་པས་ན། སྣོད་བཅུད་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུའང་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་བས་དབང་ཕྱུག་ཉིད་གཙོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལའང་འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཞོ་དེ་ཉིད་འོ་མའི་དུས་སུ་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རྐྱེན་གྱིས་ཞོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་སྨྲ་བའི་ལུགས་གཉིས་སུའང་དབྱེའོ།།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

ལུགས་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། ཉེར་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཤེས་པ་དང་། ལྷག་མ་ཉེར་བཞི་ནི་བེམ་པོར་འཇོག ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་བཞི་ཕྱེ་སྟེ། ༡ རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ་ནི་སྤྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་རྣམ་འགྱུར་རམ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་འདོད། ༢ རྣམ་འགྱུར་རམ་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མུ་ནི། ས། ཆུ། མེ། རླུང་། ནམ་མཁའ་སྟེ་འབྱུང་བ་ལྔ་དང་། ངག ལག་པ། རྐང་པ། རྐུབ། འདོམས་ཏེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ། མིག རྣ། སྣ། ལྕེ། ལུས་ཏེ་བློའི་དབང་པོ་ལྔ་བཅས་བཅོ་ལྔ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བསྣན་པས་བཅུ་དྲུག་གོ ། ༣ རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་རམ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ནི། བློའམ་ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ། གཟུགས་དེ་ཙམ། སྒྲ་དེ་ཙམ། དྲི་དེ་ཙམ། རོ་དེ་ཙམ། རེག་བྱ་དེ་ཙམ་སྟེ་བདུན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བས

འབྲས་བུ་དང་། རང་འབྲས་འབྱུང་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱུ་ལང་ཡིན་ནོ། ། ༩ རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་རམ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུ་ནི། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ནོ།།

འོ་མའི་དུས་སུ་ཞོ་དང་། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་འབྲས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ལ། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་མི་གསལ་བའི་སྨྱུ་གུ་དེ། ཆུ་ལུད་དང་དྲོད་དང་དུས་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཚང་བའི་དབང་གིས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་གསལ་བར་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་དང་འབྲས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་གཉིས་ཀ་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པར་ཡོད་པས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་གཅིག་པར་འདོད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གལ་ཏེ་རྒྱུའི་དུས་སུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་སྐྱེ་ན། བྱེ་མ་ལས་སྣུམ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ།།

ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལས་ ༧ བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི། ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡུལ་རྟོགས་པས་ན་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་རྩོམ་པ་མེད་པས་ན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་པ་མེད་པས་ན་རྟག་པ་དང་། བདེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ཟ་བ་པོ། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་པ། རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ། མ་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འཇོག་ཀྱང་འདིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་མེད་པས་ན་བྱ་བ་མེད་པ། ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བས་ན་གཅིག་པུ།

ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་བཅས་སོ། །བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། བདག་དང་། ཤེས་པ། རིག་པ། སེམས་ཅན། སྐྱེས་བུ་རྣམས་སོ།།

༢ སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ནི། བདག་གི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་བྲན་གཡོག་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ལ་ཅི་དགར་དངོས་པོ་རྣམས་མཁོ་འདོན་བྱེད་ཅིང་། སེམས་མེད་པ་དང་། ཡུལ་རྟོགས་པ་མེད་པས་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་། རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། མ་སྐྱེས་པས་ན་རྟག་པ་དང་། ཆ་མེད་པས་ན་གཅིག་པུ། རྒྱུ་འབྲས་སོགས་སྣོད་བཅུད་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ། རྡུལ་དང་མུན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ལ་འདོད། ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས་རྡུལ་ཞེས་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་། མུན་པ་ཞེས་པ་གཏི་མུག་དང་། སྙིང་སྟོབས་ཞེས་པ་བདེ་བ་ལ་བྱེད། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གང་ཡང་མི་མངོན་ལ། ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་ཆེ་ཆ་མི་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། ཡོན་ཏན་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་གཙོ་བོས་རྣམ་འགྱུར་སྤྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། འོ་མའི་གནས་སྐབས་སུ་མངར་སྐྱུར་སོགས་ཆ་མཉམ་པར་གནས་ཤིང་། གང་གི་ཚེ་སྐྱུར་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་ན་ཞོའི་གཟུགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །སྤྱི་གཙོ་བོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རང་བཞིན་དང་། གཙོ་བོ། སྤྱི་སོགས་སོ།།

༣ བློ་ཞེས་པ་ནི། ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའམ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཤེལ་དྭངས་པ་ལྟར་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་། ནང་གི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བའི་བེམ་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་བློ་ལ་ནང་གི་སྐྱེས་བུ་དང་། ཕྱིའི་དོན་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་ཡང་སྐྱེས་བུ་ལ་

འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འབྱུང་ཡང་བྱད་བཞིན་མི་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པར་འདོད།

༤ ང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི། རིགས་དང་ནོར་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྙིང་སྟོབས་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་། མུན་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་། གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལས་གྱུར་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། རྡུལ་ལས་གྱུར་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ།།

༥-༩ མིག རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བློའི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བློའི་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དོན་རྣམས་རྟོགས་པ་དང་། དེ་དག་རང་ཡུལ་ལ་བློ་སྤྲོན་དུ་བཏང་ནས་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར་གྱུར་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད། ༡༠-༡༤ ངག ལག་པ། རྐང་པ། རྐུབ། འདོམས་ཏེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚིག་སྨྲ་བ་དང་རྫས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད།

༡༥ ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བློའི་དབང་པོ་དང་། བྱ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་བློའི་དབང་པོ་དང་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །༡༦-༢༥ གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཅས་ལ་དེ་ཙམ་ལྔ་དང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་བཅས་ལ་འབྱུང་བ་ལྔ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྔ་ལ་དེ་ཙམ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འབྱུང་བ་ལྔ་ལ་དེ་ལྟར་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་

ན། འབྱུང་བ་ལྔ་ལ་ནི་ཞི་བ་དང་དྲག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ལ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྔའི་ངོ་བོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པས་དེ་ཙམ་ཞེས་བརྗོད་པར་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསུངས།

ཡང་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་པོ་དེ་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྫུན་པའི་རིགས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཚུལ་ནི། དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཤེས་བྱ་མཆོག་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ཉེར་གསུམ་ནི། དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ཅིང་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་བ་ལྟར་སྙིང་པོ་མེད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བམ་རྫུན་པར་འདོད། ཡང་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་མི་གསལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་གསལ་བ་ཡིན་នོ། །ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་འབྱུང་འཇིག་གི་རིམ་པ་ལ། འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་འཇིག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་ནི། དེ་ཡང་གཙོ་བོའམ་རང་བཞིན་དང་། སྐྱེས་བུ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལའང་མི་ལྟོས་པས་རང་བྱུང་ཡིན་ལ། གྲངས་ཅན་ལྟར་མེད་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་ཚེ། གཙོ་བོ་དང་ཉེ་བར་འདུས་པ་ལས། སྤྱི་གཙོ་བོས་ཤེས་བྱ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཡང་གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པས་ནི། སྐྱེས་བུས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ན། ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙོ་བོས་ཤེས་བྱ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་གཙོ་བོས་སྐྱེས་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་བློའམ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུས་བལྟས་པ་ན

སྐྱེས་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་རློམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེ་བ་ནི། རློའམ་ཆེན་པོ་ལས་ང་རྒྱལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་དེ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྙིང་སྟོབས་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ལས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་རྡུལ་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ལས་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་སོགས་དེ་ཙམ་ལྔ་སྐྱེའོ། །གསུམ་པ་གཡོ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ནི་ང་རྒྱལ་སྔ་མ་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཙམ་ལྔ་ལས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲ་དེ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་བ་དང་། རེག་བྱ་དེ་ཙམ་ལས་རླུང་དང་། གཟུགས་དེ་ཙམ་ལས་མེ་དང་། རོ་དེ་ཙམ་ལས་ཆུ་དང་། དྲི་དེ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བ་ས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་དེ་ཙམ་ལྔའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལས་འབྱུང་བ་རགས་པ་ལྔ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འཇིག་པའི་རིམ་པ་ནི། ཡོང་བ་རྐང་ཙན་ལྷ་བུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཞ་བོ་མིག་ཙན་ལྷ་བུའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་མེད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་གཙོ་བོས་བྱས་པ་ལ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་རློམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུས་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་གནས་ལུགས་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་གཙོ་བོས་གསལ་བ་རྣམས་མི་སྤྲུལ་ཞིང་། སྐྱེས་བུའི་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ལ་དེ་དང་འདུ་བར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་ཐིམ་པ་ནས། རློའམ་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་ལ་ཐིམ་པའི་བར་དུ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལས་ལྡོག་ནས་མཐར་གཙོ་བོ་ལ་ཐིམ་ནས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་། སྐྱེས་བུ་ཉག་གཅིག་གནས་པའི་ཚེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་དོ།།

ཁ ཤེས་བྱེད་བློ་སོགས་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག

ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་ནང་ནས་སྐྱེས་བུ་དང་། བློ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། བློའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ཡིད་དབང་བཅས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལས་བདག་གམ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་། བློའམ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། བློ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐོང་བ། ཞེན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ལ་དམིགས་པས་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པས་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད། བློའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། བློ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཡིད་དབང་བཅས་ནང་གི་བྱེད་པ་རྣམས་དུས་གསུམ་གའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་འཛིན་པར་བྱེད་དོ།།

ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ནང་གི་བྱེད་པ་བློ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཡིད་གསུམ་དང་། ཕྱིའི་མིག་སོགས་བློའི་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཡང་། ཡུལ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་དང་། རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མདུན་དུ་སྦྲུལ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ན། ཐོག་མར་ཕྱིའི་མིག་གིས་སྦྲུལ་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་ན། ནང་གི་བྱེད་པའི་ཡིད་དབང་གིས་དེ་སྦྲུལ་ཡིན་ནོ་བསམས་པ་དང་། དེ་ནས་ང་རྒྱལ་གྱིས་དེས་ང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཡོང་སྙམ་པ་འབྱུང་ཞིང་། བློའི་དབང་པོས་དེ་ལྟར་ཐག་བཅད་ནས་བྲོས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱ་བ་དེ་དག་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པས་ན་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ཐག་རིང་པོ་ན་

གོང་བུ་ཞིག་ཐོག་མར་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་དབང་གིས་ཕ་གི་མི་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་བྱེད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐག་ཉེ་བར་བསླེབས་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་མཐོང་བ་ན་ང་རྒྱལ་གྱིས་ངས་བལྟས་ན་འདི་མི་ཡིན་ངེས་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་བློས་གཞི་དེ་མི་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་ནས་དེ་དང་གཏམ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ།།

མིག་སོགས་བློའི་དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་། ནང་གི་བྱེད་པ་བློ་དང་ང་རྒྱལ་དང་ཡིད་དབང་གསུམ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ལའང་འཇུག་ལ། དེའང་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་གའི་ཡུལ་ལ་རིམ་གྱིས་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པས། རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོས་མཐོང་ཟིན་པ་དང་མཐུན་པར་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཅིང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་དཔག་སོགས་ཀྱང་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་འདོད་དོ།།

ག ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཇལ་བ་ཞིག་ཚད་མའི་ངོ་བོར་འཛོག་ལ། དབྱེ་ན་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་དུ་ངེས་པས་ཚད་མ་ལ། ༡ མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ༢ རྗེས་དཔག་ཚད་མ། ༣ སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འདོད། ༡ མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་གང་ཞིག་དང་དབང་པོའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ན། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་ཅིང་འཆར་བའི་བློའི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཡིན། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་ལ་རྟོག་བཅས་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་པས། མངོན་སུམ་རྟོག་

བཅས་ནི། དབང་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་དང་ཕྲད་པ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེ་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་ལ། དེའི་ཚེ་བློའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མུན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པས། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཕེལ་ཞིང་སྟོབས་ཆེར་སོང་སྟེ། ཡུལ་དེ་དང་དེའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེད་པའི་རྟོག་བཅས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཤད། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་རྣམས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

༢ རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་ནི། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་བྱ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུས་དོན་དེ་གོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པའམ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་དཔེར་ན། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། རྟགས་འདུས་བསགས་དང་རྟགས་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་བྱ་འདུས་བསགས་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་ཁྱབ་བྱེད་གཞན་དོན་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའམ་སྐྱེས་བུས་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྔར་མཐོང་བ་དང་། ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སོ། །སྔར་མཐོང་བ་ནི། སྔར་མེ་དུའི་འབྲེལ་པ་མཐོང་ནས་ཕྱིས་དུ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེ་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། །སྔར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་

རྟོགས་པ་ནི་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་པའི་དུ་བ་མཐོང་ནས་མེ་གྲུབ་ཟིན་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་ནས་རྒྱུ་བྱུང་ཟིན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ནི་འབྲེལ་བ་སྲིད་ཅིང་ཕྱི་མ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ནི། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་ནས་དུ་བ་དེ་ཁོ་ནས་མེ་དེ་ཁོ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དབྱེ་ཚུལ་དེ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བའང་འབྱུང་སྟེ། ༡ སྔོན་མ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། ༢ ལྷག་མ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། ༣ སྤྱིར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྟེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཐོང་བ་ལས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྔོན་མ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཟེར། དཔེར་ན། དབྱར་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ནག་འཁོར་བའི་རྟགས་སམ་རྒྱུ་མཚན་ལས། དེའི་འབྲས་བུར་ཆར་པ་འབབ་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ལྷག་མ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ནི། འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་མ་ཀུན་ལའང་ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཤིང་སྡོང་གཅིག་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དང་། དྲི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཤིང་ཏོག་གཅིག་ཙམ་ཟོས་པས་རོ་མངར་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཤིང་ཏོག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀུང་རོ་མངར་དང་ལྡན་པར་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། གཞན་གང་ལའང་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་ན་སྔར་གྱི་གཞི་དེའི་ལྷག་མར་ལུས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ལྷག་མ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་

ངོ་བོར་འདོད། དཔེར་ན། དྲི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་རྫས་ཤིག་ལ་བརྟེན་པར་ངེས་ཤིང་། མེ་དང་། རླུང་། ཆུ། ནམ་མཁའི་རྫས་ལ་མ་མཐོང་བས། འབྱུང་བ་ལྷག་མ་ས་ལ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྤྱིར་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ནི། གཞི་ཆོས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་སྔར་མ་མཐོང་བ་ཞིག་རྟོགས་པ་ལ་བྱ། དཔེར་ན། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཁམ་སྡོང་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བ་མིག་གིས་མཐོང་བས། ཡུལ་ལུང་གཞན་དག་གི་ཁམ་བུའི་སྡོང་པོ་ཀུན་ལའང་དཔྱིད་དུས་སུ་མེ་ཏོག་ཤར་བར་དཔོག་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ། ༣ སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་ནི། ཡིད་ཆེས་པར་འོས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ངག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ།།

ཚད་མ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་པ་ཡང་གཞལ་བྱ་ལ་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབས་པའི་སྟོབས་ལས་སྒྲུབ་པ་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་སྲོལ་ཡིན་པས། ལུགས་འདིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། ༡ བློའི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་ནུས་པའི་གཞལ་བྱའི་རིགས་ནི་མངོན་གྱུར་དང་། ༢ དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཡིད་སོགས་ནང་གི་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ནུས་པའི་གཞལ་བྱའི་རིགས་ལ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ༣ དེ་དག་གིས་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ངག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་གཞལ་བྱའི་རིགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཏེ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས། ཚད་མ་ལའང་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

ང ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་བཤད་པ།

ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ནི་བློའི་རྣམ་འགྱུར་དང་སེམས་མེད་བེམ་པོར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ༡ ཕྱོགས་ནི། ཆོས་ཅན་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པའོ། །༢ རྟགས་ནི། ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །༣ དཔེ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་མི་མཐུན་དཔེའོ།།

བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ཡང་དག་ལ་ ༡ སྔོན་མ་ཅན་དང་། ༢ ལྷག་མ་ཅན་དང་། ༣ སྤྱི་རི་མཐོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གོང་དུ་སྔོན་མ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་སོགས་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན།

གཙོ་བོ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཕྲ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། ཐོག་མར་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སམ་སྤྱི་རི་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་ཐ་མལ་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ནི། རང་བཞིན་ཕྲ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལས། སྤྱི་རི་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་དེའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ལ་

སོགས་པར་རྫུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་དམིགས་པ་ལས་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གསལ་བར་ཡོད་ན། དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་ལའང་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས། དེ་ལྟར་ལྡན་པའི་མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྔ་བཤད་པ་ལྷ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པའི་སྟོད་ཆར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྒྱུ་གང་ཡིན་རང་གི་དུས་སུ་རང་འབྲས་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལའང་ལྔ་སྟེ། ༡ འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ནའང་རང་གི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་ན། དེ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པས། འབྲས་བུ་གང་ཡིན་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ནའང་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། བྱེ་མ་བཙིར་བ་ལས་སྣུམ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ། ༢ འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ནའང་། འབྲས་བུ་དེ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ལེན་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་རང་གི་འབྲས་བུ་གནས་པར་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་ན། འབྲས་བུ་ཞོ་དོན་དུ་གཉེར་བས་དེའི་རྒྱུར་འོ་མ་ལེན་ཅིང་གཉེར་བ་ལས། གཞན་ས་རྗེ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཉེར་གྱིས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། ། ༣ རྒྱུ་གང་ཡིན་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་ཀྱང་རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་ན། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལས་ཤིང་སྡོང་སོགས་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། ། ༤ རྒྱུ་གང་ཡིན་གྱིས་རང་གིས་སྐྱེད་པར་ནུས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཁོ་ནའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་གྱི་རྐྱེན་བྱེད་མི་ནུས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་ན། གསེར་མགར་གྱིས་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་

གསེར་ལས་རྒྱན་ཆ་བཟོ་བའི་ཚེ་གསེར་ཕོ་ན་རྒྱན་ཆའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་བཞིན་
ནོ། ། ༥ འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་འདྲ་བས་ཀྱང་རྒྱུ་དུས་
སུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། འཛིམ་པ་ལས་འབྲས་བུ་རྫའི་བུམ་པ་
འབྱུང་བ་ལས་གཞན་ཤིང་ལས་རྫ་བུམ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད། ཡང་
མི་གསལ་བའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྔ་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ་
འོག་ཏུ་བདག་དང་བདག་མེད་པ་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།།

གཙོ་བོ་དང་བདག་ནི་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མི་
ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་
རྒྱུ་མཚན་བརྒྱད་བཤད་དེ། ༡ ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བས་མི་མཐོང་བ་ནི། ཐ་མལ་
པའི་མིའི་མིག་གིས་ཐག་རིང་གི་རྒྱུ་སྐར་མི་མཐོང་བ་བཞིན། ༢ ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་
མི་མཐོང་བ་ནི། མིག་ལ་བྱུགས་པའི་མིག་སྨན་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན།
༣ དབང་པོ་ཉམས་པས་མི་མཐོང་བ་ནི། ལོང་བས་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་བཞིན།
༤ ཡིད་གཡེང་བའི་དབང་གིས་མི་མཐོང་བ་ནི། ཡིད་སྒྲ་སྙན་པོ་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། ༥ ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་མི་
མཐོང་བ་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། ༦ བར་དུ་ཆོད་
པས་མི་མཐོང་བ་ནི། རྩིག་པ་དང་ཡོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆོད་པས་བུམ་པ་མི་མཐོང་
བ་བཞིན། ༧ ཟིལ་གྱིས་ནོན་པས་མི་མཐོང་བ་ནི། ཉི་འོད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་
པས་ཉིན་མོར་སྐར་ཚོགས་མི་མཐོང་བ་བཞིན། ༨ རིགས་མཚུངས་པ་འདྲེས་པའི་
དབང་གིས་མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་ཐྲོགས་ཏེ་མི་མཐོང་བ་ནི། འབྲས་དཀར་པོའི་ཕུང་
པོ་སྤུངས་པའི་ཚེ་འབྲས་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་མི་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལས།
འདིར་བདག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔས་མི་མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་

ཐྲ་བའི་དབང་གིས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྔ་ཤོས་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཙམ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་བྱས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ||

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སྒྲོལ་འབྱེད་པ་པོ་ནི་དྲང་སྲོང་གཟེགས་ཟན་ནམ་འུག་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་དུ་མས་བཞེད་ལ། གཟེགས་ཟན་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་གྱི་ཞིང་ཁའི་ལོ་ཏོག་བཏྲས་པའི་ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་གཟེགས་མ་ཟ་བས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པར་བཤད། འུག་པ་ཞེས་ཐོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཉིན་མོར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞིང་། མཚན་མོར་ཟས་འཚོལ་བར་འགྲོ་བ་འུག་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་དང་། དྲང་སྲོང་འུག་པ་ཅན་གྱི་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་དང་། གཟེགས་ཟན་སྒོམ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་སྐབས་ལྷ་དབང་ཕྱུག་གིས་འུག་པའི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་ཏེ་ཚིག་དོན་དྲུག་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་པར་བཤད་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་སྣང་། གཟེགས་ཟན་གྱི་སློབ་མ་པེ་ཐར་དང་པེ་ལུ་ཀ་གཉིས་དང་བདེ་བྱེད་བདག་པོ་སོགས་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

ལུགས་འདིའི་ལྟ་གྲུབ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ། ད་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ནི་དྲང་སྲོང་གཟེགས་ཟན་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་མདོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲེལ་པ་སྔ་ཤོས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། དུས་རབས་ལྔ་པར་ཙནྡྲ་མ་ཏིས་བརྩམས་པའི་ད་ཤ་པ་དརྠ་ཤཱསྟྲ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་པྲ་ཤསྟ་པཱད་ཅེས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་མདོ་དེའི་དོན་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་པ་དརྠ་དྷརྨ་སཾགྲ་ཧ་བྱ་བ་བརྩམས་ཏེ་བྱེ་བྲག་པའི་ལྟ

གྲུབ་དང་རྒྱས་སུ་བཏང་བར་གྲགས། དུས་རབས་བཅུ་པ་ཡས་མས་ནས་པྲ་ཤསྟ་པཱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་གསུམ་བྱུང་བར་བཤད།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན།

བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཟེགས་ཟན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་ལ་འཇོག སྒྲ་བཤད་ནི། ལྟ་གྲུབ་འདིས་ཚིག་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཆད་པས་སམ། སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་མང་དུ་སྨྲ་བས་སམ། གཟེགས་ཟན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གསལ་བའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་བྱེ་བྲག་པ་ཞེས་བརྗོད། བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བའི་འདོད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་གཙོ་བོ་གཞིའི་གནས་ལུགས་ཚིག་དོན་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་དུ་འདོན་པ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་འདོན་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་སྣང་།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་བཤད་པ།

གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ནི། ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པར་འདོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་འདིའི་རྒྱུན་

འཛིན་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་འགས་དེའི་སྟེང་དུ་དངོས་པོར་མེད་པ་བསྣན་ནས་ཚིག་གི་དོན་བདུན་དུ་བྱས་སོ། །ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ལས། དང་པོ་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། འདུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་འཇོག འདུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཞེས་པ། རྫས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོན་ཏན་ཐ་དདད་པ་དག་ལྷན་ཅིག་འདུ་བའི་རྒྱུ་རྫས་ཡིན་པར་འདོད་པའོ། །འོན་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྫས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་རང་རྐྱ་བར་གྲུབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་ལས། ༡ སའི་ངོ་བོ་ནི། དྲི་ཡོན་ཏན་དུ་ལྡན་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་བྱ། མཚན་གཞི་ནི་རི་ལྟ་བུ། ༢ ཆུའི་ངོ་བོ་ནི། གྲང་བའི་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྫས་ཤིག་ལ་བྱ། མཚན་གཞི་ནི། གཙང་པོ་ལྟ་བུ། ༣ མེའི་ངོ་བོ་ནི། སྲེག་པའི་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་བྱ། མཚན་གཞི་ནི། གློག་ལྟ་བུ། ༤ རླུང་གི་ངོ་བོ་ནི། མཐོང་བའི་གཟུགས་མེད་ཅིང་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་བྱ། མཚན་གཞི་ནི། ཕྱིའི་རླུང་ལྟ་བུ། འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་བསགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པར་འདོད། ༥ ནམ་མཁའ་ནི། སྒྲའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་འདོད། དེ་ཡང་རྫས་དགུ་ལས་སྒྲ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྡན་པའི་རྫས་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་རྟག་པ་དང་། གཅིག་པུ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྫས་ཞེས་བརྗོད།

༦ དུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ལོ་དང་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་ཆུ་ཚོད་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཅིང་། འདི་ནི་ཡུན་རིང་བའོ་མྱུར་བའོ་སྙམ་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་བློའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཡུན་རིང་བ་དང་མྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། བྱ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འདོད། ༧ ཕྱོགས་

ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཅིག་པུ་དང་། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ། རྟག་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་བརྗོད། ༦ བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། བདག་ནི་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་བློ་སོགས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པ། སྔར་གྲངས་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྫས་ཤིག་གོ །སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་འདོད། ༧ ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དམིགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བེམ་རྫས་རྟག་པ། ཟླ་བ་དང་བཅས་པ། རྣ་བའི་སྒོར་ཞུགས་དུས་མིག་གི་སྒོར་མ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པའོ།།

མདོར་ན་རྫས་དགུ་ལས་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་དང་། ཡིད་དང་ལྔ་ནི་ཡོངས་སུ་ཆད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་རྫས་ཡིན་ལ། བདག་དང་ཕྱོགས་དང་དུས་དང་ནམ་མཁའ་བཞི་ནི་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པས་ཁྱབ་པའི་རྫས་སུ་འདོད་པ་དང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པར་འདོད་དོ།།

ཚིག་དོན་གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རྫས་ལ་བརྟེན་པ། ཡོན་ཏན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ། སྔར་མ་ཕྲད་པ་འདུ་བའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་ལ། སྔར་ཕྲད་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྒྱུའང་མི་བྱེད་པ། རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་བཅས་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པའི་སྟོད་ཆར་གསལ་ལོ། །ཚིག་དོན་གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྐང་གིས་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཡོ་འགུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི། བརྐྱང་བ་དང་བསྐུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་བཞི་པ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ནི། རང་ཉིད་གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲ་བློ་

འཇུག་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དང་། ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡང་ཟེར། དང་པོ་ནི། རང་གི་རྟེན་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། ཆོས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་སྤྱི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་རྟེན་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་ལ་འཇུག་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ་བྱའོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྤྱི་ཡིན་ལ། རང་གི་བྱེ་བྲག་རྣམས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

སྤྱི་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། དཔེར་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུ་གཅིག་མི་དགོས་ན། བ་ལང་དཀར་ནག་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་འབྱུང་བ་ལྟར། བ་ལང་དང་ཤིང་སྡོང་གཉིས་ལའང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློའི་རྒྱུ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་མི་དགོས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲ་དང་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚིག་དོན་ལྔ་པ་བྱེ་བྲག་ནི། ཆོས་གང་གིས་རང་གི་རྟེན་དེ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཅེས་པ་འདི་མེད་ན་ཆོས་གང་ཡང་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་མི་ནུས་པར་འདོད། ཚིག་དོན་དྲུག་པ་འདུ་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ལ་འདི་ཡོད་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་འཇོག དཔེར་ན། བུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པ། བུམ་པ་དང་གཟུགས་ཐ་དད་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཚ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མེད་ན་བུམ་པ་དང་གཟུགས་ཐ་དད་ནའང་བུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན་དེ་གཉིས་མ་ཐ་དད་ནའང་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་བུམ་པ་འཛིན་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ན། བུམ་པ་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ཤིང་སྡོང་དང་དེའི་སྟེང་གི་བྱ་རོག་ལྟ་བུ་རྟེན་བརྟེན་པ་གོ་ས་ཐ་དད་པའི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། ༢ བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་གོ་ས་ཐ་མི་དད་པའི་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སོ།།

གོང་དུ་བཤད་པའི་ལྡན་པ་དང་། འདིའི་འདུ་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལྡན་པ་ནི་ཆོས་ཐ་དད་པ་གཉིས་བར་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། འདུ་བ་ནི་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དང་། འདུ་བ་གསུམ་ནི། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པ། རང་བཞིན་རྟག་པ། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་པུ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྫས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་གསུམ་ག་ལ་བརྟེན་པར་འདོད། ཚིག་དོན་དེ་དག་ཀུང་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མེད། རྫས་ལས་གཞན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མི་བརྟེན། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། ལས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་དང་འདུ་བ་ནི་རྟག་པར་འདོད་དོ།།

ཚིག་དོན་བདུན་པ་དངོས་མེད་ནི། ཕྱིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་བྱེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བགྲངས་པའི་ཤེས་བྱ་ཚིག་དོན་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་དངོས་མེད་བསྣན་ཏེ་ཚིག་གི་དོན་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད། དེའི་ངོ་བོ་ནི། དངོས་པོར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁོ་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞོ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྔར་མེད་པ་དང་། ཞོའི་གནས་སྐབས་སུ་འོ་མ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་། རི་བོང་རྭ་མེད་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། རྟ་དང་བ་ལང་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་མེད་པ་སྟེ་བཞིའོ།།

ཁ ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག

ལུགས་འདིས་རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟར་ཚད་མ་ལ། ༡ མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ༢ རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། ༣ ལུང་གི་ཚད་མ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདོད། ༡ མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བདག་དང་། དབང་པོ་དང་། ཡིད་དང་། དོན་ཕྲད་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་པ་བེམ་པོར་གྱུར་པ་ཞིག་གོ །དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། ༡ སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བུམ་པ་ཕྲད་པ་ལྟ་བུ། ༢ སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ནི། མིག་དབང་དང་བུམ་པ་ལ་འདུ་བའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་ཕྲད་པ་ལྟ་བུ། ༣ སྦྱོར་བ་ལ་འདུས་པ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ནི། མིག་དབང་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་འདུ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྲད་པ་ལྟ་བུ། ༤ སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ནི། མིག་དབང་དང་ས་ཕྱོགས་བུམ་པས་སྟོང་པ་ཕྲད་པ་ལྟ་བུ། ༥ དེ་དག་ལས་སྦྱོར་འབྲེལ་གཉིས་པ་ནི་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། ༦ སྦྱོར་འབྲེལ་གསུམ་པ་ནི་འདུས་པ་ལ་འདུ་

བའི་འབྲེལ་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་བསྡུ་ན་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དེས་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་པར་གང་གིས་བཞག་ཅེས་དྲིས་པ་ན། བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་གཟུགས་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཞག་གོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ།།

༢ རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་། ༣ སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བཅས་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་མཚུངས་པས་གཤམ་དུ་རིགས་པ་ཅན་པའི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ག ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གནད་རྣམས་ནི་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན། དེ་ལ་ཐོག་མར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ལྐོག་གྱུར་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གོ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གཉིས་ལས། རྟགས་ཡང་དག་ནི། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འཇོག་པ་ལྟར་ན། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ཅིང་། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་འཇོག་དགོས་པར་སྣང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཅན་དང་། རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པ་ཅན་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་རྐྱང་

པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་གསུམ་མམ། ཡང་ན་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱི་ར་མཐོང་བ་ཅན་ཏེ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་སྔ་མ་ཅན་གྱི་རྟགས་དང་། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་ལྷག་མ་ཅན་ནམ་ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཟླ་བ་རིའི་ཕག་ཏུ་ཉུབ་པ་ལས་ཉི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་ཉུབ་པར་འགྱུར་བར་དཔོག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་མཐོང་བས་གཞན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་སྤྱི་ར་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་གསུམ་དུ་རིགས་པ་ཅན་པས་འདོད་པ་ལྟར་ལུགས་འདིས་ཀྱང་འདོད་པར་སྣང་བས་འོག་ཏུ་རིགས་པ་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།།

རྟགས་ལྟར་སྣང་ནི་གོང་གི་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ། ཐེ་ཚོམ་ཅན་ཏེ་རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ལྐོག་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་མཚོན་ཙམ་འཆད་པར། ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་དབང་ཕྱུག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོའི་བློ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། སྔོད་ཅིང་སྔོད་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟེའུ་བཞིན། ཞེས་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་སོགས་བཞིན། ཞེས་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དགྲ་སྟ་བཞིན་ཞེས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད།

ཡང་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་དག་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་དེ་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རང་གི་ངོ་བོ་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད།

ཡང་སྒྲ་ནམ་མཁའི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞི་རྫས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྒྲ་རྫས་ཤིག་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་ལ། ནམ་མཁའ་ལས་གཞན་པའི་རྫས་ལ་བརྟེན་པ་ཁེགས་པ་ན། ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་ཤེ་ན། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་ལ་མི་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ན་རྟེན་ས་སོགས་གར་ཡོད་དུ་སྒྲའང་ཡོད་དགོས་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ནི་ས་སོགས་བཞི་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་དེ་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་དང་གཞན་མང་པོས་ཐུན་མོང་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་དུས་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣ་བས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཡང་ཡིད་ཡོད་པར་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། དབང་པོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ལྔ་ཕྲད་པ་དུས་ཅིག་ཅར་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་། ཤེས་པ་ལྔ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་གཉིས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལ་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་སྨྲོའོ། །ཡང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་རིགས་པས་སྒྲུབ

ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་སྣམ་བུ་དང་དེའི་ཡན་ལག་སྐུད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྣམ་བུའི་བྱེད་པ་པོ་ཐགས་མཁན་དང་། སྐུད་པའི་བྱེད་པ་པོ་བུད་མེད་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དང་། སྣམ་བུས་གྲང་བ་སེལ་ནུས་ལ་སྐུད་པས་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པས་ནུས་པ་སོ་སོ་ཡིན་པ་དང་། སྐུད་པ་སྔར་བྱུང་ལ་སྣམ་བུ་དེ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བས་དུས་ཐ་དད་པ་དང་། སྣམ་བུ་དང་སྐུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེང་དང་སྲིད་ཀྱི་ཚད་ལ་ཆེ་ཆུང་དང་རིང་ཐུང་ཡོད་པས་ཚད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་བཅས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་རགས་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གསུམ་པ། རིགས་པ་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ།

ལུགས་འདིའི་སྟོན་པ་ནི་དྲང་སྲོང་གོཏམ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་རིགས་པའི་མདོ་ཞེས་པ་བརྩམས་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོན་གྱི་སྣུ་སྟེགས་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་གནས་མའི་ལམ་པ་དང་། གསལ་བྱེད་པ། ངག་བདག་བསྲེས་པོ་སོགས་ཀྱིས་གོཏམ་དང་ཀཎ་མིག་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་རིགས་པ་ཅན་པའི་མདོ་དྲང་སྲོང་ཀཎ་མིག་གིས་བརྩམས་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་པས། གོཏམ་དང་ཀཎ་མིག་གཉིས་གང་ཟག་སོ་སོ་བ་མིན་པར་བཞེད། དྲང་སྲོང་གོཏམ་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་གིས་བསྐལ་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་སྣུ་སྟེགས་པའི་དྲང་སྲོང་རྒྱུས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བཀླ་ཕྱུ་ནྲ་ཊ་ཞེས་པའི་སྟོན་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མ་ཧཱ་བྷ་ར་ཏ་ཞེས་པར་དྲང་སྲོང་གོཏམ་གྱི་མཚན་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས། ལུགས་འདིའི་སྟོན་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་ནི་བསྐལ་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས་སམ་ཡང་ན་དེའི་སྔོན་དུ་བྱུང་བར་འདོད། ཀཎ་མིག་ཅེས་པའི་མཚན་གྱི་དོན་ལ་འང་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་སྣང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆའི་ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་འགྲེལ་དུ་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གིས་རང་གི་ཚུང་མ་ཨུ་མ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་འདི་བཞག་པ་ན། དྲང་སྲོང་དེས་མིག་རང་གི་ཀཎ་པ་ལ་ཕབ་སྟེ་བཙུལ་ཞུགས་བསྲུངས་པས་ན། དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་མཉེས་ནས་གཞུང་རྩོམ་པ་པོར་དབང་བསྐུར་བས་ན་མཚན་དེ་ལྟར་ཐོགས་

པར་བཤད། ཡང་བཤད་སྒྲོལ་གཅིག་ལ། དེས་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་སྐབས་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་སུ་ཞིག་འོངས་པའང་མི་ཚོར་ལ། ཉིན་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལ་དཔྱོད་བཞིན་པའི་སྐབས་གྲོན་པར་ལྷུང་བ་སོགས་བྱུང་བས། དབང་ཕྱུག་གིས་དྲང་སྲོང་དེའི་ཀང་པར་མིག་ཅིག་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀང་པར་མིག་ལྡན་ནམ་ཀང་མིག་ཅེས་གྲགས་པར་བཤད།

ལུགས་འདིའི་ལྟ་གྲུབ་སྟོན་པའི་རང་གཞུང་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་ནི། དྲང་སྲོང་གོ་ཏམ་གྱིས་མཛད་པའི་རིགས་པའི་མདོ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབ་མོ་རྣམ་འཕགས་རྩ་འགྲེལ་དུ་རིགས་མདོའི་བརྗོད་བྱ་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ངོས་འཛིན་གྱིས་དགག་གཞག་མང་དུ་མཛད་པས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་རིགས་མདོ་ཡི་གེར་བཀོད་ཟིན་ཀྱང་། དེ་དུས་རིགས་མདོའི་ཚན་པ་དང་པོ་ཙམ་ལས་མེད་པར་མངོན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དུ་རིགས་མདོའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མ་མཛད་པ་དང་། ད་ལྟའི་རིགས་མདོའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་བཞེད་ཚུལ་བཀོད་དེ་དགག་པ་བྱས་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

རིགས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་ལ། དུས་རབས་བཞི་པའམ་ལྔ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ལུགས་འདིའི་སློབ་དཔོན་གནས་མའི་ལམ་པ་ཞེས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་མདོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཞེས་པ་དེ་འགྲེལ་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་དེར་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་སྤྱི་དང་། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དགག་པ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞུང་དེར་དགག་པ་མང་དུ་མཛད། ཡང་དུས་རབས་དྲུག་པར་སློབ་དཔོན་གསལ་

བྱེད་པ་ཞེས་པས་རིགས་མདོའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞེས་པ་མཛད། སློབ་དཔོན་འདི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་མངོན།

དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་བྱེ་རིགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ད་ལྟ་མིང་ཙམ་ལས་ལྷག་མེད་མོད། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་རིགས་པ་ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་དང་། བདེ་བྱེད་བདག་པོ་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་པ་ལས། དུས་སྐབས་དེར་ཡང་བྱེ་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དར་རྒྱས་སུ་གནས་པ་དཔོག་ཐུས། དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་མཁས་པ་ཛ་ཡནྟ་བྷཊྚ་ཞེས་པས་རིགས་པའི་སྙེ་མ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་ངག་གི་བདག་པོ་བསྲེས་པ་ཞེས་པས་རིགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གོ་དོན་ཊཱི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད། དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་འཆར་བྱེད་ཞེས་པས་གོ་དོན་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་སོགས་རིགས་པ་ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་རིམ་བྱུང་གིས་རིགས་མདོའི་འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་སོགས་དུ་མ་མཛད་ཅིང་དར་རྒྱས་བྱུང་བར་མངོན་ནོ།།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

རིགས་པ་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། དྲང་སྲོང་གཽ་ཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ལ་འཛོག སྒྲ་དོན་ནི། དྲང་སྲོང་གཽ་ཏམ་གྱི་རིགས་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བས་ན་རིགས་པ་

ཅན་པ་ཞེས་བརྗོད། དབྱེ་ན། སྔོན་གྱི་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་གསར་མ་གཉིས། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་པའི་སྨད་དམ་བཅུ་བཞི་པའི་སྟོད་ཡན་ཆད་བྱུང་བ་ལ་སྔོན་གྱི་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་བཞི་པའི་སྟོད་དུ་སློབ་དཔོན་གངྒེ་ཤས་རིགས་པ་ཅན་པའི་གཞུང་བརྩམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་ཅན་པ་གསར་མ་པ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ།

ལུགས་འདིས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་གྱི་ཐོག་མར་གྲགས་པ་རིགས་པའི་མདོ་ཞེས་པ་དེར་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཚད་མ་ནས་ཆད་པའི་གནས་ཀྱི་བར་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བསྟན། ཚིག་གི་དོན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས། ༡ ཚད་མ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། ༢ གཞལ་བྱ་ནི། ཚད་མའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། ༣ ཐེ་ཚོམ་ནི། ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་དང་། ༤ དགོས་པ་ནི། རྗ་བུམ་གྱི་དོན་དུ་རྗ་མཁན་འཛིམ་པ་བཟོ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་དོན་གང་གི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པས་འཇུག་པ་དང་། ༥ དཔེ་ནི། དོན་གང་ཞིག་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། ༦ གྲུབ་མཐའ་ནི། རྩོལ་བས་འཐད་མི་འཐད་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་། ༧ ཆ་ཤས་ནི། དམ་བཅའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་

པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ༨ ཏོག་གེ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་དོན་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ༩ གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། དཔྱད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། ༡༠ རྩོད་པ་ནི། རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དག་གིས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དགག་གཞག་བྱེད་པ་དང་། ༡༡ བརྗོད་པ་ནི། དོན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་དང་། ༡༢ སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའམ་སུན་འབྱིན་དུ་རྒོལ་བ་ནི། རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་པ་མེད་པར་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཙམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ༡༣ རྒྱུ་ལྟར་སྣང་བ་ནི། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། ༡༤ ཚིག་དོར་ནི། བསྙོན་འདིང་བའམ་གཡོ་བྱེད་པ་དང་། ༡༥ ལྷག་ཆོད་ནི། སྔ་རྒོལ་རང་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་བཀོད་པ་ལ། ཕྱི་རྒོལ་སོགས་གཞན་གྱིས་གང་བཀོད་པའི་རྟགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། བསྒྲུབ་བྱ། དཔེ་སོགས་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ༡༦ ཚད་པའི་གནས་ནི། གཞན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་བརྗོད་པའམ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་བརྗོད་པས་རིགས་པས་ཕམ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའམ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་བྱའོ།།

ཁ ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ཐེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཚད་མ་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག དོན་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། དཔེར་ན། གཞི་དེར་བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་དང་། གཞི་དེར་བུམ་པ་མེད་ན་དེར་བུམ་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ལས། ༡ མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཡུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དབང་པོ་དང་

ཡུལ་ཉེ་བར་ཐྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་ངོ་བོར་འཛོག དཔེར་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡུལ་ཁ་དོག་གཉིས་ཉེ་བར་ཐྲད་ནས་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། མི་རྟག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་སྐྱེས་བུར་འདོད་པས་དེའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟག་པར་འདོད་ལ། མི་ཕལ་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་འགྱུར་བ་འགྲོ་བས་ན་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དེ་ལ་རྟོག་མེད་དང་། རྟོག་བཅས་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་འཛོག འདིའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་ཞེས་པའང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་མི་འཛིན་པར་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པའམ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྟོག་བཅས་ནི། རང་ཡུལ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་བཅས་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། འདིའི་རྣམ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་ཡུལ་ལ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའམ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་འདི་ནི་ཤིང་ངོ་། །ཞེས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ། དེ་ནི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པས་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའི་སྐབས་དབང་དོན་ཐྲད་པ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་ཕྱི་དོན་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་སོགས་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།།

༣ རྗེས་དཔག་ནི། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཙམ་གྱིས་དབྱེ་ན། རང་དོན་རྗེས་

དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལས། དང་པོའི་ངོ་བོ་ནི། རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་སམ་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྗོད། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གིས་གཞི་གང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་རྒྱུ་མེ་ཞིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཐབ་ཚང་ལྟ་བུའི་གཞི་ལས་ཤེས་ཤིང་། དེ་ནས་རང་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་རི་ལ་མེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། རི་དེར་དུ་བ་མིག་གིས་མཐོང་སྟེ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་དགོས་པའི་ཁྱབ་པ་དྲན་མ་ཐག་ཏུ། འདིར་ནི་མེའི་ཁྱབ་བྱ་དུ་བ་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་གཞི་དེར་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཅན་དང་། རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པ་ཅན། ལྡོག་འགྲོ་རྐྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་མམ། ཡང་ན་སྔ་མ་ཅན་དང་། ལྷག་མ་ཅན། སྤྱིར་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི། སྔ་རྒོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱི་ངག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་འདོད་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ནི། དམ་བཅའ་དང་། རྟགས་དང་། དཔེ་དང་། ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་བར་རྟོགས་པ་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན། བུམ་པ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣྲིན་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡང་སྐྱེ་ལྡན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ལས་བུམ་པ་ནི་མི་རྟག་ཅེས་པ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་། སྣྲིན་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དཔེ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ

ཡང་སྐྱེ་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ཉེ་བར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ།།

༣ ཉེ་བར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི། འདྲ་བའི་དཔེ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་ཅན་ཉེ་བར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། བ་མེན་མི་ཤེས་པའི་ཞིང་པ་ཞིག་གིས་བ་མེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་འབྲོག་པའི་མི་ཞིག་ལ། བ་མེན་ཇི་ལྟར་ཡིན་དྲིས་པ་ན། འབྲོག་པ་དེས་བ་ལང་དང་ཆ་འདྲ་བའི་དུད་འགྲོ་ཞིག་ལ་བ་མེན་ཟེར་བ་ཡིན། ཞེས་སྨྲས་པས་ཞིང་པ་དེས་དཔེ་བ་ལང་གི་གཟུགས་དབྱིབས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་ཅན་བ་མེན་ཉེ་བར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

༤ སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པའི་མདོར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ངག་གི་ཚིག་བཞག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། དང་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དྲང་སྲོང་གི་ངག་རྟའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་ལས་མཐོ་རིས་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་གི་དོན་གོ་བའི་རྒྱུ་ཡང་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། ཉན་པ་པོ་ལ་ཤེས་འདོད་ཤུགས་དྲག་ཡོད་པ་དང་། སྒྲ་དེ་ལ་དོན་དེ་གོ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཚིག་སྔ་ཕྱི་ཡུལ་དུས་ཐག་མི་རིང་བར་ཉེ་བར་གནས་པ་སྟེ་རྒྱུ་དེ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གོ་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ།།

ག གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་དང་། རྒྱུ་མཚན་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་འདོད་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཟེར། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ལ་མཐུན་དཔེ་ཟེར། དཔེར་ན་དུ་ལྡན་གྱི་ལར་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཚང་མང་ལྟ་བུའོ། །སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་གཞི་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཟེར། དཔེར་ན་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཆུ་ཀླུང་ལྟ་བུའོ།།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༡ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་དང་། ༢ རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ། ༣ ལྡོག་འགྲོ་རྐྱང་པའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་ན། ༡ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཅན་ནི། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ། མེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ནི་གང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་ལྡན་གྱི་ཐབ་ཚང་བཞིན། ཞེས་པས་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་དང་། གང་དུ་མེ་ལྡོག་ན་གཞི་དེར་དུ་བའང་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པའང་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། ། ༢ རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པ་ཅན་ནི། བུམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཀ་བ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་

བུ་སྟེ། གང་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བའང་མ་ཡིན། གཞལ་བྱའང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤིག་གཞི་གང་དུའང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་འདི་ནི་རྗེས་འགྲོ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། ༣ ལྡོག་འགྲོ་རྒྱུད་པ་ཅན་ནི། གསོན་པོའི་ལུས་འདི་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདིའི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་སྐབས་དེའི་གྲོལ་བས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་མི་སྲིད་པས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། གང་བདག་དང་བཅས་པ་ལྡོག་ན་སྲོག་ལྡན་ལྡོག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པས་ལྡོག་ཁྱབ་གཅིག་པུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཐ་སྙད་འདོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༡ རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་སྔ་མ་ཅན་དང་། ༢ འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་ལྷག་མ་ཅན་དང་། ༣ ཆོས་གཅིག་མཐོང་བས་གཞན་ཤེན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་ཤེས་པ་སྤྱི་ར་མཐོང་བ་ཅན་ཏེ་གསུམ་དུ་འདོད།

རྟགས་ལྟར་སྣང་ནི། ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་རྟགས་ཤིག་ལ་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དང་། འགལ་བ་ཅན་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། གནོད་པ་ཅན་ཏེ་ལྔར་འདོད་དོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཤིག་ལ་བརྗོད། དཔེར་ན། རི་བོ་འདི་ནི་ཤིང་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ནི་ཤིང་མེད་པའི་ས་སྟོང་སོགས་ལའང་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་

མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་འགལ་བའི་རྟགས་ནི། རྟགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ངེས་ཡིན་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་ན་རྟག་པས་སྟོང་ཞིང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་རྟགས་ནི། རྟགས་གང་ཞིག་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ཅིང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ལོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའོ། །དཔེར་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྭ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་ཏེ། རྭ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྔ་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ནི། དཔེར་ན། མེའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཚ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ཚ་བའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པས་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ལྟར་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།། །།

བཞི་པ། དཔྱོད་པ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ།

དཔྱོད་པ་བའམ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་སྟོན་པ་རྒྱལ་དཔོག་པས་སྤྲོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། འདིའི་ཐོག་མའི་གཞུང་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རིག་གནས་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོར་གྲགས་པའི་རིག་ཝེ་ད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་སྦྱོར་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཕྱིས་སུ་མི་རྣམས་འཇུག་པར་དཀའ་བས་ན། བརྗོད་བྱ་སྡེབས་པ་རྣམས་ཁ་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་རིགས་པ་དུ་མས་སྒྲུབ་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་གཟིགས་ནས། སྟོན་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ཞེས་པ་དེས་དཔྱོད་པ་བའི་ལྟ་གྲུབ་སྟོན་པའི་རང་གཞུང་དཔྱོད་པ་བའི་མདོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ཕྱི་མོ་དེ་བརྩམས་ཏེ། དཔྱོད་པ་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ།

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་པའི་ནང་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རྗེས་འབྲང་སློབ་དཔོན་རི་བྲག་གམ་རི་ཁྲོད་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་བས་དཔྱོད་པ་བའི་མདོ་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དམ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་རི་བྲག་པའི་རྣམ་བཤད་ཅེས་བྱ་བ་བརྩམས། ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པའི་ནང་ལྟ་གྲུབ་འདིའི་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ཞེས་བྱ་བས་རི་བྲག་པའི་རྣམ་བཤད་ཅེས་པ་ལ་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་གསུམ་སོགས་འགྲེལ་པ་དུ་མ་མཛད། གཞོན་ནུ་མ་ལེན་གྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་རྒྱན་བྱེད་བསྲེས་པོ་ཞེས་བྱ་བས་དཔྱོད་པ་བའི་མདོ་རིམ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པའི་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་

སློབ་དཔོན་ཁྲབ་འཇུག་ཅེས་པས་དབང་ཕྱུག་ལ་དཔྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས། དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ལོ་བསྲེས་པས་རྒྱུད་རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས་ནས་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་གྱི་རྒྱུན་འཛིན་རྣམས་དར་རྒྱས་བྱུང་བར་གྲགས།

གཞོན་ནུ་མ་ལེན་གྱི་སློབ་མ་གསལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་དངོས་སློབ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དགུ་པའི་ནང་བྱུང་བ་ལམ་བྱེད་མགོན་པོ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་པའི་ནང་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བརྩམས་ནས་བླ་མའི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པ་སྤེལ། ཡང་ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཙམ་ལ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་འདོད་ལྡན་བསྲེས་པོ་ཞེས་པས་རབ་བྱེད་གསུམ་གྱི་ཁྲིམས་མིག་ཅེས་པ་དང་། རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་ཅན་ཞེས་པ་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱོད་པ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་རྙིང་པ་དང་བཤད་སྲོལ་མི་མཐུན་པའི་འདོད་ལྡན་བསྲེས་པོའི་ཆོས་བརྒྱུད་དམ་དཔྱོད་པ་བ་གསར་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་བར་གྲགས་སོ།།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན།

གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། སྟོན་པ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོའི་བདག་བློའི་ངོ་བོ་སེམས་པ་ཅན་དང་། བེམ་པོ་མ་ཡིན་པ། ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་པ། ཡན་གར་བའི་རྫས་ཡོད་སོགས་སུ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་གོ །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། དཔྱོད་པ་བ། རྒྱལ་དཔོག་པ། སྤྱོད་པ་བ་སོགས་ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་ཐབ་པ་དང་རྟོག་དཔྱོད་

དམ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པས་དཔྱོད་པ་བ་དང་། སྟོན་པ་རྒྱལ་དགོག་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས་རྒྱལ་དགོག་པ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་དང་སྦྱིན་སྲེག་སོགས་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིའི་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པས་སྤྱོད་པ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། བླ་མའི་ཆོས་བརྒྱད། འོད་ལྡན་བསྲེས་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་དཔྱོད་པ་བ་གསར་རྙིང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ།།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ གཞིའི་རྣམ་གཞག

གནས་སྐབས་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། མེའི་རང་བཞིན་ཚ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་མི་འདོད་ཅིང་། རྫས་དང་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཅས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི་བྱེ་རིགས་གཉིས་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་ལ། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཆགས་རིམ་གྱི་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྟོང་པ་སྲུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ། འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཕན་ཚུན་མ་ཕྲད་པར་སོ་སོར་ཟླ་མེད་ཡན་གར་དུ་གནས་ཤིང་། མ་འོངས་པར་འཇིག་རྟེན་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་པར་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་དུས་སུ་བབ་པའི་ཚེ། ལས་དེའི་ནུས་པས་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་འབྱུར་བ་ནས་བཟུང་། རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་འབྱུར་ཞིང་ཚོགས་ནས་རིམ་བཞིན་འོག་གཞི་རླུང་དཀྱིལ་རྫོམ་ཞིང་། དེ་ནས་མེ་དཀྱིལ་གྲུབ་ཅིང་དེའི་དབུས་སུ་ཚངས་པའི་སྒོ་ང་གསེར་འོད་འབར་བ་ཞིག

གནས་པ་དང་། དེ་ནས་ཆུ་དཀྱིལ་གྲུབ་པ་དང་དེའི་དབུས་སུ་ཁྱབ་འཇུག་ཀླུ་ལྟག་མ་ཅན་གྱི་གདན་ལ་ཉལ་ནས་གནས་པ་དང་། དེའི་ལྟེ་བ་ནས་མེ་ཏོག་པདྨའི་སྙིང་པོ་གེ་སར་ལ་སྒྲོང་གསེར་འོད་འབར་བ་ཞིག་བྱུང་། རེ་ཞིག་གི་ཚེ་སྒྲོང་དེ་སྨིན་ཅིང་བརྗོལ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་མེས་པོ་ཚངས་པ་གདོང་བཞི་པ་པདྨའི་གདན་དང་བཅས་པ་ཞིག་འཁྲུངས། དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཚང་མ་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

བཙུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲུལ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཚངས་པས་ཉི་མའི་མ་དང་། སྤྲིན་བྱེད་མའི་མ། ཀླུའི་མ། ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་མ། ཚངས་པའི་ཁ་དང་། དཔུང་པ། བརླ། རྐང་མཐིལ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བཙུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲུལ་པར་གྲགས་ཤིང་། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་བཞི་པོ་དང་པོར་ཚངས་པའི་ལུས་ལས་སྐྱེས་པར་ཡང་བཤད་དོ།།

ཁ ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

གྲུབ་མཐའ་འདིས་སྤྱིར་གཞལ་བྱ་ཡུལ་དང་། དེ་འཇལ་བ་པོ་དང་། ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་དག་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་སྣ་རེས་ཤིང་སོགས་གཅོད་པའི་ཚེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཤིང་སོགས་ཆད་པ་ནི་སྟ་རེ་ལས་ལོགས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་ལྟར། ཡུལ་འཇལ་བ་པོ་དང་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་དང་འཇལ་བའི་འབྲས་བུ་སོགས་ནི་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་རིགས་སོགས་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལས་དོན་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བློ་སྔ་མ་སྔ

མ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དྲུག་ལས་ ༡ མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི། སྐྱེས་བུའི་དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་ལ་དང་པོར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་མེད་དང་། དེ་ལས་གཞན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འདི་འོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་འདོད། ༢ རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ནི། དཔེར་ན། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་རི་ལ་དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཡང་གང་ཟག་གཞན་འགྲོ་བ་མཐོང་བས་ཉི་ཟླ་སོགས་འགྲོ་བར་དཔོག་པའི་འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་གོ །༣ དཔེ་ཉེ་བར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ནི་གོང་དུ་རིགས་པ་ཅན་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས། ༤ སྒྲ་བྱུང་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ནི། སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ངག་གིས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད།

༥ དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚད་མ་ནི། རང་གིས་མ་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དྲངས་ཏེ་དོན་དེ་རྟོགས་པ་ཞིག་ལ་འཇོག དཔེར་ན། མི་དེ་མ་ཤི་བར་གསོན་པོར་ཡོད་ལ་ཁྱིམ་ན་མེད་པ་མཐོང་བས་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༦ དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་ནི། གོང་གི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལྔ་པོ་གང་རུང་གིས་མ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མའི་ངོ་བོར་འཇོག དཔེར་ན། རི་བོང་ལ་རྭ་

མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མའོ།།

དཔྱོད་པ་བས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཚོན་ཙམ་བཤད་ན། རིག་བྱེད་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིག་རྣམས་དོན་ལོག་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་དང་བརྩེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་རིག་བྱེད་ནི་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དང་། རིག་བྱེད་འདོན་པ་པོ་སྔོན་གྱི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྔར་ནས་ཡོད་པའི་རིག་བྱེད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འདོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གིས་གསར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པས་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ངེས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་སོགས། འདི་དག་གི་རྩོད་པ་རྩོད་ལན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས། རྟོག་གེ་འབར་བ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྒྲུབ་ཅིང་ཚད་མ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་དམ་འཆའ་བའི་རྒྱལ་དཔོག་པའམ་དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།། །།

༩ དཔྱོད་པ་བའི་ནང་ཚན་ཙ་ར་ཀ་པའི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

ཙ་ར་ཀ་པའམ་སྨན་དཔྱད་པའི་འདོད་ཚུལ་ཙུང་ཟད་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་སྨན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཙ་ར་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་དྲང་སྲོང་མེ་བཞིན་འཇུག་གིས་བརྩམས་པའི་སྨན་གཞུང་དག་པར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཙ་ར་ཀའི་བསྡུ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། སྨན་གཞུང་དེར་ནད་བརྟག་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་ལུགས་འདིའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཁུངས་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་འདི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་དུས་མཉམ་པར་དེང་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་འགས་བཤད་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྲབ་འཇུག་ཉའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་རིག་བྱེད་ཉམས་གསོ་མཛད་པའི་དུས་དེར་ཀླུ་ལྷག་མ་ཅན་གྱིས་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ནད་སྣ་ཚོགས་ཞི་བའི་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་ཞིག་གི་བུར་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ཙ་ར་ཀ་པ་ཡིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བ་སོགས་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་སྣང་།

ལུགས་འདིའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི་དཔྱོད་པ་བ་དང་འདྲ་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་ཅན་བློ་ཡིས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཤེས་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཚད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སྤྱི་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡུལ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ལ་ཡང་། མངོན་སུམ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་དཔྱོད་ཚུལ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། ། ༡ དེ་ལ་མངོན་སུམ་ནི། རྟེན་བདག་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིད། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ། དམིགས་རྐྱེན་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་རྣམས་ཕྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚེ་རང་ཡུལ་ལ་གསལ་བར་འཇུག་པའི་བློ་དེ་ནི། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད། ༢

རྗེས་དཔག་ནི། དུ་བ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་མེ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་བློ་ལྟ་བུ་ནི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལའང་དབྱེ་ན། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ནི། དཔེར་ན། ཞུ་ཆགས་པ་ལས་སྔོན་ཆད་གཉིས་སྦྱོར་བྱས་པར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུའི་རྟགས་ལས་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ནི། དཔེར་ན། ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ད་ལྟར་མཐོང་བའི་དོན་གྱི་རྟགས་ལས་ད་ལྟའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ནི། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་དུ་བ་སྔོ་འཁྱུར་རེ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ལས་ལ་ཐར་རྒྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བའི་མེ་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་གསུམ་ཡོད་པར་འདོད། ༣ ཡིད་ཆེས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚིག་དེའི་དོན་རྟོགས་པའི་བློ་ནི། སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། ༤ རིགས་པ་ནི། སྔོན་ཀའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འོང་བ་ནི་ཆུ་ལུད་དང་དྲོད་གཤེར་དང་རྩོ་ལས་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུ་ནི། རིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད།

ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་འདོད་ཚུལ་ལ། ༡ རིགས་པའི་ཚད་མ་ནི། ཆོས་དེ་དང་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེའི་འབྲས་བུར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱའོ། །འདི་རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་མིན་ལ། དེའི་རྗེས་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ལ་དཔེ་མི་རྙེད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མིན་ཟེར། དཔེ་མི་རྙེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཆོས་དེ་ཡོད་ན་དེ་ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་ནང་ཚན་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་བསྟན་རྒྱུ་མེད་ལ། ནང་ཚན་དེ་ཉིད་དེའི་དཔེར་བསྟན་ན། དེ་ལའང་དེའི་ནང་ཚན་གཞན་ཞིག་དཔེར་བསྟན་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འདོད་དོ།།

༢ མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ནི། གཞི་དེ་དམིགས་པ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་

རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། རི་བོང་ནྭ་ལྟ་བུ་དེ་ཡུལ་དུས་གང་དུ་ཡང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀའི་གང་ཡང་མིན་ཚུལ་སྔར་དང་འདྲ་བར་འདོད་དོ། །༣ སྲིད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ནི། ཚོགས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ན། ཚོགས་པ་ཅན་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོང་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ན་བརྒྱ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མིན་ལ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡང་མིན་པར་འདོད་དོ།།

༤ ཞེས་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ནི། སྨྲ་བ་པོ་སྔ་མ་དག་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་གྲགས་པའི་ངག་རྐྱེན་ལས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། སྨྲ་བ་པོས་ཤིང་ལྗོན་པ་འདི་ལ་གནོད་སྦྱིན་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གྲགས་པ་བརྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གནས་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ། ༥ སྣམ་སེམས་པའི་ཚད་མ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་གིས་ད་ལྟ་བདག་གི་མིང་པོ་འོང་ངོ་སྙམ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འོངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ལུགས་འདིར་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཕ་མ་གཅིག་ལས་གཉིས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་རིགས་མཐུན་ནའང་མདོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཚེ་འདིར་རྒྱུ་མ་བསྒྲུབས་པར་དོན་གྲུབ་པ་དང་། ཚེ་འདིར་གཞན་གྱིས་མ་བསླབས་ཀྱང་ནུ་ཞོ་འཐུང་བ་སོགས་ཤེས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རྟགས་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཚེ་སྟོད་ལ་ལས་འདྲ་བར་བྱས་ཀྱང་ཚེ་སྨད་ལ་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་འབྱིན་པ་དང་། བྱ་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡིད་གསལ་ལ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་གསལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་པ་སོགས་ལ་རྒྱུ་ཞིག

ནི་ཡོད་དགོས་ལ་རྒྱུ་དེ་ཡང་ད་ལྟ་འཕྲལ་མ་ཉིད་དུ་ཆ་ཚང་བར་སྨྲུབ་མི་ཐུབ་པས་སྔོན་གྱི་དུས་ཤིག་ལ་རྒྱུ་དེའི་ཆ་ཤས་རེ་སྒྲུབ་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས། ད་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་འདི་དག་གི་རྟགས་ལས་རྒྱུ་ལས་དང་དེ་གསོག་པའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་དཔོག་ཐུབ་པར་ཙ་ར་ཀ་པའི་བསྟུ་བ་ལས་བཤད་དོ།།

དེ་ལྟར་སྨད་དཔྱད་ཙ་ར་ཀ་པའི་བསྟུ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་ཁུངས་བཙོལ་ཏེ་ཙ་ར་ཀ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ལྔ་པ། རིག་བྱེད་མཐའ་པའམ་གསང་བ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

རིག་བྱེད་མཐའ་པ་རྣམས་ནི་སྔོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་རིག་ཕྱེ་ད་སོགས་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དཔྱོད་པ་བ་དང་མཐུན་མོད། ཁྱད་པར་ནི་དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆེས་སྔ་བ་རྣམས་ལས་བསྟན་པའི་སྔགས་དང་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང༌། རིག་བྱེད་མཐའ་པ་རྣམས་རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་མ་གསང་བ་པའི་དོན་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པས། སྐབས་འགར་དཔྱོད་པ་བ་ལ་དཔྱོད་པ་བ་རྙིང་མ་དང༌། རིག་བྱེད་མཐའ་པ་ལ་དཔྱོད་པ་བ་གསར་མ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

རིག་བྱེད་ལ་སྔགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང༌། བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བསྟོད་པའི་སྔགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང༌། སྦྱིན་སྲེག་གི་ཚིག་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ། སྔགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་སྲིད་སྲུང༌། མཆོད་སྦྱིན། སྔན་ཚིག ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་བཅས་སྡེ་ཚན་བཞིར་ཕྱེ་བར་གྲགས་སོ། །རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཉིས་པ་བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞུང་རྣམས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ། གཞུང་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་པ་ཞེས་པ་རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་མའི་གཞུང་རྣམས་བྱུང་ལ། འདིའི་ནང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གི་འདོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་མོ་ཆེའི་སྤྱི་གཞུང་ལྟ་བུར་ཡང་གྲགས།

གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་སྔ་མ་རྣམས་ནི་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ཁུངས་ཙམ་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པའི་རང་གཞུང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ལ། འདིའི་ཁུངས་གཏུག་སའི་གཞུང་གཙོ་བོ་ནི། རིག་བྱེད་མཐའ་མ་དང་། དཔལ་ནག་པོའི་གླུའམ་ཁྲབ་འཇུག་གི་གླུ་ཞེས་པ་དང་། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་མདོ་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་ཙན་གྱི་གཞུང་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཚངས་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གསུམ་ལ་རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་ཡུལ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ།།

གཞུང་དེ་གསུམ་ལས་ཀྱང་ལུགས་འདིའི་གྲུབ་མཐའ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་ནི་ཚངས་པའི་མདོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་མ་(ཤུ་པ་ནི་༡༧་ད)སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པས། དེའི་རྗེས་འབྲང་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དེའི་འགྲེལ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་དར་བ་ཡིན་ལ། ཐེས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ཧིནྡྷུའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱང་གཙོ་བོ་རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བྱུང་བར་བཤད། རིག་བྱེད་མཐའ་པ་ལའང་ཁྲབ་ཆེ་ཤོས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཡིན་མོད། སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་ཚངས་པའི་མདོའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་བརྒྱུད་པའང་ཐ་དད་པ་འགའ་ཤས་བྱུང་ངོ་།།

གཉིས་མེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད་དམ་བརྒྱད་པའི་སྟོད་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཤཾ་ཀ་ར་ཙརྱས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་མོད། གྲུབ་མཐའི་དངོས་གཞི་དེའི་གོང་ནས་ཡོད་པར་སྣང་།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

དེ་ལ་རིག་བྱེད་མཐའ་བའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པར་སྨྲ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་གོ །རིག་བྱེད་མཐའ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། གསང་བ་པའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་གསང་བ་པ། རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་སྨྲ་བས་ན་རིག་བྱེད་མཐའ་པའམ་རིག་བྱེད་མཐར་སྨྲ་བ། དཔྱོད་པ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་པས་ན་དཔྱོད་པ་བ་གསར་མ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ན་གཉིས་མེད་རིག་བྱེད་མཐའ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཚངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་བས་ན་ཚངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྨྲ་བ་དང་། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོ་བོ་མཆོག་ཅེས་སྨྲ་བས་ན་བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྨྲ་བ་དང་། རིག་བྱེད་ནས་བཤད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་པུ་སྣོད་བཅུད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུར་སྨྲ་བས་སྐྱེས་བུ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

འདིར་གཉིས་མེད་རིག་བྱེད་མཐའ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བརྗོད་ན། དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ལྟར་གཞི་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད་མོད། དོན་དམ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་གཅིག་པུ་བདེན་

པ་ལས། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། དེ་ཡང་སད་པ་དང་། རྨི་ལམ་དང་། གཉིད་དང་། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་གནས་སྐབས་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པའི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ། གཉིས་མེད་ཚངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ལ་བདག་གམ་ཚངས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ། དབང་ཕྱུག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་ལ། ཨུ་པ་ནི་ཥ་དའི་གསུང་རབ་ཏུ་ཚངས་པ་དེ་བདེན་པ་དང་། ཤེས་པ། བདེ་བ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་། བདག་དེ་ཡང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ། བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་བཤད། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་བློ་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་དང་། མ་རིག་པས་བཅོས་པའི་སྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་བར་འདོད། རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་ལུགས་འདིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམ་རིག་པ་དང་མཐུན་མོད། རྣམ་རིག་པ་དང་མི་འདྲ་བར་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྟག་པ་དང་། གཅིག་པུ་དང་། ཆ་མེད་དུ་འདོད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུང་འཛིན་ཏེ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པར་སྣང་ངོ་།།

ཁ ཡུལ་ཅན་དང་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེར་དང་མཐུན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ལུགས་འདིས་རྟོག་མེད་ཅེས་པ་དོན་དངོས་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཚངས་པ་ལ་འཇོག་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་དག་པ། བྱ་བ་མེད་པ། ཡོན་ཏན་མེད་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཙུག་མའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད།

དེ་ལྟ་ནའང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དང་བསྟུན་ཏེ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་པ་བ་ལྟར་ཚད་མ་ལ་དྲུག་ཏུ་འཇོག་སྟེ། ༡ མངོན་སུམ་དང་། ༢ རྗེས་དཔག ༣ དཔེ་ཉེར་འཇལ། ༤ སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ། ༥ དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། ༦ དངོས་མེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཅས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་གྲུབ་མཐའ་འདིས་ལུང་ངམ་སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་གཙོ་བོར་བྱེད་དེ། དཔྱོད་པ་བ་བཞིན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཚད་མར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། སྤྱིར་རིག་བྱེད་མཐར་སྨྲ་བ་རྣམས་བདག་རྟག་པ་སྟེ་གཉིས་མེད་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་ཚངས་པའི་ངོ་བོ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བྱེད།

དེ་ལྟར་རིག་བྱེད་མཐའ་པའི་བྱུང་བ་དང་དེའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

དྲུག་པ། རྒྱལ་བ་པའམ་གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

རྒྱལ་བ་པའམ་གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་ཚད་མར་མི་འཛིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་འདྲ། གྲུབ་མཐའ་འདི་ཐོག་མར་སྒྲོལ་འབྱེད་པའི་སྟོན་པ་ནི་གཅེར་བུ་པ་རང་གི་གཞུང་དུ་ཐུབ་པ་ཁྱུ་མཆོག་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་རྒྱལ་བ་དམ་པ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པར་བཤད། སྟོན་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཚེ་ལོ་མར་འགྲིབ་ལ་སྙེ་ཚན་དྲུག་ཡོད་པའི་བཞི་པའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱོན་པར་གྲགས་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་བཞེད། སྟོན་པ་ཉེར་བཞི་པ་ནི་རྒྱལ་བའམ་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་འདོད།

རྒྱལ་བ་པའི་གསུང་རབ་ནི། ཐོག་མར་སྟོད་ལྡན་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་ནས་སྣ་དུ་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་(ཨཱ་ག་མ)ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་དེ་ལས་གྱེས་པའི་ཡན་ལག་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་དང་། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་གཞུང་ཚན་གཉིས་བྱུང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་དམ་པས་གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོལ་སླར་ཡང་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་ལས་རིམ་བཞིན་ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་དང་། གོས་དཀར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དུ་མ་དར་བར་སྣང་། དེ་ལས་ཡན་ལག་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཁྱུ་མཆོག་ལྷས་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་སྟོན་པ་དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད།

དེང་སང་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་མཛལ་དུ་ཡོད་པའི་གཙེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ནི། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའམ་གཉིས་པའི་སྟོད་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཀུནྡ་ཞེས་བྱ་བས་ཡོད་པའི་ཕུང་པོའི་ཆོས་ལྔའི་སྙིང་པོ་ཞེས་པའི་གཞུང་བརྩམས་ལ། དེའི་རྗེས་ཙམ་དུ་སློབ་དཔོན་ཨུ་མཱ་སྭཱ་ཏིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་མདོ་ཞེས་པ་གཙེར་བུ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བདུན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཅན་དེ་བརྩམས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་ཐེབས་པའི་སློབ་དཔོན་པུཛྱ་པ་དས་བརྩམས་པ་སརྦ་ཨརྠ་སིདྡྷི་ཞེས་པར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལེ་ཚན་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཡོད་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱི་གཙེར་བུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚད་མར་འཛིན་པར་སྣང་། གཞན་ཡང་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་སུ་སློབ་དཔོན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་ལུགས་འདིའི་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཨཔྟ་མི་མཱཾ་སཱ་ཞེས་པ་བརྩམས། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་ལུགས་འདིའི་ཚད་མ་པ་ཨེ་ཀ་ལང་ཀས་ཚད་མ་བསྡུས་པ་དང་། རིགས་པ་རྣམ་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་སིདྡྷ་སེ་ན་དི་ཝ་ཀཱ་རས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སནྨ་ཏི་སཱུ་ཏྲ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་བརྩམས་པ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་ལུགས་འདིའི་ཚད་མ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་མལླ་ཝ་དི་ན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་རིགས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཤིང་དེར་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དཔྱད་པ་བྱས་ཡོད་པར་གྲགས།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན།

གཅེར་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་དེ་ཉིད་བདུན་དང་རྟས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་གོ །གཅེར་བུ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། གྲུབ་མཐའ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེར་བུར་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་ན་གྲོལ་བར་འདོད་པས་གཅེར་བུ་པ་དང་། གོས་དང་བྲལ་བས་གོས་མེད་པ། ལུས་ལ་ཐལ་བ་བྱུགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པས་ཐལ་བ་པ། རྒྱལ་བ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རྒྱལ་བ་པ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་གོས་སུ་སྨྲ་བས་ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན། དྲང་སྲོང་མཆོད་འོས་སྟོན་པར་འཛིན་པས་མཆོད་འོས་པ། གཅེར་བུ་ལ་ངོ་ཚར་མི་འཛིན་པས་འཛེམ་མེད་པ། ཉིན་རེར་རང་གི་སྐྲ་ཕྱི་བར་བྱས་པ་དང་ལས་ཟད་པར་བྱས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་ཟད་བྱེད་པ། ཟས་བཅད་པ་དང་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གྲོལ་བར་འདོད་པས་དཀའ་ཐུབ་པ། ལུས་འཚོ་བ་ཙམ་ལས་ཡོ་བྱད་གཞན་མི་འཛིན་པས་འཚོ་བ་པ། ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་བསོད་སྙོམས་བྱེད་པར་འགྲོ་བས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ།།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་བདུན།

ལུགས་འདིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདུན་འདོད་དེ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པ་ཡས་མས་སུ་བྱོན་པའི་ལུགས་འདིའི་སློབ་དཔོན་ཨུ་མཱ་སྭཱ་ཏིས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ༡ སྲོག་དང་། ༢ སྲོག་མིན། ༣ ཟག་པ། ༤ འཆིང་བ། ༥ སྡོམ་པ། ༦ ངེས་པར་ཟད་པའམ་རྒ་བ། ༧ ཐར་པ་སྟེ་བདུན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐར་པ་དེ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བླང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་ཟེར་བར་འདོད་དོ།།

ཡང་ན་གཙེར་བུ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དགུའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་བྱ་རུང་སྟེ། གོང་གི་ཚིག་དོན་བདུན་གྱི་སྟེང་། སྡིག་པ་དང་། བསོད་ནམས་གཉིས་བསྣན་ལ། བདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྡིག་པ་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་ཟག་པ་དང་འཆིང་བ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་འདུ་བས། ཚིག་དོན་གྱི་གྲངས་དགུ་དང་བདུན་གཉིས་ནི་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དག་ལས། ༡ སྲོག་ཅེས་པ་ནི། ལས་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་བདག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། སྲོག་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ནི། ས་དང་། ཆུ་དང་། ཤིང་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། སྨིན་བུ་དང་། གྲོག་མ་དང་། བུང་བ་དང་། མི་སྐྱེ་སྦྱེ་ཚན་

དགུ་བཤད་དོ། །༢ སྲོག་མིན་ཞེས་པ་ནི། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྫས་ཤིག་གོ །༣ ཟག་པ་ཞེས་པ་ནི། སྲོག་དང་སྲོག་མེད་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའམ་དེ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཤིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱོན་དང་། ཉོན་མོངས་དང་། འཁོར་བར་ཟག་པར་བྱེད་པས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད། ༤ འཆིང་བ་ཞེས་པ་ནི། བདག་དང་ཟག་པའི་ལས་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདྲེས་ཏེ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྫས་སམ། ཡང་ན་ཉེས་པར་སྨྲ་བ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་ནས་སོ་སོར་དབྱེ་མི་ནུས་པས་ན་འཆིང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད། ༥ སྡོམ་པ་ཞེས་པ་ནི། དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ །༦ ངེས་པར་ཟད་པའམ་ཟ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་སྐོམ་མི་འཐུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་དང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་པའམ་སྦྱོན་བསགས་པའི་ལས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཟད་པ་ཞིག་གོ །འདི་ལ་ཐར་པའི་རྒྱུ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བར་འདོད་དོ། །༧ ཐར་པ་ཞེས་པ་ནི། སྡོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལས་དང་འཆིང་བ་སོགས་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

ཁ རྫས་དྲུག་གམ་ལྡེའི་རྣམ་གཞག

ལུགས་འདིས་གོང་དུ་སྨོས་པའི་ཚིག་གི་དོན་བདུན་པོ་དེ་དག་རྫས་དྲུག་ཏུའང་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང་། ༡ དེ་ཡང་སྲོག་གི་རྫས་དང་། ༢ སྲོག་མིན་གྱི་རྫས་གང་ཟག་གམ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྫས་དང་། ༣ འགྲོ་འོང་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྫས་དང་། ༤ གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྫས་དང་། ༥ ནམ་མཁའ་དང་། ༦ དུས་བཅས་སོ། །༡ དེ་ལ་སྲོག་གི་ངོ་བོ་ནི་གོང་དུ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། ༢ གང་ཟག་གི་རྫས་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་རྫས་ཤིག་སྟེ། གཟུགས་སམ་བེམ་པོའི་རྫས་ལ་ཟེར་གྱི། སྐྱེས་བུ་ལ་གང་ཟག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གོ་དོན་དེ་མིན། སྒྲ་བཤད་ནི། གང་བ་དང་ཟག་པ་སྟེ་ཉམས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ། དེས་ན་ལུགས་འདིར་གང་ཟག་སེམས་ཅན་དུ་མི་འདོད། ༣-༤ འདིའི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་གཡོ་བ་དང་གནས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་རྫས་ལ་གོ་དགོས། ༥ ནམ་མཁའི་རྫས་ཞེས་པ་ནི། གཞན་ལ་གོ་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་རྫས་ཤིག་སྟེ། ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་སྲོག་དང་གང་ཟག་སོགས་ལ་གནས་སྦྱིན་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པས་འདུས་མ་བྱས་མིན་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་གོ ། ༦ དུས་ཀྱི་རྫས་ཞེས་པ་ནི། འཇུག་པ་དང་། རྣམ་འགྱུར་དང་། བྱ་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་ཤིག་ལ་འདོད་དེ། དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་འབྱུང་བར་འདོད་དོ།།

རྫས་དེ་དག་ལས་གང་ཟག་གི་རྫས་ནི་གཟུགས་ཅན་བེམ་པོ་དང་། ལྷག་

མ་ལུ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྲོག་དང་གང་ཟག་གཉིས་ནི་བྱ་བ་ཅན་གྱི་རྫས་དང་། གཞན་རྣམས་བྱ་བ་མེད་པའི་རྫས་སུ་བཤད་པས། ལུགས་འདིས་སྐྱེ་སྐྱེགས་པ་གཞན་ལྟར་བདག་ཅེས་པ་བྱ་བ་མེད་པ་ཞིག་ལ་མི་འདོད་པར་ཤེས་ནུས། གཞན་ཡང་རྫས་དྲུག་ལས་དུས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཕུང་པོའི་ཚོས་ལུ་ཞེས་ཀྱང་བཤད།

ག ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག

ལུགས་འདིས་ཤེས་བྱ་ཚིག་དོན་བདུན་ནམ་དགུ་ནི་ཚད་མ་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་དབང་ཤེས་དང་། ལུང་ཚད་མ། མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བཅས་ལྔར་ཡོད་པ་ཚད་མ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་རང་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་སམ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། མཐའ་མ་གསུམ་རང་ཡུལ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དུ་བཤད་པ་སོགས། ཡུལ་ཅན་བློ་དང་འཇལ་བྱེད་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་མཚོན་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདིར་ཤེས་པ་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་རྫས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རིག་པ་དེ། ཤེས་པའི་ངོ་བོར་འཛོག་པ་ཡིན།

ཡང་དེ་ལ་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྔ་ལས། ༡ བློ་གྲོས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། དུས་ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད། འདི་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད། ༢ ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱེད། ༣

གནས་སྐབས་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྲིད་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པར་འདོད། ༤ ཡིད་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་བསམ་པ་སྤྱོད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད། ༥ འབའ་ཞིག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད། དེ་དག་ལས་གནས་སྐབས་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ། འབའ་ཞིག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། བློ་གྲོས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་སྨྲོ།།

དེ་ལ་བདག་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལའང་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་ཉེ་ཚེ་བ་དང་། མངོན་སུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད། གནས་སྐབས་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཡུལ་རེས་འགའ་བ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཉེ་ཚེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། འབའ་ཞིག་པའི་ཤེས་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །ཡང་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་དང་། བྱེ་བྲག་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་དུ་འདོད། ཚུལ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱ་ལ། ལུང་ཚད་མ་ནི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་དམ་པའི་ངག་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་ཚིག་ལ་བྱེད་དོ།།

རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་རྟགས་

ལས་སྒོ་བསངས་སུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བས་ཚུལ་གསུམ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་འཐད་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་ཅིང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཀྱང་མེད་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་དུ་འདུ་བར་གཅེར་བུ་པའི་སློབ་དཔོན་སྟོད་ཀྱི་རྗེ་སྨྲའོ། །ཕྱོག་གྱུར་གྱི་རིགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་ནི། ལྗོན་ཤིང་ལ་སེམས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ། ལྗོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། མཐུན་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཏ་ལས་ཏ་སྐྱེ་ལ་བ་ལང་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྟེའུ་དང་། གཞོན་ནུ་དང་། རྒས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མས་སྒྲུབ་བོ།།

དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དགུའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདུན་དང་རྫས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྨྲ་བའི་གཅེར་བུ་པའི་ལུགས་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

བདུན་པ། རྒྱང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ།

གྲུབ་མཐའ་འདི་ཐོག་མར་ལྷའི་བླ་མ་དྲང་སྲོང་ཕུར་བུ་ཞེས་བྱ་བས་སྲོལ་བཏོད་པར་གྲགས་ཤིང་། སྔོན་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འདི་དྲང་སྲོང་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་བྱ་བས་སྲོད་བཏོད་པར་གསུངས་ལ། དྲང་སྲོང་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་པ་དེ་དྲང་སྲོང་ཕུར་བུའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སམ་ཡང་ན་དེའི་སློབ་མ་གང་ཡིན་བརྟག གང་ལྟར་འཇིག་རྟེན་མིག་གི་སློབ་མ་དྲང་སོང་འདུག་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཞིང་དེས་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་བྱས་ལ། དེའི་སློབ་མ་ལྤ་བ་ཅན་དང་། རྟ་མཆོག་གཉིས་བྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཛ་ཡ་རཱ་ཤི་བྷཊྚ་ལ་སོགས་པས་དེའི་སྲོལ་བཟུང་བར་གྲགས་སོ།།

གྲུབ་མཐའ་འདི་བྱུང་བའི་དུས་ནི། སྤྱིར་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་སོགས་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྔོན་ནས་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མ་འཁྲུངས་པའི་སྐབས་ནས་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བཞུགས་པར་གསུངས་ལ། འོད་སྲུངས་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་འཕེན་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་སྔོན་གྱི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས། དེ་ལྟ་ནའང་རྒྱང་འཕེན་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་བརྩམས་ཏེ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལུགས་འདིའི་ལྟ་བ་སྤེལ་བ་ནི་ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དྲུག་པ་ཡས་མས་ཏེ་སྟོན་པའི་སྐུ་དུས་དང་ཉེ་བའི་སྐབས་ནས་ཡིན་པར་ཕྱིས་ཀྱི་དཔྱད་ཞིབ་པ་རྣམས་སྨྲའོ།།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། དྲང་སྲོང་ལྷའི་བླ་མ་ཕུར་བུས་སུམ་ཙུ་རྩ་གསུམ་དུ་ལྷ་རྣམས་ལྷ་མིན་གྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་། དགེ་སྡིག་མེད་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཏེ། རིམ་བཞིན་མི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་བཤད་ཚུལ་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ། དེ་རྗེས་འཇིག་རྟེན་མིག་གི་སློབ་མ་དྲང་སྲོང་འཇུག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གཞུང་བརྩམས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། དེ་རྗེས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱང་འཕེན་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྲི་ཛ་ཡ་རྣ་ཤི་ཛྙཱ་ཞེས་པས་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་དཀྲུག་པའི་སེ་ཏྲི་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་བརྩམས་པ་ད་ལྟའང་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཡོད་དོ།།

༢ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་རྩ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ལ་འཇོག ལྟ་གྲུབ་འདིས་ལས་བཟང་ངན་བྱས་པས་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་སྨིན་རྒྱུ་མེད་པར་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་མེད་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། ལས་བཟང་ངན་ལ་གཞིགས་ཏེ་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་སྨིན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའམ་རྒྱང་རིང་པོར་དོར་བས་རྒྱང་འཕེན་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡང་རྒྱང་འཕེན་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ལོ་ཀ་ཡཱ་ཏི་ཀ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ལོ་ཀ་ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་དང་། ཨ་པ་ཡཱ་ཏ་ཞེས་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་དོན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། དྲང་སྲོང་ལྷ་ཡི་བླ་མའམ་ཕུར་བུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ལྷ་ཡི་

ནླ་མའམ་ཕྱུར་བུ་པ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྨྲ་བས་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ། ལས་བཟང་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་སོང་བས་རྒྱང་འཕེན་པ། ཤི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་འཆད་པར་སྨྲ་བས་ཆད་སྨྲ་བ། ཚེ་འདི་ལ་གང་ལེགས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་སྨྲ་བས་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་དགེ་སྡིག་གི་ལས་དང་འབྲས་བུ་སོགས་མེད་པར་སྨྲ་བས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་། རང་བཞིན་སྨྲ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོའི་དབང་ཕྱུག་དང་ལས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོག་གྱུར་གྱི་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་བྱུང་གི་འབྱུང་བ་བཞི་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བར་སྨྲ་བས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ། བསམ་གཏན་པ་དང་། རྟོག་གེ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ནང་གསེས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འདོད་ཀྱང་ལས་འབྲས་མི་འདོད་པའི་ཆད་སྨྲ་གཅིག་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་གཉིས་ཀ་གཏན་མི་འདོད་པའི་ཆད་སྨྲ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་སྣང་།

༣ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ལུགས་འདིས་ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ལུས་དབང་དང་སེམས་སོགས་ལྡན་པ་དང་། དེ་ལས་ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་བྱུང་ཞིང་། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་སེམས་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་གློ་བུར་ཐོལ་བྱུང་དུ་གྲུབ་པས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་ཅིང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུ་ལས། ལྐོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འགོག་པར་བྱེད་དོ།།

རྒྱང་འཕེན་པ་རྣམས་མེ་ཧོག་པདྨའི་ལོ་འདབ་དང་སྤོང་བུའི་འཇམ་རྩུབ་སོགས་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དཔེར་བཀོད་དེ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལྟོས་པ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད། སྤྱི་ར་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་སོགས་འཕྲལ་གྱི་རྐྱེན་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་འཇོག་ཀྱང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགེ་སྡིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པས་ལས་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་པར་འཇོག རྒྱང་འཕེན་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པའི་བདག་གམ་གང་ཟག་མེད་དེ། ཚེ་འདིའི་ལུས་ནི་འབྱུང་བཞི་འདུས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་ཞིང་། གང་ཟག་གི་སེམས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་བྱས་ནས་བྱུང་བར་འདོད་པར་མ་ཟད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ལྡའི་སྐྱེས་བུའི་རིག་པ་ནི་ལུས་ཙམ་ལས་སྐྱེས་ལ། ལུས་ཀྱང་དཔེར་ན་ལྡའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་འདུས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མེད་པ་དང་། ཡང་འཆི་བའི་ཚེ་ལུས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིར་ཐིམ། དབང་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་ཞིང་འཇིག་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའང་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པའང་འགོག་པས། སྡུག་བསྔལ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འདོད་དོ།།

ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་མངོན་གྱུར་གཅིག་པུ་ལས། སྤྱི་མཚན་དང་ལྐོག་གྱུར་ཁས་མི་ལེན་ལ། མངོན་གྱུར་ལ་ཡང་སྒྲ་མ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་རྫུན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཀ་བུམ་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་འཕྲལ་གྱི་རྐྱེན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་

བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་དང་། འབྱུང་བ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་ལྟ་བུ་འཕྲལ་གྱི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བྱུང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྫས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་འདོད།

ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་སོགས་འདོད་ཀྱང་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུ་ལས་ལྐོག་གྱུར་མཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་འདོད་ལ། ལྐོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་ལ། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མཐོང་བར་བཤད་པས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འདོད་པར་གསལ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཀྱང་འདོད་པར་བཤད།

རང་གི་ལྟ་གྲུབ་དེ་དག་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་ནི། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་དང་། དགག་པའི་དམ་བཅའ་ལྔ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡོད་ལ། དང་པོ་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ནི། ༡ ལུས་དབང་སོགས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ༢ འབྱུང་བཞིའི་ལུས་ལ་རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པའི་གསལ་བའི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ༣ རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དུད་འགྲོ་དང་། མི་བཅས་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་དང་། ༤ འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ལས་འདས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་འདོད་པས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་

གཏན་ཚིགས་མི་འདོད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གམ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་ཞིག་འདོད་པར་གསལ།

གཉིས་པ་དགག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་ལྔ་ལས། ༡ སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འགོག་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་མེད་དེ། ཚེ་འདིར་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་འདུས་པའི་ལུས་ལ་རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བ་གླང་གི་ཤའི་ཕུང་པོ་ལ་རྐྱེན་དང་ཚོགས་པ་ན་སྲིན་བུ་དུ་མའི་ལུས་སེམས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འགོག་གོ ། ༢ ལས་དང་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལས་བཟང་ངན་འགོག་པ་ནི། ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སྔོན་གྱི་ལས་བཟང་བ་དང་ངན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚེར་མའི་རྣོ་བ་དང་སྲན་མའི་དབྱིབས་བཀོད་ཟླུམ་པོ་སོགས་ལྟོས་མེད་ངང་གིས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འགོག

འབྲས་བུ་འགོག་པ་ནི། ཕྱི་མའི་བདེ་སྡུག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཚེ་འདིར་ལས་བཟང་ངན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། ཏོག་གེ་པས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཚེ་འདི་ག་རང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཁ་ཅིག་དབུལ་པོར་གྱུར་པ་དང་། སྲོག་གཅོད་ལ་དགའ་བ་འགའ་ཞིག་ཕྱིས་སུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཚེ་རིང་བར་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པར་འདོད་དོ། །གཞན་ཡང་རྒྱང་འཕེན་པ་རང་གི་གཞུང་ལས། མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་སོགས་ནི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མེད་དེ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཆེད་དུ་དུད་འགྲོ་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་དུད་འགྲོ་དེ་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་པོས་རང་གི་ཕ་དེ་ཡང་གསོད་རིགས་པར་འགྱུར་བར་བཤད། ༣ སྐྱབས་གནས་

དཀོན་མཆོག་སོགས་འགོག་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ལས་ཉེས་པ་ཟད་པའི་སྐྱེས་བུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ནི་ལུས་ཁོན་ལ་བརྟེན་ལ། ལུས་ཞིག་པ་ན་དེ་ཡང་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་ལ་འོད་ལྟར་རོ། །ཞེས་སྨྲ། ༤ མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་འགོག་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ནི་ཚེ་འདི་ཙམ་གྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཙམ་ཡིན་པས། ཚེ་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་དང་ངན་སོང་ལ་སོགས་པ་མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་དོ། །ཞེས་རང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །
༥ ཚད་མ་གཞན་འགོག་པ་ནི། རྗེས་དཔག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རྗེས་དཔག་གིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་ལའང་འཁྲུལ་བ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྟ་སྤྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་ཁ་དོག་སྔོ་བསངས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན། དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འགོག་པར་བྱེད་དོ།།

མདོར་ན་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་སོགས་ཐག་རིང་པོའི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བ་ལས་རང་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་འདི་ཙམ་གལ་ཆེ་བར་བཤད་ཅིང་། གོང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་ལ་སོགས་པས་རང་གི་ལྟ་གྲུབ་རྣམས་སྐྱོན་མེད་པར་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་རྒྱང་འཕེན་པའམ་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ལས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

སྐབས་གསུམ་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱི་བཤད།

དེ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཐའ་དག་གི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་སོགས་ནི་གོང་དུ་ལྟ་གྲུབ་སྤྱིའི་ངོ་སྤྲོད་སྙིང་བསྡུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལ། སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྐུ་ནར་སོན་རྗེས། བཟོ་ཡི་གནས་སོགས་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཆོས་དང་བསྟུན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད། མཐར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་གཤེགས་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ནས། ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎ་སིའི་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་བསྐོར་བ་ནས་བཟུང་། ཡུལ་རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་མ་བསྟན་པའི་བར། ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་། འཕགས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་དུ་མར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ། གདུལ་བྱ་བགྲང་ལས་འདས་པར་རང་རང་གི་བློ་དང་འཚམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀའ་སྩལ། དེ་

ལྟར་སྟོན་པས་དུས་དང་གནས་དང་འཁོར་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས། ཕྱིས་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་སོ།།

ཡང་སྟོན་པའི་གསུང་རྣམས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྡུ་ཚུལ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དང་། གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་བཅུ་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དང་། གདུལ་བྱ་ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་དབང་པོའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་དང་འཚམ་པའི་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་བསྐོར་བར་གསུངས་ཏེ། དུས་དང་པོར་ཡུལ་ལྷ་རྣ་ཎ་སིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། དེ་རྗེས་གནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། དུས་ཐ་མར་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཛད།

དེ་ལ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་ལས་ཐེག་པ་འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དབུ་མ་པས་གཙོ་བོར་བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཙོ་བོར་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དོ།།

སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ལ་ནང་གསེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ནི། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུང་བ་ན། གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་བསྟུན་པ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྒྱུད་ཚོད་དང་མི་འཚམ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པར་མཛད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཚ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། བྱང་སེམས་སམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་དང་། ལྟ་བའི་ཚ་ནས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཅས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་དེ་གའི་དབྱར་དེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཆེན་མའི་ཕུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་འོད་སྲུངས་ཀྱི་བཀས་བསྐུལ་ཏེ། གནས་བརྟན་འོད་སྲུངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། དགྲ་བཅོམ་པ་ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་བསྐུར་བློས་ཀྱིས་བཀའ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་

བཀའ་བསྡུ་དང་པོར་གྲགས།

ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཧྲཱ་ཤ་ཤུ་ཀས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ། དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་སོགས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་སྤྱད་པ་སུན་ཕྱུང་བ་ལ་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པར་གྲགས། ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཏོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་བརྟན་བཞིས་ལེགས་སྦྱར་དང་། ཟུར་ཆག ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པ། ཤ་ཟའི་སྐད་བཅས་ཀྱིས་ལུང་སོ་སོར་བརྗོད་པ་ན་སློབ་མ་རྣམས་མ་མཐུན་པས་རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞིར་གྱེས། དེ་དག་཈ང་ནང་གསེས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་ཏེ་ཕན་ཚུན་རྩོད་པར་གྱུར། ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལྟས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ཉིད་ནས་བལྟས་པས་ཕན་ཚུན་མ་ཐུན་ཏེ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལ་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པར་གྲགས། བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད། སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱེས་ཚུལ་སོགས་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པའི་སྟོད་ཆར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ཟིན།

དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་བསྡུ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གཙོ་བོར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྡུད་པ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ། གསང་བའི་བདག་པོ། བྱམས་པ་སོགས་ཡིན་པ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་སྡུད་པ་པོ་ནི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་དེ་དག

བསྡུས་པའི་ཚུལ་དང་དུས་རྣམས་མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་དང་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ།།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་ལས་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པར་གསུངས་ལ། ཚུལ་འདི་མདོའི་ནང་དུ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་མོད་ནང་པའི་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་འགྲེལ་རྣམས་ལས་གསལ་བར་འབྱུང་། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་པར་འདུ་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་བརྟེན་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའམ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁས་བླངས་ནས་དེར་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་སྨྲ་བས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟ་ན་རང་སྡེའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གཙོ་བོ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལྟ་བའི་སྟེང་ནས་འབྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་མ་རིག་པས་བྱས་ཤིང་། དེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འགོག་ཆེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་དང་། གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་འཇོག་དགོས་ལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལས་གོང་མས་བདག་མེད་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཟབ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ་ཐེག

པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ནི་གཙོ་བོར་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་འབྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

དང་པོ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སྡེ་བདུན་དུ་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་འདི་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བར་གྲགས་ལ། ལྷག་པར་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་བསྒྲིགས་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སྲོལ་དར་རྒྱས་བྱུང་བར་སྣང་། དེ་ལ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་འདི་ཐོག་མར་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་སྡེ་པ་སོ་སོར་གྱེས་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་དར་བར་ཞལ་མཐུན།

རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སྡེ་པ་དེ་ནི་སྔོན་འཕགས་ཡུལ་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་སྣང་ལ། གྲུབ་མཐའ་འདི་རྒྱ་གར་དབུས་ལྷ་ཏ་ལ་བྱུ་ཏ་ནས་རྒྱ་གར་ས་གནས་གཞན་དུ་ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ཡས་མས་ནས་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བཅོམ་བརླག་གི་ཡུལ་དུ་དར་ལ་དེར་ཉེར་སྦས་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་འདི་ཆེད་དུ་སྤེལ་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁྱབ་སྐྱེ་མཐར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དར་བས། ཕྱིས་ཁ་ཆེའི་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་ལུགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་གྲགས། འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའང་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སྡེ་པ་དེ་ལས་ཕྱིས་སུ་གྱེས་པར་བཤད།

༢ ལུགས་འདིས་གཙོ་བོར་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པ།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ཁུངས་གཏུག་སའི་མདོ་ནི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། མདོ་སྡེ་གདམས་ངག་བརྒྱ་པ། སྡེལ་མ་གསུམ་པའི་ཕྲེང་བ། ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནའི་མདོ། ཚངས་པའི་དྲ་བའི་མདོ་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། བསྟན་བཅོས་ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་དང་། དེའི་དོན་བསྡུས་པ་སློན་པ་སྒྱུ་དན་ལས་འདས་རྗེས་འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་སོགས་པས་བརྩམས་པར་གྲགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལུགས་འདིས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་བཀའ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་བསྡུས་ཏེ་བསྒྲིགས་པར་འདོད། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱའི་བུ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞི་ནི་གནས་བརྟན་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ནི་བཙུན་པ་ལྷ་སྐྱིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་འཕགས་པ་མོའུ་དགལ་གྱི་བུ་དང་། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོ་དང་། ཡང་དག་པར་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ནི་གསུས་པོ་ཆེས་བྱས་པར་གསུངས་སོ།།

བྱེ་སྨྲ་ཁ་ཅིག་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་གཙོ་བོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དྲུག་འཁོར་ཏེ་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་འདོད། དེ་ཡང་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནའི་བུས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་རྩོམ་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཆ་ཚང་བར་མཛད་ནས། གཞུང་དོན་དངོས་ལ་ཐད་ཀར་འགྲེལ་བཤད་དང་། བསྟན་བཅོས་དེའི་ནང་མངོན་པ་སྨྲ་རབས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལེགས་སྒྲིག་མཛད་པར་མ་ཟད། སྐབས་དེར་བྱུང་བའི་གྲུབ་

མཐའ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གསར་པ་མང་པོའང་བླངས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་གསར་གཏོད་མཛད་པ་དེ་ཉིད། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་བཤད་བྲ་ཚ་བའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གྱུར་པར་གྲགས།

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ཆ་ཚང་དེང་དུས་རྒྱ་ནག་གི་འགྱུར་དུ་བཞུགས་ཤིང་། བོད་འགྱུར་བཀའ་བསྟན་དུ་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་འཇིག་རྟེན་གདགས་པ་དང་། རྒྱུ་གདགས་པ། ལས་གདགས་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་མི་བཞུགས་མོད། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོད་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་རྒྱའི་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕགས་སམ་ཧྲ་ཙུན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཆ་ཚང་བར་རྒྱའི་ཡི་གེ་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། བོད་འགྱུར་དེར་བརྟགས་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་བཤད་གཞིའི་རྩ་བར་སྣང་ཞིང་། དེ་ལ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་དང་། ལེ་ཚན་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕུང་པོ་བརྒྱད། ནང་གསེས་སྡེ་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་བཞུགས་པས་གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས།

གཞུང་ཆེན་དེའི་ནང་ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། ཆོས་སྐྱོབ་དང་། དབྱངས་སྒྲོགས། དབྱིག་བཤེས། སངས་རྒྱས་ལྷ་བཅས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་ཅིང་། དཀའ་བའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟག་པ་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་རང་ལུགས་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་གཏན་ལ་ཕབ། གཞན་ཡང་གཞུང་དེར་ཤཱ་རིའི་བུའི་མངོན་པའི་གཞུང་གི་རྗེས་འབྲང་གནས་མ་བུའི་སྡེ་པ་ལ་མངོན་པ་སྨྲ་རབས་པ་ཞེས་བཤད་དེ་དེ་དག་གི་ལུགས་བཀག་ཅིང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་དང་། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ལྟ་བ་ཡང་དགག་པར་མཛད། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་མངོན་པའི་

བསྟན་བཅོས་སྤྱི་གྲུབ་སློབ་དཔོན་ཆོས་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེ་ཨུ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་ལེ་ཨུ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་དེང་དུས་རྒྱ་ནག་གི་འགྱུར་ཁོ་ནར་བཞུགས། དུས་རབས་བཞི་པ་ཡས་མས་སུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་མཛད་པ་ནས་བཟུང་། མངོན་པ་མཛོད་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་མཛད་འཕྲིན་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་ཅིང་། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་རྣམས་སུའང་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་གཞུང་དེ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་འཛིན་ཅིང་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྲོལ་རྒྱ་ཆེར་དར།

འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱི་ར་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྲགས་ཆེ་མོད། དེའི་གསུང་རབ་དེང་སྐབས་པཱ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཨ་བྷི་དྷམྨ་ནི་ཀཱ་ཡ་ཞེས་པའི་སྡེ་ཚན་ལ་བརྟགས་ན། སྡེ་བདུན་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། གནས་བརྟན་པའི་ལྟར་ན་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ནི། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་བཅས་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སྡེ་པ་ལྟར་ལ། དེའི་སྟེང་གང་ཟག་བཏགས་པ། གཏམ་གྱི་གཞི། ཡ་མ་ཀ པཊྛན་བཅས་བདུན་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལྷུ་པ་བསྟན་བཅོས་དང་གཞན་རྣམས་སྟོན་པའི་བཀར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གནས་བརྟན་པའི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དེང་སང་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་ཁྱབ་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་བུདྡྷ་གྷོ་ཥའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་འགྲེལ་བཤད་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་།།

༣ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་རྒྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་དང་རང་རིག་མེད་ཅིང་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། དུས་གསུམ་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ། དུས་གསུམ་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་ཚུལ་ཡང་། དུས་གསུམ་ནི་རང་ཉིད་གཞི་གང་ལ་འཇོག་པའི་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། སྨྱུ་གུ་ལ་རང་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དུས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྨྱུ་གུ་ནི་སྤྱི་དང་དེར་གྱུར་པའི་དུས་གསུམ་ནི་སྨྱུ་གུའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཁ་ཆེའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཉི་འོག་པ་གཉིས་སམ། དབྱེ་ཚུལ་གཞན་ཡང་། ཁ་ཆེའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཉི་འོག་པ། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཆེའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཉི་འོག་པ། ནུབ་ཕྱོགས་པ་བཅས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་སྣང་ངོ་།།

༤ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ སྤྱིར་བཤད་པ།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཞེད་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་རྒྱབ་རྟེན་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ཞིབ་པར་འབྱུང་བས། འདིར་ཁུངས་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་

སྨྲའི་འདོད་ཚུལ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་ལ། གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་ནང་པའི་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གླེག་བམ་དུ་རགས་ཙམ་བཤད་ཟིན། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་འདིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྔ་སྟེ། ༡ སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། ༢ གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། ༣ འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། ༤ ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། ༥ འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་བཅས་སུ་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་རྒ་འཇིག་བཞི་པོ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སོགས་ལ་མི་འདོད་པར་འདུས་བྱས་དེ་དང་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་སོགས་ལ་འདོད་ཅིང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་དེ་ནས་གནས་པ་དང་དེ་ནས་རྒ་བ་དང་དེ་ནས་འཇིག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་འདོད། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་འདིར་འདུས་བྱས་ལ་སྐད་ཅིག་མས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ལས་གཞན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཁས་ལེན་པས། སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་ཚུལ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ལ་ལྟོས་ན་ཤིན་ཏུ་རགས་ལ། རྟག་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དུས་སྔ་མ་ན་ཡོད་ཚད་གང་ཡིན་དུས་ཕྱི་མ་ནའང་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་རང་སྡེ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟག་པའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་འདོད།

རྒྱུ་དྲུག་དང་འབྲས་བུ་ལྔ་དང་རྐྱེན་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟེང་ནས་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་བཤད་ལ། ཞིང་ཁར་ས་བོན་བཏབ་ནས་མྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པའི་སྐབས་མྱུ་གུ་མ་འོངས་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་མ་ཞིག་པའི་བར་མྱུ་གུ་ད་ལྟ་བ་དང་། ཞིག་པའི་ཚེ་མྱུ་གུ་འདས་པ་སྟེ་དུས་གསུམ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་དང་། དུས་རྣམས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་

ལྡན་པས་རྟག་པར་མི་འདོད་ཅིང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་བ་ལ་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོད་པ་དང་། སྒྱུ་གྱུ་མ་འོངས་པ་དང་སྒྱུ་གྱུ་འདས་པའི་དུས་སུའང་སྒྱུ་གྱུ་ཡོད་པས། དུས་གསུམ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལས་གཞན་གྱིས་འདོད་ཅིང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་པས་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པའི་འདས་པ་རྣམས་རྫས་གྲུབ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་འདས་པ་རྣམས་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲོ།།

བུམ་པ་ལྟ་བུ་བུམ་པའི་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་བུམ་པར་འཛིན་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་བུམ་པ་ལ་ལྟ་བར་རྩོམ་པའི་ཚེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་པ་མཐོང་བའི་མིག་དབང་དང་དེའི་ཡུལ་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་དང་། བུམ་པ་དེ་མཐོང་བཞིན་པའི་དུས་སུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་པ་མཐོང་བའི་མིག་དབང་དང་དེའི་ཡུལ་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་ད་ལྟ་བ་དང་། མཐོང་ནས་རྒྱབ་ཏུ་ཕྱོགས་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་པ་མཐོང་བའི་མིག་དབང་དང་དེའི་ཡུལ་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་འདས་པར་འཛིན་པས། བུམ་པ་བུམ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་བུམ་པར་ཡོད་ཟིན་པ་དང་། ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟའི་བུམ་པ་དང་རིགས་མཐུན་པས་བུམ་པར་འཛིན་སྟེ། དཔེར་ན། ནགས་ཚལ་དུ་ཡོད་པའི་ཤིང་འགའ་ཞིག་བུད་ཤིང་དུ་བྱས་མ་ཟིན་ཀྱང་བུད་ཤིང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བུད་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཉུ་མ་ལས་བཞོས་ཟིན་པའི་འོ་མ་དང་རིགས་མཐུན་པས་བཞོས་

མ་ཟིན་པ་བཞོན་མའི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལའང་འོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འདོད། ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཟུར་དུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཆོས་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་ཙམ་གྱི་དོན་འཇོག་མི་ཤེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་རྫས་ཡོད་ཡིན་མི་དགོས་སོ།།

ཡང་ལུགས་འདིས་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་སོགས་དཔྱད་མཐར་རྙེད་དགོས་པར་བཟུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཐུང་མཐའ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཅིག་ཡོད་དགོས་པར་མཐོང་ནས་རགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫོམ་གཞིར་རྡུལ་ཆ་མེད་དང་། རྒྱུན་གྱི་རྫོམ་གཞིར་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཁས་བླངས་ཤིང་། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་བསགས་པ་ལས་རགས་པའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་གྲུབ་པས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད། ལས་ལ་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་སྐྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། བསམས་པའི་ལས་ནི་སེམས་པའི་ལས་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལའང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་ལས་ལ་གཟུགས་ཅན་མི་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད།

ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་ཡང་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་རང་འབྲས་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་ནི། སྔར་ལས་བསགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པའི་བར་དེར་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་

བོར་གྱུར་པ། ལས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གིས་ལས་དང་འབྲས་བུ་མཐུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཞན་ལ་བུ་ལོན་གཡར་བའི་དཔང་ཡིག་ཡོད་ན། བུ་ལོན་དེ་ཉིད་སྐྱིད་ཀ་དང་བཅས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་བཞིན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་ཁ་ཅིག་ནི། ལས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ལས་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅིག་གིས་ལས་འབྲས་གཉིས་མཐུད་པར་བྱེད་པར་འདོད།

གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་ལ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་ཅིང་། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ འདོད་ཚུལ་གཙོ་ཆེ་བ་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡) ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔའི་རྣམ་གཞག

ལུགས་འདིའི་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། ༡ གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སོགས་ཕྱི་དང་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞིར་བསྡུས་ལ། ༢ ནང་ཤེས་པའི་ཆོས་རྣམས་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། ༣ འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་བསྡུས་

ཤིང་། ༤ འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་སོགས་དང་། དུས་གསུམ་སོགས་གཟུགས་ཤེས་གང་གིའང་ཕྱོགས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། ༥ རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞིར་བསྡུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་སྡེ་ཚན་ལྔར་ཕྱེ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ། ༡ སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཕྱིའི་གཟུགས་ལྔ་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ནང་གི་གཟུགས་དབང་པོ་ལྔ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའང་། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པ། རྒྱུན་སྔ་ཕྱི་ཅི་རིགས་དང་བཅས་པ། ནང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིས་རྒྱུ་བྱས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ལ་འཇོག

དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་ནང་གི་གཟུགས་དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་ནི། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་དུ་ལུགས་འདིས་བཞེད་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྫ་བའི་རྫོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱིའི་ཆར་ཕྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལ་ནང་གསེས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་གསིལ་དུ་མེད་པས་ཆ་མེད་དུ་སྨྲོ།།

༢ གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་། ༣ འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་ལ་མངོན་པ་མཛོད་ལྟར་ཞེ་དྲུག་ཏུ་བཤད། སེམས་བྱུང་ལ་རྫས་བཏགས་ཕྱེ་ཚུལ་ནི། ངེས་པའི་སྡེ་ཚན་ལྔ་དང་། མ་ངེས་པ་བརྒྱད་བཅས་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་གཞུང་གཞན་གཞི་ཕྲན་ཚེགས་ནས་བཤད་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཅུ་རྫས་ཡོད་དང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ། རྩ་ཉོན་གྱི་ལྟ་བ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། བརྗེད་ངས། རྣམ་པར་གཡེང་བ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ལོག་པར་མོས་པ་བཅས་ལྔ་སྟེ་བདུན་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ལ་གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ལྟ་བར་བཏགས་པ་སོགས་གོང་དུ་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན།

༤ ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ལ། ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྲོག་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་རྒ་འཇིག་བཞི་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་བཅས་བཅུ་བཞིར་འཇོག་ལ། དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་སོགས་ནི་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་སྟོད་ཆ་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་སྟོད་ཆར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མང་ཐོས་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་དང་བྱེ་སྨྲ་སྤྱིས་འདུས་བྱས་ལ་སྐད་ཅིག་མས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་། གནས་མའི་བུ་པའི་སྡེ་པས་ནི། འདུས་བྱས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲ་དང་མེ་ལྕེ་དང་གློག་དང་འབབ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་གྱི། འབྱུང་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འཇིག་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཤིང་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ནས་མི་རྟག་པར་འདོད། གནས་མའི་བུ་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་གཞན་གྱིས་འདི་ལྟར། འཇིག་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་བློ་དང་སྒྲ་དང་མེ་ལྕེ་དང་གློག་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་གཞན་མེད་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་པ་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་དང་གིས་འཇིག་པར་འདོད་ན་སྤྱིར་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གནོད་པ་རྗོད་པར་བྱེད་དོ།།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་གནས་མའི་བུ་པ་ན་རེ། འདུས་བྱས་རྣམས་ངེས་པར་དུ་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདུས་བྱས་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པས། འདུས་བྱས་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་ངེས་པར་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་རྣམས་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ན་ནི་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ནའང་། དེ་ནི་མི་འཐད་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་ཕྱིས་སུའང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད། སྤྱིར་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་འཇིག་པ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་མི་དགོས་ཤིང་། སྟོད་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོད་སྟོང་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་སྦྱིན་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྷ་སྦྱིན་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡོད་པར་ལུགས་འདིས་བཤད།

༥ འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་བཅས་གསུམ་

འདོད་ཀྱང་། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་སྨྲས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བཞིར་འདོད་པར་གསུངས། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ནི་གོ་འབྱེད་ཅིང་རླུང་གི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཐར་མི་སྒྲིབ་པར་མ་ཟད་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་ཚུར་མི་སྒྲིབ་པའི་རྟག་རྫས་ཤིག་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁམས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་སྣང་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདོད། བརྟགས་འགོག་གིས་ནི་རང་གི་དགག་བྱ་ཟག་བཅས་འགོག་པ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་ནི་རང་གི་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པས། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་བྱེ་སྨྲས་འདུས་མ་བྱས་རྫས་གྲུབ་ཁྱད་པར་བར་འདོད། དེ་བཞིན་ཉིད་འདོད་པའི་བྱེ་སྨྲས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་དགག་ལ་འཇོག་མི་ཤེས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་དུ་གཟུགས་ལ་བཅུ་གཅིག་དང་། སེམས་ལ་དྲུག སེམས་བྱུང་ལ་ཞེ་དྲུག ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བཅུ་བཞི། འདུས་མ་བྱས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་ཅུར་བཤད་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་པོད་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་རྣམས་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་པོད་གཉིས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༢) རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག

ཀ) རྒྱུ་དྲུག་བཤད་པ།

དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པས་ལུགས་འདིའི་རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་ནི་མངོན་པ་མཛོད་སོགས་ལས་བྱུང་ལ། ཆོས་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། ཆོས་དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཆོས་དེའི་རྒྱུ་དངོས་གནས་པར་འདོད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་བཤད་ན། དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི། ཆོས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་ཅིང་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དེ། བྱེད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། བུམ་པས་ཀ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པས་བུམ་པ་དེ་ཀ་བའི་བྱེད་རྒྱུར་བཞག་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་མ་ཚང་བས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་ན་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཚང་ཡང་གེགས་བྱེད་པ་ཡོད་པས་མི་སྐྱེ་བའོ། །ཕྱི་མ་ནི་དཔེར་ན། ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་སོགས་ཚང་བའི་ཞིང་ལ་ས་བོན་བཏབ་པའི་ཚེ་རྒྱུ་གཞན་རྣམས་ཚང་ཡང་། བྱ་རོག་གིས་ས་བོན་ཟོས་ཏེ་གེགས་བྱས་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བ་ལའང་རྒྱུ་གཉིས་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་བ་དང་། གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀུང་དེའི་རྒྱུར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི། དུས་མཉམ་རྫས་ཐ་དད་ཀུང་ཡིན་

ཕན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ། དཔེར་ན། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ནི། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རང་དང་འདྲ་བར་སྐྱེད་བྱེད་དེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། ཐུམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཐུམ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི། ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཀྱང་ཡིན། ཕན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གཉིས་ལྟ་བུ་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུར་འཇོག་གོ །ལྔ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་འདི་ངེས་པར་དགོས་པས་ན་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ། དཔེར་ན། འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་བུ། དྲུག་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ནི། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན། རྣམ་པར་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ། དཔེར་ན། མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ལྟ་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་སྨྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རུལ་བ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་སྟོབས་མེད་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ།།

(ཁ) རྐྱེན་བཞི་བཤད་པ།

བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ཀྱི་རྐྱེན་བཞི་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཉིས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་དེའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་གཙོ་བོ་སྟེ་ཉེར་ལེན་དང་། རྐྱེན་ཅེས་པ་རྒྱུ་དེས་རང་འབྲས་དེ་སྐྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། རྐྱེན་ལ་བཞི་ལས། ༡ རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་ཤིང་། རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའོ། །བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། ། ༢ མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མཚུངས་ལྡན་གང་ཞིག རང་གི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །རྒྱུན་འཆད་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། ༣ དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རུང་བའོ། །ལུགས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འཇོག ༤ བདག་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྐྱེན་དུ་རུང་བའོ། །བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་རྣམས་རྐྱེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་དམིགས་རྐྱེན་མ་གཏོགས་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ། སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འདུས་བྱས་

ཐམས་ཅད་ལ་བདག་རྐྱེན་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་རྐྱེན་བཞི་ག་ཡོད་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

ག) འབྲས་བུ་ལྔ་བཤད་པ།

འབྲས་བུ་ལ་སྤྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། ༡ རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། ༢ བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། ༣ རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། ༤ སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། ༥ བྲལ་བའི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་། རྒྱུ་མཐུན་དང་། བདག་པོ་དང་། སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་འབྲས་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་བྱེད་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། ངོ་བོ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་འཇོག དཔེར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི། རྒྱུ་དེའི་སྔར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ། རྒྱུ་དེའི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐུན་མོང་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱའི་སྣོད་

ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རང་གི་རྒྱུ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དེ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། བུམ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རང་རྒྱུ་བུམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། སྔོན་གཞན་གྱི་སྲོག་བཅད་པ་ལས་ད་ལྟ་ཚེ་ཐུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། སྔོན་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟའང་སྲོག་གཅོད་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ལས་དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། ངན་འགྲོ་ནས་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་། ཚེ་ཐུང་བ་དང་། སྲོག་གཅོད་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ། བདག་པོའམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟའ་བཏུང་དང་སྨན་དང་འབྲས་བུ་མ་ཐུ་ཆུང་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་འདོད་དོ།།

བཞི་པ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི། རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའམ་འཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། རྫ་མཁན་གྱིས་བཟོས་པའི་རྫ་བུམ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་རྫ་བུམ་དེ་སྐྱེས་བུས་བཟོའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་གྲུབ་པས་ན་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཞེས་བྱ། ལྔ་པ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་རྟག་འཛིན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་འཇོག་གོ།

༣) འཇལ་བྱེད་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག

སྤྱིར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་ཤེས་པའམ་ཡུལ་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་འདོག འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་བློ་ཞེས་པ་སྐབས་རེ་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་པའང་ཡོད། འཇལ་བྱེད་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གཉིས་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་གསུམ་ཡོད། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མར་འདོད།

རང་རིག་མི་འདོད་པ་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་ཡང་། ཡུལ་གཟུགས་དང་དེ་སྣང་བའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་བར་ན་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་བློ་ལ་འཆར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་གཏན་མི་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཏན་ནས་མི་འདོད་དོ།།

ཤེས་པས་ཡུལ་འཇལ་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་སྔོན་པོས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་ནས་རང་ཉིད་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་དུས་སུ་འགགས་ནས་མེད་པའི་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་འདྲ་རྣམ་བརྒྱུད་ནས་རིག་པར་འདོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནི་དབང་པོ་ལ་ཤར་བ་ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་

གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤར་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལ་སྔོ་སེར་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་མི་འདོད། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྣམ་མེད་རྗེན་ཅེར་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་འདི་དོན་དངོས་གནས་མ་ཡིན་ན། དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ། རགས་པར་སྣང་བ་འདི་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་ནའང་། རགས་པ་དེ་ཉིད་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ལ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའམ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། གང་གིས་གཟུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་མཐོང་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད། བྱེ་སྨྲས། གལ་ཏེ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་མིག་ཤེས་ཁོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས། རྩིག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བརྗོད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མིག་ཤེས་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་བསགས་པ་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཅིང་། མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་མ་རྟོགས་ཀྱང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་རགས་པའི་གོང་བུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན། ཐག་རིང་ནས་སྐྲ་དང་བྱེ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉག་མ་རེ་རེ་ནས་ཡན་གར་དུ་གནས་པའི་ཚེ་མི་མཐོང་ཡང་། མང་པོ་ཚོགས་པའི་གོང་བུ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

འདོད་དོ།།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས། ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་ཅིང་རང་རིག་མི་འདོད་ལ། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་རྒྱལ་དུ་འདོན་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གཉིས་པ། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་མཐའ་ཆོད་པའི་བཤད་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་སྔོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་མ་བྱུང་མོད། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་འདས་པའི་རྗེས་སུ་དར་བར་མངོན། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་གྲུབ་མཐའ་འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སྡེ་པ་ལས་གྱེས་པར་བཤད་ལ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་ཆེའི་གནས་བརྟན་བཙུན་པ་དང་། བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་མི་འཐད་པའི་ཆ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མཛད་ནས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་འདི་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་པས་ལུགས་འདི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལས་གྱེས་པར་བཤད། ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་མཁན་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀུ་མཱ་ར་ལཱ་ཏ་སྟེ་གཞོན་ནུ་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། སློབ་དཔོན་ཀུ་མཱ་ར་ལཱ་ཏ་ནི་ཡུལ་ཏཀྴི་ལ་ནས་འཁྲུངས་ཤིང་། དུས་དེའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ལྔའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཅིང་། ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་བཅུ་ཕྲག་འགའ་བཞུགས་ལ། དུས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྟ་དབྱངས། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཀླུ་སྒྲུབ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཞོན་ནུ་ལེན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གསལ་བའི་ཉི་མ་བཞི་ཞེས་

གྲགས་པར་རྒྱ་ནག་གི་བཙུན་པ་ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག་ཏུ་གསུངས།

སློབ་དཔོན་འདིའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཉིས་ཏེ། དཔལ་ལེན་(ཕྱི་ལོ་༣༠༠ ཡས་མས་)དང་། འཕྲོག་བྱེད་གོ་ཆའོ། །སློབ་དཔོན་དཔལ་ལེན་གྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་བཤད་མཛོད་ཅེས་པ་མཛད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་གིས་ཆོས་མངོན་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་གནས་བརྟན་ཞེས་བོས་ནས་དགག་གཞག་མཛད་པར་གྲགས། སློབ་དཔོན་འཕྲོག་བྱེད་གོ་ཆས་ནི་བདེན་པ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་འདིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་ལ་སྦྲུངས་ཤིང་། དེས་བརྩམས་པའི་གཞུང་དེར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཡང་དྲངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་དུ་མ་བཤད་ཡོད་པར་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དག་ལས་འབྱུང་བར་སྣང་།

༢ ལུགས་འདིས་གཙོ་བོར་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པ།

མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁུངས་གཏུག་སའི་གསུང་རབ་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པས་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་དེའི་དབང་གིས་ཐོགས། མདོ་སྡེ་པས་གཙོ་བོར་གང་ལ་བརྟེན་པའི་མདོ་ནི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་བཀའ་མ་ཡིན་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པར་འདོད་ལ། ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་དེ་དག་ལས་ནམ་མཁའ་རྟག་རྫས་སུ་བཤད་པ་སོགས་མི་འཐད་པ་མང་བས་ན། དགྲ་བཅོམ་པས་བྱས་པའང་མ་ཡིན་པར་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཁོ་བོ་

ཅག་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས། འོ་ན་མདོ་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ལ་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ནི་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད།

མངོན་པ་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་སྐབས་མང་པོར་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཞེད་པ་རེ་རེ་ནས་བཀག་སྟེ་དབྱིག་གཉེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་བ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་དགེ་སྐྱོངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་སེལ་བརྟག་པ། ཐོས་པ་བརྟག་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་དུ་འཇོག་ཆོག་སྙམ། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེས་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལུགས་ཁང་འཛིན་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་པར་སྣང་།ལྷག་པར་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱས་པ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། འབྲིང་བ་རྣམ་ངེས། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ལུགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱ་དགོས།

༣ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་རྒྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཀ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་དང་དཔེ་སྟོན་པ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་གཙོ་བོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པས་ན་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ། མདོ་སྡེ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་འཇོག དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་དཔེར་ན། མངོན་པ་མཛོད་རང་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟ་བུའོ།།

༤ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ།

ལུགས་འདིར་བྱེ་སྨྲས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་ཡུལ་རྣམ་མེད་དུ་རིག་པར་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་ལུགས་ལ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་འདོད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དངོས་མེད་དུ་འཇོག་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་མེད་དགག་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་ལས་དུས་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་དངོས་གནས་པར་མི་བཞེད་པ་སོགས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད། སྤྱིར་ལུགས་འདིས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི། ཐལ་ཆེར་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། མངོན་པ་མཛོད་དང་། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་སོགས་སུ་བྱུང་བ་དང་མཐུན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་སོགས་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད།

ཁ འདོད་ཚུལ་གཙོ་ཆེ་བ་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡) རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་བྱས་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། རང་མཚན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། རང་མཚན་དང་། དངོས་པོ། མི་རྟག་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། འདུས་བྱས། བྱས་པ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་གིས་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོག་པས་མ་བཏགས་པའི་སྣང་བ་བྱིན་པས་ན། དེ་དག་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རང་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས། ཤེས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད། རང་མཚན་ཡིན་ན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཀ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིར་ཀ་བ་དེ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ཀྱང་། ཤར་ན་ཡོད་པའི་ཀ་བ་དེ་ཉིད་དེའི་ནུབ་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཡང་ཀ་བ་ལྟ་བུ་དེ་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་འཛོག་ནུས་མོད། སྔ་དྲོར་ཡོད་པའི་ཀ་བ་དེ་ཉིད་དེའི་ཕྱི་དྲོར་མེད་པ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པ་དང་། སྤྱིར་ཀ་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གི་ཀ་བ་དང་ལྕགས་ཀྱི་ཀ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་ནུས་མོད། ཤིང་གི་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་ལྕགས་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་

མི་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་རྣམས་ནི་བློ་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བཤད།

རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དེ། སྤྱི་མཚན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཚན་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། རྟག་པ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། དེ་དག་རྟོག་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་རྟག་པ་ལ་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་བཅས་གསུམ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྟོག་པའི་བློས་བྱས་པའི་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་ལྡོག་ནས་སྤྱི་མཚན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་བུམ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དང་། གཅིག་ཡིན་ལ། མེ་དུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཐ་དད་ཡིན་ལ་རང་མཚན་ཡང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པས་འབྱེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་རྟོག་ངོ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དགོས་པས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །སྤྱི་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མཚན་དང་། དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མཚན་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་མཚན་གསུམ་ཡོད། མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བུམ་པ་

འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ནམ་མཁར་སྣང་བ་དང་། ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལྟ་བུ་འཇོག་གོ།

མདོར་ན་རང་མཚན་རྣམས་ནི། ༡ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། ༢ སྣང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དང་། ༣ ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་གྱིས་སྣང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ༤ བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྤྱི་མཚན་རྣམས་ནི། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང་། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་གྱིས་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། རང་འཛིན་གྱི་བློ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་དོན་ལེའུ་དང་ཁྱད་པར་དུ་མངོན་སུམ་ལེའུར་སྤྱི་མཚན་རྣམས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པས། བུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་བུམ་པ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་བུམ་པ་དེ་ཉིད་བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལའང་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་འདྲ་བར་བུམ་པ་གསལ་བར་སྣང་དགོས་པས། བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་ཉམས་པ་ལའང་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟར་བུམ་པ་གསལ་བར་སྣང་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བ་དང་། བུམ་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་མིག་དབང་

སོགས་དགོས་པས། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།།

དེ་ལྟར་རང་མཚན་རྣམས་སྒྲ་དོན་དུ་མི་འཐད་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུའང་མི་འཐད་པར་མཚུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་པའི་བློའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རང་གི་སྤྱི་རྫས་གཞན་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་བའམ། ཤིང་གསལ་རྣམས་འདྲེས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། ཡང་གལ་ཏེ་ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་དེ་ཉིད་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་བློའི་སྣང་བ་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད་ཤིང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཤིང་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། སྐྱེས་བུ་འགའ་ཡང་ཤིང་གིས་ཕོངས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་སོགས་ལའང་སྦྱར་དགོས། གཞན་ཡང་ཤིང་དང་ཤིང་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སོགས་ཀྱང་ཡོད།

མདོར་ན་རིགས་པ་འདི་དག་གི་གནད་འགག་ནི་རྟོག་ངོའི་ཆོས་དེ་དག་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དེ་དག་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

༢) འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ།

མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སོགས་བྱེ་སྨྲ་ལྟར་དུས་རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་ལ། འདུས་བྱས་རྣམས་སྐྱེས་པའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་འགག་པའང་བཞེད་པས། འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པར་མཛད། འདིར་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ་ན་གཙོ་བོ་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ། དེ་ཡང་བྱས་པ་དང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་དང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི། རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཇིག་པར་ཡང་བསྐྱེད་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བརྟག་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་བརྟག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་པ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གནད་བྲ་ཞིང་ཞིབ་པ་གསུངས།

ཡང་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་གཞིག་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་པ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྒྱུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནམ། མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔྱད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་

ན་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་བརྒྱ་ཕྲག་སླེབས་ཀྱང་གནས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུས་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་སོ།།

ཡང་གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་དང་པོར་སྐྱེས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལའང་སྐྱེས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དགོས་ལ། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལའང་སྐྱེས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དགོས་པས་ནམ་ཡང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འཕངས་ཏེ་འགོག་པར་མཛད། ཡང་གལ་ཏེ་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པར། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་དགོས་ཟེར་ན། དཔེར་ན། སྣམ་བུ་དཀར་པོ་དམར་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཚོན་དམར་པོ་ལ་ལྟོས་པས་ངེས་པར་དམར་པོར་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་ལྟར། བུམ་པའང་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པས་ངེས་པར་འཇིག་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་པས་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུས་འཇིག་པ་སྲིད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་པའང་སྲིད་པས་དེ་ཉིད་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་འོ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན། ངས་ཁ་སང་མཐོང་བའི་ཀ་བ་དེ་འདིའོ་ཞེས་ཧི་ལྟར་ངོ་ཤེས་པ་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་དང་། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་གྱིས་བསྒྲིབས་པས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ།

ཡང་དངོས་པོ་གང་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་

གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེས་བཞེད། ཡང་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མའི་བར་དུ་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་མཐོང་བས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ངེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་སྐད་ཅིག་མ་ལྔའི་ཡུན་ཚད་ཙམ་དུ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྐད་ཅིག་ལྔར་གནས་པའི་རྫས་དེ་དོར་རམ་མ་དོར། གལ་ཏེ་དོར་ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་ལྔའི་ཡུན་ཚད་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་ལྔར་གནས་པའི་རྫས་དེ་དོར་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མ་གནས་པས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྐད་ཅིག་ལྔར་གནས་པའི་རྫས་དེ་ད་དུང་མ་དོར་ཟེར་ན། སྔར་གནས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལྔར་གནས་པའི་རྫས་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་ད་དུང་མ་དོར་བས། དངོས་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་གི་ཡུན་ཚད་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་སོགས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པར་མཛད།

རྟག་པའི་འཇོག་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་འདོད་དོ། །འོན་བུམ་པ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་བུམ་པ་མ་ཞིག་པའི་ཚེ་མེད་ལ་བུམ་པ་ཞིག་པའི་ཚེ་ཡོད་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞིག་པའི་རང་བཞིན་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་བུམ་པ་འགགས་པའི་ཚེ་མེད་ཀྱང་དེ་ནི་ཁྱད་གཞི་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་གཞན་དུ་འགྱུར་ནས་ལོག་པ་མིན་པས་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་གསེར་བུམ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་སྔར་མེད་ལ་ཕྱིས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་

ནས་འཇོག་དགོས་ལ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་མིན་པར་སྔར་གྱི་བུམ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་བུམ་པ་ཞིག་པ་ཞེས་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།

༣) རྒྱུ་འབྲས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་བས་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པ།

ལུགས་འདིས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཅིང་། རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ནི། སྲང་གི་མདའ་གཉིས་ལས་གཅིག་མཐོ་བ་དང་གཅིག་དམའ་བ་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ན་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ཟིན་པར་མཚུངས་དགོས་ལ། གྲུབ་ཟིན་པ་ཞིག་སླར་ཡང་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དུས་མཉམ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བར་འདོད་དེ། རྒྱུར་འཇོག་པ་ལ་རང་འབྲས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དུས་མཉམ་པའི་དངོས་པོ་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེད་པའམ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུགས་འདིས་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆོས་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་ཆོས་དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཆོས་དེའི་རྒྱུ་དངོས་གནས་པར་མི་འདོད་ལ། བྱེ་མདོ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩོད་ཚུལ་མངོན་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་སྟོད་ཆའི་མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མེད་པས་རང་གི་

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་འང་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཟིན་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བས་ན། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་འབྲས་བུའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་གང་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་དེ་འགགས་པར་འདོད་པས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་གསུངས་པས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྔ་ཕྱི་བ་དགོས་པར་འགྲུབ་བོ།།

༩) ལུགས་འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛོག་ཚུལ།

ལུགས་འདིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་འདོད་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དགག་པ་བྱས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚད་མའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་པར་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་ནི་རྨི་ལམ་ན་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བའི་བློ་བཞིན་འཁྲུལ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་དམིགས་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་ལ་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ཚད་མ་དེའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་གང་ཡིན་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད།

གཞན་ཡང་རྨི་ལམ་ན་རང་གི་ཡན་ལག་བཅད་པ་སོགས་རྨིས་པ་དེ་དག་དོན་ལ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མེད་ན། སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འང་མགོ་བཅད་པ་སོགས་གཏན་ནས་མེད་དགོས་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སད་

པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མགོ་གཙོད་པའི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱང་རྫི་ལམ་གྱི་དོན་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ན། རང་གི་མགོ་བོ་དགྲ་བོས་གཙོད་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་དོ།།

དེས་ན་ཡུལ་དང་དུས་སོགས་ལ་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པས། གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱང་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ནད་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ཤེས་པ་དག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་མེད་པར་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་རྟོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་འགོག་པར་མཛད།

གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ཚེ་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ། དེའི་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དུ། དགྲ་གཉེན་གཉིས་ལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་གཅིག་འཐད་པ་མིན་པས་ན་གཟུགས་དེ་ཉིད་ནང་གི་བློའི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྡུག་མི་སྡུག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་གཅིག་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་སུ་གོམས་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གོམས་པས་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་ཟབ་བཏགས་ཏེ་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་སྨྲ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བསྒྲུབས་སོ།།

༥) འཇལ་བྱེད་བློའི་རྣམ་གཞག

མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར། འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལའང་ནང་གསེས་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གཉིས། གཞན་རིག་ལ་ཡང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དབང་མངོན། བདག་རྐྱེན་ཡིད་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིད་མངོན། བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་གསུམ་དུ་འདོད། མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དེ་རྣམས་ནང་པའི་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་སྐད་ཆར་བཤད་ཟིན་ལ། མངོན་སུམ་འཇོག་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དབང་མངོན་རྣམས་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་གྱི་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་ལུགས་འདིས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ཤིང་། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཞིག་འདོད་ལ། སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་པར་སྨྲ་སྟེགས་རྣ་བ་མ་ཕྱུག་པ་དང་། རང་སྡེ་ཉན་ཐོས་གནས་མའི་བུའི་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ཡོད་ན་དེས་སྔར་དབང་མངོན་གྱིས་གང་བཟུང་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་ཏམ། དབང་མངོན་གྱིས་མ་བཟུང་བ་ཞིག་འཛིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དབང་མངོན་གྱིས་སྔར་བཟུང་ཟིན་པ་ཞིག་འཛིན་ན་

ཡིད་མངོན་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་མངོན་གྱིས་མ་བཟུང་བའི་དོན་འཛིན་ན་ལོང་བས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་མེད་ཀྱང་ཡིད་མངོན་གྱིས་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད། དེ་ལ་ཚད་མ་པའི་རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་དེས་རང་གི་སྔར་བྱུང་བའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་རང་ཡུལ་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། ཡིད་མངོན་དེ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བས་ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་སྐྱོན་སྤོང་མཛད།

གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་འཛིན་ནའང་། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་སོགས་འཛིན་མི་དགོས་པ་ནི། དེས་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་རིགས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འཛིན་པ་དང་། དབང་མངོན་སྔ་མ་དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡིད་མངོན་དེས་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གཞན་འཛིན་ནའང་། ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་དུས་ཐག་རིང་པོས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ནང་པའི་ཚད་མ་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས། དང་པོ་སྤེལ་མར་སྐྱེ་བར་འདོད་ཚུལ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་མཛད་པོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པའི་ལུགས་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན་དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ། དེ་ནས་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ། དེ་ནས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་

བ་སྟེ། མདོར་ན་དབང་མངོན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་ཡིད་མངོན་གྱིས་མཇུག་བསྡུས་ཏེ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་སྤེལ་མར་སྐྱེའོ་ཞེས་བཞེད། གཉིས་པ་འགྲོས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཤཾ་ཀར་ཨ་ནནྡའི་ལུགས་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན་ཐོག་མར་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ། དེས་དངོས་སུ་དྲངས་ནས་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དེ་གཉིས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་དང་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྟེ། ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་དང་། ཁ་ནང་ལྟའི་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་སྟེ་གསུམ་སྐྱེའོ་ཞེས་བཞེད།

གསུམ་པ་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་སྟེ། དེའི་ལྟར་ན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པའི་གནད་ནི། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་དོན་རིག་ཡིད་མངོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕལ་པའི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་རེ་རེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ད་དུང་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དེའི་རྒྱུན་མ་ཐུད་ནས་ད་དུང་བདག་རྐྱེན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐྱེ་ལ། ཡང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་རེ་རེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་དང་མི་ལྡན་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དེའི་རྒྱུན་མ་ཐུད་ནས་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐྱེའོ་ཞེས་དགོངས་སོ།།

དེ་ལ་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། འདོད་ཚུལ་དང་པོ་མི་འཐད་ཚུལ་

ནི། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་སྤེལ་མར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ཡིད་མངོན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པས་དབང་མངོན་གྱིས་རང་ཡུལ་བར་མ་ཆད་དུ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ཚུལ་གཉིས་པ་འགྲོས་གསུམ་པ་ལྟར་དབང་མངོན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བ་མིན་ན་དེས་རང་ཡུལ་རྟོགས་མི་ནུས་ལ། རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པས་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་ཅིང་། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་ལུགས་གསུམ་པ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་སྐྱེ་བ་ཉིད་འཐད་པར་ཕྱིས་ཀྱི་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་མང་པོས་གསུངས།

ག ཞར་བྱུང་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཚུལ།

ཤེས་པས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་འཛལ་བའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཤེས་པས་ཡུལ་འཛལ་བའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ། རྣམ་པ་དུ་མ་ཤར་བ་ན་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མར་ཁས་ལེན་པ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་སྟེ། འོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ཚན་རིག་ཀུན་བཏུས་སྐད་ཆར་ཙུང་ཟད་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་དག་ནང་ཕན་ཚུན་རྩོད་ཚུལ་ཙུང་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །མདོར་བསྡུས་ན་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། སྔོན་པོ་དང་སྔོན་པོ་དེས་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་

བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། སྔོ་འཛིན་གྱི་བློ་སྔོན་པོ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་སྔོན་པོ་སྣང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པས། ལུགས་འདིས་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་འདོད།

དེ་ལ་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་བློས་རྣམ་མེད་དུ་གསལ་བར་རིག་ན་ཡུལ་དེ་རྣམས་གསལ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་དང་། ཅི་སྟེ་དེ་དག་གསལ་བའི་ངོ་བོར་འདོད་ཆེ་སྔོ་སོགས་ཤེས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་། དེས་ན་ད་ལྟ་སྔོ་སོགས་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་གཞི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ནི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་མདོ་སྡེ་པ་དག་འདོད་པར་གསུངས་སོ།།

དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡུལ་འཛལ་ཚུལ་ལ། བྱེ་སྨྲས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་བཤད་མོད། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པར་འདོད་ལ། དུས་མི་མཉམ་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཅེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཉིད་འགགས་ཀྱང་དེས་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྔོན་བས་ན། གཟུང་བྱ་དེ་སྔོན་བར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས་རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཆེ་ལོང་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གསུམ་པ། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་འཕགས་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་པའི་སྲོལ་བཏོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པར་བཀྲལ་ཅིང་། རང་ལུགས་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྲོལ་བཏོད་པ་ལས་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་དར། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློབ་ཚུལ་སོགས་སྤྱོད་པའི་ཆ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་ཀྱང་། བདག་མེད་པ་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་སོགས་ལྟ་བའི་ཆ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྣམས་བཀར་མི་བཞེད་པས། ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་རྣམས་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་

རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ལོ་དེ་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་བཞེད་ལ། འཁོར་ལོ་བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་མིན་ལ་རྩོད་པས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། རྟོག་གེ་འབར་བ། སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ལས་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་མཛད།

༢ ལུགས་འདིས་གཙོ་བོར་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པ།

གྲུབ་མཐའ་འདི་གཙོ་བོར་བཀའ་ཐ་མ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ས་བཅུ་པ། སྡུག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོལ་འབྱེད་པའི་གཞུང་ ༡ རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སའི་དངོས་གཞི་དང་། ༢ རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ༣ གཞི་བསྡུ་བ། ༤ རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། ༥ རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ་སྟེ་ས་སྡེ་ལྔ་དང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་ཐེག་བསྡུས་ཏེ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་མཛད།

ཐེག་བསྡུས་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་འགྲེལ་པ་བརྩམས་ཤིང་། ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་གནས་དང་པོའི་བཤད་པ་དོན་གསང་བ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ཞེས་པའང་དེའི་དགོངས་དོན་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་

གདན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གསལ། བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཀྱང་ཐེག་བསྡུས་བཤད་སྦྱར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་བརྩམས་པ་རྣམས་ནི་རང་རེའི་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་བྱེད། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད། ཉི་ཤུ་པའི་རབ་བྱེད། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་བཅས་མཛད་ལ། དེ་རྣམས་ལ་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཡང་སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་འགྲེལ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་འགྲེལ། ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྗེས་དྲན་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མང་དུ་ཡོད། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཏེ་རྒྱན་རྣམ་གཉིས་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དེ་འབྱེད་རྣམ་གཉིས། དེའི་སྙིང་རྒྱུད་བླ་མ་བསྟན་པས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། ས་སྡེ་ལྔ། སྡོམ་རྣམ་གཉིས། པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་བཅས་ལ་བྱམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས།

ལུགས་འདིའི་སྲོལ་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ། པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ། བྲམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ། གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པ་སོགས་མང་དུ་བྱོན་ཅིང་། འདི་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ལ་སེམས་

ཅམ་པ་དང་སྐུ་ཚེའི་སྐད་ལ་དབུ་མ་པར་གྲུར་བའང་ཡོད་པར་སྣང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་ལ་རྒྱུད་བླ་སོགས་འགྲེལ་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་རྒྱུད་བླ་མའི་དོན་བཀྲལ་བས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་བཏོད་མོད་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ལྟ་བ་དབུ་མར་གནས་པར་བཞེད།

དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་མཛད་རྗེས། དུས་རབས་ལྔ་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རྩ་འགྲེལ་དང་། དམིགས་བརྟག་རྩ་འགྲེལ། དུས་རབས་བདུན་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་ངེས། རིགས་ཐིགས། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ། རྩོད་པའི་རིགས་པ་སྟེ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མཛད་དེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ།།

༣ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཡིན། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རྣམ་རིག་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་སྨྲ་བས་ན་སེམས་ཙམ་པ་དང་། བློ་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནང་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་སྨྲ་བས་ན་རྣམ་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་སོགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཕྱི་དོན་མེད་

ཀྱང་ནང་སེམས་ལ་དེར་སྣང་འབྱུང་བར་སྨྲ་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཙམ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། ༢ རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་སྡེ་ལྔའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའོ། །ཡང་སེམས་ཙམ་པ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། ༢ རྣམ་རྫུན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འོག་ཏུ་འཆད། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་ལ་ནང་གསེས། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ། སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་དུ་འབྱེད་རུང་ལ། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པ་ལ་ནང་གསེས་རྣམ་རྫུན་དྲི་བཅས་པ་དང་། རྣམ་རྫུན་དྲི་མེད་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་རུང་བར་བཀོད།

༤ གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ།

ཀ ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག

སྤྱིར་ལུགས་འདིས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྟེང་ནས་ཀྱང་མཛད་ཡོད། རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྒོ་ནས་མཛད་པར་སྣང་། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ལ། ༡ རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ༢ རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

དང་། ༣ གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བྱས་ཏེ་དེ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་བཅས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག

དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཀུན་བཏགས་བཤད་པ་ལ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དེ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་རྟོག་གིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཆ་ཙམ་ཡིན་པས་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱ། ཀུན་བཏགས་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་དོན་གཅིག གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་ཀུན་བཏགས་རྣམས་ཡིན། ཀུན་བཏགས་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ངོ་བོ་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དང་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་གཞན་དབང་བཤད་པ་ལ། རང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ། གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། གཞན་དབང་དང་། འདུས་བྱས། རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན་གཞན་དབང་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྐྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་གནས་མི་ནུས་པས་ན་གཞན་དབང་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་བཤད་པ་ལ། བདག་འཛིན་གྱིས

སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་དེ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ། ཡོངས་གྲུབ་དང་། སྟོང་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་དུ་མེད་ཅིང་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་པས་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི། མི་རྟག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྡུད་ཚུལ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་གོ།

དེ་ལྟར་ལུགས་འདིས་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་མཛད་པའི་དབང་གིས། ཤེར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོར་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་དབུ་མ་པ་དང་མི་འདྲ་བར། མེད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་སོ་སོར་སྦྱར་ཏེ། ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ལ་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཀུན་བཏགས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པ་ཙམ་དང་། དགག་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས། ཀུན་བཏགས་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་འཇོག་པས། ཀུན་བཏགས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བར་བཤད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི། གཏན་ནས་མེད་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྡེའུ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་བའི་ཚེ་ལྟད་མོ་བ་ལ་རྡེའུ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་རྟ་གླང་དངོས་མ་ཡིན་པ་ལྟར། གཞན་དབང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཇོག་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟར། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ལུགས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་སོ་སོའི་སྣང་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་དགག་བྱ་དང་། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་དགག་བྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐོར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

ཁ ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག

༡) སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་འདོད་ཚུལ།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་འདོད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་རྒྱུ་བ་ན་རྣམ་ཤེས་སོ་སོའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲེའུ་གཅིག་གིས་ཁང་པའི་བུ་ག་སོ་སོ་ནས་ཕྱི་ལོགས་སུ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཚེ་རྣ་བས་སྒྲ་ཐོས་པ་ཡོད་པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བུ་ག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་མར་མེ་གཅིག་སྦར་བ་ན་བུ་ག་སོ་སོ་ནས་འོད་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དེའི་ཆ་གཅིག་གིས་གཟུགས་འཛིན་པ་དང་མཉམ་དུ། ཆ་གཅིག་གིས་སྒྲ་འཛིན་པ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་འདི་རྟ་བའི་འདོད་མཁན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ནང་ཚན་བྱང་སེམས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཐེག་བསྡུས་འགྲེལ་པར་གསུངས། རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་འདོད་པ་འདི་ལ་ཀུན་གཞི་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཀུན་གཞི་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པའང་ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ལ་ལཀྵྨཱིའི་རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པར་གསལ། ཡང་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་བཤད་སྦྱར་ལས་ རྣམ་ཤེས་གཅིག་པུར་སྨྲ་བ་དེ་ལ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཡོད་པར་ཡང་བཤད་དོ།།

རྣམ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདོད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བོ་ཏྲི་ལེ་ཙུ་ཅིའམ་བོ་ཏྲི་རུ་ཙིས་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་འཛོག་ཅིང་། དེ་ལ་དང་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་སེམས་ཞེས་བྱ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི། དད་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་འདོད་ཚུལ་ཀོ་རི་ཡའི་སློབ་དཔོན་ཕེན་ཆེག་གིས་མཛད་པའི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་། །རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ལ་མིག་དབང་ནས་ཡིད་དབང་གི་བར་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། དེའི་ཡུལ་ལའང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་བདུན་དུ་འདོད་ཚུལ་ནི། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་བསྣན་ཏེ་བདུན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་ལཀྵྨི་འི་རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།།

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་བསྣན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་བཞག་ཅིང་། རྒྱ་ནག་གི་སློབ་

དཔོན་ཐུན་ཙང་ངམ་ཐང་སན་ཙང་གིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་འདོད་པར་དགོངས་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆེན་མཁན་པོ་ལེན་ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་གསེབ་ནས་བཏགས་དོན་བཙལ་ཏེ་རྙེད་རྒྱུའི་གང་ཟག་ཅིག་འཛོག་དགོས་པས་དེ་ལ་རྟེན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཞག་ཅིང་། དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིར་བཤད་དེ་ཚུང་ཟད་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ
འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

རྣམ་ཤེས་དགུར་འདོད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སམ་ཉོན་ཡིད་དང་། བརྒྱད་པ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས། དགུ་པ་དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་བཅས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགུར་འདོད་པར་དགོངས་འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད། དགུ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། གཟོད་མ་ནས་རིག་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བར་འགྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ།།

༢) རྟེན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞི།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་གནད་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དེ་ལ་ཐུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཐེག་བསྡུས་སུ་ཆོས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཐོག་མར་ཤེས་བྱའི་གནས་སམ་རྒྱུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་ནུས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྡན་དུ་འདོད་དེ། ༡ དམིགས་པ་ནི། མིག་སོགས་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སོ། །མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཀུན་གཞི་ལ་སྣང་ནས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་བག་ཆགས་དེའི་དབང་གིས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། དོན་ཡུལ་ལྔའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་ཀུན་གཞི་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་བས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་འདོགས་པའི་བག་བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་མི་འཇོག

༢ རྣམ་པ་ནི། སྣོད་བཅུད་དེ་དག་གསལ་བར་སྣང་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རང་གིས་ཀྱང་ངེས་མི་ནུས་ལ་རྗེས་སུ་ངེས་པའང་འདྲེན་མི་ནུས་པར་བཤད། ༣ ངོ་བོ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་གི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་མངོན་གྱུར་དང་རྒྱུད་

གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད། ཇ

གྲོགས་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་རེག་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ་སྟེ་རང་གི་གྲོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་མ་གཏོགས་སེམས་བྱུང་གཞན་མི་འབྱུང་བ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་འཁོར་དུ་དགེ་བ་དང་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསལ་བར་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ཡང་མི་འབྱུང་ལ། འདིའི་འཁོར་ལ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པས་གཞན་འགྱུར་བཞི་ཡང་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་།།

དེས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཅིང་བག་ཆགས་བསྔོ་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ཏེ། རྣམ་པ་དབང་དོན་གཉིས་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གོ །སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཀུན་བསྔོ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཀུན་གཞི་དང་། སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ལུས་ལེན་བྱེད་དང་མ་ཤིའི་བར་དུ་ལུས་འཛིན་པས་ན་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཤེས་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གནས་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ལེན་པས་ན་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་གསུངས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་བཞལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ས་

སྟོན་པའི་ལུང་ལས། འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་འཇུག་པས་འཁོར་བ་ཟེ་སྲིད་པའི་ཕུང་པོ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་ལུང་ལས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། མང་བཀུར་བའི་ལུང་ལས། ཟག་བཅས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་དུ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་བྱེད་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བསྟན་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཀུན་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་པོད་གསུམ་པ་དང་འབྲིང་བའི་སྐད་ཆ་ལས་ཤེས་སོ།།

༣) བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི།

སྤྱིར་ལས་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་རང་རེའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གཡོ་འགུལ་བཟང་ངན་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱང་ལས་ཤིག་གསོག་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ལས་དེས་རང་གི་སེམས་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་བཞག་ནས། དེ་དག་གིས་མ་འོངས་པར་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་འབྱིན། དེ་ཡང་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ལས་དེ་བསགས་པ་ན་ལས་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བུ་ངན་པ་སྨིན་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཞིག་དང་། ལས་འགགས་ནའང་ལས་དེའི་རྗེས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ནུས་པ་ཞིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། བྱ་བ་བཟང་ངན་གྱིས་འཕྲལ་དུ་ཕན་གནོད་འདྲེན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། སེམས་སྟེང་དུ་ཤུགས་རྐྱེན་ཞིག་ངེས་པར་སྤྲོད་བཞིན་ཡོད། ཤེས་པས་བཞག་པའི་ནུས་པ་དེ་ལ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཞིག་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཞིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། ནུས་པ་དེ་ནི་དཔེར་ན། སྦྲོས་མེད་ནའང་སྦྲོས་བླུག་སྣོད་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྲོས་ཀྱི་དྲི་ཙམ་ཡོད་

པ་བཞིན་ཡིན།

བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི། སྒོ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་བཞག་པའི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་གང་རུང་ཞིག་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་རྟེན་དེ་དང་སྒོ་བ་པོ་རང་ཉིད་སྐྱེ་འགག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་པས་སྒོ་བར་བྱེད་དོ། །བག་ཆགས་དེ་དག་རྟེན་ཀུན་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཆུ་དང་དྲི་ལྷན་མེ་ཏོག་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། ཕྱིས་སུ་མེ་ཏོག་མེད་ཀྱང་ཆུ་ལ་མེ་ཏོག་གི་དྲི་གནས་པ་ལྟར། བསྒོ་བྱ་སྒོ་བྱེད་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཚོགས་ཏེ། ཕྱིས་སྒོ་བྱེད་རང་ཉིད་འགགས་ཀྱང་རང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་བསྒོ་གཞིའི་སྟེང་དུ་གནས་པ་ཡིན།

སྤྱིར་བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་ལ། ༡ སྒོ་བྱེད་ཀྱིས་བཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་བག་ཆགས་རྙིང་པ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་གྱིས་གསོ་བ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དང་། ༢ སྒོ་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། ༣ ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསོ་བ་དང་སྔོན་མེད་པ་གསར་དུ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་བཅས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་ན་ཚེ་འདི་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པ་དང་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པས་བག་ཆགས་འཇོག་ཐབས་བྲལ་ཅིང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། སྒོ་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་ན་ཡང་སྒོ་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས

གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདིར་གསར་དུ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འདོད་དོ།།

བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའམ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དེ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། བག་ཆགས་ལ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༡ མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ༢ བདག་ལྟའི་བག་ཆགས། ༣ སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཏེ་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། རྟོག་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་ཡིད་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ནོ། །བག་ཆགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་དཔེའི་སྟེང་ནས་གསལ་བར་བཤད་ན། དཔེར་ན། འདི་ཤིང་རེད། འདི་ཆུ་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་དང་ཆུ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། སྣང་ཚུལ་དེ་བྱུང་རྗེས་མིང་དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་བཏགས་པ་མིན་པར། ཕྱི་རོལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན། སྣང་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་འདྲ་མིན་ལ་འཇུག་ཅིང་ལས་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བསགས་པ་དང་། ལས་དེའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་བདེ་སྡུག་འགྲུབ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ག ཉོན་ཡིད་བཤད་པ།

ལུགས་འདིས་ཉོན་ཡིད་ཅེས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་ང་དང་ང་ཡིར་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་ཞིག་ལ་འདོད། དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྡན་དུ་བཞེད་པ་ལས། ༡ ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་། ༢ རྣམ་པ་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཏུ་ང་དང་ང་ཡིར་སྙམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ༣ ངོ་བོ་ནི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ༤ འཁོར་ནི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་འདོད་ཆགས། མ་རིག་པ། ང་རྒྱལ། བདག་ལྟ་སྟེ་ཉོན་བཞི་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལྟ་བ་ལ་བཏགས་པའི་རྣམ་གཡེང་། རྨོངས་པ་ལ་བཏགས་པའི་མ་དད་པ། ལེ་ལོ། རྨུགས་པ་གསུམ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པའི་རྒོད་པ་དང་། ཆགས་རྨོངས་གཉིས་ཀ་ལ་བཏགས་པའི་བག་མེད་དེ། ཉེ་ཉོན་དྲུག་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་ཡིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་སོ།།

ང རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀྱི་རྟོད་ཚུལ།

སྔོན་གྱི་རྣམ་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་སྲུས་རྣམ་བདེན་དང་སྲུས་རྣམ་རྫུན་རང་ལུགས་སུ་མཛད་མིན་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པའི་ནང་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བས་མཐའ་ཆོད་པ་ཞིག་བརྗོད་དཀའ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བཤད་སྦྱར་དུ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་རྣམ་རྫུན་པ་དང་།

ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་རྣམ་བདེན་པར་ངོས་བཟུང་མོད། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་རྣམས་ལྷ་དབང་བློ་དང་ཤཱཀྱ་བློས་རྣམ་བདེན་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་རྫུན་གྱི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བར་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་འགོག་སྐབས་རྣམ་བདེན་གྱི་བཤད་པ་མཛད་པ་སོགས་ཡོད་པས། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཁྱད་མེད་དུ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་འབྱུང་བར་སྣང་།

རྣམ་བདེན་རྫུན་ཞེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་གྱི་བཤད་པའི་སྟེང་នས་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དབང་ཤེས་དེ་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གྱི་རྩོད་གཞིའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་རགས་པར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བར་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་། རྣམ་བདེན་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཞུགས་པ་དང་། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་རགས་པར་སྣང་བ་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་རྫུན་པས་སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་རགས་པར་སྣང་བ་ལ་ཡང་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཞུགས་པས་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། མདོར་ན་རྣམ་བདེན་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པས་དེ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྣམ་རྫུན་པས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་དེ་རྫུན་པའམ་འཁྲུལ་པར་ཁས་ལེན། དེ་ཡང་སྔོན་པོ་རགས་པ་མ་

ཡིན་བཞིན་དུ་རགས་པར་སྣང་བས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བར་འདོད་པ་མིན་གྱི། དབང་ཤེས་དེ་ལ་རང་ལས་རྫས་ཡོགས་སུ་གྲུབ་པའི་རགས་པ་སོགས་སུ་སྣང་བས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་འཁྲུལ་སྣང་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་རྫུན་པ་ན་རེ། མིག་ཤེས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྔོན་པོ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན་རགས་པ་གཅིག་པུའི་རྣམ་པར་སྐྱེའམ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེ། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པས་མི་འཐད་པར་སྨྲས་པ་ལ། རྣམ་བདེན་པ་ན་རེ། ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་བསགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་འབྱུང་བ་ལས། ཁོ་བོ་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྐྱོན་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ལན་བཏབ། དེ་ལ་རྣམ་རྫུན་པ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་ཀྭ་ཟེར་ངེ་བ་ཞིག་ཡོགས་སུ་མེད་ཀྱི། རྡུལ་ཆུང་དུ་མང་པོ་ཕན་ཚུན་གྱི་གོ་ས་བཀག་སྟེ་ཐོངས་ཚོད་རྒྱས་པ་དེ་དག་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པས་ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་དོ། །ཞེས་རྣམ་བདེན་པའི་འདོད་པ་བཀག་གོ།

དེས་ན་རྣམ་བདེན་རྫུན་ཕན་ཚུན་རྩོད་པའི་བདེན་པ་དང་རྫུན་པའི་ཁྱད་པར་ནི་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་བདེན་པའི་དོན་དང་། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ནི་རྫུན་པའི་དོན་གྱི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་དང་། དབུ་སེམས་རྩོད་པའི་བདེན་རྫུན་སོགས་ལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།

རྣམ་བདེན་པ་ལའང་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཙོན་ཚོན་མདངས་སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱི་རི་མོ་ཞིག་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། ཡུལ་

ཚོན་མདངས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་ཡུལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བས་ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་མི་ནུས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མི་རུང་བས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་སྙེད་བྱུང་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་དེ་སྙེད་འབྱུང་དགོས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། ལན་འདེབས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཤར་བ་ན་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མར་ཁས་ལེན་པ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པ་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་བཅས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་རྗོད་ཚུལ་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ།།

ཅ ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

ལུགས་འདིའི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་ལ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་ལ་ནང་གསེས་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན། རང་རིག རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཅས་བཞིར་འདོད་པ་ཙམ་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲ། ཁྱད་པར་ནི་མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་མིན་གྱི་སྐོར་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཛད་མོད། རྣམ་རིག་པ་རྣམས་ནི་དབང་ཤེས་ལ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་བས་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཞེད། དེའི་གནད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་རིག་པ་ཞེས་འཇོག

དེ་ལ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་འདིར་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུང་དོན་འགོག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ན་འཁྲུལ་རྒྱུ་བསླད་པ་དང་མ་བསླད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བསླད་མ་བསླད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་པ་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་ལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་པ་ཞུགས་ནའང་ཐ་སྙད་ལ་མི་སླུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བློ་དེ་ཚད་མར་འཇོག་རུང་བའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དོ།།

གཞན་ཡང་ལུགས་འདིས་ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ངོས་འཛིན་སྐབས། སྣང་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་ནུས་པ་འཇོག་པའི་དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། སྔ་མ་དམིགས་རྐྱེན་བཏགས་པ་བ་དང་། ཕྱི་མ་དམིགས་རྐྱེན་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་པ་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ལ། སྤྱིའི་ཆ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་མོད། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པའི་རང་ལུགས་ལ་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་གཞན་གྱིས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་བཤད་པའི་སྟེང་ནས་བྱ་བྱེད་དེ་དག་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་ཁེགས་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་བློ་དེ་རང་གི་གཟུང་བྱའི་ཤེས་པ་དང་རྫས་གཅིག་པས། གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ། རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་བཤད་པའི་སྟེང་ནས

སྐྱོན་སྤོང་མཛད་ཚུལ་སོགས་ལུགས་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་དཀའ་བའི་གནད་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་ལ། འགའ་ཞིག་འོག་ཏུའང་འཆད་དོ།།

དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྲོལ་བཏོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། ཚད་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའི་ཡ་གྲལ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་གལ་ཆེ་བ་ཁག་ཅིག་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

བཞི་པ། དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡ གྲུབ་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་ཚོགས་ཏེ། ༡ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། ༢ རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ༣ སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ༤ རྩོད་པ་བཟློག་པ། ༥ ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་བཅས་ལྔ་དང་། ༦ དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བསྣན་ན་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་གྲགས་ཅན་དྲུག་མཛད་ལ། དེ་དག་ལས་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང་། རྩོད་བཟློག་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་བཅས་ལ་རང་འགྲེལ་ཡང་བརྩམས་ཤིང་། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་དོན་དེར་ངེས་པ་དང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་དགོས་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་བྱུང་། གྲུབ་མཐའ་འདིས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

པར་བཞེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས།

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་མདོའི་ཁུངས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རིགས་ཚོགས་དང་མདོ་ཀུན་བཏུས་སོགས་སུ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་མོད། སློབ་དཔོན་གྱིས་མདོའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ལས་དོན་གྱིས་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཁུངས་ཡིན་པར་གོ་ནུས་ལ། མདོ་དེ་ལས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡུལ་དང་དུས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཇོག་པར་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འཇོག་པར་གསུངས།

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་དང་རྫུན་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་གང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དང་། གང་རྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་བློ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་དང་། ཡང་བློ་གྲོས་དམན་པས་དྲང་བའི་དོན་ཅན་ལ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དང་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ལ་དྲང་བའི་དོན་ཅན་དུ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་རྟོག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཚིག་གསལ་དུ་གསུངས།

དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཁུངས་གཏུག་སའི་གསུང་རབ་གཙོ་བོ་ནི་བཀའ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་

འགྲེལ་བའི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ལྟར་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གཙོ་བོའི་གྲས་རྣམས་ཉུབ་པ་ལས་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སླར་ཡང་ས་སྟེང་དུ་སྤེལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་གསོས་པར་བཞེད། གཞན་ཡང་། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ། དཀོན་བརྩེགས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་ལེའུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་སོགས་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་ཁུངས་བཙོལ་སའི་མདོ་ཡིན་ནོ།།

༢ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ཤློཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྙིང་པོ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྙིང་པོ་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྩལ་དུ་བཏོན་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེའང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཏེ། སྟོང་པ་དང་། རྟེན་འབྱུང་དང་། དབུ་མའི་ལམ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་དང་པོས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཅིང་། ལྷག་པར་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས

ཀྱིས་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་རྐྱེན་བཞི་གསུངས་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བཀག་སྟེ། མཇུག་མཐར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་གཏན་ནས་མི་འཐད་ཅིང་། རང་གི་དངོས་པོ་མི་འཐད་ན་དེའི་ལྟོས་ཟློས་པའི་གཞན་གྱི་དངོས་པོའང་མི་འཐད་པས། བདེན་པའི་དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་པ་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྙོམ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རབ་བྱེད་དང་པོར་རྐྱེན་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན། ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་འགྲོས་རྣམས་རྟོགས་ནུས་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཅིག་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་མེད་ན་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་མེད་ཅིང་། བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྐྱེན་ནི་ནམ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ལ། ཇི་སྲིད་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་རྐྱེན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ངེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདིས་དེ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེད་དམ། མེད་པ་ཞིག་སྐྱེད། ཅི་སྟེ་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱེད་ན་རྐྱེན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་རྐྱེན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ཞིག་ནི་སྐྱེད་མི་ནུས་ཏེ། མེད་ན་གང་གི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་སའི་དོན་དེ་མེད་པས་འདི་དེའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེད་རིགས་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ཡང་སྐྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའང་མི་སྐྱེད་དེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རིགས་པས་བརྟགས་པའི་

ཚེ་རྐྱེན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གིའང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་བཀོད་དེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྐྱེན་ཅེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པར་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྗེས་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་བརྟག་པ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དེ་དག་ལ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་དང་། གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་སོགས་དབང་པོ། གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་ཆོས་ཆགས་སོགས། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ། གཞན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བས་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དཔེར་ན་འདུ་བྱེད། ཤད་པ། བཅིངས་ཐར། ལས། བདག་དང་ཆོས། དུས། ཚོགས་པ། འབྱུང་འཇིག་སོགས་རེ་རེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་གཙོ་ཆེར་བཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ངོར་བྱ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི། འཕོབ་བྱའི་མྱང་འདས། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། མཐར་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་སྒོ་ནས་གཞུང་མཇུག་སྡུད་པར་མཛད།

མདོར་ན་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་དང་། དགུ་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་དང་། བཅོ་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་དང་། རབ་བྱེད་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་ཆོས་བདག

འགོག་པར་མཛད་ཅིང༌། བརྒྱད་པ་འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་རུང་བར་གསུངས། རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་དངོས་པོ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང༌། རབ་བྱེད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་མ་ཕྱེ་བར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་འགོག་པར་རྒྱ་ཤེའི་འགྲེལ་བྱེད་ཚད་ལྡན་དག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དུ་ཤེས་པ་བདེན་དངོས་རྫོམ་བྱེད་དུས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་འགོག་ཚུལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་གསལ་བར་འབྱུང་ལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་བདེན་དངོས་རྫོམ་བྱེད་འགོག་པ་ལ་འབྱུང་བཞི་སོ་སོ་བ་དང་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་བརྟག་པ་ལས། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལ་བརྟག་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གསལ་བར་བྱུང་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལེའུ་དགུ་པར་ནི་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ༌།།

དེ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་སོགས་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་བཞེད་ལ། ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མེད་པས་དེ་ཡོད་པར་འཛིན་ན་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་སྔོན་བྱུང་བ་ཕྱིས་འཇིག་པར་འཛིན་པ་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བས། རང་ལུགས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་ལ་མི་གནས་པར་གསུངས།

དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་ཆོས་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་གོ་དགོས་པ་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་

གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གནས་པས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསུང་བའི་སྟོན་པ་ཆད་མར་གཟིགས་ཏེ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། རྩོད་བཟློག བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསྟོད་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རྩ་འགྲེལ་དུ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་། ཕ་རོལ་པོས་དབུ་མ་པ་ལ། རང་བཞིན་མེད་ན་དབུ་མ་པ་རང་གི་ཚིག་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། དངོས་སྨྲ་བའི་ཚད་མ་འགོག་པ་ལ་རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་མཛད་ཅིང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མིང་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་པས། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལུགས་ལའང་གྲོལ་ལམ་འཐད་པར་བསྒྲུབས་པས། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས།

གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་རང་རེའི་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་ན། དབུ་མ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། དབུ་མ་སྲིད་པ་འཕོ་བ། རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོའི་

ཚིག་ལེ་ཨུར་བྱས་པ་རྒྱ་འགྲེལ། ཐེག་ཆེན་ཉི་ཤུ་པ། རང་བཞིན་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་དང་། གཞུང་གཞན་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག རྨི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ་སོགས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལྷ་བུའི་བསྟོད་ཚོགས་སོགས་ཡོད་དོ།།

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་། གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དང་། དེ་བ་ཤརྨ་སྟེ་ལྷའི་དགེ་སྦྱོང་ངམ་དགེ་བའི་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆར་བ། གུ་ཎ་མ་ཏི་སྟེ་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། གུ་ཎ་ཤྲཱི་སྟེ་ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྠི་ར་མ་ཏི་སྟེ་བློ་གྲོས་བརྟན་པའི་འགྲེལ་པ། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། བྷ་བྱ་ཀ་ར་སྟེ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཙནྡྲ་ཀཱིརྟིའམ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་བཅས་རྒྱ་འགྲེལ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད། འགྲེལ་པ་འདི་དག་ལས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དང་། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཚིག་གསལ་བཅས་བཞི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བས་བོད་ཀྱི་བསྟན་འགྱུར་ཁྲོད་དུ་བཞུགས།

༣ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གི་འགྲེལ་བྱེད་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འདིས་འཁྲུལ་པ་ཟློག་པའི་རིགས་པ་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་དང་། དབུ་མ་ལག་པའི་ཚད། འཁྲུལ་བ་འཇོམས་པ། ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་འགྲེལ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་སོགས་ཐོར་བུ་ཁག་མཛད་མོད། དེའི་དབུ་མའི་གཞུང་གཙོ་བོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་གི་བདག

ཉིད་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་བ་བཞིན་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་ཅིང་།རབ་བྱེད་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་པ་གཏན་ལ་ཕབ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། དཔའ་བོ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཟླ་བ་གྲགས་པ། ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་ཚད་མར་འཛིན་པས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་མཛད་ཅིང་། དབུ་མ་རྩ་བར་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་དེ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་འདིས་བསྟན་བཅོས་གཞན་ཡང་མཛད་པར་གྲགས་ནའང་བོད་དུ་མ་འགྱུར། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་མཛད་དེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་སྐྱོན་བཟུང་ནས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅིང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལའང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་བཤད་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་ཀང་དུ་བརྩམས་པ་ནི་དབུ་མའི་སྙིང་པོ་དང་དེའི་རང་

འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་གཉིས་ཏེ། འདི་གཉིས་ལས་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་གསལ་བར་སྟོན་ཅིང་། དབུ་མ་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་པའི་གནད་རྒྱས་པར་འབྱུང་།

དེའི་འོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ནི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་སྤོང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྲོལ་ཕྱེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་དུ་བཀོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་རང་མཚན་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ནི་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་འདིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། འཕགས་པ་ལྷའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་བཅས་དང་། རང་རྐང་གི་གཞུང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད།

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ལ། ལེགས་ལྡན་དང་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མའི་གཞུང་དབུ་མའི་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་རང་རིག་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་སྲོལ་ཐོག་མར་ཕྱེ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་དབུ་མ་སྣང་བ་དང་བསྒོམ་རིམ་གསུམ་མཛད་ཅིང་། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་རྣམས་ཤིན་

ཏུ་གསལ་བར་མཛད་ལ། བོད་དུ་དབུ་མའི་རྒྱན་དང་། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་གསུམ་ལ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་དུ་གྲགས་སོ། །སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་སོགས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འང་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་འདོད་མཁན་རེ་ཟུང་བྱུང་སྣང་ཡང་། ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པ་པོ་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲེལ་བའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སོགས་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་སྤྱོད་འཇུག་གི་དཀའ་འགྲེལ་མཛད། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་དང་། དབུ་མའི་མན་ངག་དང་། ལམ་སྒྲོན་སོགས་མཛད་ལ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། གླུའི་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གནས། དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དབུ་མ་ཐལ་རང་སོ་སོའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་བའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ། བོད་སྔ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།།

༩ གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས།

དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་རྒྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའོ། །དབུ་མ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཁས་ལེན་པས་ན་དབུ་མ་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མཐའ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པ་ཆད་མཐའ་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་ནི་དབུ་མ་དང་། དེ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བོའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཡང་དབུ་མ་ཞེས་པའི་མིང་འཇོག

དབུ་མ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ༡ ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ༢ ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་སོགས་སོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན། ༡ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ༢ དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས། དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་

གིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན། ༡ སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་། ༢ རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་མཛད་པའང་ཡོད།

དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིར་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས། གཞིའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གང་ལའང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མ་འཚོལ་བར་བཞག་པས་ཆོག་ཅིང་། ཐ་སྙད་ཙམ་དུའང་ཡོད་པ་མིན་པའི་མེད་མཐའ་དང་། དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟག་མཐའ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། རྟེན་འབྱུང་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ལ་འདོད་ཚུལ་མཚུངས། དེ་ལྟར་ནའང་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་མངོན་ཏེ། གཤམ་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན། ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་འདོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ།།

རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མ་རྙེད་ན་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པར་འདོད་པས། དཔེར་ན། གང་ཟག་ལྟ་བུ་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན། དེའི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྙེད་པར་འདོད་པས་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཛོག་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་ཆོས་གང་ཡང་རྙེད་པར་མི་འདོད། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བཏགས་དོན་འཚོལ་བ་ན། གང་ཟག་དེ་ཡོད་མེད་ཙམ་འཚོལ་བ་མིན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བློས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར་དོན་སྙེང་ནས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་འཚོལ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བཙལ་བའི་རིགས་པས་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་

ཡང་གང་ཟག་ཡིན་པར་མི་རྟེན་ལ། དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡང་གང་ཟག་མི་རྟེན་ཏོ། །གང་མ་རྟེན་པ་དེ་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དུ་སོང་གི་གཏན་མེད་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་ངོ་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བཙལ་ཚེ་རྟེན་དགོས་ཀྱང་། ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པར་བཞེད་པ་མཐུན་མོད་ཀྱང་། ཅི་ཙམ་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་མཚམས་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་མཚམས་སུ་སོང་མ་སོང་སོགས་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། ངས་ལས་འདི་བསགས། འབྲས་བུ་འདི་མྱོང་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་པ་དང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་གང་དུ་གྲུབ་ཅེས་འཚོལ་བ་ནས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་མཚམས་དང་། འཚོལ་ལུགས་དེས་བཙལ་ནས་དཔྱད་གཞི་དེ་རྙེད་ཀྱུ་བྱུང་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད། རང་རྒྱུད་པས་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་མིན་ལ། དེས་བཙལ་ནས་རྙེད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ནས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་མཚམས་དང་། དེས་བཙལ་ནས་དཔྱད་གཞི་དེ་རྙེད་ཀྱུ་བྱུང་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གང་དང་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་རང་རང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དཔྱོད་པར་སོང་མ་སོང་གི་མཚམས་ཟིན་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།

ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཆོད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཆོད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་རྟེན་འབྱུང་གིས་མཐའ་གཉིས་ཀ་སེལ་བར་འདོད་དེ། དེ་ནི་ལུགས་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་མཚམས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལ། འདིའི་མཚམས་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་འབྱེད་དཀའོ།།

ཀ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡) སྤྱིར་བཤད་པ།

དེ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡིན་ཞིང་ཁོང་ནི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་རར་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གྲགས་ཤིང་། མཚན་ལ་སྐལ་ལྡན་བྱེད་དང་། སྣང་བྲལ་དང་། སྣང་བ་ལ་མི་འཇལ་བ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པར་བཤད། སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དང་། གོང་དུ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར་རང་རྐང་གི་གཞུང་དབུ་མའི་སྙིང་པོ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པར་མཛད།

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ནི། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་དུ་དགོས་པར་བཞེད། མདོར་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལའང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཐད་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གནད་མང་པོར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་མི་མཐུན་པའི་དབུ་མའི་སྲོལ་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།།

༢) གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཁས་བླངས་ཙམ་ལ་མ་འཁྲིས་པར་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་འགྲུབ་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཞིག་ལ་རང་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཟེར། རང་རྒྱུད་དང་། རང་དབང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་གནད་

གཅིག་ཡིན་ནོ།།

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་གནོད་མེད་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གནོད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་གོ །དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་རང་གི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་བ་ལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་ཕྱི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པས་ན་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁས་ལེན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

༣) འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་གསུམ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་

དེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཀུན་བཏགས་དེ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་། འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་མིང་གང་རུང་ལ་བྱེད་ན། དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་གསུངས་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལུགས་འདིས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་ཁུངས་གསལ་ཤོས་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཚེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་ཚུལ་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་གསལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པར་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་གསུངས་པས་གང་ཟག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཛིན་པར་འགྲུབ་ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དབུ་མ་སྣང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྤྱིར་ལུགས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་གསལ་ལོ།།

དེས་ན་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་འདོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བློ་གང་ཡིན་གྱིས་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་མི་གནོད་པའི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཞིག་དགོས། དེ་

ལྟར་བྱས་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྣང་ཕྱོགས་ནས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། སྟོང་ཕྱོགས་ནས་བློས་བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དོན་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ཚོགས་ཤིག་དགོས་སོ། །བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་སྒྲས་ཀྱང་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཅོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་གཅོད་དོ། །འདི་དག་ལེགས་པར་ཤེས་ན་རང་རྒྱུད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་དངོས་སྨྲ་བ་མན་ཆད་ལས་ཕྲ་བ་དང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་རགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཕྱེད་ནུས་སོ།།

ལུགས་འདིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་ལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་མདོ་ལྟ་བུའི་ནང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཚེ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་མེད་པས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ལྟ་བུའི་ནང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚ་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད།

༤) མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་སོགས་མཛད་དེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པའི་ཐལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་སྐྱོན་བཟུང་སྟེ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། ཀུན་གཞི་དང་། རང་རིག་འདོད་པ་སོགས་བཀག་ནས། ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་བཞེད་པའི་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མའི་སྲོལ་ཐོག་མར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྗེས་འབྲང་སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ནི། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བྱོན་ཅིང་ཕྱི་ནང་གི་འདོད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་མཛད། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ནི། དུས་རབས་བདུན་པར་བྱོན་ཅིང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་སྲོལ་བཟུང་། སློབ་དཔོན་འདི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པར་ཡང་གྲགས།

མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། ཕྱི་དོན་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་དང་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་རྣམས་མི་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམ་མེད་དུ་མི་འཛིན་པར་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་དང་། དབང་ཤེས་དང་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དགག་

པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཕྱི་བར་འདོད། མདོ་ལས་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། དོན་དམ་པར་དེ་དག་མེད་པ་ལ་དགོངས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ནི་མདོ་གང་གིའང་དོན་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། མདོ་ལས་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ལུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་མི་སྐྱེ་བར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་མི་འཐད་པར་བཤད།

རང་རིག་ཀྱང་མི་འདོད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་ཆ་དང་རང་སྣང་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྔ་མ་གཟུང་རྣམ་དང་ཕྱི་མ་རང་རིག་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཤེལ་ཚོན་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་ཤེལ་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བའི་ཆ་གཅིག་དང་ཚོན་མདོག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ལ། ལུགས་འདིས་རང་རིག་ལ་ཅི་ཙམ་དཔྱད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་རིག་པ་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྣང་བ་མི་འཆར་བ་དང་། རང་ཉིད་རང་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐོབ་པ་དང་། ཤེལ་ཚོན་དང་ཕྲད་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་དྭངས་པ་འགྱུར་ནས་ཚོན་དེའི་རྣམ་པ་སྐྱེ་ལ། ཚོན་དང་བྲལ་ཚེ་དྭངས

པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་མོད། ཤེས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཡན་གར་བ་ནམ་ཡང་མི་སྣང་བས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་རིག་བཀག་གོ།

ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཁས་བླངས་ན་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འཐད་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། འདུག་ཤེས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་ཡིད་མི་བཞེད་དོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་འདོད་ཚུལ་བྱེ་སྨྲ་དང་འདྲ་ལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པས། རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

༥) རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཛ་ཧོ་ལར་ཡབ་ཟ་ཧོར་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་གྱི་སྲས་སུ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་བཤད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་དབུ་མའི་རྒྱན་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་བརྩམས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་

བརྩམས་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་སློལ་འཛིན་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་དབུ་མ་སྣང་བ་མཛད་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཟུང་ཞིང་། གཞན་ཡང་རང་གཞུང་བསྒོམ་རིམ་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱང་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱན་སྣང་དང་། ཉི་ཁྲི་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་། སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སླ་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རའི་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་དང་། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་རྣམས་སུ་ཡང་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ལུགས་ལྟར་མཛད་དོ།།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་དབུ་མའི་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་ཅིང་། རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པས། འཇུག་ཤེས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མི་འདོད། ལུགས་འདིར་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་མདོའི་དོན་དུ་འདོད་པར་མ་ཟད་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཚུལ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པར་ཡང་འདོད་ལ། ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དེ་ནས་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དེའི་

རྗེས་སུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྫུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་བས། མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དབུ་མའི་ལམ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་འདོད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་དོ།།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་འདོད་ཚུལ་བྱེ་སྨྲ་དང་འདྲ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། བདེན་མེད། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས། རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་དང་། མིང་བརྡས་ཕར་བཞག་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་མི་མཛད་པ་སོགས་ནི་ལུགས་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་མོ།།

ཁ དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཤད་པ།

༡) གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་བཤད་སོགས།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་འབྱེད་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བྱོན་ཅིང་། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་མཛད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། “བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །” ཞེས་སོགས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དོན་སློབ་དཔོན་

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀལ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་མཛད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ།

ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ལྟ་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་ཞིང་། དངོས་སྨྲ་བ་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཙོ་བོར་འགོད་པས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ།

༣) གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་སྤྱི་ར་བཤད་པ།

གང་ཟག་དང་ཆོས་གང་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཆོག་པ་ནི་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་མདོའི་དྲང་ངེས་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་མི་སྟོན་

གྱིས་འབྱེད་པར་གསུངས་པས། ལུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དེའི་ནང་ཚན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་ལ། འཁོར་ལོ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་སྒྲུབ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ནི་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཀུན་བཏགས་བཅས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དོ། །མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་མོད། ཉི་ཁྲིའི་བྱམས་ཞུས་ལེ་ཚུ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་རྣམས་གཞན་དབང་དང་། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་བཞེད་པས། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་དོ། །

༣) ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནད་གཙོ་བོ་རྣམས་བཤད་པ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་འབྲས་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་འཇོག་པ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། ཕན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཚིག་གསལ་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་རྟོགས་ནུས། དེ་དག་ལས་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་ལ། སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་དུ་འགྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་ལྷང་དགོས་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་ཚུལ་གྱི་བཤད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། རང་རིག་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་རེ་ཟུང་སྐབས་འདིར་འཆད་ལ། གཞན་རྣམས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

དེ་ལ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་སྤྱིར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་བྱེ་སྨྲ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཆ་མེད་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་བཞེད་དེ། དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་གང་བཞག་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར་བཏགས་པའི་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱང་། མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རི་དང་ནགས་ཚལ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་འཇོག་པ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཉམ་དང་། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་གཉིས་ཀ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པས། དོན་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་འབྱེད་པ་མི་རིགས་པར་འདོད། དེས་ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྤྱིར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་དུས་ཡུན་རིང་པོས་ཆོད་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆུད་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཀུན་གྱིས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་སྔ་ལོགས་བར་དུ་ལས་དེ་གནས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་ནུས་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་

འཐད་ཅིང་། ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི། འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཡོགས་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཡང་མི་འཐད་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས། ལས་ཞིག་པའི་དུས་སུ་འང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་ལ། བག་ཆགས་དེ་ཆུད་མི་ཟ་བར་བྱེད་པའི་བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡོད་པས་སྨིན་མེད་ཅེས་སྨིན་སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྨིན་སྤྱོད་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས། ལས་ཞིག་ཀྱང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་སའི་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཁམས་ལྡངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྨིན་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འགག་པ་མི་རུང་བས་ཀུན་གཞི་སོགས་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་རུང་བས། ལས་འགགས་པའི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་ནའང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མི་འཚོལ་བར་འབྱུང་བར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་འགྱུར་ལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགགས་པ་ཡིན་ན། ལས་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡང་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་དོ།།

མདོར་ན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ལས་ཞིག་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འཇོག་ནུས་ལ། དེས་ན་ལས་དང་འབྲས་བུའི་བར་ཞིག་པས་རྒྱུན་མ་ཐུད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ང་དེ་གཏན་དུ་བའི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་དང་། རྣམ་ཤེས་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་འཇོག་པས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞིར་ཀུན་གཞི་མི་དགོས་ཤིང་།

གང་ཟག་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ཕུང་པོའི་གསེབ་ནས་རྙེད་མི་དགོས་པས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་འདོད་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྔོ་གཞིར་འཇོག་ཐུབ་པས་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་ལུགས་འདིར་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་ཚུལ་ནི། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་རྙེད་དགོས་པར་འདོད་པས། དཔེར་ན། སྨྱུ་གུ་ཞིག་པའི་ཚེ་ན། སྨྱུ་གུའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགགས་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་ཅིང་། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཞིག་པ་དེའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པས། ཞིག་པ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་འགགས་ཙམ་གྱི་ཆ་མེད་དགག་ཅིག་ལ་འདོད་པས་དངོས་པོར་མི་འདོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ནི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་ཆོས་གང་ཡང་མི་རྙེད་པར་འདོད་པས། དཔེར་ན། གང་ཟག་དེའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་གང་ཟག་དེའི་མཚན་གཞིར་འཇོག་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཞིག་པ་ཡང་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་དེའི་མཚན་གཞིར་འཇོག་མི་རུང་ཡང་། ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ལས་གསུངས་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། མར་དང་སྙིང་པོ་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་

མར་མེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་གྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འགྲུབ་ལ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་ནུས། གཞན་ཡང་འཇིག་པ་དེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། ཞིག་པ་ཡང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་བཅས་དང་སྐྱེས་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ཞིག་འཇིག་གཉིས་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ན། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་པ་གཉིས་ལའང་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པས་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཞིག་པ་ཡང་ལུགས་འདིས་འཇིག་པར་བཞེད་པས། དངོས་པོ་རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་ཞིག་པར་འཇོག་ནུས་ལ། དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མ་བསྡད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པས་སོ། །ལུགས་འདིས་སྔ་གྱུའི་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་དངོས་པོར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཞིག་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ཡིན། དེས་ན་ལས་ཞིག་མ་ཞིག་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཏེ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མ་ཞིག་པའི་ལས་ལ་ཡང་མེད་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ནི་ལས་ཞིག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མདོར་ན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པས་རང་ངོས་ནས་མེད་ཀྱང་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་སྔ་གྱུའི་ཞིག་པ་དེ་ཉིད་སྔ་གྱུའི་ངོ་བོ་སྔར་ཡོད་ལོག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་མེད་དགག་

དེ་ཉིད་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཞག་ཙམ་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྲུབ་ལ། དེ་ཡང་སྨྱུ་གུ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་གང་སོང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྲུབ་བོ།།

ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་འདས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལོག་ནས་དེའི་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོར་སོང་བས་ད་ལྟ་བ་ལོག་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་ཅིང་། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ཞིག་ལ་མ་འོངས་པར་འཇོག དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ད་ལྟ་བར་འཇོག་གོ །དེས་ན་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་གསུམ་ཀ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོར་བཞེད་དོ།།

མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་མར་མེའི་སྡོང་བུ་ཟད་ནས་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་དེ་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པའང་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

༥) ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐོར།

ཀ) ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

ལུགས་འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས། གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མའི་འཇོག་ཚུལ་སོགས་གནད་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ཆེག་གསལ་དུ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཕྱུག་པའི་དགག་པ་མཛད་པ་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་། "རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །"ཞེས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། འགྲེལ་བྱེད་ཁག་ཅིག་གིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་ཀྱི་དབང་ལས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་མི་འཇོག་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་མཚན་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས། འདིར་ནི་ལུགས་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་རགས་ཙམ་ཞིག་སྨྲོ།།

དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱིས་འཇོག་དགོས་པ་དང་། ཚད་མ་དེ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། གཞལ་བྱ་ཡོད་ནའང་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། ཚད་མའི་སྐད་དོད་པྲ་མ་ཎའི་མ་ཎ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས་འཇལ་བྱེད་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས

ཡིན་པར་མ་ཟད། ཚད་མའི་དོན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པར་གྲགས་པ་ལྟར་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཇོག་པ་ཡིན་པས་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་འདོད། དེས་ན་ལུགས་འདིར་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་ངོ་བོར་འཇོག རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པས་རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། དེ་དག་གིས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་རྟོགས་པས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་རྟོགས་པས་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཚད་མ་མིན་པ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་ནོ།།

ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། ཡུལ་མངོན་གྱུར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། རྟོགས་ཟིན་པའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དེ་དཔེ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པའི་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བས། སྤྱིར་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་ཅིང་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སླུ་བའི་རིག་པ། དབང་མངོན་ཚད་མའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ནས་རེག་བྱ་

འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཚད་མའི་བར་ལྔ་ཡོད།

རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཡིད་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། ལུགས་འདིས་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀ་འཛོག་པས་ནང་པའི་ཚད་མ་པ་སྤྱི་དང་མི་འདྲ། གང་ཟག་ཕལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཡོད་ཀྱང་ཚད་མ་པ་ལྟར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་མི་འདོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ལ་ནང་གསེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ༡ དབང་ཤེས་ལྔས་དྲངས་པའི་ཡུལ་ལྔའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། ༢ བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུ། ༣ ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་མངོན་ནི། སད་པའི་སྐབས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་དྲན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུ། ༤ དུས་རིང་བ་འདས་པ་དྲན་པའི་ཡིད་མངོན་ནི། དུས་རིང་པོར་སོང་བའི་སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུའོ།།

རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ལ་ལུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་པ་ཡང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཅི་རིགས་སུ་བྱ་དགོས་ལ། ལུགས་འདིས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འགོད་དོ།།

(ཁ) ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་སོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཚད་མ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚེ་ན་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་དེའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་དེ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་མ་ཟད་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་བར་སོང་ན་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་འཇོག་མི་ནུས་པར་འདོད།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པས་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་སོང་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པར་འདི་ནི་བུམ་པའོ། །འདི་ནི་ཀ་བའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་དང་། སྔོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་གཏན་ནས་མི་བཞེད་ལ། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པས། ཡུལ་ལྡིའི་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་ན་ཡུལ་ལྡི་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་ས་མེད་ལ། ཡུལ་ལྡི་ལ་ཚད་མར་སོང་ནའང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་

ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་དོ།།

གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་བ་ངེས་པར་འཆར་དགོས་ཤིང་། གང་སྣང་བའི་སྣང་བ་དེ་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པས། ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བཏགས་ནས་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་དཀར་པོ་དེ་དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་ལ། དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་དཀར་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དངོས་གནས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་ལ། རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མངོན་གྱུར་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་བ་དེ་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་པས་སྣང་བ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས། དཔེར་ན། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྣང་བ་དེ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཚད་མ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པས། དེ་གཉིས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བདག་འཛིན་གཉིས་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་ལོག་ཤེས་རྣམས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ར་ཚད་མ་ཡིན་མིན་ནི། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱིས་འཇོག དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལོག་ཤེས་སུ་མི་འཇོག་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་

ཞེས་ཡིན་པས་ལོག་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ།།

རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་རང་གི་སྣང་བ་ཙམ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་སྣང་བ་དེའི་སྣང་གཞིར་གྱུར་པའི་སྣང་ཡུལ་ཁོ་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། དཔེར་ན་དཀར་པོར་སྣང་བ་ཙམ་དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་དཀར་པོར་སྣང་བ་དེའི་སྣང་གཞིར་གྱུར་པའི་དཀར་པོ་དེ་དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་དེའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་འདིས་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཙམ་དང་རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་དང་། །དེ་གཉིས་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་མ་སོང་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུ་རྡ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྡའི་མེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར། འདི་པའི་ལུགས་ལ་དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་དཀར་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ནི། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དཀར་པོ་མངོན་སུམ་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཞེད་ཅིང་། ཚད་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་པར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་འདི་པའི་ལུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་ག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་། མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་པར་ཁས་བླངས་ཕྱིན་ཆད་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་པར་སོང་བར་བཞེད་པས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རྟོག་བྲལ་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་བཞེད།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དཔེར་ན་དཀར་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དཀར་པོ་མངོན་སུམ་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་། དཀར་པོ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཇོག་དགོས་པས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། དཀར་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེས་དྲངས་པའི་དཀར་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དཀར་པོ་གསལ་བར་མཐོང་མ་མཐོང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ།།

དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཚད་མ་འགོག་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་འཐད་ཟེར་བ་ལ། ལུགས་དེ་དག་གིས་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་ལུགས་བཞིན་འཇོག་ན་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཕུང་སུམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མེད་ན་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། རྟོག་གེ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ཚད་མ་ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་མེད་ལ། དོན་དམ་པར་དེ་བས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་གོ།

ཡང་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཚད་མ་གཉིས་སོ་སོར་འཇོག་མི་ཐུབ་སྟེ། ལུགས་འདིར་ཡིད་མངོན་རྟོག་བཅས་འདོད་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཡིད་མངོན་དེ་དག་སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་སུམ་ཚད་མ་

ཡིན་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུགས་འདིར་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་སྡུད་ནའང་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གནས་པ་མི་འཐད་པས། ཚད་མའི་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མངོན་རྗེས་གཉིས་པོ་ནར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་དང་། དཔེ་དོན་འདྲེས་པའི་ལྐོག་གྱུར་ཏེ་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་བཞིའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག ལུང་གི་ཚད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་སྟེ་དབྱེ་བ་བཞི་བྱས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གདན་ལ་ཕབ་པའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་སྲོལ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པ། བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེར་བརྩིས་ཏེ། རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་འཛིན་པའི་སྲོལ་དུས་ད་ལྟའང་མ་ཉམས་པར་གནས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མཇུག་བསྡུ་བ།

༡ གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྤོང་ཚུལ།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་གས་རང་རང་གི་ལུགས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་མོད། གཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནད་ཀྱིས། གང་དུ་བཟུང་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་མཐའི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་ཡོད།

དེ་ཡང་སྤྱིར་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་རྟག་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ཁས་མི་ལེན་པས་རྟག་ལྟ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལས་དགེ་སྡིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་མ་འཆོལ་བར་ཁས་ལེན་པས་ཆད་ལྟ་དང་བྲལ་བར་འདོད། འདིར་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་ཐུན་མིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐའ་གཉིས་སྤོང་ཚུལ་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་འཆད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་རྒྱུ་འགགས་པར་འདོད་པས་རྟག་མཐའ་སྤོང་ལ། རྒྱུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་

རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པར་འདོད་པས་ཆད་མཐའ་སྤོང་ཞིང་། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་དག་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པས་རྟག་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞེས་འདོད། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་རྟག་མཐའ་སྤོང་ཞིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས་ཆད་མཐའ་སྤོང་ཞེས་སྨྲ། དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་པས་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པར་སྒྲུབ་པས་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བར་བཞེད་དོ།།

༢ གྲུབ་མཐའ་རྣམས་སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཚུལ།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་བརྒལ་བརྟག་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ནི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བདེན་དོན་ཚད་ལྡན་དུ་དམ་འཆའ་བར་བྱེད་ནའང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱིས་རིགས་པས་བསྒྲུབས་པའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའང་ཡོད་ལ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམ་པར་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སྲོལ་བཏོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་གཞུང་འདིའི་གོང་འོག་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་དཔེར་ན། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་བསྒྲུབས་པ་ལ་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་

གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་སྤྱི་ཕྱིའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀག་ཅིང་། ཡང་རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྨྲ་བའི་ཞུ་སྙེགས་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་མཁས་པ་རིམ་བྱུང་གིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ལྟ་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་དགག་གཞག་མང་དུ་མཛད་པ་ལ། ནང་པའི་ཚད་མ་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་དགག་པ་མཛད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡབ་སྲས་དང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ལ་སོགས་པ་ནང་པའི་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་རྗོད་པ་རྗོད་ལན་དང་ཡང་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དེ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པ་སོགས་དང་། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནང་པན་ཚུན་ལ་མཆོན་ནའང་བྱེ་སྨྲས་འདུས་བྱས་རྣམས་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་སུན་ཕྱུང་བ་དང་། ཡང་བྱེ་སྨྲའི་ནང་ཚན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མང་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་བཀོད་དེ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་བྱེ་སྨྲས་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡུལ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཅེར་དུ་འཛལ་བར་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མང་དུ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་

ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་རིགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་དང་། ཡང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་བཀག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ལ་ཡང་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་དུ་ཟབ་ཞིང་ཞིབ་པའི་རིགས་པ་མང་པོས་དགག་གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པའམ། ནང་པ་ལའང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་སོགས། སྨྲ་མ་སྨྲ་མའི་ཁས་ལེན་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་ན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ན་སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་འོག་མ་འོག་མ་གདང་བུ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་འཛེག་པའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་གོང་མ་གོང་མའི་ལྟ་བ་གོ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་རོ།།

ཚུལ་དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྨྲ་སྟེགས་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་ནི་བདག་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་རང་ག་བའི་བློ་གྲོས་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་མ་ཟད། དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་དར་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རྨང་གཞི་

ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཞི་བའི་ཐབས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་ལུགས་སོགས། སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཨུ་སྟེགས་པས་བདག་རྟག་པར་སྨྲ་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེ་བཀག་ནས་གང་ཟག་མི་རྟག་པར་སྨྲ་ལ། དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་ལོགས་སུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་རྫས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་པའི་ཐབས་དང་། ཡང་མདོ་སྡེ་པས་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཤེས་པའི་ཐབས་དང་། སེམས་ཙམ་པས་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་རྣམས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་སྡོད་ལུགས་མེད་པ་འཇོག་ཤེས་པའི་ཐབས་དང་། རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་འཇོག་ཤེས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་ཤེས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་འདི་དག་ལ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། གོང་མ་རྣམས་འོག་མའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོས་ཟབ་ཏུ་བཏང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཟབ་པ་སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདིར་དཔེ་མཚོན་ཙམ་འཆད་པ་ལ། དཔེར་ན། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐུན་མོང་གིས་

འདུས་བྱས་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཁས་ལེན་ཡང་། སྒྱུ་མ་དཔེར་བྱེད་ལུགས་ལ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྒྱུ་མའི་ལྟ་སྣང་སོགས་སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་བའི་སྐབས་དེར་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲུལ་བ་བསྡུས་ན་མེད་འགྲོ་བ་བཞིན་ཚེ་འདིའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་མཐར་འདོར་དགོས་པ་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་རགས་པའི་དཔེར་བྱེད། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཕྲ་མོའི་དཔེར་བྱེད། སེམས་ཙམ་པས་སྤྲུལ་གཞིའི་རྡེའུ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་རྟ་གླང་དུ་མེད་ཀྱང་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་ཆ་ཙམ་ཡིན་པ་ལྟར། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ནང་ཤེས་པའི་སྣང་ཆ་ཙམ་ཡིན་པའི་དཔེར་བྱེད། དབུ་མ་པས་ཆོས་རྣམས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དཔེར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་ནང་ཚན་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པས་དཔེའི་སྐབས་སུའང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་སྣང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྣང་ན་སྤྲུལ་གཞི་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུའང་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པ་ཁོ་ནས་སྒྱུ་མའི་སྣང་བ་འཆར་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བར་འདོད།

ཐལ་འགྱུར་བས་སྒྱུ་མ་དེ་རྟ་གླང་གིས་སྟོང་ཡང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་སྟེང་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་དཔེར་བྱེད་ལ། སྒྱུ་མ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་བློས་དེ་ལ་རྟ་གླང་དུ་བཏགས་མ་བཏགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན་རི་

བོང་ནྭ་འཛིན་རྟོག་པས་རི་བོང་ནྭ་འཛིན་ཀྱང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་འཛིན་པ་ལྟར་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་བློས་དེར་བཏགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད། དེར་མ་ཟད་རྡེའུ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ན་མིག་མ་བསླད་པའི་ལྟད་མོ་པ་ལའང་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་སྐྱེད་དགོས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདིས་མཚོན་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ལ་ སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཟབ་ཏུ་སོང་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།།

བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ཡང་། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་དང་། ནང་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་ཆོག་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལས་སྔ་མ་སྔ་མ་རྟོགས་སླ་བ་དང་། སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་བསྟན་ནས་རིམ་གྱིས་གོང་མར་ཁྲིད་ན་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ལས། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ལྟ་བ་མཐོན་པོ་བསྟན་ན་ཕན་པ་ལས་གནོད་པ་ཆེ་བར་འགྱུར་བའང་ཡོད་པས་ན། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་དབྱེད་དང་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པས་བྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཁམས་དང་བསམ་པ་མི་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་འབབ་ཞིག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ཞིག་འོང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྷ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་བསྡུས་པ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

སྐབས་བཞི་པ། གཞིའི་གནས་ཚུལ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ།

༡ སྤྱིར་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྙིང་བསྡུས་རེ་བཤད་ཟིན་ནས་འདིར་དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གནད་འགག་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྦྱར་མ་སྦྱར་ཇི་ལྟར་ཡང་། ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་པའི་བློ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་། གཞིའི་གནས་ཚུལ་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ཞལ་མཐུན་པར་སྣང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་ལ་སྔེ་ཚན་ཉེར་ལྔར་བྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་ལས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པ་དང་། ལྷག་མ་ཉེར་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བར་བཤད་དེ། གཞིའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མངོན་པར་འགྱུར་བར་འདོད། རིག་བྱེད་གསང་བ་པ་རྣམས་བདག་ཆེན་པོའམ་ཚངས་པ་སྟེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ཞེས་

བྱ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་དོན་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་འཇོག་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་བྱུང་། དེ་ལྟ་ན་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཞལ་གཅིག་གྲག་ལྟ་བུར་གཞིའི་གནས་ལུགས་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། གནས་སྐབས་མཐོང་ཚུལ་ཙམ་མམ་སྣང་ཚོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་དང་། དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་བཅས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་མཛད།

དེ་ལྟ་ནའང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ། ཚུལ་དེ་གཞིའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲོམ་གཞི་ལྟ་བུར་མཛད་མཁན་ནི་ སྤྱི་ར་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཡིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དབུ་མ་པ་རྣམས་གཞིའི་གནས་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་རྒྱལ་དུ་འདོན་པ་ནི། དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་སོགས་ལའང་བརྟེན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ། བདེན་པ་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དཔྱད་པ། བློས་རྟོགས་ཚུལ་སོགས་རིགས་པ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྲོལ་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

༣ རང་སྡེ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅོམ་པའམ་བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བའི་ཆོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་འཇོག་ཅིང་། མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཚེ་བུམ་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་ཞིང་། བུམ་པའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བློས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་བུམ་འཛིན་གྱི་བློ་འཇིག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བའི་དོན་ཡང་ཐོ་བ་ལྟ་བུས་བཅོམ་པའམ་བློས་གཞིག་པའི་མཐར་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་ཞིག་ནས་གཏན་མེད་པར་སོང་བ་ལ་བྱེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། བུམ་ཆུ་སོགས་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་ཞིང་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་ལས། དབྱེ་ཚུལ་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བཅོམ་པས་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བློས་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོམ་མི་ནུས་ཀྱང་བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་དུ་རུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན། ཆུ་ལྟ་བུ་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ཡང་དེའི་ནང་གི་དྲི་རོ་སོགས་བསལ་མི་ནུས་ལ་བློས་དེའི་ཚོགས་པའི་ནང་གི་དྲི་རྡུལ་སོགས་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་བསལ་ན་ཆུ་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་བཅོམ་པས་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། བློས་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ

ཡིན་དགོས་ཀྱང་། བློས་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། བཅོམ་པས་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་མི་དགོས་སོ།།

དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ནི། དབྱིབས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འདོད། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ཚོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། ཆ་ཤས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་བུམ་པའི་ནང་གི་ཆུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཚོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། ཚོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཆུ་ལྟ་བུ་བློས་དྲི་རོ་སོགས་སོ་སོར་བསལ་བ་ཡོད་ཀྱང་བཅོམ་སྟེ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་སོ་སོར་འབྲལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པས་དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་མིན་ནོ།།

དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། བཅོམ་པས་འཇིག་པ་དང་བློས་འཇིག་པ་གཉིས་ཚོགས་ལྡན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རྫས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། བུམ་པའི་ནང་གི་ཆུ་ལྟ་བུའི་རྟེན་གཞི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་སོགས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་ཡང་བཅོམ་པས་འཇིག་མི་ནུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་ལ་འཇོག དེས་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་བརྟེན་ཅེས་པའི་གཞན་ནི་བུམ་པའི་རྟེན་གཞིའི་གྲོ་མོ་ལྟ་བུའི་བུམ་པ་ལས་གཞན་དང་། དེའི་ནང་གི་ཆུ་ལྟ་བུ་རྫས་གཞན་ལ་བརྟེན་ཅེས་པའི་རྫས་གཞན་ནི་བུམ་ཆུ་གང་ལ་བརྟེན་སའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་སོགས་བུམ་ཆུའི་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་འདོད།

བཅོམ་པའམ་བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་བློ་མི་

འདོར་བའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་། མཚན་གཞི་ནི། རྟུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ལ་རྒྱུན་དང་ཆ་ཤས་ལྡན་ཡང་བཅོམ་པའམ་བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འདོར་བས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ལ། གཟུགས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཐྲུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཚོར་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། རྫས་ཡོད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་སོགས་ཡུལ་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་དང་། འདུས་མ་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་འཇོག་ཚུལ་ཅམ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་དབྱིབས་སོགས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད། ལུགས་འདིར་དབྱིབས་ནི་ཁ་དོག་གི་རྟུལ་གྱི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རྫས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་ཅིང་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཚུལ་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བར། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ། དངོས་པོ། རང་མཚན། མི་རྟག་པ། འདུས་བྱས་རྣམས་དོན་

གཅིག་ཏུ་འདོད། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། བློ་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས། སྤྱི་མཚན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས། རྟག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད། དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའམ། རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་བདེན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ན་བསམ་ངོའི་བདེན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྟོག་པ་ལ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡུལ་རང་མཚན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བརྗོད།

ལུགས་འདིས་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛོག དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་ས་བོན་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལ། གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ན། ས་བོན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་དམ་མི་བསྐྱེད། མི་བསྐྱེད་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་འགྱུར་ལ། བསྐྱེད་ན་རྣམ་གཞག་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་འགོག་གོ།

༣ རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་མཚན་ཉིད་གསུམ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྡུད་ཚུལ།

སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་རྩ་གཞུང་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ནང་ཚན་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལྟ་བུ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་བྱུང་མོད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་སྨྲས་ཟིན་པ་བཞིན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་དབང་གི་རང་བཞིན་དང་། ཀུན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཞིར་བཞག་མཛད་པར་སྣང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྡུད་པའི་ཚེ། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་སོང་བ་ལ་འཇོག མཚན་གཞི་ནི། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལྟ་བུ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་དང་། རྫུན་པ་དང་། བསླུ་བའི་ཆོས་དང་། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

སྒྲ་བཤད་ནི། བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་གྱི་ངོར་རམ་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་བདེན་པའམ་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ། བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སོགས་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་

ཀུན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་ལ་འཇོག་གོ །ཡང་ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པས་ན་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་རྟོག་པའི་གཞན་དབང་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བརྗོད་པས་ན་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོས་དང་། གཞན་དབང་གཉིས། ལུགས་འདིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདོད་པས། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལ་འཇོག་པས་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་ལ། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་སོ།།

དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག རིགས་ཤེས་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་ལ་འཇོག མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ། ཡོངས་གྲུབ། སྟོང་པ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ། མཚན་མ་མེད་པ། དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་དག་གི་སྒྲ་བཤད་ནི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པའི་ཐད་དུ་འཆད་དོ།།

དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་དམ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པས་བདེན་པ་ཞེས་བྱ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། དགག་བྱ་བློ་ལ་འཆར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཡོད། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཇོག་ལ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པས་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད།

༩ ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ།

ཀ བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས།

དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པ་དུ་མ་ཡོད་མོད། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་དང་གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས། འདིར་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་འགོད་པ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག ཚད་མ་དེ་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་སོང་བའམ། ཡང་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དམ་པ་ཞེས་པ་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས། དེའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་དང་། གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ཤིང་སྣང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་པས་ན་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད།

སྒྲི་ར་དོན་དམ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ། ༡ རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་དང་། དོན་མཆོག་ཡིན་པས་དམ་པ་ཞེས་གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང་། ༢ ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ཏེ་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། དམ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་འཇོག་པ་དང་། ༣ ཡང་དོན་དམ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་ཡོད་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་པ་ཞེས་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་རྟོག་གེ་འབར་བར་གསུངས།

སྤྱི་ར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་དམ་དང་། ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དབུ་མ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། ཐེ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ།།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་རྟོགས་དོན་གང་ཞིག ཚད་མ་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་སོང་བའམ། ཡང་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་ཡང་། དོན་ལ་མི་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དོད་སཾ་བྲྀཏི་ཞེས་པ་ལ་གོ་དོན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་གནས་ལུགས་

སྒྲིབ་བྱེད་དམ་འགེབས་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ལ་བྱས་ནས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་དེའི་ངོར་བདེན་པར་སྣང་བས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པས་ཀུན་རྫོབ་བམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ལ་བྱས་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་མིང་བཏགས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ།།

བདེན་པ་གཉིས་བློས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི། སྨྱུ་གུ་ལྷ་བུའི་ཆོས་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ནི་སྔོན་ལ་དེ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཁེགས་དགོས་པས། སྨྱུ་གུའི་སྟེང་གི་དོན་དམ་བདེན་པ་ངེས་དགོས་ཏེ། གཞི་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཞི་དེ་ཤེས་བྱ་རྫུན་པ་སླུ་བའི་དོན་དུ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རིགས་པས་མ་ཁེགས་ན་གཞི་དེ་རྫུན་པར་འགྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྣང་ཚུལ་ཙམ་དང་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཚུལ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་བློས་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་གྲངས་ངེས་ཚུལ་ལ་ཕུང་སུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས། དགོས་པ་ཅན་གྱི་གྲངས་ངེས་སོགས་ཡོད་པ་ལས་སྐབས་འདིའི་གྲངས་ངེས་ནི་ཕུང་སུམ་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་ཡིན། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཤིང་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསླུ་བའི་དོན་ཅན་དང་། མི་བསླུ་བའི་དོན་ཅན་གཉིས་

གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་ལ། གཅིག་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་ཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་གཅོད་དགོས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་པ།

དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་བཞེད་པ་མཐུན་མོད། བདེན་པ་གཉིས་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་འཛོག་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ལ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་སྤྱི་མཚན་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་པས། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་འཛོག་པར་སྣང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་གཉིས་ནི། བདེན་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞག་སྟེ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་འབེབས་པས། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་གཞག་རྩལ་དུ་འདོན་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་མཛད། སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་བློས་རྙེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་བློས་རྙེད་པའི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་བཅས་གཉིས་རེ་ཡོད་པས། བདེན་པ་གཉིས་ནི་གཞི་ཐ་དད་ལ་མི་བྱ་བར་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་རྟེན་པ་མཐོང་བའི་བློ་དང་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་བློ་གཉིས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་སྒོ་

ནས་འཇོག་དགོས།

དེ་ལ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་ན་གནོད་བྱེད་བཞི་དང་། དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ནའང་གནོད་བྱེད་བཞི་རེ་བཀོད་ལ། དེ་དག་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་ན་གནོད་བྱེད་བཞི་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལྟ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན། ༡ གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློས་གཟུགས་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་མི་གནོད་པར་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་འཛུལ་བའི་ཚད་མས་མཚོ་ལ་མེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་མི་གནོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ༢ གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་སྣམ་བུའི་གནས་ལུགས་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ༣ གཟུགས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་བཀག་ཙམ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་སྣམ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ༤ དེ་ཉིད་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གཟིགས་ཤིང་བདེན་སྟོང་ལོགས་སུ་གཟིགས་པར་ཐལ་ཏེ། དེས་གཟུགས་འདུས་བྱས་སུ་གཟིགས་ཤིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ལོགས་སུ་གཟིགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ།།

བདེན་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀོད་པའི་གནོད་བྱེད་བཞི་ནི། ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལྟ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཆོས་ཅན་གཟུགས་དེ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་ན། ༡ སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ༢ གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སོགས་ཉོན་

མོངས་སྐྱེ་བ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། ༣ རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ༤ གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལྟར་གཟུགས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བའོ།།

ག རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར།

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། ཞི་བ་འཚོ་གསུམ་གྱི་གཞུང་དུ་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའམ། དངོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དང་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ཡང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་ན། དོན་དམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་རྣམ་དབྱེ་འཇོག་པ་མིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་མིན་པར་འཇོག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་སྤྲོས་པ་

མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་མོད། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པར་འཇོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་བྱུང་སོགས་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པར་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པའི་སྟེང་གི་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ལྟར་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་དགོས་པའི་དབང་གིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལྟར། སྟོང་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། སྟོང་གཞི་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འདོད་དོ།།

ང ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ནི། རང་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཅིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི་ནི། ཆུ་ལྟ་བུ། རང་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཅིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲགས་པ་དེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་བརྙན་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མོད། ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས། ཆུ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློ་ལ་ཆུ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། དེ་བློ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ཙང་མི་འདྲ། དེ་ལྟ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་གང་ཞིག འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྲགས་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་གང་ཞིག འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲགས་པ་ལ་འཇོག་དགོས་སོ།།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི། རང་ཅག་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་བཞེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའམ་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཁས་མི་ལེན་པས། ཀུན་རྫོབ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆུ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་འཇོག་མི་ནུས་པ་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན། དེ་ལ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་དབང་

པོ་དྲུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་ཡོད། དཔེར་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་དང༌། གཟུགས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་འཇོག་ནུས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། དེ་ལ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་ཡོད། དཔེར་ན་གཅས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་དང༌། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལོག་པར་འཇོག

འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་མཛད་པ་འདིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་དགོས་ཏེ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡང་ལོག་གམ་བདེན་རྫུན་འབྱེད་པའི་མཚམས་སམ་ཚད་འཛིན་སའི་བློ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྫུན་པ་མཐོང་བའི་བློའམ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་བློ་དེའི་ངོར་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་མི་དགོས། དཔེར་ན། རྟེན་པའི་ལོགས་རིས་ལ་བྲིས་པའི་གཟུགས་ལག་ན་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་ཐོགས་པ་དེ་དོན་ལ་རི་མོ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའམ་ཁྱབ་འཇུག་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་རྩོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་རྫུན་གྱི་ཚིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར། དབུ་མ་པས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུ་དང་སྨིག་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་ལ་དབུ་མ་པས་ཚུ་དེ་ཡང་དག་པའམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཐལ་བ་མི་འཇུག་གོ།

དེ་ལྟར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བས། ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་ཚུལ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀར་འཇོག་ནུས་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་རང་མཚན་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་གཟུགས་བརྙན་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པར་སྣང་ངོ༎ ༎

སྐབས་ལྔ་པ། བདག་དང་བདག་མེད་པ་བརྟག་པ།

༡ སྤྱིར་བཤད་པ།

སྤྱིར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐུན་མོང་གིས་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་བདེ་སྡུག་སྤྱོད་བ་པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཅིག་འཛོག་དགོས་པར་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ཕུང་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན། ཡང་ན་འཛོག་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་བྱ་དགོས་མིན་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ལ། དེ་ཡང་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཅེས་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ༡ སྐྱེ་འཇིག་མེད་པས་རྟག་པ་དང་། ༢ ཆ་ཤས་མེད་པས་གཅིག་པུ་བ། ༣ གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཕུང་པོ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མི་རྟག་པ་དང་། དུ་མ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་གནས་པས། བདག་ཅེས་པ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པས་ནི་དེ་འདྲའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་འགོག་ཀྱང་། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་འཛོག དེའི་ཕྱིར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆེས་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བདག་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཆོས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གོ།

དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་བདག་གི་ངོ་བོ་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་

སོང་མིན་པ་རྣམས་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་བདག་ཅེས་པ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་འདོད་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། དེ་དག་གིས་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ཚེ་སྔ་མའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ཞིག་ཅིང་། ཚེ་འདིའི་ཕུང་པོ་ནི་གསར་དུ་སྐྱེས་པས། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་རྟག་པ་ཞིག་མ་བཞག་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་བཤད། དེ་ལྟ་བུའི་རྟག་པའི་བདག་དེ་ཉིད་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་པུར་འདོད་ཚུལ་ཡང་། དཔེར་ན། བུམ་པའི་ནམ་མཁའ་དང་ཁང་པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་རྟེན་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་བརྟགས་པ་ཙམ་ལས་སོ་སོར་མེད་པ་བཞིན་དུ། ལྷས་བྱིན་གྱི་བདག་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བདག་སོགས་ཀྱང་ཆ་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པའི་དཔེ་མི་རྙེད་པས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ལ། རང་གི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་འདོད་དོ།།

ཡང་རྟག་པ་ཆ་མེད་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དེ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འཛོག་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཁས་མ་བླངས་ན། ལུས་གཡོ་བའི་བྱ་བ་རྐང་ལག་བསྐུམ་པ་དང་བརྐྱང་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བས། ལུས་ཀྱི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་སོགས་བྱེད་མཁན་ནང་གི་སྐྱེས་བུ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཁས་བླང་དགོས་པར་འདོད།

མདོར་ན་སྔོན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དགེ་མི་དགེ་གསོག་པ་པོ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོ་ཞིག་མེད་ན། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་ལ། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བདག་ཏུ་མི་འཐད་པ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་

ནས། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན།

འོ་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོས་ཐད་ཀར་བཀོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་བདག་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་ཅིང་སྟོང་བཙུན་གྱི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི། བདག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མེད་འཇོག་དགོས་པས། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཡར་དེད་ན་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ཅིང་། ཤེས་པ་ལ་ཐོག་མ་འཇོག་མི་ནུས་པས་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ལའང་ཐོག་མ་འཇོག་མི་ནུས་པར་བཞེད་ལ། སུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལྟ་བུས་བདག་ལ་མཐའ་མ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། རང་སྡེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་ལ་མཐའ་མ་མེད་པས་བདག་ལའང་མཐའ་མ་མེད་པར་བཞེད་དོ།།

༢ ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་པའི་ཚུལ།

ཀ གྲངས་ཅན་པས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་འདོད་ཚུལ།

དེ་ལ་སེར་སྐྱ་པའམ་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ནི། ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་ནང་གསེས་བདག་ནི་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་སྟེ། རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ། རྒྱུ་འབྲས་གང་ཡང་མིན་པ། གཏན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྟག་པ། སྤྱི་གཙོ་བོས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཟ་བ་པོ། གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རྟག་དངོས་ཤིག་ལ་འདོད། བདག་དང་། སྐྱེས་བུ། ཤེས་པ། རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། གྲངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ༡ འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཆོས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མལ་སྟན་བཞིན། ཞེས་པའི་སྒོར་བས། མལ་སྟན་གྱིས་རང་ལས་གཞན་པའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མིག་སོགས་ཤེས་བྱ་ཉེར་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རང་ལས་གཞན་པའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཅིང་། དོན་བྱ་ཡུལ་དེ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་སྒོར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུའི་དོན་བྱེད་པ་དང་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སོགས་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ། །
༢ ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་སོགས་ལས་ལྡོག

པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་དངོས་རྣམས་ནི་རྡུལ་ཕྲན་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པ་ཅན་དང་། ཡུལ་དང་། གསལ་བ་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ༣ ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་པོ་གཞན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་ཁ་ལོ་བའི་དབང་གིས་ལས་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ༤ ཡང་མངར་སྐྱུར་ལ་སོགས་པའི་རོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་གཞན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ༥ ཡང་གཟུགས་ཕུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། གཅིག་པུའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཐར་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲུ་རིགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིང་ལས་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལྔས་ནི་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རིག་གི་བདག་གམ་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། གྲངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ༡ འཇིག་རྟེན་འདིར་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་ས་ལས་རྩི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་དང་། ཐྲེད་གཞེར་ལས་འབུ་སྲིན་སྣ་ཚོགས། སྒོང་ལས་བྱ་སྣ་ཚོགས། མངལ་ལས་མི་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱེ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༢ ཡང་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཆི་བའི་དུས་སོགས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༣ ཡང་མི་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ཕུང་པོ་མི་འདྲ་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན

ཡང་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༤ ཡང་སྐྱེས་བུ་སོ་སོར་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་རང་རང་གི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༥ ཡང་ལྷ་ལ་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གཞན་གཉིས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མི་ལ་རྡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གཞན་གཉིས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། དུད་འགྲོར་མུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གཞན་གཉིས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྡོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་སྟེ། རིགས་པ་དེ་ལྔས་སྐྱེས་བུ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ།།

ཁ བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པས་བདག་འདོད་ཚུལ།

བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཅེས་པ་ལུས་དབང་བློ་གསུམ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་རང་རྐྱ་བའི་རྫས་ཡོད་དང་། ༡ ཡུལ་འཛིན་པས་ན་བློ་དང་། ༢ འདོད་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ན་བདེ་བ། ༣ མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ན་སྡུག་བསྔལ། ༤ འདོད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་འཆའ་བས་ན་འདོད་པ། ༥ མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པས་ན་སྡང་བ། ༦ དོན་བསྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་འབད་པ། ༧ གང་ལས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པའི་ཆོས། ༨ དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ། ༩ ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པས་ན་འདུ་བྱེ་བའི་ཤུགས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དགུ་དང་ལྡན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་རང་ལ་འདུ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ། སེམས་མ་ཡིན་

པའི་ནེམ་པོའི་ངོ་བོ། རྟག་པ། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ། དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གི་ཟ་བ་པོར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་བདག་དེ་འདུས་མ་བྱས་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མི་འགྱུར་བས་རྟག་པ། ལས་དགེ་སྡིག་སྒྲུབ་པས་བྱེད་པ་པོ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཟ་བ་པོ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་པ། བྱེད་པ་པོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་བྱ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་དང་ལྡན་པར་གསུངས་སོ།།

བྱེ་བྲག་པའི་སློབ་དཔོན་བྲ་ཀཱ་ནཱ་དའི་ནི་སྔར་གྱི་ཡོན་ཏན་དགུའི་སྟེང་དུ། གཅིག་བཅུ་སོགས་གྲངས་དང་། ཆེ་ཆུང་སོགས་ཚད། ཐ་དད་པའི་སོ་སོ་བ་ཉིད། ཕན་ཚུན་འཕྲད་པའི་འདུ་བ། ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བྲལ་བ་སྟེ་ལྔ་བསྣན་ནས་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་དང་ལྡན་པར་སྨྲའོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་དགུ་ནི་བདག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་ལྔ་ནི་བདག་གི་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་ལ། དེ་ལས་བློ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་པོ་དྲུག་ནི་རང་སྤྱོད་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབད་པ་སྟེ་གསུམ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ།།

བདག་དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བདུན་བྱེ་བྲག་པའི་མདོ་ལས་བཀོད་དེ། ༡ ལུས་གྲེན་དང་ཐུར་དུ་འགྲོ་བ་ན་རླུང་ཡང་གྱེན་དང་ཐུར་དུ་གཡོ་བའི་རླུང་གི་གཡོ་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རླུང་ལ་གཡོ་བ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༢ ཁ་མིག་སོགས་འབྱེད་བཙུམ་གྱི་བྱ་བ་དུས་དང་ཚད་ངེས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ

དང་། ༣ བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་གདུངས་པའི་ཚེ་བཟའ་བཏུང་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱུལ་བ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༤ ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཕྲོད་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༥ མིག་གི་དབང་པོས་ཀུ་ཤུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཀུ་ཤུ་དེའི་རོ་ཞིམ་པོ་དྲན་ནས། ལྕེའི་དབང་པོས་མངར་སྐྱུར་སོགས་ཀྱི་རོ་མྱོང་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༦ བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ༧ ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྡང་བ་དང་། བདེ་སྡུག་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་རྩོལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་འདོད་སྡང་རྩོལ་བ་རྣམས་ལ་བྱེད་པོའི་བདག་ཅིག་ཡོད་པར་འགྲུབ་པར་བཤད་དོ།།

ག དཔྱོད་པ་བས་བདག་འདོད་ཚུལ།

ལུགས་འདིས་བདེ་སྡུག་སོ་སོའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡོག་ཀྱང་། སེམས་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དུས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། བློའི་ངོ་བོ་སེམས་པ་ཅན། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པ། རྫས་ཡན་གར་བ་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན། ལས་དགེ་སྡིག་གི་བྱེད་པ་པོ། དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཞིག་ལ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ལ། དཔེར་ན་སྤྲུལ་གཅིག་ཉིད་འཁྱིལ་བའི་གནས་སྐབས་ལོག་ནས་བརྐྱངས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ལྡོག་ན་ཡང་། གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྤྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ལོག་

པར་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ལྡོག་ན་ཡང་། བདག་ནི་དེ་དག་ལ་སེམས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དང་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུའི་ངོ་བོས་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་གྲངས་ཅན་པས་བློ་བེམ་པོར་བྱས་ནས་བློ་དང་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རང་ལུགས་ལ་བློ་དང་སེམས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བདག་དེ་སེམས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འཇོག དེ་བཞིན་དུ་བདག་དེ་སངས་རྒྱས་པས་སྨྲས་པ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་འཇུག་ལ། ཡང་བདག་དེ་རིགས་པ་ཅན་པས་བཤད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཡང་གནས་སྐབས་སོ་སོར་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་བདེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བས་མི་རིགས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་བདག་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་དང་ཡང་ལྡན་པར་འདོད། དེ་ལྟ་ནའང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་ནི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གནས་སྐབས་རྣམས་མིན་པར་འདོད་དོ།།

བདག་དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། ངས་འདི་སྔར་ཤེས་སོ། །ངས་འདི་ད་ལྟ་ཡང་རིག་གོ །ཞེས་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་པོ་དང་རིག་པ་པོ་ངོ་ཞེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས། གོང་དུ་སྨྲས་པ་ལྟར་གྱི་ལྡོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། སེམས་པའི་

ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཟ་བ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པར་འདོད་པ་ལའང་གནོད་པར་འདོད་དོ།།

ང རིག་བྱེད་མཐའ་པའམ་གསང་བ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ།

ལུགས་འདིས་ས་སོགས་འབྱུང་བར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ། ཤེས་པ་དང་། གཅིག་པུ་དང་། རྟག་པ་དང་། སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་འབྱུང་སའི་གཞི་དང་། མཐའ་མར་འཐིམ་སའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཁྱབ་གཉིས་མེད་ཅིག ཚངས་པའམ་བདག་གི་ངོ་བོར་འཛིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ས་སོགས་སྣང་བ་འདི་འཛིན་ཐུབ་ལ་མེད་ན་ས་སོགས་སྣང་བ་འཛིན་མི་ཐུབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ས་སོགས་ལོགས་སུ་མེད་པ་དང་། སྣང་བ་རང་མཚན་པ་དང་སྣང་བ་སྤྱི་མཚན་པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་འཛིན་པས་ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་སྨྲོ། །བདག་དེས་སྣོད་བཅུད་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཡི་གེ་ཨ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པ་ལྟར། བདག་གམ་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ཀུན་གྱི་དང་པོ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་ཨ་ཡིག་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ལྟར། ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་དང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཚངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་ཡང་བཞེད་དོ།།

བདག་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཚངས་པ་དང་། བདག་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བདག་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ༧ ལས་ཉོན་གྱིས་བཅིངས་པའི་

བདག་དང་། ༣ བཅིངས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་གཉིས་འདོད་ལ། དཔེར་ན། ས་ལས་བཟོས་པའི་བུམ་པ་དང་ཁམ་ཕོར་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སའི་རང་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལྟར། ལས་ཉོན་གྱིས་བཅིངས་པའི་བདག་དང་བཅིངས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་བདག་གཉིས་ལ་ཡན་ལག་སོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བདག་གི་རང་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་དོ།།

ཅ གཅེར་བུ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ།

ལུགས་འདིས་བདག་དེ་ཉིད་སྲུ་སྐྱེགས་དཔྱོད་པ་བ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་རྟས་ཀྱི་ངོ་བོས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ལ། གནས་སྐབས་ཅན་ཐ་མི་དད་པ་རྟག་པ་གཅིག་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། སེམས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་ལ། ཡང་བདག་དང་སྲོག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། སྲོག་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན། ལུས་ཇི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་བདག་ཆེ་བ་དང་ལུས་ཇི་ཙམ་ཆུང་ངུར་སོང་བ་ན་བདག་ཀྱང་ཆུང་ངུར་སོང་བར་འདོད།

༣ སངས་རྒྱས་པས་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ།

ཀ རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འགོག་པའི་ཚུལ།

དེ་ལ་གོང་དུ་རགས་ཙམ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་གྲགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པས། སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་གཅིག་མཚུངས་སུ་རྟག་དངོས་ཀྱི་བདག་མི་འདོད་ཀྱང་། གནས་མའི་བུ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་རང་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་པས། སྐབས་འགར་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་གྱིས་དེ་དག་ལ་བདག་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་གཞུམ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་བདག་མེད་པར་སྨྲ་མོད། འགོག་རྒྱུའི་བདག་དེ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བས། འདིར་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་འགོག་རྒྱུའི་བདག་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། ༡ རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འགོག་པ་དང་། ༢ རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་འགོག་པ་དང་། ༣ རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་འགོག་པ་བཅས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་འཆད་དོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་འགོག་པ་ལ། ནང་

པའི་གཞུང་དུ་རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པས་དེ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་མི་སྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ཡོད་མི་སྲིད་པ་དང་། བདག་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཡན་གར་བ་གཅིག་པུ་བ་ཞིག་གཟུང་དུ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་འགོག་པར་མཛད། དཔེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་ལྷ་བུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡོད་ན། ཡང་ན་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་དགོས་པའམ། ཡང་ན་གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དེ་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་བ་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རང་དབང་བར་འདོད་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ།།

ཡང་མུ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ལུས་ལ་སོགས་པས་མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན་དུ་བདག་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་བ་དེའི་དགོས་པ་སྒྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འདོད་པ་ལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་གང་གིས་ཀྱང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་ལ། རྒྱུ་གང་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་གང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེའི་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས། ལུས་ལ་སོགས་པའང་བདག་རྟག་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་པུ་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། རི་བོ་གངས་ཅན་དང་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་གཉིས་ཕན་ཚུན་གང་གིའང་ཕན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་དོ།།

ཡང་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་རྟག་པའི་བདག་ཅིག་མེད་ན་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཆུད་ཟོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ས་བོན་སོགས་ལ་རྟག་པའི་བདག་ཅིག་མེད་ནའང་དེ་དག་ལས་མྱུ་གུ་སོགས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། རྟག་པའི་བདག་ཅིག་མེད་

ནའང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིའི་ས་བོན་སོགས་ཀྱང་ལུས་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་རྟག་པའི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གསོན་པོའི་ལུས་ལ་བདག་མེད་ན་སྲོག་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བྱེད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་རྐྱང་པ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིའི་བུམ་པ་སོགས་ལ་བདག་མེད་པས་ན་སྲོག་ཀྱང་མེད་པ་བཀོད་པ་དང་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགག་པ་མཛད།

ཡང་ཤུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་སྤྲུལ་འཁྲུལ་བ་དང་བརྒྱངས་པའི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ཡིན་ཡང་སྤྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། བདག་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་འདོད་ཟེར་བ་ལ། དཔེར་ན། སྤྲུལ་དེ་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པ་བཞིན་དུ། བདག་དེ་ཉིད་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ནའང་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པས། གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་ན་ངེས་པར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་འགོག་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟག་པའི་བདག་དང་མི་རྟག་པའི་བདག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། དཔེར་ན། གོང་བུ་འདིའི་རང་བཞིན་རྟ་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་ལུག་ཡིན་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་འདོད་དོ།།

བདག་ཆ་མེད་གཅིག་པུ་བ་འགོག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྟོག་གེ་འབར་བར་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ལུས་ལ་བདག་རེ་

རེ་གནས་ཤིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆ་མེད་པས་ཕན་ཚུན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གྲོལ་ན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཅིག་བཅིངས་ན་ཐམས་ཅད་བཅིངས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དཔེར་ན། ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་སྨུན་པ་འཐིབས་པའི་གཞི་དེ་ག་རང་སྣང་བ་ཤར་བའི་གཞི་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་བཞིན་བདག་ཀྱང་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་པུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབས་སོ།།

བདག་རང་དབང་བ་འགོག་པ་ནི། ཕུང་པོའི་ཆ་ཤས་སོགས་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པའི་བདག་རང་དབང་བ་མེད་དེ། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བདག་ཡན་གར་བ་ཞིག་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་མ་བཟུང་བར་ཀ་བ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་དགོས་ན་དེ་འདྲ་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་གོ།

ཁ གནས་མའི་བྱུས་འདོད་པའི་བརྗོད་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ།

དེ་ལ་རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པའམ། རྟག་མི་རྟག་དང་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། དེའི་གནད་ནི་བདག་གམ་གང་ཟག་ཅེས་པ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་འཛོག་ན་ཕྱི་རོལ་

མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་ལྟར་རྟག་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཕུང་པོ་མ་བཟུང་བར་ཡང་བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། ཡང་བདག་དེ་ཕུང་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དུ་མར་འགྱུར་བ་དང་། ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ན་བདག་ཀྱང་འཇིག་པས་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་ཚེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལན་གང་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མ་ཟད། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུའང་འདོད་ལ། ལས་དགེ་མི་དགེའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་སོགས་ཡིན་པས་རྫས་ཡོད་དུའང་འདོད་དོ།།

གང་འགོག་རྒྱུའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཅེས་པ་ནི། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་དང་རྒྱུན་གང་ལའང་བརྟགས་པ་མིན་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་སོགས་ལས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་པ་ནི། གནས་མ་བུ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་རང་རྐྱ་བའི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དམ། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་བདག་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་

དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་སྨྲས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ན་རང་ལུགས་དང་མཐུན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་དེ་དེ་འདྲའི་རྫས་བཏགས་གང་ཡང་མིན་ལ། ཕུང་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་དོན་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གོ་སྙམ་དུ་འདོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འོ་མའི་ཚོགས་པའི་རྟུལ་རྫས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་འོ་མར་འདོགས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་འོ་མ་ལོགས་སུ་མེད་པ་བཞིན། ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་བདག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་ཕུང་པོ་རྣམས་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བདག་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག

ཡང་གནས་མ་བུ་པས་དེ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་བྱེད་འདོད་ནས། ཕུང་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ནི། དཔེར་ན། བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་འདོགས་མི་ནུས་པས། བུད་ཤིང་རྒྱུར་བྱས་ནས་མེར་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ན་མེ་དང་བུད་ཤིང་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པ་ལྟར་གང་ཟག་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བུད་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་ན་ནི་བདག་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་རྟག་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བུད་ཤིང་དང་མེ་གཉིས་དུས་སྔ་ཕྱི་བའི་གཞན་ཡིན་པ་ལྟར་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་རྒྱུར་བྱས་པའི་དོན་ཕུང་པོས་བདག་གི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། བདག་དེ་ཉིད་ཕུང་

པོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བུད་ཤིང་མེད་ན་མེ་མེད་པ་བཞིན་ཕུང་པོ་འདོར་བའི་ཚེ་བདག་འདོར་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་འགོག་པར་མཛད།

ཡང་གནས་མ་བུ་པའི་ལུགས་ལ་བདག་དེ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གིས་ཤེས་བྱར་འདོད་པ་ལ། གལ་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཤེས་ལ། བདག་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་ལ། གཟུགས་ལས་གཞན་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེར་ན། དེ་ལྟ་ན་བདག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འོ་མ་སོགས་ལའང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འོ་མ་ཤེས་ལ། འོ་མ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སུའང་བརྗོད་དུ་མེད། གཟུགས་ལས་གཞན་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་བཤད་ཆོག་པས། ཁྱེད་རང་གིས་ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། ལྔ་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་བདག་ཁོ་ན་བཞག་པ་དང་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། ཡང་བདག་དེ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེར་བ་ལ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ན་སྒྲ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞན་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་ཞེར་བ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་འདྲ་ལ། དབང་ཤེས་ལྔ་སྤྱོད་ཡུལ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཀྱང་གནོད་པར་གསུངས།

གཞན་ཡང་། བདག་རྫས་ཡོད་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་གྲུབ་དགོས་པས་བརྗོད་མེད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་

ནི། དཔེར་ན། གནས་མ་བུ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་གཟུགས་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པའི་བརྗོད་མེད་དུ་མི་འདོད་པ་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མེད་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཁྱོད་རང་གིས་བུམ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་ལས་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཡང་བདག་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་ན་དངོས་པོར་མེད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་ཤེས་དངོས་པོ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་རང་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་བཞིན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ངེས་པར་མཐོང་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བདག་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་མི་ལྡན་པས་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ་འགོག་པར་མཛད།

ཡང་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་ལས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ངེས་པར་དུ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པས། དེ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ནང་ཕན་ཚུན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས།

གོང་དུ་བགྲངས་པའི་དགག་བྱའི་བདག་གི་རིམ་པ་གསུམ་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ག རང་རྒྱུ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པ།

 སྤྱིར་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནང་པའི་གཞུང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་འགོད་པར། རང་དབང་བའི་བདག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་བོང་རྭ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་བྲལ་སྒྲུབ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་ཅིང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་རྟག་པ་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དེའི་ཟུར་གཉིས་པ་ཕུང་པོ་དང་རང་དབང་བའི་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། དེར་ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་ཕུང་གཉིས་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་འདོད་ན། གཟུགས་ལས་སེམས་ལོགས་སུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་ལྟར། བདག་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་མཚན་ཉིད་ཐ

དད་པར་དམིགས་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རིགས་པ་གཞན་ཞིག་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ། ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། ཕྲོད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བས་འགོག་པར་མཛད་ཅིང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཡིན་ན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདག་དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་རྐྱ་བའི་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད། བདག་གི་བར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྐྱ་བའི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་ངར་མི་འཛིན་པས་དེ་ལ་ང་ཡི་བ་གཅིག་པུ་བཀག་པ་དང་། ནང་ལ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀར་འཛིན་པ་སྲིད་པས་དེ་ལ་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་དབང་བའམ་རང་རྐྱ་བའི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ།།

༩ བདག་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

ཀ བདག་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་ཚུལ།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བདག་བཀག་པ་ལ། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་བདག་མེད་ན་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང་། བློས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ངོ་སྐམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་པོ་འཛོག་མི་ཐུབ་པ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་འཛོག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱོན་འཕེན་ཚུལ་ལན་དང་བཅས་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་དང་། གོང་དུ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་དོ་ཞེས་རྩོད།

དེ་ལ་སྤྱིར་བདག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཡུལ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་དང་། དགག་བྱའི་བདག་གཉིས་ལས། ང་འགྲོ། ངས་བདེ་སྡུག་མྱོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ང་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་སོགས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་ང་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་བྱ་ཡི། སྤྱིར་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པར་འདོད་པ་མིན་པས། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་བདག་དང་དགག་བྱའི་བདག་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཚེ་དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་མེད་ཀྱང་། གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་གང་ཟག་

ཅིག་རྐྱེན་རྒྱུ་ཡོད་པས། ལས་གསོག་པ་པོ་དང་བདེ་སྡུག་སྤྱོང་བ་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སྨྲ་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། མུ་སྟེགས་པ་ནས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་ཟག་འཛོག་ཚུལ་ནི་ཧ་ཅང་མཐར་ལྷུང་བས། མུ་སྟེགས་པས་འདོད་པ་ལྟར་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་འདོད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་འཛོག་ལ། དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སྤྱོང་བ་པོར་ཁས་བླངས་པས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་དོ།།

གཞན་ཡང་ཤིང་རྟ་དེ་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་བ་དང་རང་དབང་བ་སོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གཏན་མེད་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུ་བ་དང་རང་དབང་བ་སོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བརྟས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་བླང་བྱའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ལས་དང་། བདག་ནི་དེ་དག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གསུངས།

མདོར་ན་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བས་ལས་དང་བདེ་སྡུག་སྤྱོང་བ་པོ་འདོད་པར་མཚུངས་པས། བདག་མེད་ན་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་བདེ་སྡུག་སྤྱོང་བ་པོ་མེད་པར་འགྱུར་སྙམ་པ་ལ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་བདག་དང་བདེ་སྡུག་སྤྱོང་བ་པོའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྩོད་སྤོང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ ཐ་སྙད་དུ་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་འཛོག་ཚུལ།

སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལ་འཛོག་ཅིང་། ལྷས་སྦྱིན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ང་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ངའི་ཆ་དུ་མ་འཇོག་རུང་སྟེ། དཔེར་ན། དགེ་སློང་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཆ་སོགས་སོ་སོར་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་འབྱུང་བས། ངའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་མིའི་ལུས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དང་། དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུད་འགྲོ། མི་ལའང་ཕོ་དང་མོ་སོགས་གང་ཚོགས་རྒྱུའི་ཕུང་པོའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་འཛོག་དགོས་སོ།།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་འཛོག་མཚམས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཐལ་ཆེས་ན་རྟག་མཐར་ལྟུང་བར་འགྱུར་ལ། དགག་ཕྱོགས་ཐལ་ཆེས་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་འཛོག་མི་ནུས་པས་ཆད་མཐར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས། རང་རང་གི་བློ་དང་འཚམ་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟུང་བའི་འཛོག་མཚམས་རེ་རིགས་པ་དང་ལུང་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ཏེ་འཛོག་པར་བྱེད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟེན་སའི་ལུང་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དྲངས་པར།

ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །
བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །
ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་འོ། །[8]

ཞེས་པའི་མདོ་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། མདོ་འདིའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཏེ། དོན་སྨྲ་བ་ཆེར་གྱིས་ཕུང་པོ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཕུང་པོ་ནི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་བྱེད་ཅིང་། སྤྱི་ར་ཡ་གྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་པ་འཛོག་པས་ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་གོང་གི་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ལ་དེ་ཡང་། "ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་འོ། །" ཞེས་པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པར་སྨྲའོ། །ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ནི། གང་ཟག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་གང་ཟག་རྙེད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་ཕུང་པོའི་གསེབ་ནས་བཙལ་ན་རྙེད་དགོས་པ། "ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས" ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེའི་ནང་ནས་བཙལ་བའི་ཚེ་གཞན་རྣམས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར

8 སྡེ་དགེ བསྟན། དབུ་མ། འ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ཤོག ༢༥༨-བ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༨༠ ཤོག ༤༥༢ ཚིགས་བཅད་འདི་བོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་དུ་མི་བཞུགས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམ་ཤཱཀྟར་ཏྲི་པཱ་ཋི་དང་ལྷག་ཁ་མགོ་སློབ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་རབ་གླིང་གཉིས་ཀྱིས་པཱ་ལིའི་དཔེ་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྡོ་རྗེ་མོའི་མདོ་ཞེས་པར། (ལྷག་ཁ་དེབ་གཟུགས། རྡོ་རྗེ་མོའི་མདོ། ཤོག ༢༩༥)"ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཤིང་རྟ་མིང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་སེམས་ཅན་ལ། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །''ཞེས་ཚིག་རིས་ཙུང་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་ལ། འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་ ཚིགས་བཅད་འདི་མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་མ་རྡོ་རྗེ་མོས་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་ལ་སྨྲས་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་ཁྲོད་ཀྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ་རྣམས་སུ་ཚིགས་བཅད་འདི་དགྲ་བཅོམ་མ་བྲག་གིས་བདུད་ལ་སྨྲས་པར་གསུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་འགྱུར་ཁྱད་ཙམ་ལས་གང་ཟག་ལོགས་པ་ནི་མིན་པར་སེམས།

མི་རུང་བས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཛོག་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས། མདོ་ལས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་པས། འཛོག་བྱེད་གཞན་ཞིག་དགོས་པ་ཤུགས་ལ་ཐོན་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོག་མི་ནུས་པས་ཡུལ་གྱི་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་གནོད་མེད་ཅིག་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་དགོས། འོན་ཀྱང་བློ་གནོད་མེད་དེ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་དེའི་གདགས་གཞིར་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཕུང་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དེའི་གདགས་གཞིར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་མི་ལྟོས་ན་མིའི་ཕུང་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་གདགས་གཞིར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་མདོ་ལས"ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས"ཞེས་པ་དེ་ལ་དགག་ཕྱོགས་ནས་འཛོག་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་དེའི་གདགས་གཞིར་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པས་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་དེའི་མཚན་གཞིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཅིག་ཁས་ལེན་ལ། དེ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་འཛོག་པའི་ཚེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་མང་པོས་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་ཙམ་དང་། ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་པུ་དང་། ཁ་ཅིག་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དང་། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་གཉིས་དང་། དབུ་མ་

རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འདོད་དོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་ཡིན་མི་ཟེར་བར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་པོ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཤིག་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་གོ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ང་ཙམ་བདག་ཏུ་འཇོག་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྐམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ང་ཙམ་ཞིག་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཏུ་བརྗོད། དེ་ཡང་གང་ཟག་ཅེས་པ་སྨྲ་སྐེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་འདི་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འང་མེད་ལ། རང་སྡེ་འོག་མས་བཤད་པ་ལྟར་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་པའང་འདོད། འོན་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཤིང་རྟར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་གདགས་གཞི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་ཞེས་མིང་ཙམ་ཞིག་བཏགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཤིང་རྟ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རུང་བ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་སྐམ་པ་འབྱུང་བ་ན་ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་། དུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་བདག་གི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། ཕུང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཞིག་དེའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་རྒྱུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། བདག་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ལྟར་

ན་ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ང་འགྲོ་ང་བསྡད་ཅེས་པ་ལྟར་གྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་བསྙོན་མེད་དུ་འཛོག་ནུས་པས་གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་དོ།།

ག ཞར་བྱུང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ།

སྤྱི་ར་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་དང་། ཚེ་འདིའི་ལུས་རྟེན་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད། རྒྱང་འཕེན་པས་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་བྱུང་བར་འདོད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་རྒྱུ་མེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་རྟག་པའམ་ཤེས་པ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་བཀག་སྟེ། རྟེན་གཟུགས་ཕུང་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་པ་དང་། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རང་རང་གི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སླར་ཡང་ལུས་རྟེན་གསར་པ་ཞིག་ལེན་པར་འདོད།

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་མོད་གཙོ་ཆེ་བ་ནི། ཉེར་ལེན་སྔོན་སོང་དང་། རྒྱུ་

རིགས་མཐུན་པ་སྟོན་སོང་། གོམས་པ་སྟོན་སོང་། སྦྱོང་བ་སྟོན་སོང་གིས་སྒྲུབ་པའོ། །ཉེར་ལེན་སྟོན་སོང་གི་རིགས་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་རྒྱུ་ལ་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་ལ་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་རེ་ཡོད་དགོས་ལ། བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གཟུགས་ཕུང་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་སོགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཕ་མ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཁུ་ཁྲག་སོགས་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ལུས་འདི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་སྔ་མ་ལ་དཔྱད་པ་ན་རྫས་རྒྱུན་གྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པར་འདོད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཞིག་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་མིན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ནས་ཀྱི་སྨྱུ་གུའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པ་དངོས་ནི། བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པ་རྒྱུ་རིགས་མཐུན་སྟོན་སོང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པར་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་

ཀྱི་སྨྱུ་གུ་འབྱུང་བ་དང་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་འབྱུང་གི་ཕན་ཚུན་ལྡོག་སྟེ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་ནི། ཐ་མལ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་ན། གཟུགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུར་ཅམ་གྱི་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་འགྲོ་དགོས་པས་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱི་རིགས་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་ལ། འགའ་ཞིག་མི་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ནུས་པས་གཟུགས་ཅན་ཀུན་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བར་འདོད།

སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་པ་གོམས་པ་སྔོན་སོང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱིས་པ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གསལ་ཞིང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་ཆགས་སྡང་ཆེ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རང་ཉིད་གོམས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་རང་གི་ངང་གིས་ཆེས་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་འབད་ཀྱང་ཤུགས་ཆུང་ལ་རྒྱུན་ཐུང་དུ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་བཀག་ཀྱང་ཤུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་རང་གི་སྒྱུར་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་ཆགས་སོགས་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བ་དང་། དགེ་སོགས་གོམས་འདྲིས་ཞན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྦྱོང་བ་སྔོན་སོང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་ཏེ་གནས་དང་ཡོ་བྱད་གཉེན་ཉེ་དུ་སོགས་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་མཁན་དེང་དུས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ན་གཟུ་བོར་གནས་པའི་དཔྱོད་ཚུལ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་ལ་བསྐྱོན་པ་ཡིན། དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་ཕྱི་མར་འཕོས་པ་ཞིག་མེད་ན་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་མེད་དུ་དྲན་པ་རྣམས་ཡོང་མི་ཐུབ་པས། སྦྱོང་བའམ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དྲན་པའི་ཚུལ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དྲན་པ་དང༌། དང་པོ་མི་དྲན་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་གནས་དང་ཡོ་བྱད་སོགས་མཐོང་བ་ན་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་བློ་བུར་དུ་དྲན་པའང་ཡོད། བྱིས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གིས་ལོ་ལྔ་དྲུག་ལ་སོན་ཚེ་རིམ་གྱིས་བརྗེད་འགྲོ་བ་ཡིན། རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དྲན་ཚུལ་དེ་ནི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཤིང་དྲན་པ་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ། དྲན་པ་སྐྱེས་པ་ན་རང་ཉིད་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་གསོན་པོར་གནས་པའི་མི་གཞན་གྱི་གནས་ཚུལ་སྔར་མཐོང་ཐོས་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པ་ལྟར་དྲན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སེམས་དེ་ཚེ་འདིའི་སེམས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་བཞིན་དུ། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཀྱང་སེམས་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བར་ངེས་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའང་འགྲུབ་པར་འདོད་ལ། རིགས་པ་ནི། ཐ་མལ་པ་འཆི་ཁ་མའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།། །།

སྐབས་དྲུག་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ།

༡ སྤྱིར་བཤད་པ།

དེ་ལ་གོང་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ལས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའམ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་མཉམ་དུ་བཀྲལ་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་གཟིགས་ནས། རང་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཅས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་དུ་བཀྲལ་བའི་སྲོལ་བཏོད་ཚུལ་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་སྨྲས་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་འདི་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ས་སྡེ་ལྔ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་སོགས་མཛད།

དེ་ལ་ཐེག་བསྡུས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་མ་བསྟན་པའི་དོན་གལ་ཆེ་བ་བཅུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱས་

པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། སློབ་དཔོན་དེས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་། མཐར་ཐུག་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་རགས་ཙམ་དཔོག་ན་ནུས། དེ་ཡང་དོན་བཅུ་ལས། དང་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ནི་ཀུན་གཞི་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་སྨོས་ལ། དེ་ཡང་རྟེན་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞིས་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་སད་སྟོབས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེས་ཤིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་ལ་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞི་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་ཉིད་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པའམ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དང་། སྟོང་གཞི་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་དེས་སྟོང་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི། སྦྱིན་སོགས་ཕལ་པ་རྣམས་རྒྱུ་དང་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་ཞིང་། ལྔ་པ་དེའི་རབ་དབྱེ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིན་དྲུག་སྒོམ་པའི་རབ་དབྱེ་སྟེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་ལ་བྱའོ། །དོན་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་བསླབ་པ་གསུམ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གསུམ་མོ། །དགུ་པ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་། བཅུ་པ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་

ཏེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་འདོད་དོ།།

གོང་དུ་བཀོད་པའི་ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་དོན་བཅུ་ལས་ལྷ་གྲུབ་དང་འབྲེལ་ཆེ་བ་ནི་དང་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་གཞི་དང་། གཉིས་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སོགས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཐད་དུ་མདོར་བསྡུས་རེ་བཤད་ཟིན་ལ། འདིར་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་དོ།།

༢ ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ།

ཀ གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཚུལ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ནི། གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ལ་ལུགས་འདིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དབུས་མཐར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཀུན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོར་བཤད་ལ། དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲི་བཅས་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་

ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་དང་ཕྱིའི་ཆོས་སོགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ལའང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་ཚོག ཐེག་བསྡུས་སུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་པས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པའི་མཐར་ཐུག་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང་། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲིབ་གཉིས་སོགས་དྲི་མ་ཀུན་དང་མི་ལྡན་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་ལམ་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། བཞི་པ་ནི་ལམ་དེ་དག་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཉིས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ལ། དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་མིན་ནོ།།

སྤྱི་ར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་གཞན་རྒྱས་པར་མ་བཤད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། གཞན་དབང་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་ས་དང་བསྡུ་བ་དང་ཐེག་བསྡུས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དབང་ཀུན་བརྟགས་སུ་འཛིན་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དབུ་མའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་རིགས་པ་དུ་མས་སྒྲུབ་པར་མཛད་དོ།།

དེས་ན་ལུགས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་གཞིའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས། རྟོག་པའི་སྣང་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་དེ་དང་དེ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བརྗོད་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་རྟོག་འཇུག་པའི་གནས་སུ་མིང་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། རྟོག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྔོན་པོ་དེ་རང་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ནི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སོང་བ་མ་གཏོགས། དེ་དག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་སྔོན་པོ་རང་གི་ངོས་ནས་སྒྲ་བློའི་ཡུལ་དུ་སོང་ན་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པ་ཡིན། ཆོས་བདག་དེ་ལ་ངོ་བོ་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་རེ་འཛོག

དེ་ལས་གཞན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དམ་སྣང་ཆ་ཙམ་མིན་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་གྲུབ་པ་དེ། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེའི་གཟུང་བྱའི་སྔོན་པོ་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་ནས་རྟུལ་དུ་མ་འདུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དགག་བྱར་གྲུབ་དགོས་སོ།།

ཁ གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐྱུར་འདེབས་དེ་དག་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཁེགས་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་གཞི་རང་ལྡོག་རྟོག་བཏགས་སུ་མ་ཟད། གཞི་ལྡོག་རང་མཚན་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་གཞི་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པར་ཐེག་བསྡུས་དང་། བྱང་ས། བསྡུ་བ་སོགས་ལས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་གཏན་ལ་ཕབ་བོ།།

དེ་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་དེ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞིར་སྣང་བ་དང་། འཇུག་གཞི་དེར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཕལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་བློ་རྟོག་པས་སྣང་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན། དེ་ནི་ཡིད་བློ་རྟོག་པས་གཟུགས་

སོགས་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་དུ་བརྟགས་པ་ན། སྔ་རྟོག་གིས་བརྗོད་པ་དང་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཟུགས་སོགས་རང་གི་ངོས་ནས་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ཞིག་ལ་འཛོག

གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སོགས་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་བདག་དང་། དེ་བཀག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཛོག་ན། འོན་གཟུགས་སོགས་མིང་དང་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དེ། གཟུགས་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་གམ། གཟུགས་སོགས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་དབང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། དེས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་མི་རུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཞི་ལྡོག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་གམ། དེའི་རང་ལྡོག་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག སྔ་མ་ལྟར་ན། གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་གྲུབ་པས་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་སོགས་མིང་བརྡའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཚུལ་འདི་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་བཀག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མི་ཚང་བས། དེ་ལུགས་འདིའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་ཇི་ལྟར་རིགས་ཤེ་ན།

དོན་ཚན་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་པ་ལ། ༡ དབང་ཤེས་གཅིག་ལའང་བག་ཆགས་སོ་སོའི་དབང་གིས་སྣང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་

ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་སྔོན་པོ་རིགས་མཐུན་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་ཞིང་། སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པར་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོ་མིང་བརྡའི་གཞིར་མིང་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན། དེས་ན་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་གཅིག་གི་སྣང་བ་ལའང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དབང་ཡིན་པ་དང་། མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མིང་བརྡས་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ནུས་པའི་རྟོག་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་སྣང་ཚུལ་དང་། བག་ཆགས་ལའང་ནང་གསེས་རིགས་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་སོགས་ཡོད་ཚུལ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་ཟིན།

༢ སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བར་མ་ཟད། སྔོན་པོ་སྣང་ཚེ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྣང་བས་མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་སྒྲ་རྟོག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྔོན་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དེའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྔོན་པོ་མིང་བརྡའི་གཞིར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ལྟར་ཡིད་ཀྱིས་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས། དེའི་ངོ་བོ་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ལན་འདེབས་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པའང་

མིག་ཤེས་དེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བློ་ལྡན་སྐྱེས་ལ་གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་བརྡའི་གཞིར་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་མི་འཆར་བར། སྒྲ་རྟོག་གིས་བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་གཞིར་སོང་བར་འཆར་གྱི་ཡོད།

༣ སྔོ་སོགས་མིང་བརྡའི་གཞིར་ཡོད་ཙམ་དང་དེར་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྔོན་པོ་དེ་སྔོན་པོ་ལ་གཟུགས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་མིང་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ནི་དེ་མིང་བརྡའི་གཞིར་ཡོད་ཙམ་གྱི་དོན་དང་། སྔོན་པོ་དེ་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་། སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པས་ཞེན་པའི་ཞེན་གཞིར་མིང་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ནི། མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གནས་སུ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་ནོ།།

༤ གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་དགག་བྱའི་སྐབས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་གཉིས་མི་འདྲ་ཚུལ་ནི། སྔ་མ་ནི་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པས་ཞེན་པའི་བློ་ནས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སོགས་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སོང་བར་སྣང་ཞིང་། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་ཀྱང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་ནས་གཟུགས་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ཞེན་པའི་གཞིར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན།

༥ གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ཚུལ་ནི། གཟུགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས

ན་དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཚ་དེ་རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་ལ། གཟུགས་སོགས་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་སོང་བ་ལས་དངོས་དབང་གིས་དེར་མ་སོང་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན།

༤ མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་སྔོན་པོ་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་ཞིང་། དེས་དྲངས་པའི་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱའི་རང་ལྡོག་དངོས་མེད་ཡིན་ཟེར་ཡང་བུམ་སོགས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་རང་གི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་གནས་ཚོད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཆོས་བདག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད།

དེས་ན་གཟུགས་སོགས་མིང་བརྡ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དངོས་ནི། ཐེག་བསྡུས་དང་། བྱང་ས། བསྡུ་བ་གསུམ་ལས་རིགས་པ་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བས་འདིར་ཐེག་བསྡུས་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་འགོད་པ་ལ། ༡ བདག་ཉིད་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་། ༢ བདག་མང་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་། ༣ བདག་འདྲེས་འགལ་བའི་རིགས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའོ་

སྣམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལྟོ་ལྡིར་བ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། འཇུག་གཞི་དེར་ལྟོ་ལྡིར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན་ལྟོ་ལྡིར་བ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་བུམ་པའི་སྣམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡང་བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་མ་སྦྱར་བར་ཡང་བུམ་པའི་སྣམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་ཡོད། འདིས་ནི་འོག་གི་རིགས་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་མིང་མང་པོ་དང་མིང་གཅིག་པ་གཉིས་མིང་གི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་འཛིན་ཅེས་པའི་བུ་གཅིག་ལ་རབ་ཏུམ་བྱུང་གོང་དུ་ཚེ་རིང་ཞེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་རྗེས་བསྟན་འཛིན་ཅེས་པའི་མིང་གཉིས་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བུ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚེ་རིང་དང་བསྟན་འཛིན་སོགས་མིང་དུ་མ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དུ་མར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་རིགས་ཉེར་སྲས་དང་། བྲམ་ཟེ་ཉེར་སྲས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཉེར་སྲས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུད་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགག་བྱ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་ན། སྔོན་པོ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་སྣང་བའི་སྔོ་འཛིན་དེ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་ན་སྔོན་པོ་དེ་རང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་གྲུབ་པས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་

བསྟུས་དང་བསྡུ་བ་དང་བྱུང་ས་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཚུལ་འདི་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་བཀག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ཚང་ངོ་།།

༣ གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

དའི་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་དབང་མངོན་ལས་རྫས་ཐ་དད་དམ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དམ་སྣང་ཆ་ཙམ་མིན་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་དང་རྒྱང་ཆད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་བདག་གམ་ལུགས་འདིའི་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན། ཕྱི་དོན་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་ཞེས་པ་བློ་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ལོགས་སུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་རྫོམ་གཞིར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཤིག་ལ་འདོད། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་ནི་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་ཡོད་ཚུལ་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཆ་མེད་བསགས་པ་ལས་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་པ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པར། ཤེས་པའི་སྣང་ཆ་ལ་བློས་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་གནས་སྐབས་ལ་འཇོག་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཧྲི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་མཐར་གཏུགས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ངོས་ནས་རྫོམ་གཞི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་བསགས་ནས་གྲུབ་པ་མིན་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་

ཅམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད།

གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་པ། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་མངོན་སུམ་དང་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཛོག་དགོས། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགག་བྱ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དངོས་བཤད་པ་ལ། ༡ ཐེག་བསྡུས་སུ་བཀོད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་ཤེས་མི་མཐུན་པ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ནང་ཤེས་པའི་སྣང་ཆ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་གཤེར་ཡོར་བ་གང་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་དོན་ལ་ཡང་བརྟན་གཤེར་ཡོར་བ་གང་པོ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན། ཆུ་ཀླུང་ལ་དུད་འགྲོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་བློ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཏུང་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བས་ཆུ་ཀླུང་དེ་ཉིད་གནས་ཁང་དང་བཏུང་བ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་ཕྱིན་རང་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན། དབང་མངོན་དེ་ལ་དོན་གཟུགས་སོགས་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། དེ་འཛིན་དབང་མངོན་ཡང་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས། དབང་མངོན་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་བལྟ་བྱའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་ཡང་ལྟ་བ་པོ་གཉིས་ལ་འདོད་མི་འདོད་སོ་སོའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ན་བལྟ་བྱའི་དོན་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀར་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟས་ཞིམ་མི་ཞིམ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་རྣམ་པ་གཏད་

པ་ཡིན་ན། མི་གཅིག་ལ་ཞིམ་པོ་ཡིན་པའི་ཟས་དེ། མི་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིམ་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མི་གཅིག་ལ་མི་ཞིམ་པ་ཡིན་ན་མི་གཞན་ལའང་མི་ཞིམ་པ་ཡིན་དགོས་པས། གཞི་གང་དུ་གང་ཟག་གང་དང་གང་གིས་ཅི་མཐོང་ཡང་མཐོང་ཚུལ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཟས་ཞིམ་མི་ཞིམ་ལ་སྣང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་བཞིན་སྣང་གཞིའི་ཟས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཞིམ་མི་ཞིམ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཟས་ཞིམ་མི་ཞིམ་ཞེས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་མ་གཏོགས་བློའི་སྣང་ཚུལ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་པར་འདོད་དོ།།

༢ ཐེག་བསྡུས་སུ་བཀོད་པའི་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་ནི། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན། འདས་མ་འོངས་དགག་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་བློ་ལ་སྣང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཁང་མིག་ཆུང་ངུའི་ནང་དུ་གླང་པོ་ཆེའི་ཁྱུ་འཁྲིགས་པ་མེད་ཀྱང་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་ཀྱང་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ།།

༣ དམིགས་བརྟག་ལས་གསུངས་པའི་རྡུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཕྱི་དོན་རགས་པ་ཡང་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དབང་མངོན་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་

དབང་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། དེའི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྡུལ་རགས་པའམ་འདུས་པ་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྡུལ་འདུས་པ་དེ་ཉིད་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་ཡིན་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འགོག་པར་མཛད། མདོ་སྡེ་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་གཟུང་དོན་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ།།

༤ ཉི་ཤུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་རྡུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡུལ་གྱི་ཆུང་ཤོས་མཐར་ཐུག་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ཡང་བརྟགས་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཕྱོགས་བཞི་དང་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀྱི་རྡུལ་བཅས་དྲུག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་ཤར་ལ་བསྟན་པའི་ངོས་དེ་ལ་ནུབ་སོགས་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཤར་རྡུལ་ཕྲ་མོའི་གོ་སར་ཕྱོགས་གཞན་ལྔའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རྡུལ་ཕྲན་དྲུག་པོའི་གོ་ས་འདྲེས་པའི་སྐྱོན་དང་། གོ་ས་འདྲེས་པ་ཡིན་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཇི་ཙམ་བསགས་པའི་གོང་བུ་དག་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་དང་ཚད་མཉམ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ།།

༥ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། རང་སྡེ་དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ལ་སེམས་ཙམ་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བློ་གང་གིས་རིག་ཅེས་དྲིས་པའི་ཚེ། སྔོ་སེར་སོགས་སོ་སོར་རིག་ཅིང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རིག་ཅེས་ལན་བཏབ་པ་ལ། སྔོ་སེར་སོགས་རིག་པའི་བློ་དེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཞེས་སླར་ཡང་དྲིས་པས། བློ་དེ་ཕྱི་དོན་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱི་དོན་རིག་པར་འཇོག་ཅེས་སྨྲས། དེ་ལྟ་ན་དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཟླ་གཉིས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པས་དབང་ཤེས་དེས་ཀྱང་ཟླ་གཉིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། བློ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ཕྱི་དོན་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་པ་ལ། དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ན་རེ། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་འཁྲུལ་པ་ཅན་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། འོ་ན་སྔོ་འཛིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་སྔོ་འཛིན་སྔ་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བས། དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་བཀག་གོ།

༦ ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འགོག་ཚུལ་ནི། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་སྣང་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཞེས་པའི་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་། ངེས་པ་ནི་ཁྱབ་པ་སྟེ། མདོར་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའོ། །དེའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཚད་མས་དམིགས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ནམ་དམིགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་

ཡང་རང་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་ཁྱབ་ལ། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རང་རིག་གིས་ནམ་དམིགས་པའི་ཚེ། སྔོན་པོ་ཡང་སྔོ་འཛིན་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་དགོས་ལ། རྫས་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྔོ་སེར་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཡུལ་ཅན་མེད་ན་ཡུལ་མེད་དགོས་པར་བཤད་པས་ཡུལ་གྲུབ་པ་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འདོད་དོ།།

གོང་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལས་རྟུལ་འདུས་པ་དང་ཕྲ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། རྟུལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྟུལ་ཆ་མེད་དངོས་སུ་འགོག་ཅིང་ཕྱི་དོན་བརྒྱུད་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་ཤེས་མི་མཐུན་པ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་དང་། རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ། གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་དངོས་སུ་འགོག་པར་བྱེད་དོ།།

༩ རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ།

ཀ རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན།

དེ་ཡང་ལུགས་འདི་ལྟར་ན་དཔེར་ན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་སྐྲ་ཤད་འཇོག་པ་དང་ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་ཡིན་པ་མེད་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་འཇོག་པ་དང་ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་གང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཆོས་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས། གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་ནས་ཚུར་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བཞེད།

དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ན། གང་ཟག་ལྷས་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ལྟ་བའི་ཚེ། བལྟ་བྱའི་བུམ་པ་དེ་ལྟ་བ་པོ་གཉིས་ཀའི་མིག་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནམ། རེ་རེ་བའི་མིག་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བུམ་པ་དེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་བུམ་པ་དེ་བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷས་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བུམ་པ་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ། གཅིག་ལ་སྣང་བའི་ཆ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྣང་

ཡང་བུམ་པ་ཙམ་བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཆ་དེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བརྗོད་པ་མིན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་ཙམ་དེ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་གིས་བརྗོད་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་ཞིང་། དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་བརྗོད་པའི་ཚིག་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཚིག་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷས་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་རང་རང་གི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་བུམ་པ་ནི་རང་རང་གི་མིག་ཤེས་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་སོ།།

བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་པ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་ཕ་རོལ་ནས་ཚུར་བུམ་པའི་སྣང་བ་ཤར་བ་དེ། བུམ་པ་དངོས་མིན་པར་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤར་བའི་སྣང་ཆ་ཀུན་བཏགས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བུམ་པ་དངོས་ནི་བུམ་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་ལྟ་བུར་ཤར་བ་དེ་ག་ཡང་མིན་ཞིང་བུམ་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་ནི་གང་དུ་སྣང་བའི་གཞི་དེར་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གླང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མིན་ལ། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་དེའི་སྣང་ཆ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། བུམ་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣང་ཆ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དག་གིས། གལ་ཏེ་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སེམས་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སེམས་དེ་ཚད་མ་དེ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་

ལ། དཔེར་ན། སྨྲ་བ་པོའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་སོགས་ནི་སྨྲ་བ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པས་ན། ཉན་པ་པོས་སྨྲ་བ་པོའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་ལས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་དཔོག་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས། ཉན་པ་པོས་སྨྲ་བ་པོའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དངོས་སུ་མ་དམིགས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཉན་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་སྣང་བ་ལས་ཕ་རོལ་སྨྲ་བ་པོའི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། རང་གཞན་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་འདོད།

དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ༡ ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་དང་། ༢ རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་བ་ཡུལ་དང་འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བ་དང་། ༣ རི་མོ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཚེ་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆ་གཅིག་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་ཆ་གཅིག་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པར་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་རང་སྣང་བྱེད་ཀྱི་བློ་དེ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་། དེའི་སྣང་བ་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱང་ཆད་དུ་མེད་པའམ་བློ་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་བློ་དེའི་སྣང་ཆ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐེག་བསྡུས་ལས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དཔེའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་ན་མིར་སྣང་བ་དེ་སེམས་མ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ལས་རྫས་

གཞན་དུ་འང་མེད་པར་རྫི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེའི་སྣང་ཆ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བྱེད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་མེ་ལོང་དུ་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ན་དེ་མེ་ལོང་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་འང་མ་གྲུབ་པས། མེ་ལོང་དུ་བྱེད་བཞིན་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཤར་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་རྣམ་རིག་ཙམ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་མམ་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཙམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རིག་ཅེས་པ་གང་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་མི་གོ་བར་གང་རིག་པ་བློའི་སྣང་བ་ལ་གོའོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱིས་གང་བཟོས་དང་། སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་སྣོད་བཅུད་མི་འདོད་པ་ལ་ཟེར་བ་མིན་གྱི། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་བློ་ངོར་ན་བདེ་སྡུག་དང་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་འདི་དག་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའམ། སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་འདོད་པ་ལ་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་ན་རང་ཉིད་རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཅིག་ལ་ཐུག་དགོས་ཀྱང་། ཆ་མེད་བསགས་པས་གོང་བུ་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པས། བུམ་པ་གྲུབ་ཚུལ་འཇོག་མི་ཐུབ། དེས་ན་བུམ་པ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་བུམ་པའི་སྣང་བ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་བུམ་པ་ཡིན་ལ། བུམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱིས་གཏད་པ་མིན་པར། ནང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། མིག་ཤེས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པས། བུམ་པ་དེ་ནང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་དང་། ཤེས་པའམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ། དཔེར་ན། ཐ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་གྱིས་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་སྔར་ལས་ཆེ་བར་མཐོང་བའི་ཡིག་གཟུགས་དེ་རྣམས་ཚུར་ཕྱོགས་ཐ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་གྱི་

ངོས་ལ་ཡོད་པར་མི་སྣང་བར་ཕར་ཕྱོགས་ཤོག་བུའི་ངོས་ནས་རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་པར་སྣང་ཡང་། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་ཡིག་གཟུགས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཤོག་བུའི་ངོས་ནས་ཚུར་གཏད་པ་ཡིན་ན། ཆེ་ཤེལ་ཡོད་མེད་སུས་བལྟས་ཀྱང་ཡིག་གཟུགས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་མཐོང་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མི་མཐོང་། དེས་ན་ཡིག་གཟུགས་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་ཆེ་ཤེལ་དང་རྒྱུད་ཚད་དུ་མེད་པར་ཆེ་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ།།

གཟུགས་སོགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ངེས་པར་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་མི་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་དག་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་ཞིང་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོག་དགོས་ཀྱང་། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

ཁ རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཙམ་ཡིན་པའི་སྟེང་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་ཡོད་མེད་ནི་ཚད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ལ། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཏན་ནས་མེད་ན། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་འདི་ནི་བདག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་འབྱུང་བ་ནི་

རྨི་ལམ་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྟ་གླང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། དུས་ནམ་ཞིག་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་བདག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། མདོ་སྡེ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་འགགས་ནས་མི་སྣང་ན། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འདོད་མི་རིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་འདེབས།

དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་མཐོང་བར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་མཐོང་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ན་རེ། གལ་ཏེ་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ན། སྣང་བ་དེ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཡུལ་ངེས་པ་དང་། དུས་རེས་འགར་འབྱུང་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་བས་དུས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་དགོས་པས་ཡུལ་དང་དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྲ་དང་སྦྲང་བུ་སོགས་སྣང་ལ། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པ་དང་། ཡང་མིག་ནད་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་དང་སྦྲང་བུ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་དངོས་གནས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ལ། མིག་ནད་མེད་པ་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་དང་སྦྲང་བུ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ།

དེའི་ལན་དུ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་དབང་ལས་མ་ཡིན་ན་ཡང་། ཡུལ་ངེས་པ་དང་དུས་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་ཚད་མས་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་

ནའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྨི་ལམ་ལ་གྲོང་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་སྣང་ལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་བས་ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་དང་འདྲའོ། །གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྣང་བའི་སེམས་ཀྱང་ངེས་པ་མེད་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཚུངས་པའི་ཡི་དྭགས་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་ཆུ་ཀླུང་ལ་རྣག་གིས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། ལ་ལས་གཅིན་སོགས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་ལྟར་ཡི་དྭགས་ཀྱི་སེམས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མིག་ནད་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་དང་སྦྲང་བུ་སོགས་ཀྱིས་བཅིང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། མིག་ནད་མེད་པ་ལ་སྣང་བའི་དེ་དག་གིས་བཅིང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་འཇོག་ཟུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་དོན་བུད་མེད་དང་ཕྲད་པ་མེད་ཀྱང་ཕྲད་པ་ལྟར་སྣང་ནས་ཁུ་བ་ཕྱུང་བ་དང་། གཅན་གཟན་སྟག་གཟིག་སོགས་དང་ཕྲད་པ་མེད་ཀྱང་ཕྲད་པ་ལྟར་སྣང་སྟེ་སྐྲག་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྨྲོ།།

ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ན་རེ། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁང་མིག་ཆུང་ངུར་གླང་པོའི་ཁྲུ་འཁྲིགས་པ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་སད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྨི་ལམ་དང་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གཟུགས་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

ཤེས་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྨི་ལམ་དུ་གླང་པོ་སོགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པའི་དོན་མེད་པར་མ་སད་བར་དུ་ཤེས་མི་ནུས་པ་ལྟར། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་རྨི་ལམ་རྨི་མཁན་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། བག་ཆགས་ངན་པའི་གཉིད་ཀྱིས་སྨྲོས་པ་མ་སད་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བ་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་ཤིང་། ནམ་ཞིག་བག་ཆགས་ངན་པ་དེའི་གཉེན་པོ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་བག་ཆགས་ངན་པའི་གཉིད་སད་པ་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་རྨི་ལམ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་ལན་སྨྲོའོ།།

ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ན་རེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཉིད་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ན། གཉིད་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་བཟང་ངན་དག་གི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆུང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདྲ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ཡུལ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདྲ་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་བཟང་ངན་གཉིས་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ཀུན་སློང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱས་ལ། གཉིད་མ་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་བཟང་ངན་གཉིས་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་ཞིང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆུང་མི་མཚུངས་ཞེས་ལན་སྨྲོའོ།། །།

སྐབས་བདུན་པ། དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

ཀ སྤྱིར་བཤད་པ།

དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ་བསྒྲུབས་པའི་དགོས་པ་ནི། མི་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི་ཀུན་སློང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་མིན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ནི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་དགྲ་གཉེན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་། དེ་ནས་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་བཟུང་ནས་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་བསྒྲིབས་ཏེ། མི་གཙང་

བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་སོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་བདེན་པའི་བཟང་པོ་ཞིག་དང་། བདེན་པའི་ངན་པ་ཞིག་ཏུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་བཟང་ངན་སོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྡང་སོགས་སྐྱེས་ཏེ་ལས་སྣ་ཚོགས་གསོག་པ་ཡིན་ལ། བདེན་འཛིན་དེའི་འཛིན་ཚུལ་དང་འགལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་བློ་ལ་གོམས་འདྲིས་བསྟེན་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་འགག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུས་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་མ་ཟད། འདོད་ཆགས་ཀྱང་གནས་སྐབས་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་ལས་རྩ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་སྒོམ་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་མ་ཟད། ཞེ་སྡང་ཡང་གནས་སྐབས་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་ལས་རྩ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། དེས་ང་རྒྱལ་སོགས་ལའང་རིགས་འདྲ། དེས་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ཟད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྩ་བ་བཅད་ན་ཡལ་ག་སྐམ་འགྲོ་བ་བཞིན་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་བཅོམ་པས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་སྐབས་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་བསྒྲུབས་ལ། དེ་ནི་རང་ཅག་ལ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཕན་གནོད་དང་འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་དང་བྱ་བྱེད་འཇོག་སའི་གཞི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྙམ་པའི་འཁྲུལ་གཞི་ཆེ་ཞིང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་འཁྲུལ་གཞི་ཆུང་བས་ན། བདེན་དངོས་བཞེད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོ་བོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྒྲུབས། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་སླ་བར་དགོངས་ནས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་མཐའ་བཞི་སྟེ། བདག་དང་། གཞན་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་མཛད། སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་བཅས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་མཐའ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ། མཐའ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བའི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་གི་ལུགས་ལའང་། འབྲས་བུ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་

སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་དང་། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་ཐོག་མར་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་བདག་འགོག་པ་ལ་བསྟུགས་པ་ཡིན་ནོ།།

རིགས་པ་དེ་གོ་བདེའི་སྒྲོར་བར་བཀོད་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་གྱི་གཟེགས་མ་སྙེ་ཚ་ཤས་རེ་རེས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཕལ་བ་སོགས་འཇོམས་ནུས་པ་ལྟར། གཏན་ཚིགས་འདིའི་རྟགས་ཟུར་བཞི་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་རེ་རེ་ནས་འགོག་ནུས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད།།

མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སོ་སོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ནི་གཞན་སྡེ་གྲངས་ཅན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་གཙོ་བོ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ན་མི་རུང་བས། རྒྱུ་ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྨྱུ་གུའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་ཕར་

ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་མྱུག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་མྱུ་གུ་མྱུ་གུ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། མྱུ་གུ་ནི་ས་བོན་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་ན། རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་མྱུ་གུ་མི་གསལ་བ་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་སྐྱེའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་གལ་ཏེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། དེ་ལ་མྱུ་གུ་སོགས་གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་ཚོགས་པ་ལ་སྣམ་བུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་པས་འགོག་པར་མཛད་དོ།།

གཞན་ཡང་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བས་འགོག་ལ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་ན་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་དགོས་པ་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བས་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམ་ཡང་སླར་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕ་རོལ་གྲངས་ཅན་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དུས་སུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྐྱེད་དགོས་པ་དང་། གསལ་ཟིན་ནས་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་

མི་ནུས་ཏེ། གསལ་བ་སྣང་ནས་ཡོད་ན་དེར་བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ་སྣང་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བ་སྣང་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྣང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ།།

སྦྱོར་བ་ནི། རང་རྒྱུའི་དུས་སུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་སྨྱུ་གུ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུས་འགོག་གོ།

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། དེ་དག་གིས་གཞན་སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་དགོས་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་གཞན་སྐྱེའི་འདོད་ཚུལ་ལོ།།

དེ་འགོག་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་པ་འགོག་ནུས་ལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་སོང་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་གཅིག་གིས་རང་

གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བས། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། ས་ལྲྀུག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་སྨྱུ་གུ་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བས་སྨྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་མི་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་སྨྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སེལ་བྱེད་མེ་ལྕེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་བསལ་བྱ་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་ལྟོས་པ་མི་རུང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་གོ །སྦྱོར་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་མཁན་ནི་གྲངས་ཅན་ཁ་ཅིག་དང་གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཚུལ་ནི། གྲངས་ཅན་ལྟར་བཅས་པས་འབྲས་བུ་རྣམས་དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། གཅེར་བུ་པས་འཇིམ་པའི་བོང་བུ་དང་རྫ་མཁན་སོགས་ལས་བུམ་པ་སྐྱེ་བ་ན། རྫ་བུམ་འཇིམ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བས་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། རྫ་མཁན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བདག་གཞན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར།

དེ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་རེ་རེ་བ་ལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་

ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་བུམ་འཛིམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། སྔར་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་ལ། རྒྱ་མཁན་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་གོ །སྦྱོར་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།།

བཞི་པ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་མཁན་ནི་རྒྱང་འཕེན་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་པདྨའི་ཡུ་བ་སོགས་ཀྱི་རྩུབ་པ་དང་འཇམ་པ་དག་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བཞིན་དུ་རྨ་བྱ་དང་བྱ་གག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་པས་བཟུང་ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་འགོད་པ་མ་མཐོང་བས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་ལ། འདོད་ཚུལ་འདི་དག་སྔར་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུའང་བཤད་ཟིན།

དེ་འགོག་པ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་མིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱ་རོག་ལ་ཡང་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཡོད་པ་དང་། རྨ་བྱ་ལ་ཡང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ནའང་ནེ་ཙོའི་སྒྲ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོན་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་ལ། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་

མེད་པར་སྐྱེ་ན་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བའམ་ཡང་ན་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་ཚུལ་གཞུང་མང་པོར་འབྱུང་ངོ་། །སྦྱོར་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

མདོར་ན་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཐལ་ཆེ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང་། བརྒྱུད་ནས་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ག རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ།

དེ་ཡང་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་རྩ་ཤེའི་རྐྱེན་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་བཞི་ལ་བརྟགས་ཏེ། དེ་དག་ཐུན་མོང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། སོ་སོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བའང་འགོད་པར་མཛད།

ཐོག་མར་རྐྱེན་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག

སྐབས། ཁ་ཅིག་གིས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་རྐྱེན་ལས་དངོས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་མིག་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་མིན་པར། མིག་སོགས་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། བྱ་བ་དེས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་གོ་ཟེར་བ་ལ། མིག་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཤེས་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཚེ་བྱ་བ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གང་ལའང་བྱ་བ་དེ་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ནའང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་འགོ་བརྩམས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་རྫོགས་པ་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་བརྩམས་པའི་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མིན་པས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་བྱ་བ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་ཤེས་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་ལ་འགའ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བས་ཕྱེད་ཀ་སྐྱེས་ལ་ཕྱེད་ཀ་མ་སྐྱེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གང་ཡང་མ་

ཡིན་པ་མེད་དོ། །སྐྱེས་མ་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་འདོད་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་གསུམ་ཀའང་སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ།།

ཡང་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་བྱ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྐྱེན་མིག་སོགས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། མིག་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་དུ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་མི་འཐད་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་མིག་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འོན་ཏེ་རྐྱེན་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྐྱེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་འགོག་གོ།

གཞན་ཡང་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་དངོས་པོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་བཞི་སོ་སོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ཡང་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱུའི་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་འཆད་པ་ལ། རང་གི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུའི་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་འདོད་པ་ལ། དེ་འགོག་ཚུལ་ནི། གང་གི་ཚེ་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་དཔྱད་ན་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུའི་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པ་འདིའི་གནད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པ་རྒྱུས་

སྐྱེད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པའི་མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་རྒྱུས་སྐྱེད་ན་ནི་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ལ་རི་བོང་རྭ་མི་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དུས་གཅིག་ལ་མེད་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དགོས་པས། འདི་ནི་འདིའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་འདིའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱུས་སྐྱེད་མི་ནུས་ཏེ། ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དམིགས་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དམིགས་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་ཟེར་བ་ལ། དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་ཟེར་རམ། དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་པས་དམིགས་རྐྱེན་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་འདི་ནི་དམིགས་རྐྱེན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་རང་འདོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཙམ་མོ། །ཅི་སྟེ་དམིགས་བྱ་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཤེས་ནི་དམིགས་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། དམིགས་བྱ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་དམིགས་བྱེད་མེད་ལ། དམིགས་བྱེད་ཡོད་པའི་དུས་སུ་དམིགས་བྱ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་འདིའི་གནད་ནི། དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་འགོག

མི་དགོས་ཀྱང་། འདིར་དམིགས་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། གནས་ལུགས་ནི་རང་ཉིད་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་ནམ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བས་ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་འབྲས་བུའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས་པ་ལ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐྱེས་པའི་སྔ་ལོགས་སུ་ས་བོན་འགགས་པ་མི་འཐད་པས་ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་མྱུ་གུའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་མྱུ་གུའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ས་བོན་འགགས་ན་མྱུ་གུའི་དངོས་རྒྱུ་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མྱུ་གུ་འགགས་པས་ཆོད་པས་ས་བོན་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་དངོས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འགོག་ལ། རང་གི་ལུགས་ནི་རྣམ་ཤེས་འགག་ཁ་མ་ལྟ་བུ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་འགགས་ཟིན་པ་དེའི་རྒྱུར་མི་འདོད་དོ།།

བདག་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དེའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་ཞེས་པ་ལ། རྒྱུ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་ན་འབྲས་བུ་འདི་རང་དབང་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགོག་པར་མཛད།

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག

པ་ནི་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཛད་ལ། དེ་ཡང་གོ་བདེའི་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་དུ་འགོད་ན། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོས་སམ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་རྒྱུའི་དུས་ན་ཡོད་པའང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། རང་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པའང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རིགས་པ་འདིའི་གནད་ནི་གོང་དུ་རྒྱུའི་རྐྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་སྐབས་བཤད་ཟིན།

ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་གཙོ་བོར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མཛད་ལ། རིགས་པ་དེ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དབུ་མའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་གོང་འོག་དུ་མར་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་བརྟག་པའི་སྟེང་ནས་ཆོས་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་པ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷག་པར་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་ཐད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་གནས་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུས་འགོག་ལ། རིགས་པ་འདིས་ནི་གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་དང་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་བདག་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ངའོ་སྙམ་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བདག་དེ་ཚེ་འདིའི་ཕུང་པོ་དང་ཡང་ལྡོག་ཆ་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས་ལ། གལ་ཏེ་བདག་དེ་སྐད་

ཅིག་སོ་སོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་ན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བདག་རྣམས་འབྲེལ་མེད་སོ་སོ་བར་འགྱུར་བས་ངས་སྔོན་འདི་དང་འདི་བྱས་སོ་ཞེས་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བདག་དེ་ཕུང་པོ་དང་ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མེད་པར་ཚེ་འདིར་གསར་དུ་བྱུང་བ་དང་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དང་། ཕུང་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་དང་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན། རྟ་ལ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་དང་ལྐོག་ཤལ་མེད་པ་ལྟར། བདག་དེ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་གནས་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པར་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟག་པ་དཔེར་བཀོད་དེ་བཤད་ན། སྤྱིར་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན་བྱེད་པ་པོ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་པོ་གཅིག་དང་། དེ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་དང་། དེ་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བཅས་གསུམ་ལས། ལམ་ལ་ནི་སོང་ཟིན་པའི་ལམ་དང་། འགྲོ་བཞིན་པའི་ལམ་དང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་བརྩམས་པའི་མ་སོང་བའི་ལམ་བཅས་གསུམ་ཡོད་ལ། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འགྲོ་བཞིན་པའི་བྱ་བ་རིགས་པས་འགོག་པ་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་པའི་སོང་བའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་ཅིང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་མ་སོང་བའི་

ལམ་ལ་འང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་འང་མི་འཐད་དེ། བགོམ་བཞིན་པའམ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ལམ་རང་དབང་བ་ཞིག་བཙལ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྐང་པས་སོང་ཟིན་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་བྱ་བ་འགགས་ཟིན་པ་དང་། དེས་མ་སོང་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་གཞན་པའི་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་ཞིག་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་ཚད་མས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྐང་པ་ལ་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པའི་རྐང་པའི་སོར་མོའི་རྒྱབ་ཀྱིས་མནན་པའི་ཆ་རྣམས་སོང་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ལ། རྟིང་པས་མནན་པའི་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་མ་སོང་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྐང་པའི་སོར་མོ་དང་རྟིང་པས་ནོན་པའི་ལམ་དེ་རྐང་པའི་སོར་མོ་དང་རྟིང་པ་རང་རང་ལ་ལྟོས་ནས་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་རང་དབང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྐང་པའི་སོར་མོ་དང་རྟིང་པའི་རྡུལ་ལའང་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པས་དེ་ལའང་རྐང་པ་ལ་དཔྱད་པ་བཞིན་དུ་དཔྱད་ན་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་རང་དབང་བ་ཞིག་མི་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རིགས་པ་འདི་དག་གིས་སོང་མ་སོང་གང་ཡང་མིན་པའི་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བགོམ་བཞིན་པའི་ལམ་འགོག་པ་མིན་ལ། ཡང་རྐང་པའི་ཆ་རྣམས་རྐང་པ་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ནའང་རྐང་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པས་ནི་རྐང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྐང་པ་ཡོད་པ་འགོག་པ་མིན་ནོ།།

ཡང་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་གང་ཟག་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་གོམ་པ་སྤོ་བ་མཐོང་བས་

དེ་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་ལ། དེས་ན་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། ལྷས་བྱིན་གོམ་པ་སྒྲོ་བའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་གོམ་པ་སྒྲོ་མཁན་གྱི་ལྷས་བྱིན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་དང་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་ལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཞེས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་ན་འགྲོ་བ་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་འགྲོ་བ་པོ་སོགས་སུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུས་འགོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་བརྟགས་ནས་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་སོ་སོ་ལ་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ཅིང་། དེ་རྗེས་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལྟ་བུའོ།།

༣ དབུ་མ་པའི་བདེན་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་གཞན་བཤད་པ།

ཀ སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ།

སྤྱིར་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་སུ་བྱུང་བའི་རིགས་པ་ལྔ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་སོགས་ཀུང་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་མོད། སློབ་དཔོན་སོ་སོས་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་མཛད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་དབུ་མའི་སྙིང་པོ་སོགས་ལས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱལ་འདེབས་མཛད་དེ། དེ་སྐོར་ངག་ཏུ་བཀོད་ན། ས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ས་སྲ་བ་དང་ཆུ་སོགས་མི་སྲ་བའི་ཁྱད་པར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ས་སྲ་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་སྲ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་ཡང་སྲ་བ་ཡིན་དགོས་པ་མགོ་སྙོམས་བྱས་ཏེ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་དབང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་སུ་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་བ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེ་ན་ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་།

ཡང་ན་མེ་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་དང་འདྲའོ།།

རིགས་པ་དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ས་ལ་སོགས་པ་སྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པའི་ལུང་ལས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གསུངས་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དེ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཆོས་དེ་དག་འགོག་པ་ནང་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཚད་མ་གཞན་མེད་ལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་མིག་གིས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་དབྱིབས་སོགས་མཐོང་ཞིང་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་བཞིན་དུ་དེ་འགོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐུན་མོང་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤོང་བར་སྐྱོན་བརྗོད།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་སྤོང་མཛད་ཚུལ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་གསུམ་ཀའི་གང་ཡང་མེད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ས་སྲ་བ་ཡིན་པ་ཙམ་འགོག་པ་མིན་པར། དོན་དམ་པར་སྲ་བ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་པོ་མི་འཇུག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ངོ་བོ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་དེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཚོལ་བ་ལ་བླུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་

མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ཡོད་པས་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་གསུམ་པ་ཡང་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་པལ་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཚོལ་བ་ལ་རྩོལ་བའི་དབང་དུ་བྱུར་པས་གནས་ལུགས་འཚོལ་བའི་ནུས་པ་མེད་ལ། འདིར་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་སྐྱོན་སྤོང་མཛད་དོ།།

དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འདོད་དགོས་ཀྱང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་རྣམས་ནི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡན་གར་བར་གནས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡན་གར་བར་གནས་མི་ནུས་ལ། དངོས་པོ་ཀུན་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དང་བྲལ་ན་སྐྱེ་བ་གཏན་ནས་མི་རུང་བས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་ཚུལ་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་།།

ཁ སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དབུ་མའི་རྒྱན་དུ་གསུངས་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ།

དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྟག་པ་ན་གཅིག་དང་དུ་མར་བརྟགས་ཏེ་དཔྱད་པ་ནི་རྩ་ཤེ་སོགས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་མོད། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་དབུ་མའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དང་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དབུ་མ་སྣང་བ་གཉིས་སུ་རིགས་པ་འདི་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ་རྒྱས་པར་བཀོད་པས། འདིར་དབུ་མའི་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་བཏགས་པའི་བདག་དང་རྡུལ་ཆ་མེད་སོགས་རྟག་དངོས་འགོག་པ་ན། ཆོས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་། གཅིག་བཀག་པས་དེ་བསགས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མའང་མི་འགྲུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་འགོག་ལ། དེ་ཡང་གོ་བདེའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་འགོད་ན། རང་དང་གཞན་གྱི་སྨྲ་བས་སྨྲས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཚིགས་འདི་ལ། ༡ དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད། ༢ ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད། ༣ བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད། ༤ བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་བཞི་ཆང་།

རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཐུར་དང་པོ་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཐོག་མར་ཁྱབ་པའི་གཅིག་བདེན་དགག་པའི་ནང་ཚན་གཞན་སྡེས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་

པའི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཅིག་པུའི་བདག་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་མ་ལ་ཕན་པ་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་མ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དུ་མ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལ་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བའི་ཆ་དུ་མ་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པས་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ན་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལ་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བའི་ཆ་དུ་མ་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་པས་གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ན་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བར་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།

གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཐ་དད་པ་དུ

མ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཅན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ།།

བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་སྒྲུབ་པའི་ནང་ཚན་མ་ཁྱབ་པའི་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བྱེ་སྨྲ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱི་དོན་རགས་པ་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གཅིག་པུར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་ལྟ་བུའི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་དང་། གཡོ་བ་དང་མི་གཡོ་བ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ། ཚོན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་དང་མ་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ།།

ཕྱི་རོལ་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་ལས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་རྡུལ་གྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཅུའི་རྡུལ་ལ་གོ་ས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ནུབ་སོགས་ཕྱོགས་གཞན་དགུའི་རྡུལ་ལ་བསྟན་པའི་ངོས་དེ་དང་ཤར་ལ་བསྟན་པའི་ངོས་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

མ་ཁྱབ་པའི་གཅིག་བདེན་འགོག་པའི་ནང་ཚན་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་ལས། རྣམ་མེད་འདོད་པའི་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཐོག་མར་རང་རིག་བསྒྲུབས་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་ཆ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་ན་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དང་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁེགས་འགྲོ་བས། དེའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་སོགས་བེམ་པོ་རྣམས་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་

གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་ཡོགས་སུ་དགོས་ཀྱང་། དཔེར་ན། མར་མེ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་གསལ་བ་ལྟར། ཁྱོད་ཀྱང་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བཟློག་པ་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་རིག་གི་རང་བཞིན། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་འདིའི་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

རྣམ་བཅས་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ལ་རྣམ་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པའི་ལུགས་འགོག་ཚུལ་ནི། ལུགས་འདིར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཚེ་རྣམ་པ་མང་པོར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་པོ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པའམ་སྣ་ཚོགས་རིམ་འབྱུང་བའི་ལུགས་འགོག་ཚུལ་ནི། སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གོང་དུ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འཇུག་སྟེ། ཚོན་མདོག་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ནི་དུས་ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་པར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ལ། འོན་ཀྱང་དཔེར་ན། མགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་མགྱོགས་པོར་འཁོར་བའི་དབང་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་བ་ལྟར། ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མགྱོགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་བླུན་པོ་དག་

དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་འོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་ལ། དེ་འགོག་པ་ལ། འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པའི་རིགས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷུག་མའི་སྐད་དོད་ལ་ཏ་ཞེས་པ་དང་། ཤིང་ཏ་ལའི་མིང་ཏ་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་མགྱོགས་པར་བརྗོད་པའི་ཚེ་དེ་དག་ཐོས་པའི་བློ་ཉན་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་དག་ཐོས་པའི་བློ་ཉན་ཤེས་རྣམས་རབ་ཏུ་མགྱོགས་པོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ་འདི་དག་གིས་དོན་སོ་སོར་མི་གོ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཆེས་མྱུར་བས་ན། ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ།

རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། ལུགས་འདིར་ཡུལ་ཁྲ་བོས་ཀྱང་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོ་སེར་སོགས་ཡུལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རྣམ་པ་གཏད་ལ་ཤེས་པའང་ཡུལ་དེ་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ། ཁྲ་བོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའམ་ཁྱད་པར་སྣ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་གཅིག་ལའང་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་མཐའ་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་།།

ཕྱི་རོལ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་འགོག་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པའི་ལུགས་ལའང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ཐམས་ཅད་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཅན

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་གོ།

ནམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་བདེན་འགོག་ཚུལ་ནི། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ལས་རྣམ་བདེན་པ་ལའང་རྣམ་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གསུམ་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲ། དེ་ལ་རྣམ་བདེན་པ་སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཁྲ་བོ་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྔར་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཆ་མེད་ལ་གནོད་པ་དང་འདྲ་བར་འདི་ལའང་གནོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་གོ །ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པས་འདི་ལའང་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི། དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བཅུས་བསྐོར་བའི་ཚེ་དབུས་རྡུལ་དེ་ཆ་མེད་ཡིན་ནམ། ཆ་བཅས་ཡིན། ཆ་མེད་ཡིན་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་རྡུལ་དང་དབུས་རྡུལ་བཅས་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་གོ་ས་འདྲེས་པས་རྣམ་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་འཆར་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་རྡུལ་ཅི་ཙམ་སྤུངས་ཀྱང་ཆ་ཅན་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཆ་བཅས་ཡིན་ནའང་དབུས་རྡུལ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྡུལ་ལ་བལྟན་པའི་ངོས་བཅུ་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བཅུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ལོ།།

སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་འགོག་པ་ལ། ལུགས་འདིར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཕུང་པོ་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་གོ།

རྣམ་རྫུན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ནི་སྣང་བ་ཙམ་ལས་དངོས་པོར་མེད་ན། འོ་ན། རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ད་ལྟའི་རང་ཅག་གི་ཉམས་སྐྱོང་འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྐྱོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་བོང་རྭའི་དབྱིབས་མིག་གིས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་ལ། གཞན་ཡང་རིགས་པ་དུ་མས་བཀག་གོ།

གོང་གི་རྩ་བའི་རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུ་མ་ནི་གཅིག་བསགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཤིང་མེད་ན་ནགས་ཚལ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།།

གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་མེད་དགོས་པར་ཐལ། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།

མདོར་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་འདིའི་གནད་འགག་མཐར་ཐུག་པ་

ནི། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཁས་བླངས་པ་ལའང་དུས་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པའམ། རགས་པ་དང་ཕྲ་བའམ། ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སོགས་ཆ་དུ་མ་མེད་པའི་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། ཆ་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་ན། ཆོས་གཅིག་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་ལ་མི་འགལ་མོད། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ནི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཆ་ཅན་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆ་ཤས་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཆ་ཅན་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་བའི་གནོད་པ་བསྟན་ནས་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ག སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ།

སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་རྩ་ཤེ་ལས་བྱུང་བའི་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་པ་དང་ཉེར་གཉིས་པར་བྱུང་བའི་རྣམ་ལྔའི་རིགས་པའི་སྐོར། ཕུང་པོའི་དབྱིབས་བདག་ཡིན་པ་དང་། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་གཉིས་བསྣན་པའི་ཚུལ་བདུན་པོ་འགོག་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་རྒྱལ་འདོན་མཛད་ཅིང་། རིགས་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟེད་པའི་ཐབས་སུ་ཡང་གསུངས། དེ་ལ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པར་བཀོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་དང་། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་དང་། རང་བཞིན་

གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཕུང་པོའི་རྟེན་དུ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱོད་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དུ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་སུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་ཚོགས་ཙམ་དང་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཏེ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

མཐའ་བདུན་རེ་རེ་ནས་འགོག་པ་ལ། བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན། ཕུང་པོ་ལ་ལྔ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་ཡང་ལྔ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ང་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད། གལ་ཏེ་སེམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའམ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་ཤེས་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་མང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཙམ་ལ་འཕེན་དུ་མི་རུང་བས་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཕེན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་པས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པ་རྫུན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་། བདག་ཕུང་གཉིས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་རིགས་པས་འཕུལ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་མང་པོ་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕེན་ནོ།།

བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་འགོག་པ་ནི། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་སོང་བས་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་དགོས་ལ། ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་

ན་ཕུང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བའི་ཚེ་ང་ལ་མི་གནོད་པ་དང་ང་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ལ་མི་གནོད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། གནོད་བྱེད་གཞན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བའི་བདག་འགོག་ཚུལ་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།།

ཕུང་པོ་ལ་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་ཚུགས་ཐུབ་ལ་ཆུ་སྣོད་ཆུའི་གདགས་གཞིར་མི་རུང་བ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཡང་བདག་གི་གདགས་གཞིར་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་སོང་བས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་རུང་ཞིང་། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་ན་སྣོད་དང་དེའི་ནང་གི་ཞོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མཐོང་བ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་བདག་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

བདག་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པ་ནི། འདི་ལྟར་གང་ཟག་ལྷ་སྦྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་སྦྱོར་ལ། ལྷ་སྦྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། བདག་ནི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པས་བདག་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལ་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡན་ན་ལྷ་སྦྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་བ་ལང་གཞན་དུ་སོང་བའི་ཤུལ་དུ་ལྷ་སྦྱིན་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལས་གཞན་དུ་བདག་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདག

ལ་ཕུང་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡན་ན་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ལྟ་ན་བདག་ཕུང་དབྱེར་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ལྡན་བྱ་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་གི་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་བས་ཤིང་རྟ་བཤིག་པའི་ཡན་ལག་སིལ་བུར་གནས་པའི་ཚོགས་ལ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ།།

ཕུང་སོགས་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚོགས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིག་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚོགས་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོག་པར་བྱེད། ཡང་ཕུང་པོའི་དབྱིབས་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་དང་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ན་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་མི་འཐད་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་དང་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་བརྟགས་ཀྱང་ཕུང་པོའི་དབྱིབས་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མདོར་ན་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་

གི་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟེན་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ན། ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཤིང་རྟ་ཡོད་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་ཤིང་རྟའི་ཚོགས་པའི་རྡུལ་རེ་རེའི་སྟེང་ནའང་ཤིང་རྟ་རྟེན་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཡན་ལག་གི་རྡུལ་རེའི་སྟེང་ན་ཤིང་རྟ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་དགོས་ཀྱང་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ཡན་ལག་རེ་རེ་ཚོགས་པ་ན་ཤིང་རྟ་ཆ་ཚང་རེ་ཡོད་པར་འདོད་ན། མ་བསྒྲིགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་དགོས་ཏེ། བསྒྲིགས་པ་དང་མ་བསྒྲིགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཤིང་རྟ་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟེན་རྒྱུ་ཡོད་ན། ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་རྟེན་པའི་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་དང་ཆེ་ཆུང་ཚད་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ། འཁོར་ལོ་ལས་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད། གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་དང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པར་འདོད་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་དང་དེའི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས་མི་འཐད་ལ། གལ་ཏེ་འཁོར་ལོའི་སྟེང་ནས་རྟེན་པའི་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་དང་ཚད་མི་མཚུངས་པར་དེ་ལས་ཆེ་བར་འདོད་ན། གདགས་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤིང་རྟ་རྟེན་ཟེར་བ་དེ་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། གདགས་གཞི་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན། འཁོར་ལོ་རྐྱང་པ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཤིང་རྟ་རྗེས་པར་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་རྟའི་ཆ་ཤས་དང་ཚོགས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་ལྷན་བྱ་དང་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་དེ་དག་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པས་ལྷན་བྱ་དང་ལེན་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལྷངས་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ།

བདག་ཀྱང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ན་ཤིང་རྟ་ལ་དཔྱད་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་དེ་དག་འབྱུང་བས། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ང རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས།

༡) སྤྱིར་བཤད་པ།

ཕྱི་ནང་གི་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་དང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་གཞུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་མཐར་གཏུགས་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་གཏུགས་ནས་འགོག་པས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ལ་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སེལ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པའི་རྟེན་པའི་དོན་བློ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་རྟག་མཐའ་དང་། འབྱུང་བའི་དོན་བློ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཆད་མཐའ་དངོས་སུ་སེལ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་འདིའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་སྦྱོར་ནི། སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཕྱི་ནང་གི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་འཇིག་རྟེན

བཀོད་པ་པོ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་མིན་པར་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་བྱུང་བར་བཞེད་པས་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་དུ་བཞེད་མོད། དབུ་མ་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་ལ་རིམ་པ་ཕྲ་རགས་སུ་ཕྱེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བསྒྲུབས་ཏེ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའམ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བར་འཇོག་གོ །དེ་ལྟ་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་འདིར་དེའི་གོ་དོན་རགས་རིམ་ནས་ཕྲ་མོའི་བར་གྱི་བཤད་པ་དང་། མཐར་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་འཆད་དོ།།

༢) རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་དང་གོ་དོན།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྐད་དོད་ནི་པྲ་ཏཱི་ཏྱ་ས་མུཏྤཱ་ཏ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་པྲ་ཏཱི་ཏྱ་ནི་ཕྲད་པ་དང་ལྟོས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ས་མུཏྤཱ་ད་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པའམ་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ལ། རྟེན་ཅིང་ཞེས་པས་དངོས་པོ་འདི་དག་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཡོད་ལ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དེ་ལས་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདུས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་ཚོགས་པ་ལས་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ། འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཕྲད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕྲད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་། ས་བོན་འགག་བཞིན་པའི་བྱ་བ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་ཕྲད་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ལ་

རང་རང་གི་གདགས་གཞི་དང་ཐད་ནས་གྲུབ་པ་ལ་འཛོག འབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་འདུས་བྱས་ལ་སྦྱར་བ་དངོས་སྨྲ་བ་དང་ཐུན་མོང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་དབུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པའོ།།

ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བའི་ལས་སམ་ཡུལ་ཏེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འཛོག དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱུ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པ་དང་། རང་གི་འབྲས་བུ་ཞིག་མེད་ན་རང་ཉིད་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་མི་རུང་ཞིང་། འབྲས་བུ་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག དེ་དག་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་ཟད་དོན་ཡང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་མ་ཟད་རྒྱུ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་འདི་པའི་ལུགས་ལ་འཛོག་ཅིང་། རྒྱུ་དེ་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་ལ་རྒྱུ་དེའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་མི་དགོས་ཤིང་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བསམས་ནས་རྒྱུར་བཏགས་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པར་འཛོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་སོགས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་།།

རང་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཐད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཐད་པའི་དོན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་ཐད་པ་དང་། འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་བྱས་ནས་རྟེན་འབྱུང་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད།

༣) རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་ལ་ཕྲ་རགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་ཉིད་འབྱུང་བ་རང་རང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་དག་རང་རང་གི་དུས་སུ་རང་གི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མེད་ལ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་སྐྱེད་མི་ནུས་པས་རྒྱུ་རྟག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རིགས་མཐུན་པ་དགོས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་གཅིག་པོ་ནས་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་ན་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་སོགས། མདོར་ན་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞེས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དོ།།

༤) བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དོན་དུ་བྱ་ལ། དེ་ལའང་ནང་གསེས་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཅས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས། དེ་ལས་དང་པོ་ནི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེར་གོ་དགོས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལྟ་བུའི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་བཞེད། གོ་དོན་འདི་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཙམ་མིན་པར་གཞི་གྲུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་འཇོག་ནུས་ཏེ། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་། དངོས་པོ་ལ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་སོའི་གདགས་གཞི་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་དགོས་པས་དངོས་པོ་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལའང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཤར་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་དང་ཕྱོགས་གཞན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་ཁས་བླང་དགོས་ཤིང་། འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་ཅན་དང་། ཆ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན། ཆ་དང་ཆ་ཅན། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་སྲིད་དོ།།

མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི། མིང་དང་རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ལ་བྱ་ལ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཤུལ་ན་ཐ་སྙད་དུ་མིང་ཙམ་དང་། བརྡ་ཙམ་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་སྟེང་ནས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་དུ་འཇོག་ནུས་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་འདོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་མིང་གིས་བཏགས་པ་

ཙམ་དང་། ཇི་ལྟར་བཏགས་པའི་དོན་བཙལ་ནས་མི་རྙེད་པ། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་དགོས།

བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མི་རྙེད་ཚུལ་དཔྱད་པ་ལ། བཏགས་དོན་བཙལ་ཅེས་པའི་བཏགས་དོན་གང་ཡིན། དེ་འཚོལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཏགས་དོན་ཞེས་པ་ནི། མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་དོན་ལ་བྱ་ཞིང་། མིང་བཏགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་སམ་ཡིན་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་དཔྱད་ཙམ་ཉིད་ནས་བཏགས་དོན་འཚོལ་བར་འགྲོ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། གང་ཟག་དེ་རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཅེས་པའི་མིང་དང་གང་ཟག་གོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བཏགས་དོན་ཞེས་བྱ་ལ། བཏགས་དོན་འཚོལ་རྒྱུ་ནི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ཡང་དེ་འཚོལ་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་དེ་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་མིན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བློས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར་དོན་སྟེང་ནས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་འཚོལ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བཙལ་བའི་རིགས་པས་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་གང་ཟག་ཡིན་པར་མི་རྙེད་ལ། དེ་ལས་དོན་གཞན་དུའང་གང་ཟག་མི་རྙེད་དོ། །གང་མ་རྙེད་པ་དེ་ནི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་སོང་གི་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་ངོ་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བཙལ་ཚེ་རྙེད་དགོས་ཀྱང་། ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཇོག་ལུགས་འདིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་གནད་བསྡུས་ཤིག་འགོད་པར། རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་འདི་ཉིད་ལ་མཚོན་ན། ཡན་ལག་ལྔ་ཚང་གི་ལུས་སྤྱི་ཙམ་འདི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན། ཡན་ལག་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་གྲུབ

ཅེས་བཙལ་ན་གཏན་ནས་མི་རྙེད་པས་ཡན་ལག་ལྷུའི་སྟེང་དུ་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་སྟེ་ལག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་དཔྱུང་པ་ནས་སོར་རྩེའི་བར་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྟེང་ནས་བཙལ་ན་མི་རྙེད། ལག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སོར་མོ་ལྔ། སོར་མོ་དག་ཀྱང་རང་གི་ཚིགས་གསུམ། ཚིགས་གཅིག་ཀྱང་རང་གི་སྟེང་འོག་གཉིས་དང་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ་དྲུག ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ལྟ་བུ་ཡང་། རང་གི་ཕྱོགས་དྲུག་ལ་དཔྱད་པའི་མཐར་གང་ཡང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པས་རང་གི་གཟུགས་ཕུང་ཡོངས་རྫོགས་འདི་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བ་སྤུའི་བུ་ག་ཚུན་ཆད་གང་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་མེད་དོ།།

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འདི་ལ་ཉིན་གཅིག་གི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྔ་དྲོ་ཉིན་གུང་ཕྱི་དྲོའི་ཆ་གསུམ་དང་། སྔ་དྲོའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་ལ་ཡང་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དང་། བར་གྱི་ཤེས་པ་ལའང་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དང་། རྒྱུན་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་པའི་མཐར། ཤེས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ལ་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་དོ།།

ཡང་དུས་ལྟ་བུའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་མཚོན་ན། བསྐལ་པ་སོགས་ཡུན་རིང་ཐུང་སྣ་ཚོགས་པའི་དུས་རྣམས་རང་རང་གི་ཆ་ལ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་ཅིང་། དཔེར་ན། ལོ་ཞེས་པ་ཟླ་བ་དང་ཞག་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་ཕར་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་དེ་དག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པས། གཅིག་ཡིན་ན་གདགས་གཞི་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་

བཏགས་ཆོས་ལོ་ཡང་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་ན་ལོ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གདགས་གཞི་དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་ཞག་དང་ཟླ་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་འོག་ཏུ་ལོ་གཞག་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་གང་སྐྱེ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་འཇིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་དེའི་འཇིག་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

ཡང་འདུས་མ་བྱས་ལ་མཚོན་ན། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་ཟེར་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཐོགས་པ་དང་རེག་པ་བཀག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ནམ་མཁའ་འཛོག་དགོས་པ་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁང་པའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཁང་པའི་ཕྱོགས་བཞི་དང་སྟེང་འོག་གི་ཆ་ལྟ་བུ་ལ་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པས་སོ།།

མདོར་བསྡུས་ན་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འདིར་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཏགས་དོན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ངང་ནས་བཞག་ན་འགྲིག་ཀྱང་། བརྟགས་ཤིང་བཙལ་ན་རྙེད་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། གང་མ་རྙེད་པ་དེ་མེད་པའི་དོན་མིན་ལ། ཡོད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱང་། ཡོད་ལུགས་དེ་ཡང་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པའམ་རྐྱེན་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལས། དོན་སྟེང་ནས་མ་གྲུབ་པར་སོང་བ་ཡིན།

ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་འདོགས་བྱེད་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའམ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་

སྣམ་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ། ཕུང་པོའི་སྟེང་ནས་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་། དུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་ངའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། ཕུང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་དེའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ཐག་ཁྲའི་སྦྲུལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་པའམ་མིང་གིས་བཞག་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། བཀོད་དབྱིབས་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པའི་ཁང་མིག་གསུམ་ཅན་གྱི་ཁང་པ་ཞིག་བརྒྱབ་རྗེས། ཁང་མིག་གསུམ་ནས་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་ཁང་དང་། གཅིག་ལ་ཉལ་ཁང་། གཅིག་ལ་ཐུང་ཁང་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ན་སྒྲོམ་ཁང་སོགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་མིང་མ་བཏགས་གོང་ནས་དེར་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་རྟོག་བློས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

༥) སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟུང་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ།

ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེས། བློ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དང་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པ་ནི། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་ཤར་བའི་དོན་དང་། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ངེས་པའི་བློ་དེས་བློ་གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པ་ནི། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས། དུས་ཕྱིས་ཆོས་གང་རྟེན་འབྲེལ་

ཡིན་པར་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་ན། ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་རྙེད་ཐུས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་བ་ལང་གི་ཆོས་སུ་ངེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་གིས་དུས་ཕྱིས་ཁྱད་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མཐོང་བ་ན་འདི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་དང་གིས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་སྣང་བ་ནམ་ཤར་བ་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྡང་གིས་འཆར་བ་ནི་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཚུལ་དང་། ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་སྣང་རྟོག་བཏགས་ཙམ་དུ་ལམ་མེར་འཆར་བ་ནི་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཚུལ་ཡིན་නོ། །སྣང་བས་མེད་མཐའ་དང་སྟོང་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་འདོད་མོད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་དང་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཚུལ་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཆར་ཞེས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྒྱུར་བྱས་ནས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་མིན་གྱི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ལ་གོ་དགོས་སོ།།

མདོར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ཙམ་ལ་སྐྱེལ་མི་དགོས་པར་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཚད་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་ཆོག་པར་མ་ཟད། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེར་འགྲོ་བས་

སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་འོས་མེད་ཀྱིས་གྲུབ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ལ། དེས་ན་སྟོང་པས་སྣང་ཙམ་གྲུབ། སྣང་ཙམ་ཡིན་པ་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པས་སྣང་སྟོང་འགལ་མེད་དང་། ཆོས་རྣམས་རང་དབང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཚད་མས་གྲུབ་ལུགས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་རང་མཚན་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ།།

༣ སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གང་ཡིན་བརྟག་པ།

སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་འགོག་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་གང་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་ན་སྐྱོན་གང་དག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་རིགས་པས་དགག་བྱའི་ས་ཚིགས་ངེས་པའམ་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ཡང་དཔེར་ན། གནས་དེར་ཆུ་མི་འདུག་སྙམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་ཆུ་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ལའང་སྔོན་དུ་མེད་རྒྱུའི་བདག་དང་རང་བཞིན་དེ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་དོན་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་ན་དེ་བཀག་པའང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་སོ།།

དེ་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྩ་བ་ནས

ངོས་བཟུང་སྟེ་འགོག་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དགག་བྱའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། དགག་བྱའི་གནད་ཕྲ་མོ་ཙུན་ཚད་ནས་མ་ལུས་པར་མ་ཁེགས་པར་དགག་བྱའི་ལྷག་མ་ལུས་ན་ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་། ཡང་དགག་པར་བྱ་བའི་ཚོད་མ་ཟིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་བཀག་ན་ནི། རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་འཇོག་མི་ནུས་པས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ལེགས་པར་འཇོག་མ་ཤེས་པར་དེ་དག་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་མེད་པར་བཟུང་ནས། ཚིག་གི་སྐྱོན་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤོང་བ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཚུལ་ནི་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའང་ཆད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཡང་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྤྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་ནི་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་། དེས་བཟུང་བའི་རང་གྱིས་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པ་ལ་དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོག་མར་དགག་དགོས་པས། དགག་བྱ་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ། ཡོད་ན་རྟགས་ཀྱིས་དགག་མི་ནུས་པས་དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །མེད་ན་དགག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་གཞི་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་མེད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་བས་དགག་དགོས་ལ། འགོག་ཚུལ་ཡང་ཐོ་བས་བུམ་པ་བཤིག་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞི་དེ་མེད་པར་

ངེས་པ་སྐྱེས་ན་དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའང་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་སྟར་མེད་པ་ཞིག་གསར་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི་མིན་གྱི། རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱིར་བདེན་པ་དང་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ཅེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱ་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ལ་འཇོག་པས། བདེན་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས། འོན་འདིར་འགོག་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ནང་གི་བློ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་གྲུབ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་མིག་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འདོད་དོ།།

གཞན་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའམ་བློའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་དང་། བློས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་བཙལ་ན་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ནི་ལུགས་འདིའི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དགག་བྱའི་གྲུབ་

ཚད་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་རང་མཚན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཁོ་ན་ལ་རང་མཚན་དང་། མངོན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པར་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་མེའི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བར་གསུངས།

༩ དབུ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ།

དེ་ལ་གོང་དུ་སྨྲ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་དང་། མཐའ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ལ། འོན་དབུ་མ་པས་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཙམ་ལས་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དམ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྒྲུབས་པ་ལ་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་སོགས་མི་འཐད་པས་ཆད་མཐར་འགྱུར་བར་བརྩད་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྨྲ་བའི་ཚུལ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་འཐད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟ་ནའང་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའང་ཡོད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་པ་འགའ་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་བདེན་དངོས་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མ་ཟད། རང་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། གལ་ཏེ་རང་ཕྱོགས་ཡོད་ན། དབུ་མ་པ་དེ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་དམ་

བཅས་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ལ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་པས། དེའི་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་ངག་གམ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་འགོད་རྒྱུ་མེད་དོ། །ཞེས་སྨྲའོ།།

འོན་ཀྱང་དོན་འདི་ལ་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་གི་བཞེད་ཚུལ་ནི། ཚིག་ཟིན་ལ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྤྱི་ར་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་གིས་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཚ་ནས་ཚད་ལྡན་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ལན་དུ། མེད་པ་བ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པས་སྐྱོན་ཡོད་ལ། དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་ལན་མ་བཏབ་ལ། ཡང་མེད་པ་བས་མེད་པར་སྨྲས་ལ། དབུ་མ་པས་མེད་ཅེས་མི་སྨྲ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་ལན་མ་བཏབ་པར། དབུ་མ་པས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་ཚད་ལྡན་དང་མི་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་འདིས་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་གསལ་བར་ཤེས་ལ། འདིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུའང་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེས་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་ནའང་ཚད་ལྡན་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཤེས་ནུས་སོ། །དེས་ན་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་

པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རིགས་པ་མང་པོས་འགོག་ཀྱང་། རྒྱུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་བཏགས་དོན་མ་བཙལ་བར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དང་བསྟུན་ནས་རང་ལུགས་ལའང་ཁས་ལེན་ནོ།།

༥ དབུ་མ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་གནས་ཚུལ།

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་སྐབས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་པས་མཚོན་ཐལ་འགྱུར་མང་པོ་བཀོད་ནས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་པར་བསྒྲུབས་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་ལྡན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུན་ཕྱུང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་ལྡན་སོགས་དང་དངོས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཀྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དབུ་མའི་བཤད་སྲོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ། ལེགས་ལྡན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་བཅས་བྱུང་བ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་དེ་གཉིས་འཛིན་པ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་འབོད་པའི་སྲོལ་བྱུང་།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏར་གྲངས་ཅན་གྱིས་འདོད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་འཇུག་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་མི་ནུས་

ལ། ལེགས་ལྡན་རང་ལུགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་དགོས་པས། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཞབས་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་གང་ཡིན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་དབུ་མ་པ་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པས། དེ་དག་ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཚེ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་ཏེ། མིག་སོགས་ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཚེ་བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལས་ཉམས་པའི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དགོས་པ་དང་བཅས་སོ་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱོད་པའི་ཚེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་མ་བྱས་པར་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོག ཡང་གལ་

ཏེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་པ་རང་གིས་དོན་དམ་པར་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པས། དབུ་མ་པ་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་འགོག

ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པའི་དཔེ་བཀོད་པ་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་ལས་དོགས་པ་ཕོང་སློང་གི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། དཔེར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ན་འབྱུང་གྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཙམ་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སོགས་སུ་གཟུང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་འབྱུང་གྱུར་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕ་རོལ་པོ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས། འབྱུང་གྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཙམ་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སོགས་སུ་བཟུང་ན་ཆོག་པ་བཞིན་དུ། སྐབས་འདིར་ཡང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་མིག་སོགས་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཆོག་པས། གོང་དུ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་དབུ་མ་པ་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྦྱར་མི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་དེད་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་སྐྱོན་སྤོང་

བར་བྱེད།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པ་དེ་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ན་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་རྙེད་པ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བར་འགྱུར་བས། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ཟེར་བ་མི་འཐད་ཅིང་། ཡང་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་ལ། ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྫུན་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས། སྣང་གནས་མི་མཐུན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྫུན་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འདོག་པ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མེད་པས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་གཟུགས་དང་མིག་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཁྱོད་ལ་མི་རུང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུང་གྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་གང་གིའང་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་མི་འདྲའོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་ལ། ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལྟ་བུ་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་དེ་བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གྲུབ་མི་དགོས་པར་བཞེད་པས། གཟུགས་ལྟ་བུ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ན། བདེན་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་པའི་སྐྱོན་ག་ལ་འདུག་སྙམ་དུ་དགོངས་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་། རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། བདེན་པར་ཡོད་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་པས། གལ་ཏེ་གཟུགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ན་གཟུགས་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཚེ་གཟུགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལའང་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སོང་ན་ཆོས་ཅན་གཟུགས་དེ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་བས། བདེན་རྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ཚུལ་མེད་ཅེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁག་ཅིག་གིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་ཐ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཞེད་ལ། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་མེད་པར་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་ལུགས་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད། ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་ཐ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་མཁས་པ་

རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཐལ་རང་གཉིས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་མི་བཞེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་མི་བཞེད་ཀྱི་གནད་དེ་ལ་ཐུག་ཅེང་། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་གཞུང་དུ་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བཞེད།

དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བློ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལམ་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་གནོད་མེད་ཅིག་ལ་བྱེད། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་བློ་གནོད་མེད་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁྲུལ་ཡང་ཡུལ་དེ་འཛིན་ནུས་པར་འདོད་པས་ཆོས་རྣམས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བློ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལམ་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་མི་དགོས་པར་སྤྱི་ར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློ་ཙམ་ལ་བྱེད། དེས་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མི་བཞེད་དོ། །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕར་བཏགས་ཙམ་དུ་འཛིན་མི་ནུས་ལ། གནོད་མེད་ཀྱི་དབང་ཤེས་སོགས་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་ནུས་པར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཐོ་ཡོར་གྱི་མི་དང་མི་དངོས་གནས་པ་གཉིས་རང་ངོས་ནས་མི་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ཚུལ་མཚུངས་པས། དེ་གཉིས་ལ་མི་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐོ་ཡོར་

གྱི་མི་དང་མི་དངོས་གཉིས་རྟོག་པས་མིའོ་སྙམ་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པ་དང་། གདགས་གཞི་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་མིར་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་། མི་ཡིན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོང་དོན་ནི། སྦྲ་མ་ཐོ་ཡོར་གྱི་མི་དེ་མི་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བས་གྲགས་པས་ཀྱང་གནོད་ཅིང་། མི་དངོས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་མི་འཇུག་པས་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེས་ན་ སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཚང་དགོས་སོ།། །།

སྐབས་བརྒྱད་པ། ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག

༡ འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྤྱི་བཤད།

ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྔོན་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་ལ། མིང་གཞན་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡུལ་དང་། འཇལ་བྱེད་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་དང་། དེ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་དང་། བློས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་འཇལ་བའི་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཞིབ་མོར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་རིག་པའི་གནས་ཤིག་ལ་ཟེར། གཞུང་ལུགས་འདི་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆེས་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་དར་ལ། ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་རིགས་པ་སྨྲ་གྲགས་ཆེ་བ་མང་པོས་དཔྱད་པ་མཛད་དེ་སོ་སོའི་རང་ལུགས་གཏན་ལ་ཕབ། དེང་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན་འཕགས་ཡུལ་དུ་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མ་མཁས་པ་ཙ་ར་ཀ་ཟེར་བས་བརྩམས་པའི་སྨན་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལེ་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་ཞེ་བཞི་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། དེའི་ནང་བྱེ་བྲག་པའི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འབྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་རང་གཞུང་དམ་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་གཽ་ཏམ་གྱིས་བརྩམས་པའི་རིགས་པའི་མདོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། རིགས་པའི་མདོ་ལས་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས

ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ཏུ་རེ་རེ་ནས་བཀག་ཡོད་པས། རིགས་པ་ཅན་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་ཆེས་སྔ་མོ་ནས་དར་ཡོད་པར་དཔོག་ནུས།

ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པའི་དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་རྒྱུད་དམ་གྲངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཚད་མའི་གྲངས་དང་། ངོ་བོ་དང་། ཚད་མ་སོ་སོའི་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན་དང་། རང་ཡུལ་ཚད་མས་འགྲུབ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་མདོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ནང་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ། འབྲེལ་པ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་། འགལ་བ་རྣམས་རྟགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ། སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད། དཔྱོད་པ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་ཛེ་མི་ནིས་བརྩམས་པའི་དཔྱོད་པ་བའི་མདོ་ཞེས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ལ། ཁྱད་པར་དཔྱོད་པ་བའི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་གྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་བ་བརྩམས་ཏེ། དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས་སོ། །གཅེར་བུ་པའམ་དེང་སང་ཛཻན་དུ་གྲགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་བཟང་ལག་གིས་བརྩམས་པར་གྲགས་པའི་རྣམ་པར་དུས་སྨྲང་བ་བཅུའི་མདོ་དང་། ཁྱད་པར་སློབ་དཔོན་གྲུབ་སྡེ་ཉིན་མོས་(དུས་རབས་བརྒྱད་པ།) བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲུབ་པའི་སྡེ་ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་།

ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཅན་ཕྱོགས་གླང་གི་དུས་ནས་དར་བར་འཛོག་མོད། དེའི་སྔོན་དུའང་ཚད་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔྱད་པ་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་ཡོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སོགས་ལས་ཤེས་ནུས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་

ཀྱི་སྐུ་དུས་བཀའ་བསྡུ་རིམ་པ་གསུམ་པ་མཛད་པའི་སྐབས་བསྒྲིགས་ཤིང་། དེང་སང་པཱ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སོགས་སུའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏན་ཚིགས་མང་དུ་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེ་རྣམས་མཚོན་པའི་དཔེ་དང་། ཉན་སར་རིགས་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་འབེལ་གཏམ་བརྟག་པའི་ལེ་ཚན་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་གི་ཚད་མ་བཅས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད། ལྷག་པར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚད་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་། རྩོད་པའི་སྙིང་པོ་སོགས་མཛད་པར་གྲགས།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རིགས་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་རྣམས་ལ་ཞིབ་མོར་བརྟགས་ནས། རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཚད་མ་མདོའམ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལེ་ཚན་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་རྩ་འགྲེལ་སོགས་བརྩམས་ཏེ་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་མང་པོ་ཞིག་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་རྗེས་སུ་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པའི་སློབ་དཔོན་པྲ་ཤསྟ་པཱད་དང་། རིགས་པ་ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་ཨུདྱོ་ཏ་ཀ་ར་དང་། དཔྱོད་པ་བའི་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་དང་། གཅེར་བུ་བའི་སློབ་དཔོན་མ་ལ་བ་དིན་བཅས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་བཞེད་ཚུལ་མང་པོ་ཆེད་དུ་བཀག་ཅིང་། རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་

པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཏེ། ཚད་མ་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མཐོ་རུ་བཏང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་དངོས་སློབ་དབང་ཕྱུག་སྡེས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལ་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པར་སྣང་ནའང་དེང་དུས་དཔེ་མཇལ་དུ་མེད།

སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་མཛད་རྗེས་ཆེས་ཆེ་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མཛད་དེ། རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། འབྲིང་དུ་བསྡུས་པ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པ་ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་བཅས་གསུམ་ནི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཚང་བར་སྟོན་པས་ན་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་སྟོན་པ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་བཞི་ལས། ༡ གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས་ནི་རྟོགས་དཀའ་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པས་རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་ལ། ༢ འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་རྩ་འགྲེལ་ནི། རང་དོན་ལེའུར་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། གཞུང་དེས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད། ༣ རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུར་གཟུགས་སོགས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ། གྲོལ་བ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། སྒྲུབ་ངག་འགོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་གཞན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བའི་ཀླན་ཀ་བསལ་ཏེ། སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་མེད་ཀྱང་གྲོལ་བ་རང་ཉིད་ལས་རྒྱུད་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་གང་

ཟག་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ། ៩ རྩོད་པའི་རིགས་པ་ནི། གཞན་དོན་ལེ་ཚན་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། སྒྲུབ་ངག་དང་། སྒྲུབ་ངག་གི་ལམ་སྦྱོར་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྤྱི་རྒོལ་དང་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་གིས་རྩོད་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། རྩོད་པའི་ངོ་བོ་སུན་འབྱིན་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་གོལ་ས་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ།།

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་དང་། གསུངས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པ་དཔེར་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ནའང་། དེའི་མཚན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དགོས་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་ནའང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་འབྲེལ་པ་དེར་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། རྟགས་ཡང་དག་ལའང་ནང་གསེས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཚུལ་སོགས་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་བཞེད་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་གཞན་སེལ་སྒྲའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་སུ་སྣེགས་པའི་སློབ་དཔོན་བྲ་ཤཱཀྱ་པླད་དང་། ཨུདྡྱོ་ཏ་ཀ་ར། གཞོན་ནུ་མ་ལེན། མ་ལ་བ་དིན་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་ལན་མཛད་དེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཚད་མཐོན་པོར་སོན་པར་མཛད།

སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་(དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད།)ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་(དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད་དམ་བརྒྱད་པའི་སྟོད།)རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་། དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷ་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ། སློབ་དཔོན་ཛ་མ་རི། སློབ་དཔོན་ཐར་པའི་འབྱུང་གནས་སྦས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཅི་རིགས་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད། ལྷག་པར་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་སྟེ་ཚད་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་དང་། དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་བཅས་མཛད་ཅིང་། གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཁ་ཤས་ལ་སྨྲ་སྐྱེགས་པའི་སློབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་དགག་པ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་ལན་འདེབས་དང་། ཁྱད་པར་སྒྲ་དོན་བརྟག་པའི་ལེ་ཚན་ཡོགས་སུ་བྱས་ཏེ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཀལ་ལན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། གཞན་ཡང་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་དགའ་བས་(དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ།)རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཚན་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་། འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ། སེལ་བ་གྲུབ་པ་བཅས་བརྩམས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཛེ་ཏཱ་རིས་(དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོད།)བྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གཞུང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཏན་ལ་དབབ་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་སོགས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མཛད་པ་རང་རེའི་བསྟན་འགྱུར་ཚད་མའི་སྡེ་ཚན་དུ་བཞུགས་པ་ལས་ཤེས་ནུས།

༣ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་དཔྱད་པ།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞན་སྡེའི་ཚད་མ་པ་རྣམས་ཚད་མ་ལ་གྲངས་གཅིག་ཁོ་ན་འདོད་པ་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་དང་། དྲུག་སོགས་སུ་འདོད་པ་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་ཐར་པའི་འབྱུང་གནས་སྦས་པའི་རྟོག་གེའི་སྐད་ལས་བཤད། དེ་ལ་དང་པོ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་འཕེན་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་འདོད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བས་སོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་ཟད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་བསྣན་པ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པས་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་དང་། འོད་བྱེད་པས་དེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། དཔྱོད་བ་བས་དེ་ལྔའི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་བསྣན་ལ། ཙ་ར་ཀ་པས་དེ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་རིགས་པའི་ཚད་མ། མི་དམིགས་པའི་ཚད་མ། སྲིད་པའི་ཚད་མ། ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ། སྙམ་སེམས་པའི་ཚད་མ་བཅས་བསྣན་ནས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་སོགས་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ་སྨྲས་ཟིན།

ནང་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ནི། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལའང་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་འདོད་པ་དང་། ཚད་མ

ཕྱུང་སུམ་པ་བཤད་པ་རྣམས་ཁེགས་པར་གསུངས་སོ།།

༣ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག

ཀ མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ།

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་གོང་དུ་ཡུལ་ཅན་བློའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ནས། འདིར་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པས་མིག་སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དོན་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་རྫས་ཤིག་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི་དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཅིང་རྟོག་པའི་བློ་ཞིག་དང་། དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་ནི་རང་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་དབང་པོ་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་དོན་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་རྟོག་མེད་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་སོགས་ཡོད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་རང་ལུགས་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་བློ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འཛིན་ཅིང་། དེའི་སྟེང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མ་འཁྲུལ་བ་བསྣན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འཛིན། སྤྱིར་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་དགོས་མོད་ཀྱང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་

གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་ན་སྔ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་བ་སྨོས་ལ། ཡང་རང་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུར་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རིགས་པ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་འདིར་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རང་སྐྱོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ནི་མིང་དམ་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲ་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་ཀུན་གྱིས་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་དགོས་པས། རྟོག་པ་དང་མངོན་སུམ་དེ་དག་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སོ་སོ་རང་གི་སྐྱོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྒྲུབས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་དང་བརྡ་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྣང་ཚུལ་འདྲ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། དབང་མངོན་རྣམས་ནི་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་ལ། སྒྲ་རྟོག་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་མཚན་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་སོ།།

མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ་ནི། མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་

བྱུས་ན་མངོན་སུམ་རྣམས་སྣྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བྲལ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྟག་འཛིན་སོགས་དང་། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྟེན་དང་། ཡུལ་དང་། གནས་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་བར་འཇོག་གོ།

ཁ མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ། ༡ དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ༢ ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། ༣ རང་རིག་མངོན་སུམ། ༤ རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཅས་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ལས་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་བཤད་པ་ལས། ཐོག་མར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི། ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། ཐལ་འགྱུར་བ་བཅས་ཀྱིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་པ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་བཤད་ཟིན་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ནི། དཔེར་ན། རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གཅོད་མི་ནུས་པ་དང་། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་རེག་མི་ནུས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་རང་གི་ཕྲག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་ནུས་པ་དང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་སྲེག་མི་ནུས་པ་དང་། མིག་གིས་རང་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བ་བཞིན། ཤེས་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་མི་འཛིན་པར་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པ་སོགས་ལའང་ཁུངས་

གཏུགས་སོ།།

དེ་ལ་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་སྒྲོང་བཀག་པ་ན། རང་གིས་རང་སྒྲོང་བ་འགྲུབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་། ཤེས་པས་རིག་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་གསལ་བ་ཙམ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པ་རྣམས་རང་གིས་རང་སྒྲོང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲོང་བ་ཙམ་མི་ལྡོག་གོ །གལ་ཏེ་མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་མུན་པས་རང་གིས་རང་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མུན་ཁུང་དུ་བུམ་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། མུན་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད།

འོན་རང་རིག་མེད་ན་སྔར་སྒྲོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། དཔེར་ན། དགུན་གྱི་དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་སོ་བཏབ་པ་ན། བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་སོ་བཏབ་པ་སྒྲོང་གི་དུག་མ་སྒྲོང་ལ། དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ་དུག་གི་ནུས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སྔར་བྱི་བས་སོ་བཏབ་པའི་ཚེ་དུག་ཞུགས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་ཡང་། སྔར་གྱི་ཚེ་དུག་མ་སྒྲོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱི་བས་སོ་བཏབ་པ་ནི་སྔོ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་སྒྲོང་བ་བཞིན་ནོ། །སོ་བཏབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དུག་ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་བཟུང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་བ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་སྒྲོང་བ་ནི། སོ་བཏབ་པའི་ཚེ་དུག་མ་སྒྲོང་བ་དང་འདྲའོ། །ཕྱིས་སོ་བཏབ་པ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་སྒྲོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་སྒྲོང་བ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་སྒྲོང་ཡང་དྲན་པ་ནི། སོ་བཏབ་པ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སྔར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་སྒྲོང་ཡང་དྲན་པ་དང་འདྲའོ།།

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། གཅད་པར་བྱ་བའི་ཤིང་དང་། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་མིན་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མདོར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ལ། ཤེས་བྱ་ཡང་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་མ་ཟད། དོན་ཡང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་སྔོ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ནི་འདོད་དགོས་པས། སྔོ་འཛིན་དེ་རང་གིས་རང་ཡོད་པར་ཤེས་ན་རང་རིག་ཁས་བླང་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་པས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་ཚུལ་དཔེར་བླངས་ཏེ་བཤད་ན། དེ་ལ་ཡུལ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་པས། ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཟུར་པ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུས་ཡུལ་སྔོན་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་འཛལ་བྱེད་འགྲུབ་ཀྱི། སྔོན་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་ལས་གཞན་པའི་སྔོན་པོ་འཛལ་བྱེད་འགྲུབ་ཚུལ་མི་དགོས་ཏེ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་གཞལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱུད་མི་དགོས་པར་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་བཟུང་བ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་ལ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་བཟུང་བ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དྲན་ཤེས་དེས་སྔོན་པོ་དྲན་པ་ན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་བློ་ཡུལ་དུ་སྐྱངས་ནས་དྲན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

དྲན་པ་ཡིན་པས། དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཉིས་ག་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་རྟོགས་ཀྱང་། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རྗེས་ཀྱི་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་འདྲེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་ཅེས་འདོད་དོ།།

རང་རིག་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་འཇོག་པ་ཚད་མ་འཇོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། ཚད་མ་འཇོག་པ་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་འདྲའི་འཛིན་རྣམ་དེ་རང་གིས་རང་གྲུབ་ཅིང་དེ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཞན་མི་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་ནས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། འོན་ཡུལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་སྔོ་འཛིན་གྱིས་གྲུབ་ན། སྔོ་འཛིན་དེ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་སྙམ་པ་ལ། སྔོན་འཛིན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་མིན་ཞིང་། རང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་མིན་པས། སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་འགྲུབ་དགོས་པ་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་། རང་རིག་དེ་ནི་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་མྱོང་གསལ་རིག་གི་ཆ་ནི་མྱོང་བྱེད་དང་། ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་གཟུང་རྣམ་ནི་མྱོང་བྱ་ཡིན་ལ། རང་མྱོང་གི་ཆ་དེ་ལ་རང་རིག་ཅེས་སྒྲའོ། །དེ་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མཚོན་ན། ཕྱི་རོལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ཞིག་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་སྐྱེ་བས། སྔ་མ་གཟུང་རྣམ་དང་། ཕྱི་མ་འཛིན་རྣམ་དང་རང་རིག་ཏུ་འདོད། དེ་ནི་དཔེར་ན། ཤེལ་

གོང་གཡའ་དག་པ་ཞིག་རས་སྔོན་པོའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་ན། སྔོན་པོས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཆ་གཅིག་དང་། ཤེལ་གོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དྭངས་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

རང་རིག་འདོད་པའི་རང་སྡེའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ནི། ༡ བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ༢ དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ། ༣ དམིགས་སྒྲོང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་པ། ༤ གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཡོད། དང་པོ་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཡུལ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སོ་སོར་སྣང་བའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་སྟེ་བློ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲོང་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདེ་སོགས་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིར་ཤེས་པ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ན། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ཞིག་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་སྐྱེ་བས། སྔ་མ་གཟུང་རྣམ་དང་། ཕྱི་མ་འཛིན་རྣམ་དུ་འདོད། དེ་ནི་དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་སྣང་བའི་ཚེ་རང་ཉིད་དང་གཞན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ནི། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱང་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཤིང་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་བ་བཀག་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་རྣམ་དེ་སྒྲོང་བར་གྲུབ་པ་ན་གཟུང་རྣམ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲོང་བྱེད་ཡོད་པས་

ཁྲབ་པ་འགྲུབ་བོ།།

གཉིས་པ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བློ་ཚུལ་གཉིས་དང་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། སྣང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པའི་ཚེ། དྲན་པ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ལ་སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་པའི་ཡུལ་དྲན་པའི་ཆ་དང་། ངས་མཐོང་སྙམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་བློ་མ་སྐྱེས་པར་ཕྱིས་སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་དུ་དྲན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། སྔར་སྔོ་འཛིན་སྣང་བའི་བློ་མ་སྐྱེས་པར་ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་སྔོ་འཛིན་དེ་ཉིད་དྲན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བས། ཡུལ་དྲན་པའི་ཚེ་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་ཡུལ་སྣང་བའི་ཚེ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་སྣང་བར་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར། འདིས་ནི་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་དེ་ལ་སྣང་བ་ཡོད་པར་ཕྱིས་དེ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་ལ་རང་སྣང་བའི་རང་རིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྒྲུབ་ན་ནི། གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་མི་རྙེད་པས་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུབ་ལ། སྔོ་འཛིན་ལ་སྣང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་སྣང་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྣང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དང་པོ་ཁྲིད་ལ་མི་རུང་ལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཚེ་སྣང་བའི་ཁྲབ་བྱེད་ཁེགས་པ་ན། སྣང་བ་ཙམ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལེགས་ཤོས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

སྔོ་འཛིན་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་སྣང་ན་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྔོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན། དེ་ལ་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་མི་དགོས་ན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ཡང་

མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དགོས་ན་དེ་ལའང་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཐུག་མེད་དུ་སོང་ན་ནི་སྔོ་འཛིན་དང་པོ་ལ་སྣང་བ་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད། གཉིས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་པ་སྔ་མ་ཕྱི་མས་གཅོད་ན་ནི་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་དེ་སྐྱེ་དགོས་པས། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ཡུལ་གཞན་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་དམིགས་སྣང་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དམིགས་སྣང་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བྱའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དམིགས་བྱའི་དོན་དང་འདྲ་བས་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། རང་ཉིད་རང་གི་སྣང་བའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པར་གསལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།

བཞི་པ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་པ་ནི། གསལ་བ་དབང་ཤེས་དེའང་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གི་སྣང་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མར་མེས་ཅིག་ཅར་རང་དང་གཞན་གཉིས་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལ་གསལ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་ལ། རིམ་གྱིས་གསལ་བ་མིན་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་ཡུལ་དང་རང་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་གསལ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་ལ། ཤེལ་སྒོང་དེ་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་དྭངས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་གསལ་ཙམ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེའི་གནད་ནི། ཤེས་པ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་རང་ཉིད་རབ་ཏུ

གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་མིན་ན། ယུལ་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ། ནང་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་དུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཕལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྩེ་བ་དང་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་བསྒོམས་ན། རང་གི་བསྒོམ་བྱ་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་བློའི་ངོ་བོར་འགྱུར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་བརྟན་ཅིང་གོམས་ཟིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྟེན་བརྟན་པ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དག་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་གྱི་ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། བུད་ཤིང་ཐལ་བར་མ་སོང་གི་བར་དུ་མེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་བློའི་རིགས་འདྲ་སྔ་ཅིག་རེ་རེ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྩོལ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་རྩོལ་བ་གཅིག་ལས་ཀྱང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དུ་མ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས། གོམས་ཟིན་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།

བརྩེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་བ་ནི། དཔེར་ན་སྣང་བ་ཇེ་གསལ་དུ་སོང་བ་ན་མུན་པ་ཇེ་སངས་སུ་འགྲོ་བ་བཞིན། བློ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གོམས་འདྲིས་ཞུགས་ཆེར་སོང་ན་སྐྱོན་གྱི་ཕྱོགས་དེ་དག་རང་ཞུགས་ཀྱིས་

འགགས་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། བརྗེ་སོགས་ཇི་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེན་ཅིང་གོམས་པའི་ནུས་ཤུགས་འཕེལ་བ་དེ་ཉིད་རྟེན་བརྟན་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས། དེ་གོམས་འདྲིས་ཀྱིས་འཕེལ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པ་བསྒྲིངས་ན། གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་འོང་ཞིང་། སྐྱོན་གྱི་རིགས་དེ་དག་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་དང་མི་ལྡན་པས་རིམ་གྱིས་ནུས་པ་ཇེ་ཆུང་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་གཏན་དུ་ཟད་ནུས་པ་ཞིག་འོང་བའི་ཚུལ་ནང་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ག ཞར་བྱུང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།

མངོན་སུམ་ཡང་དག་རྣམས་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སམ་གོལ་སར་གྱུར་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས་སྐྱིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལྟ་བུ་འདྲུག་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། རགས་པ་དང་རྒྱུན་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་རྟོག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་བཅས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དྲུག་དང་། རབ་རིབ་ཀྱི་ནད་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་དབང་པོ་བསླད་པའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་ལ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རགས་པ་དང་རྒྱུན་ལ་རྟོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། སྐྱིག་རྒྱུ་ཆུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་།

རྟོག་པ་ཕྱི་མ་བཞི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པར་བསྡུས་ནས་རྟོག་པ་རིགས་གསུམ་དང་། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་བཅས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཞིར་བསྡུས་ནས་གསུངས།

ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས་དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བུམ་པ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་། སྨིག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དག་དང་ཡུལ་དུས་ཉེ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་དེ་དག་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་གསུངས།

ཡང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་སོགས་ཕྱི་མ་བཞི་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒོལ་བས་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དབང་ཤེས་མིན་པར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བར་བརྗོད་པ་ནི། བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཅིག་བསྟན

པའི་དགོས་པ་ནི། མིག་ནད་རབ་རིབ་ཏུ་མ་ཟད་མིག་སེར་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་ལ་ཉེ་བར་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་སོགས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལས། དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་སྟེ་སྦྱེ་ཚན་གཉིས་སུ་བསྡུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗོད་གཞི་དང་། ལྷག་མ་བཞི་དེའི་མཐུན་དཔེར་རིགས་གཅིག་པས་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཅིག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ།།

༩ ཚད་མའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག

དེ་ལ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་པ་རྣམས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། ཚད་མ་ཞེས་པ་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བར་བཞེད་པ་མཐུན་མོད། ཚད་མའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་སྟེ། ལས་སམ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ཚད་མ། བྱ་བའམ་འབྲས་བུ་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ལ། ཁྱད་པར་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་འཇོག་ཚུལ་དེ་ཡིན།

གཞན་སྡེ་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི། ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་ཅིང་

དབང་པོ་དང་དོན་ཐད་པ་ཚད་མ་དང་། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་ཚིག་དོན་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཚད་མ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྫས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་བཤད། དཔྱོད་པ་བ་ནི། དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་ཞིང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ནི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བློ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པར་ཞེན་པ་ནི་འབྲས་བུར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཞེན་པའི་བློ་ནི་ཚད་མ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྲས་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཚད་མ་དང་། ཡུལ་ཐོབ་པ་འབྲས་བུ་དང་། ཡང་ཡུལ་ཐོབ་པ་ཚད་མ་དང་། འདོད་བྱ་གྲུབ་པ་འབྲས་བུར་ཡང་བཤད། དེ་ལྟར་གཞན་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ལའང་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གང་བསྒྲུབས་པ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གྲགས་པས་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཚད་མ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་འཛོག་དགོས་པར་སྨྲོ།།

རང་སྡེའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་དབང་ཤེས་རྣམ་མེད་དུ་བཞེད་ལ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚད་མ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པས། ཚད་འབྲས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱི་བའི་དོན་གཞན་དུ་འཛོག་པར་སྣང་། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་ནང་པའི་ཚད་མ་པ་རྣམས་ནི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཚད་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་མཛད། དེ་ལ་སྤྱིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་གསུངས་ལ། ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པའང་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚད་མའི་ཆོད་པའི་འབྲས་

བུ་ནི་ བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས། འཇུག་ལྡོག་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པས་འདོད་དོན་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ནི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཚད་མ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་བརྒྱུད་དགོས་པས་ཚད་མའི་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ། ཚད་མའི་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱིད་སོགས་སྒྲུབ་པ་ནི། མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ཚད་མའི་རྒྱུན་གོམས་པའི་བློ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མའི་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ལའང་ཚད་མ་རང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུར་པ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུར་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན། མེ་ཏོག་མིག་གིས་མཐོང་བ་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡིད་བློ་རྟོག་པས་འདི་ནི་མེ་ཏོག་གོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཚད་མས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཚད་མའི་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ལམ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ལ་རྒྱུ་དང་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལས་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་གནས་པ་མིན། དེས་ན་འདིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མཚོན་པར་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཚད་མ་ནི་མཚོན་པར་བྱེད་པ་པོ་མཚན་ཉིད་དང་། གཞལ་བྱ་ནི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་དང་། ལས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཚད་མའི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཀག་སྟེ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་སྐབས་ཚད་མའི་མ་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པས། ༡ རེ་ཞིག་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། ༢ ཡང་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་དོན་གྱི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། ༣ ཡང་དོན་སྨྲ་བས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱེད་ནའང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་ཁས་བླང་དགོས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཅས་གསུམ་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད།

འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་ཚད་འབྲས་ནི། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་སྔོན་པོ་དང་། དེ་ལ་ཚད་མས་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྔོན་པོ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའོ། །འབྲས་རྟོག་དང་པོ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ནོ།།

འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་ཚད་འབྲས་ལ། གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི། དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་ལ། ཆོས་གསུམ་ནི་དཔེར་ན་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པའི་ཚེ་སྐྱེས་བུའི་ལག་པས་བཟུང་བ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྟ་རེ་སྟེང་དུ་འཕར་ཞིང་འོག་ཏུ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤིང་དུམ་བུར་ཆད་པ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལའང་རང་ཉིད་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་རང་ཉིད་སྐྱོང་བ་ལ་རག་ལས་པས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཚང་ལ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་རྟོགས་པས་རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཚང་བ་དང་། རང་ཡུལ་ལ་དེ་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་ན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡང་ཚང་ངོ་།།

འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་ནང་གསེས་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་ངེས་པ་གསར་དུ་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་གཟུང་འཛིན་སྐྱོང་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། གཟུང་བ་གཞལ་བྱ་དང་། འཛིན་པ་ཚད་མ་

དང་། སྔོང་བ་རང་རིག་འབྲས་བུར་གསུངས།

འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ།།

གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པས་ན། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་འཇོག་པ་ནི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་དེ་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འཇོག་དགོས་པ་དང་། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་མི་འདོད་མི་མཐུན་པས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་གྱི་ཚད་འབྲས་འཇོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས་རང་ལུགས་འཇོག་སྐབས། རེ་ཞིག་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་དང་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པས་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལྟ་བ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པས་ནི་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ནས་མ་བསྟན་པར་གལ་ཏེ་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བྱར་འཇོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་རིག་པ་འབྲས་བུར་གཞག་དགོས་སོ་ཞེས་རྣམ་རིག་པས་བཞེད་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་ཉིད་འཐད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

༥ སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག

ཀ སྒྲ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ།

ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། སྤྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཁྲོད་སྒྲ་དོན་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་རྒྱས་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། རིག་བྱེད་ཚད་མར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་དག་གིས་རང་གི་བརྗོད་དོན་ཇི་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཆེས་སྔ་མོ་ནས་རྟོག་དཔྱོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། སྒྲ་པཱ་ཎི་ནི་སོགས་ལེགས་སྦྱར་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་སྐོར་དང་། ཕྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་དང་རྐྱེན་སོགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ། དེ་དག་མིང་ཚིག་དང་སྦྱར་ནས་དོན་སྟོན་ཚུལ་སོགས་ལ་མི་རབས་མང་པོའི་རིང་བཤད་པ་སྤེལ་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཡིན་པར་སྣང་། དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་གྲགས་ཅན་པཱ་ཎི་ནི་ཞེས་པའི་གཞུང་དེར་སྔོན་གྱི་བརྡ་སྤྲོད་པ་བྱཱ་ཌི་ཞེས་བྱ་བས། དཔེར་ན་རིགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བ་ལང་ཞེས་པས་བ་ལང་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བ་ལང་གི་གསལ་བའམ་བ་ལང་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་སྟོན་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བརྡ་སྤྲོད་པ་བཱ་ཛ་པྱཱ་ན་ཞེས་བྱ་བས་ནི། བ་ལང་ཞེས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲས་བ་ལང་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་མི་བརྗོད་ཀྱི་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་བ་ལང་གི་རིགས་བརྗོད་པར་བཤད་པའི་འདོད་པ་བཀོད་དེ་བརྟག་པ་མཛད་ཡོད་པར་བཤད།

དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ཚད་མར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་གསེས་ལ་སྒྲའི་དོན་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མོད། སྤྱིའི་ཆ་ནས་དེ་ཐམས་

ཅན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རང་གི་དོན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ཧེ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཁྲིན་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་མངོན་རྗེས་ལས་ལོགས་སུ་ཚད་མ་རང་མཚན་པ་འཛོག་པའང་། རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྨྲ་བ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རང་གི་དོན་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དེའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་པར་སྣང་།

དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་གཙོ་བོའམ་རང་བཞིན་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྷ་བུ་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པས། བ་ལང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དེས་བརྗོད་དགོས་ལ། དེས་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དེས་བརྗོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐོག་མར་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྷ་བུ་གཅིག་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞིར་བཟུང་ནས་འདི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་བརྡ་སྦྱར་བ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཞིང་། བརྡ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་དེས་བ་ལང་དཀར་ཟལ་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ནག་སྒྲུར་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། བ་ལང་ནག་སྒྲུར་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་དཀར་ཟལ་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བ་ལང་གི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པས། ཕྱིས་བ་ལང་ནག་སྒྲུར་མཐོང་བ་ན་ཡང་བ་ལང་གི་བརྡ་གསར་དུ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་འདི་ཡང་བ་ལང་ངོ་སྙམ་དུ་གོ་བ་ཡིན་ཟེར་རོ།།

དཔྱོད་པ་བ་རྣམས་ནི་རིགས་སམ་སྤྱི་དོན་གཞན་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དེ་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མིང་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་རྟག་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ལ་དོན་དམ་པར་རམ་

དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། གཞན་ཡང་དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་འདིར་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚད་མར་འདོད་པས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཡང་འདོད།

བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་གཉིས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ལྟ་བ་མཐུན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་སྨྲའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཚིག་གི་དོན་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ལས་ཤེས་ནུས། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི་དྲང་སྲོང་རྐང་མིག་པའི་རིགས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས། གསལ་བ་དང་། རྣམ་པ་དང་། རིགས་རྣམས་ཚིག་གི་དོན་དུ་སྨྲ་ལ། དེ་དག་ལས་གསལ་བ་ཞེས་པས་རྫས་དང་། ཡོན་ཏན་ཏེ་ཁྱད་པར་དང་། ལས་རྣམས་བརྗོད་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འདོད་དེ། མགོ་བོ་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མཚོན་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ནི་སྤྱི་བརྗོད་པར་འདོད་ལ། མཚུངས་པའམ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལ་རིགས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་རིགས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞིར་བཟུང་ནས་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ན། བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྐྲུར་ལ་སོགས་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བར་འདོད་ལ། བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡོད་པའི་བ་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ནག་སྐྲུར་ལའང་ཡོད་ལ། བ་ལང་ནག་སྐྲུར་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡོད་ཅིང་། བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། སྔར་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་གཅིག་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞིར་བཟུང་སྟེ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བས། ཕྱིས་ནག་སྐྲུར་ལྟ་བུའི་རིགས་མཐུན་

གཞན་མཐོང་བ་ནའང་བ་ལང་གི་བརྡ་གསར་དུ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་བ་ལང་དུ་གོ་བར་འདོད་དོ། །ལུགས་འདིས་སྤྱི་ཞེས་པ་ནི། རང་ཉིད་གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། སྤྱི་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དང་། ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་གི་གསལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད། གཉིས་པ་ནི་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་གི་གསལ་བ་བ་ལང་རྣམས་ལ་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། བ་ལང་ཉིད་ནི་བ་ལང་ཁོ་ནའི་སྤྱི་ཡིན་པས་ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་བ་ལང་གི་ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་བ་ལང་ཉིད་ནི། བ་ལང་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པས་བ་ལང་མ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དང་། དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཁྱབ་ཅིང་། གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་གསལ་བ་གཅིག་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལའང་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

དེ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ལྟར་ན། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་ཚིག་དོན་དྲུག་དངོས་དབང་གིས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཉིན་རེའི་བྱ་བའི་ཁྲིད་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་འཛོག་པར་དཀའ་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་རྫས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དོན་བརྗོད་ལ། དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཁ་དོག་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་སྐོར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་། ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་། བ་ལང་དང་། རྟ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་། སྣལ་མ་འདི་དག་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་པ་ནི་འདུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་

ཏེ། གལ་ཏེ་རྫས་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དབྱུག་པ་ཅན་དང་རྭ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རིགས་མཐུན་པའི་སྒྲ་བློའི་ཡུལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ།།

མདོར་བསྡུས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི་གསལ་བ་དང་རྣམ་པ་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་པས། ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། རིགས་སམ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། འདུ་བ་བཅས་སྒྲའི་དོན་དུ་སྨྲས་པས་རིགས་དང་ལྡན་པའང་སྒྲའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

ཁ སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་སྒྲའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ།

༡) གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་སྒྲའི་དོན་རྣམས་དགག་པ།

ཚད་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ནི། གསལ་བ་རང་མཚན་དང་། རིགས་སམ་སྤྱི་རྟག་དངོས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའམ་འདུ་བ་དང་། སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རེ་རེ་នས་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གཞན་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཀག་སྟེ། རང་ལུགས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སྲོལ་བཏོད། དེ་ཡང་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་སུ་གཞན་སེལ་སྐོར་གྱི་བརྟག་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དུ། གཞན་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཞེས་པ་མངོན་རྗེས་གང་དུའང་མ་འདུས་པའི་ཚད་མ་རང་མཚན་པར་བཞག་པ་བཀག་སྟེ། དེ་ཉིད་རྗེས་དཔག་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་བར་བསྒྲུབས་པ་ལས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཕྲོས་ལ། འཕྲོས་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན། རྟགས་བྱས་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་

ཆོས་མི་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་དོན་གཞན་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་བཞིན་དུ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་དོན་སྟོན་པས། ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་ཚུལ་དང་། སྒྲས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཚུངས་པས། སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་དོན་སྟོན་པར་གཏན་ལ་ཕབ་བོ།།

ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས་གཞན་སྡེ་སྒྲ་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ན་རིམ་པ་བཞིན། ༡ གསལ་བ་རང་མཚན་དང་། ༢ སྤྱི་རྐྱང་པ་དང་། ༣ སྤྱི་གསལ་གྱི་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་དང་། ༤ སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་སྒྲ་དོན་དུ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་བཀོད་པ་ལས། དང་པོ་གསལ་བ་རང་མཚན་སྒྲའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཉིས་བཀོད་དེ། དང་པོ་ནི། གསལ་བ་རང་མཚན་རྣམས་རིགས་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་ཏེ། གསལ་བ་རང་མཚན་རྣམས་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་། དོན་དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་ནི་དོན་དེ་བརྗོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི། རྫས་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ལའང་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པས། སྒྲ་དེ་རྫས་ལ་འཇུག་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་དེས་རྫས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་གཞན་ཡང་གསུངས་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་

བརྗོད་བྱ་གང་ལ་བརྟར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་བརྡ་དེ་གསལ་བ་རང་མཚན་ཞིག་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ན། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བརྡ་དེའི་དོན་གོ་བ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་བརྡ་དུས་ཀྱི་གསལ་བ་རང་མཚན་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འགགས་ནས་མེད་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་གོ།

གཉིས་པ་རིགས་ཀྱི་སྒྲས་སྤྱི་ཀྲུང་པ་བརྗོད་པ་དགག་པ་ནི། རིགས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་སྤྱི་ཀྲུང་པ་བརྗོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་རྫས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དོན་མཐུན་ཡོད་ཅིང་། གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དོན་མཐུན་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་ན་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེ་བྱེ་བྲག་བུམ་པ་ལའང་འཇུག་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། རིགས་སྒྲ་དེས་སྤྱི་ཀྲུང་པ་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གནོད་པ་སྟོན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གནོད་བྱེད་གཞན་སྟོན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱེས་བུས་བ་གླང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ནི་རང་གི་འདོད་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྤྱི་འམ་རིགས་དོན་གཞན་གྱིས་ནི་བཞོན་པ་དང་འོ་མ་བཞོ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་དོན་གང་ཡང་བྱེད་མི་ནུས་པས། རིགས་དོན་གཞན་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་བ་གླང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པར་མཛད།

གསུམ་པ་རིགས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པ་དགག་པ་ནི། ཡང་གལ་ཏེ་རིགས་སམ་སྤྱི་བརྗོད་པའི་སྒྲས་སྤྱི་དེ་ཉིད་གསལ་བ་ལ་འབྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་རང་དབང་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་ནས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི། རང་དབང་དུ་བརྗོད་མི་ནུས་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོས་གཞན་དང་ཡང་འབྲེལ་བས་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་སྒྲས་སྤྱི་གསལ་གྱི་འབྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པའོ།།

བཞི་པ་སྤྱི་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་རིགས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་དཔེར་ན། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ནི། རིགས་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རིགས་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བ་འབའ་ཞིག་བརྗོད་དེ། རིགས་ཡོད་པ་དང་གསལ་བ་བུམ་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རིགས་ལྡན་གྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བར་སླ་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་རིགས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡོད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲས་རིགས་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་བརྗོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་རང་གི་དོན་རིགས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནའང་། རང་དབང་གིས་མིན་པར་སྒྲ་གཞན་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་གོ །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཉན་པ་པོའི་བློ་ངོར་ཡོད་པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་མི་འཆར་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་དགོངས།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོས་གནོད་བྱེད་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། ཡོད་པའི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚ་ཤས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་རང་གི་དོན་གཙོ་བོ་

ཡོད་པ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་བརྒྱུད་ནས་ཡོད་པའི་གསལ་བ་བྱུམ་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་བུམ་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པར་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའོ།།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཡོད་པའི་གསལ་བ་བུམ་པ་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་ན། དེ་ལྟ་ན་བྲན་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས་པ་བཞིན། ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་བཏགས་ནས་འཇུག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འདྲ་བ་དེ་རྟོགས་པ་འཐོ་བས་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པའི་འདྲ་བ་གང་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་རྟོགས་པ་འཐོ་བས་འདྲ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་ཀུ་ཤུ་ཏ་དང་དུང་དཀར་པོའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཁ་དོག་དཀར་པོའི་བློ་དེ་ཀུ་ཤུ་ཏ་དང་དུང་ལ་རིམ་གྱིས་འཐོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ལ། ཡོད་པ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་འཐོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚོན་གྱིས་བསྒྱུར་བའི་ཤེལ་དམར་པོ་རྟོགས་པ་ན་ཤེལ་དེའི་མདོག་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཚོན་དེ་སྔོན་ནས་བློ་ལ་མ་ཤར་ནའང་ཤེལ་དམར་པོ་དེ་བློ་ལ་འཆར་ནུས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཁྱེད་ལྟར་ན་སྔོན་ལ་ཡོད་པའི་དོན་མ་གོ་ན་ཡང་ཡོད་པའི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཉིད་ལས་ཡོད་པའི་བུམ་པ་གོ་ནུས་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པས། ཡོད་པའི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་སྔོན་དུ་ཡོད་པ་གོ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་བུམ་པ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ།།

ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་གསལ་བ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་ཡང་། སྤྱི་རྗོད་པའི་སྒྲ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་ན། ཡོད་པའི་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། རང་གི་དོན་ལ་བཏགས་ནས་སམ་དོན་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་ནས་གོ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚོན་གྱིས་ཁ་དོག་བསྒྱུར་བའི་ཤེལ་སྔོན་པོའི་སྣམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་བཞིན་རང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ།

༣) རང་ལུགས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་རང་གི་ལུགས་ལ་ནི། སྤྱིར་ཤིང་ཤ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་འང་མེ་ཏོག་ཅན་དང་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་མོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཤ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་ལས་རྟོགས་མི་ནུས་ལ། སྒྲ་དེ་ལས་ནི་ཤ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པས། ཤ་པ་སྤྱི་ཙམ་གོ་བ་ཡིན་གྱི་ཤ་པའི་ཁྱད་པར་མཐའ་དག་གོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བློས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་དངོས་ཡུལ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་བཟུང་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་གཞན་སེལ་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ན། བསལ་བྱའི་གཞན་ཞེས་པ་དང་། དེ་སེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་དོན་སྟོན་པ་དང་།

རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་ཚེའང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དཔེར་ན། ཤིས་བྱ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྫས་དང་། ས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཤིང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་དང་། རྫས་དང་། ས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཤིང་སྟེ་དོན་བཞི་དང་། རྫས་དང་། ས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཤིང་སྟེ་དོན་གསུམ་དང་། ས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཤིང་སྟེ་གཉིས་དང་། ཤིང་གཅིག་པུ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་གོ་རིམ་ལྡོག་སྟེ་སྒྲ་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་ཤིས་བྱ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྫས་དང་། ས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དོན་བཞི་ལ་ངེས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང་། ས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་དོན་གསུམ་དང་། རྫས་ཞེས་པ་དོན་གཉིས་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པ་དོན་ཤིས་བྱ་གཅིག་པུ་ལ་ངེས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།

འོན་ཁྱེད་ཅག་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན། སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་ལ་དངོས་པོར་གནས་པའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ནི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས། དེ་ལྟ་ན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་མ་འབྲེལ་བར་ཇི་ལྟར་སྟོན་ནུས་ཤེ་ན། སྤྱིར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་དོན་བརྗོད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲ་དེས་མི་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རིགས་མཐུན་པ་ལའང་ནང་གསེས་མཐའ་ཡས་པས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་མི་ནུས་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་མེད། སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་དེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མི་འཇུག་པར་ངེས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་སྤྱིར་སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་

འབྲེལ་པ་མེད་མོད། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་རང་དང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པས། བརྗོད་བྱ་ཤིང་དེ་ཉིད་རང་གི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པར་གོ་ནུས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་དེས་རང་གི་དོན་ཤིང་ལྟ་བུ་ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་གྲུབ་པས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་རང་གི་དོན་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་གོ་ནུས་པར་བཞེད་དོ།།

དེས་ན་མདུན་གྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེར་འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་བརྡ་བྱས་པས། ཕྱིས་བ་ལང་ནག་སྒྱུར་མཐོང་བའི་ཚེ། འདི་ཡང་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པས་འདོད་པ་ལྟར་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མིན་པ་དང་། དཔྱོད་པ་བས་སྨྲས་པ་བཞིན་དུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་གཉིས་ལ་དངོས་དབང་གིས་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་པར། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་སྔར་བརྡ་བྱས་པའི་སྐབས་བཞིན་དུ་ནག་སྒྱུར་གྱི་སྟེང་དུ་དོན་གཞན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་སེལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གོ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཞེད། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་སྔར་དཀར་ཟལ་ལ་བརྡ་བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་མོད། རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་བ་ལང་རང་མཚན་པ་དང་། བ་ལང་གི་སྒྲ་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་སྣང་ཞིང་། སྒྲ་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མེད་པ་དེ་ལ་ཞེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐོག་མར་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་ལག་བརྡ་ལྟ་བུ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་འབྲེལ་བར་བྱས་པ་ལས་སྒྲ་དེ་ལས་དོན་བ་ལང་ངེས་ཀྱི། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཁོ་ན་ལས་དོན་དེ་རྟོགས་པ་མིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་ཡང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་

པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས།

ག སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟོག་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསར་གཏོད་གནང་བའི་རྗེས་སུ། རྣམ་གཞག་འདི་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེ་ཤོས་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡིན་པར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གཞན་སེལ་གྱི་དཔྱད་པ་རྣམས་གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་དེ་ལྟ་ན་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེ་ཉིད་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྣང་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་མཛད་པ་ལས་འཕྲོས་སོ།།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་སྤྱི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་ལ་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་དོན་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རང་གི་གསལ་བ་ལ་རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་གསལ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཞིག་གི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་དང་། རིགས་སྒྲས་གཞན་སེལ་དང་མ་འབྲེལ་བར་གསལ་བ་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་མི་

རིགས་པ་སོགས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་སྒྲའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ལྟ་ནའང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་གཙོ་བོར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཞིར་བཟུང་ལ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི་སྒྲ་རྟོག་གཉིས་ཀ་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་དཔྱད་པ་མཛད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་སྣང་། དེས་ན་འདིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐོར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་མཛད་པ་རྣམས་ལས་གནད་ཆེ་བ་རེ་གཉིས་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུར་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མཐུན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་བྱས་པ་དང་། རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་མི་རྟག་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ལྡོག་གཞི་ཐ་དད་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བློས་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་གཞི་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་གོ་བར་ནུས་ཀྱི། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་མི་རྟག་པ་གོ་མི་ནུས་པས། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་བློ་ངོར་ཐ་དད་དུ་གནས་པར་བསྟན།

ཡང་གཞན་སེལ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། བུམ་པ་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དེ་

འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བྱུམ་པའི་ཆོས་ཀུན་མི་སྟོན་པ་དང་མི་རྟོགས་པ་ནི། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཕྱིས་དེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་དེ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར། གལ་ཏེ་སྒྲ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སྒྲ་འཛིན་རྟོག་པས་སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འོན་མངོན་སུམ་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི་མ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པས་རྟོག་པས་སྒྲའི་སྟེང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་བཟུང་ན་ངེས་དགོས་ལ། མངོན་སུམ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་གསུངས། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལའང་ཡུལ་གང་ལ་གོམས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ངེས་པའི་རྐྱེན་ཚང་བ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པ་ནི་དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དང་སློབ་སྟོན་པའི་དགེ་རྒན་གཉིས་ཀ་ཡིན་མོད། དེ་འོང་བར་མཐོང་བ་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཕ་འོང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཀྱི་དགེ་རྒན་འོང་ངོ་སྙམ་དུ་མི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས།

རང་ལུགས་ལ་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྒྲིར་འཇོག་ཅེ་ན། དཔེར་ན། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་ལྟ་བུའི་ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད་དུ་གནས་མོད། རང་ཉིད་ཤིང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དེ་མི་སྣང་བར་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་བསྲེས་ནས་སྣང་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤ་

ཤུག་གཉིས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ནི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་སྒྲིར་འཛོག་གི ཤ་ཤུག་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་རང་མཚན་པ་མིན་པར་བཞེད།

ཤིང་གི་གསལ་བ་ཙ་དན་པ་རྣམས་ཤིང་དུ་འདྲ་བར་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། རིགས་མཐུན་པའི་དོན་ཡང་འབྲས་བུ་འདྲར་འཛིན་གྱི་བློ་དོན་མཐུན་མཚུངས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཤིང་གི་གསལ་བ་མཐའ་དག་གིས་ཤིང་གི་བྱ་བ་གཅིག་མཚུངས་སུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། འདི་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་ཤིང་འཛིན་གྱི་བློ་མཚུངས་པར་སྐྱེད་ནུས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཞིག་མེད་པར་གསུངས།

སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ནི་དཔེར་ན། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཤིང་གསལ་ཛམ་ཙ་དན་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་ཅིང་། ཤིང་གསལ་ཙ་དན་པ་རྣམས་ཤིང་དུ་རིགས་གཅིག་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་འཁྲུལ་བའི་བློ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཁྲུལ་བའི་བློ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འཛོག་མོད། ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པས་ན་རང་གི་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་རྣམས་མཐར་གཏུགས་ན་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་ཤིག་ལ་ཐུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པས་དེ་དང་འབྲེལ་ཅིང་། ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་ནི་ཤིང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་པས་ཤིང་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའང་ཤེས་ནུས་སོ།།

སྒྲས་རང་གི་དོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། སྒྲ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་མིན་པ་དང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྷ་བུས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཉིད་གཞན་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་ཀྱི། སྒྲུབ་པའམ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བརྗོད་མི་ནུས་པས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པ་སོགས་རང་ལུགས་སུ་མཛད། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་བརྡ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འདོད་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྷ་བུ་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡོད་པའི་རང་མཚན་གྱི་བ་ལང་ཞིག་དངོས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་མོད། བ་ལང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བ་ལང་ལྷ་བུར་སྣང་བ་དེ་བརྒྱུད་ནས་བ་ལང་དངོས་ཐོབ་སྟེ་རང་གི་འདོད་དོན་འོ་མ་བཞོ་བ་སོགས་སྒྲུབ་ནུས་པར་བཞེད།

མདོར་ན་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློས་བ་ལང་དང་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས། མདུན་ན་ཡོད་པའི་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ་ཉིད་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པར་གོ་ཐུབ་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་གཉིས་ལ་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་ནའང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བ་ལང་གི་དོན་བྱེད་པར་མཚུངས་པས། བ་ལང་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་བློ་ངོར་འདི་བ་ལང་དོ་སྙམ་པའི་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་མཚུངས་པར་སྐྱེད་ནུས་ལ། བློ་དེས་མདུན་ན་ཡོད་པ་དེ་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་བཞེད་པས། སློབ་དཔོན་

འདིས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་གཞན་ནམ་རང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བཤད་པ་གཙོར་འདོན་མཛད་པར་སྣང་ངོ་།།

ང ཕྱིས་ཀྱི་སེལ་བ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་སེལ་འཛོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གཞན་སེལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་གལ་ཆེ་བ་རེ་གཉིས་ཙམ་ངོས་འཛིན་པ་ལ། ཐོག་མར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལྷ་དབང་བློའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བའི་དགོངས་པ་བླངས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་རིགས་གསུམ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ནི། ༡ གཞན་སེལ་བའི་གཞི་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་དང་། ༢ གཞན་བསལ་བའི་ཆའམ་རང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༣ གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་བུམ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་བཅས་གསུམ་དུ་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་སྒྲ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འཇོག་མོད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་རང་མཚན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རང་མ་ཡིན་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་མེད་དགག་དང་། གསུམ་པ་ནི་རྟོག་པའི་བློའི་སྣང་བ་ཡིན་ཞིང་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཞེད་པར་གསུངས། དེ་ལྟ་ནའང་འགྲེལ་བཤད་རང་དུ་གཞན་སེལ་དེ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། བློའི་གཞན་སེལ་ཞེས་ཡོངས་

གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་མཛད།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཚོས་གྲགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞན་སེལ་གྱི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད་མཁན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་དེས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང་ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་གཉིས་ལ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་མཛད་པར་མ་ཟད། རང་རྐང་གི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཅན་གཞན་སེལ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་བརྩམས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད། སློབ་དཔོན་འདིས་སྒྲ་དོན་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ལ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རང་མཚན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ནང་ཤེས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་དོན་རང་མཚན་གྱི་སེལ་བ་དེ་དང་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་པའི་བློའི་སྣང་བ་དེར་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་ངོས་འཛིན་མཛད། རྟོག་པ་ལ་མེད་པའི་དོན་སྣང་བའང་སྲིད་བས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་བཞེད།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་ནང་པའི་ཚད་མ་པའི་ཁྲོད་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་པོ་ནི། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཐེབས་པའི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པར་ཤཱནྟ་བློས་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར། གཞོན་ནུ་མ་ལེན་སོགས་ཀྱིས་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་བརྗོད་པའི་གནོད་བྱེད་རྣམས་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པས་ལན་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ། གཞན་སེལ་ལ་སྒྲིར་མ་ཡིན་དགག་དང་

མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལའང་བློའི་གཞན་སེལ་དང་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་བཅས་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པར་ཤིང་གི་བློའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ལ་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། ༡ ཤིང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཤིང་གི་བློའི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་ཆོས་གཞན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་བ་དང་མ་འདྲེས་པར་སྣང་བ་དང་། ༢ ཤིང་གི་བློའི་གཞན་སེལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་གསལ་རང་མཚན་པ་ཐོབ་པ་དང་། ༣ ཤིང་གསལ་མ་འདྲེས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིང་གི་བློའི་གཞན་སེལ་སྣང་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ༤ ཤིང་གི་བློའི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་པོས་ཤིང་དུ་འཁྲུལ་ཅིང་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་གསུངས་ལ། གཞན་སེལ་དེ་གསུམ་ལས་བློའི་གཞན་སེལ་དེ་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱིས་གོ་བས་དེ་གཉིས་ལའང་སྒྲའི་དོན་ཞེས་བཏགས་ནས་འཇོག་རུང་བར་གསུངས།

གཞན་སེལ་དེ་གསུམ་བློས་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་། བུམ་པའི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ནི་བུམ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ལ། བུམ་པའི་བློའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ནི་བུམ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ།།

ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་པའི་ཁྲིད་གཞན་སེལ་གྱི་སྐོར་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བརྟག་པ་མཛད་པའི་གཞུང་གྲགས་

ཆེ་བ་དེང་དུས་མཛལ་དུ་ཡོད་པ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་པའི་སྟོད་དུ་ཐེབས་པའི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཤཾ་ཀར་སྭ་མིན་གྱིས་བརྩམས་པའི་སེལ་བ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་དམ་སྨད་དུ་ཐེབས་པའི་སློབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་མི་ཏྲའི་སེལ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སློབ་མ་རཏྣ་ཀཱིརྟི་སྟེ་རིན་ཆེན་གྲགས་པའི་སེལ་བ་གྲུབ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་སེལ་བ་གྲུབ་པར་གཞན་སེལ་སྐོར་གྱི་བཤད་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་བཀྲལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་སྣང་ལ། སྐབས་ལ་ལར་ཆོས་མཆོག་གི་གཞུང་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་གཞན་སེལ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀར་བྱུང་བའི་ཚིག་དངོས་སུ་དྲངས་པའང་ཡོད། ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་དང་རཏྣ་ཀཱིརྟིའི་གཞན་སེལ་གྱི་གཞུང་གཉིས་བོད་སྐད་དུ་མ་བསྒྱུར་མོད་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པ་བྱས་པའི་བཤད་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱིའི་གཞན་སེལ་བཤད་ཚུལ་གྱི་སྙིང་གཞི་གཙོ་བོར་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མོད། རང་ལུགས་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བས་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་ཚུལ་ཆོས་མཆོག་དང་མི་འདྲ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གཞན་སེལ་ལ་མེད་དགག་གཙོ་བོར་མཛད་པར་ཆོས་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་དངོས་སུ་བཀག་སྟེ་རང་ལུགས་ལ་གཞན་སེལ་བའི་ཚེ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ཅི་རིགས་དགོས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡང་བྱུང་། སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཀཱིརྟིའི་སེལ་བ་གྲུབ་པ་ནི་རང་གི་སློབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱིའི་སེལ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་གཞི་མཛད་ཅིང་། སེལ་བ་སྒྲུབ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་སློབ་དཔོན་སྨྲ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་གསལ་བར་བྱུང་སྣང་། སློབ་

དཔོན་འདིས་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་པ་ནི། གཞན་ལས་ལྡོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ལ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲའི་དོན་དུ་བཤད། དེ་ཡང་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ལ་གཙོ་ཐལ་ལམ་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། འདི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལས་དོན་གོ་བའི་ཚེ་ན། དངོས་སུ་སྒྲ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་ལང་གོ་ནུས་ལ་དེ་ཡང་དོན་བ་ལང་དེ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་སེལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གོ་བས། ཤུགས་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའང་གོ་བར་འདོད། འདོད་ཚུལ་འདི་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཙུང་མི་འདྲ་སྟེ། ཞི་བ་འཚོས་ནི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་དོན་བ་ལང་གི་སྣང་བ་དངོས་སུ་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའང་གོ་བས། དུས་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ལ། རིན་ཆེན་གྲགས་པས་ནི་དོན་གཙོ་ཐལ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ལ་གོ་བ་ལས་སྔ་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་མི་བཞེད་པར་བཤད།

ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པར་ནང་པའི་ཚད་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིར་གཞན་སེལ་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཐར་པའི་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་མཛད་པའི་རྟོག་གེའི་སྐད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཐོག་མར་གཞི་དེ་བ་ལང་དུ་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་མིན་ལས་ལྡོག་པར་ཕྱིས་གོ་བར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་སྨྲ་བ་དང་། ཡང་ཐོག་མར་གཞི་དེ་བ་མིན་ལས་ལྡོག་པར་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་བ་ལང་དུ་ཕྱིས་གོ་བར་འདོད་པའི་ལྡོག་པ་པ་གཙོ་བོར་སྨྲ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། ཐར་འབྱུང་སྦས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། འདི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་བ་ལང་གོ་བ་ན་དེ་ཉིད་བ་མིན་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་གོ་བ་ཡིན་པས་ན། གོང་གི་འདོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་བ་ལང་རྟོགས་པ་ཉིད་སེལ་བ་རྟོགས་པར་འཇོག་གོ།

བོད་ཀྱི་ཚད་མ་པ་ལ་རགས་བཤད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུགས་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་དབྱེ་རུང་སྟེ། སྔ་མ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེངྒེ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་དང་། བར་པ་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རིགས་གཏེར་གྱི་ལུགས་དང་། ཕྱི་མ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་སོགས་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་བཅས་བྱུང་ལ། དེ་རྣམས་གཞན་སེལ་གྱི་སྐོར་ལ་ནང་ཕན་ཚུན་བཞེད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་སྣང་སོད། འདིར་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་གཙོ་བོར་འགོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་ཚུལ་རྣམས་མཁས་པ་སོ་སོས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ལས་ཤེས་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཁྱད་པར་སྟོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་གི་བརྗོད་བྱ་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གམ་ཚན་རིག་དང་། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་པ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ཞེས་བྱ་བའི་པོད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྙིང་པོ་རྣམས་ལུང་འདྲེན་གྱི་སྒྲོས་པ་དང་འགྲོས་བཤད་ཀྱི་ཚིག་ཚོགས་དོར་ཏེ་ཚིག་ཉུང་དོན་གསལ་དུ་བཀོད་པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ།། །།

༦ སྤྱིའི་མཇུག་བསྡུ་བ།

དེ་ཡང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྲོང་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སྔ་བ་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སཾ་བྷོ་ཊ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་སྐྱོང་གི་བར་ཞལ་གྲངས་ ༥༥ དང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་བར་ཞལ་གྲངས་ ༡༣༧ བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་ལོ་ཙཱ་བ་༡༤༢ ཀྱི་མཚན་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་དངོས་སུ་སྨོས་ཤིང་། དེར་མི་གསལ་བ་སྨྱུང་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྡེ་དགེའི་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱི་བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་མཚན་སྨོས་པ་ ༡༩༠ ལྷག་བཅས་བསྟན་པ་སྔ་དར་དང་ཕྱི་དར་གྱི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཁྲིན་བསྡོམས་ཞལ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བརྒལ་བ་སྔ་ཕྱིར་བྱོན་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་དུ་མ་ནས་བོད་གངས་ཅན་པའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས། དེང་དུས་བོད་ཡིག་ཐོག་རང་རེས་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་གཞུང་ཚན་ ༡༥༠༠ ལྷག་དང་། བསྟན་འགྱུར་གཞུང་ཚན་ ༣༥༠༠ ལྷག་ཙམ་བཅས་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཚན་ལྔ་སྟོང་ལྷག་བཞུགས་པ་རྣམས་ནི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཁུངས་བཙོལ་སའི་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཆེན་དེ་དག་ནི་དེང་གི་དུས་སུ་འང་ས་སྟེང་གི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྣང་དོར་འབྱེད་པའི་མིག་ལྟ་བུར་བཞུགས་པས། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གི་རིང་སྔ་ཕྱིར་བྱོན་པའི་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ནི་ནམ་ཡང་གཞལ་

ཐབས་བྲལ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དག་གི་ཉིང་བཅུད་དུ་གྱུར་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་འདི་ཉིད་ནི། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཚན་རིག་དང་། ལྟ་གྲུབ། ཉམས་ལེན་བཅས་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་སྒོལ་གསར་དུ་ཕྱེ་བ་ལས་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཁག་དེང་དུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་བོ་དོན་གཉེར་ཅན་ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ན་ལེ་ནྡྲའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་གི་བློའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེང་དུས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སྟོང་ཆ་སྐོང་བ་སོགས་༸མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པའི་དགོངས་བཞེད་དང་ལམ་སྟོན་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ། གལ་གནད་རྣམས་འདུས་ཤིང་བློ་ལ་འཇུག་བདེ་བའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོར་འདོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་ཚགས་པའི་བཤད་པ་བཀྲིས་ཐོག་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པར་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་དང་རྗེས་འཇུག་མཁས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ན་ལེ་ནྡྲའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་ལས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གམ་ཚན་རིག་གི་རྣམ་གཞག་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཤེས་བྱེད་བློའི་རྣམ་གཞག བློ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ། བློས་ཡུལ་འཇལ་བའི་ཐབས། ཡུལ་འཇལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཅས་དོན་ཚན་ཆེན་པོ་ལྔར་ཕྱེ་སྟེ། ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཚན་རིག་གམ་གཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་

པའི་གླེགས་བམ་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་རེ་དང་། དེ་རྗེས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་བརྟག་པ། དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ལས་འཕྲོས་པའི་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྐོར། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྒྲ་དོན་བརྟག་པ་སོགས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་གནད་འགག་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་བཅས་ཚན་རིག་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་བཏུས་ལས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པའི་གླེགས་བམ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། དེང་དུས་ལ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ཁ་དང་འཚམ་པར་ཚིག་སྦྱོར་གྱི་ཤོམ་ར་དང་། ས་བཅད་འགྲེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒྱུར་ཏེ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ཐོག སྔ་ཕྱིར་གདན་ས་ཁག་གི་མཁས་པ་མང་པོ་དང་ཡང་ཡང་གོ་བསྡུར་བགྱིས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་༧གོང་ས་༧མཆོག་གི་སྐུའི་གསུང་སྒྱུར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་མཆོག་ནས་གླེགས་བམ་འདི་དག་གི་སྒྲོམ་གཞི་དག་སྒྲིག་དང་། དོན་ཚན་སོ་སོའི་ཐད་སྟོན་འཕྲི་སྣོ་གསུམ་གང་དགོས་གནང་བར་མ་ཟད། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྨད་ཆའི་ནང་གི་སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་སྐོར་གྱི་ས་བོན་དགེ་བཤེས་ཉིད་ནས་སྒྲིག་པར་མཛད་པས་མཚོན་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་སློབ་སྟོན་དཔེ་མེད་གནང་ཞིང་། མཇུག་མཐར་ཛ་ས་བཞུགས་སྒར་རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་དུ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་མཐའ་མའི་རགས་ཟིན་གྱི་བཟོད་བྱ་རྣམས་སྔ་རྗེས་སུ་སྙན་སྒྲོན་ཞུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཞིབ་རྒྱས་གཞིར་བཟུང་ཐོག ཅི་ནུས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་

གནས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་ཐུབ་པ་བྱུང་།

གཞུང་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་དེང་དུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་དོན་གཉེར་ཅན་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་བར་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རྩོད་གྲྭའི་སྐབས་ཀྱི་ཚིག་གི་འཁྲི་བ་གཙོད་པའི་ཞིབ་ཆ་ལྷ་བྲུས་མཆོན་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཚགས་པོའི་རིགས་དུ་མ་ཞིག་མི་དགོས་པར་བྱས་ཤིང་། ལྷག་པར་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་གནས་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་སོ་སོའི་གཞུང་དུ་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའང་མང་དག་ཅིག་འབྱུང་ཡང་གཙོ་བོར་གོ་བདེ་བ་དང་ཐུན་མོང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་པ་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ། དོན་གཉེར་ཅན་བློ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཚན་རིག་དང་ལྷ་བྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པ་པོད་བཞི་དང་། འབྲིང་བ་པོད་གཉིས། བསྡུས་པ་པོད་གཅིག་བཅས་བསྒོམས་པས་པོད་བདུན་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་ལས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་ཚན་རིག་དང་ལྷ་བྲུབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཁུངས་དང་བཅས་པར་ཞིབ་ཏུ་སྤྱང་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚན་རིག་དང་ལྷ་བྲུབ་ཀུན་བཏུས་རྒྱས་པ་པོད་བཞི་ག་སློབ་དེབ་ཏུ་བྱེད་པའམ། དེ་ཙམ་རྒྱས་པར་མི་ལྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲིང་བ་པོད་གཉིས་དང་། བསྡུས་པ་པོད་གཅིག་བཅས་ཅི་རིགས་པ་དང་། ཡང་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ལྷ་བུའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདིའི་ནང་གི་སྡེ་ཚན་ནས་སྐབས་རེ་རེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཆོག

ད་ལམ་འདི་ལྟ་བུའི་སློབ་དེབ་གསར་སྒྲུན་བགྱིད་པའི་ལས་རིམ་ཁྲིད་"གོང་ས་"སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོས་གླེགས་བམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་ཕེབས་པ་ནས་མཇུག

མ་བསྒྲིལ་བའི་བར་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲིག་འགན་འཛིན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་གྲྭ་མཁན་པོ་ཁྲིམས་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་བ་དང་། ཚོགས་མི་སེར་སྐྱ་དགེ་བཤེས་ཡང་སྙེང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་དཔལ་བཟང་ལགས། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་སྤྱི་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་ལགས་བཅས་ནས་ཀུང་གྲུ་ནང་བསམ་པ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱུར་གྲུ་མཉམ་འདེགས་ལྷོད་མེད་གནང་བ་དང་། གོང་སློས་ལྟར་སྐུའི་གསུང་སྒྲུར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྤྲིན་པ་མཆོག་ནས་གང་ཅིའི་སློབ་སྟོན་མི་དམན་པ་དུས་ནས་དུས་སུ་གནང་བ་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གསེར་གྱི་རི་བོ་དང་འདྲ་བ་དུ་མས་གླེགས་བམ་འདི་དག་གི་ཐོག་མའི་ལུང་ཁུངས་ས་བོན་འཚོལ་སྡུད་དང་རགས་ཟིན་སྔ་ཕྱི་ཁག་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་དཔྱད་ཞིབ་མཐིལ་ཕྱིན་དང་འབྲེལ་བསྒྲོ་གླེང་རིམ་པ་དུ་མར་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཡིག་ཚང་ནས་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིའི་འགྲོ་གྲོན་གང་དགོས་ཕངས་མེད་དུ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་དང་། སྐུ་བཅར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལོ་དུ་མའི་རིང་དེད་ཅག་ཆོས་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ཤག་དང་ལས་ཁུངས་འཚོ་ཆས་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་གང་ལེགས་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་རྣམ་པས་ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་དམན་པ་གནང་བ་ནི་གླེགས་བམ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས། རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལས་རིམ་འདིར་ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་བཀའ་དྲིན་དང་ཐུགས་རྗེ་བླ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་། གླེགས་བམ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ལྷག་ཆད་ནོར་གསུམ་

གྱི་ཉེས་པའི་རིགས་མཆིས་ཚེ་གུས་ཅག་རྩོམ་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནུས་པས་མ་ལྕོགས་པ་ལས་བྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་ནོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་ཞིང་། བློ་གྲོས་དང་ལྷག་བསམ་གྱི་ནོར་ཅན་དུ་མའི་རམ་འདེགས་འོག་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ལྷག་རིང་འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་བགྱི་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་འགྲོ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་རླབས་ཆེན་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་གེགས་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་དམ་པ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གནང་བའི་རིག་གཞུང་ཟབ་མོ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ཉེར་འཚོའི་གསོས་སུ་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱིས་གཏུགས་པ་མེད་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་བྱམས་བརྩེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཟབ་མོས་ཕྱུག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས། གུས་པ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་དང་། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་སངས་རྒྱས། དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་དགེ་བཤེས་དཔྱི་ས་དྲུང་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་བཅས་ནས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཚན་ས་མོ་ཕག་གི་ལོའི་བོད་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༨ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ལ་མཇུག་སྒྲུབ་པར་བགྱིས་པའོ།། །།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཁྱུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང་།།
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
པར་དུ་བསྒྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡུའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆི་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་པར་དུ་བསྒྲུན་དང་བསྒྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།།

༄༅། །ནམཿསམནྟབུདྡྷཱནཱཾ། ཨཙིནྟྱཱདྦྷུཏརཱུཔཱིཎཱིཾ། ཨོཾཏཱརེསྭཱཧཱ། །

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་
མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།

རྩོམ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ།
རྣམ་གྲྭ་མཁན་པོ་སེར་བྱེས་ཁྲིམ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ།

རྩོམ་སྒྲིག་སྤྱི་ཁྱབ་སློབ་སྟོན་པ།
ཀླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྨྱིན་པ།

རྩོམ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་ཚོགས་མི།
སེར་སྨད་དགེ་བཤེས་ཡང་སྙེང་རིན་པོ་ཆེ།
བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་དཔལ་བཟང་།
རྣམ་གྲྭ་དགེ་སློང་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།

ཀུན་བཏུས་རྩོམ་སྒྲིག་པ།
ཤར་རྩེ་མཁན་པོ་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས།
བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་སངས་རྒྱས།
བྱང་རྩེ་དགེ་བཤེས་དཔྱི་ས་བྲུང་ཆེན་སྨྱུལ་སྐྱུ།
སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག

དེབ་གཟུགས་བཀོད་སྒྲིག་པ།
རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།